

JON FOSSE

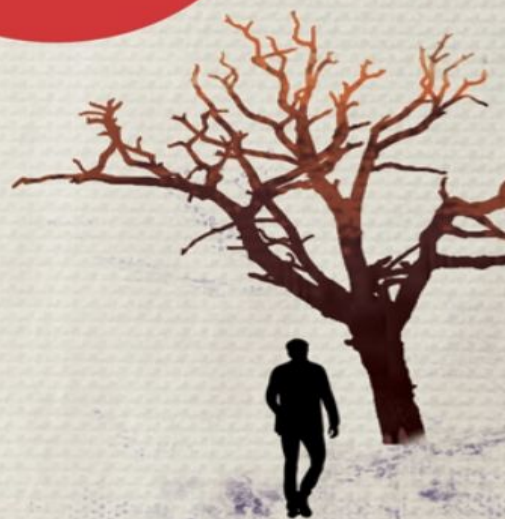
Eu este un altul

SEPTOLOGIE III-V

Traducere de
Ovio Olaru

TREI

PREMIUL
NOBEL
PENTRU
LITERATURĂ
2023

Anansi
CONTEMPORAN

JON FOSSE

Eu este un altul Septologie III-V

Traducere din limba norvegiană de
Ovio Olaru

„Je est un autre.“ Arthur Rimbaud

III

Și mă văd uitându-mă la tabloul cu cele două linii, una violet și una maro, încrucișându-se la mijloc, și mă gândesc că-i așa frig în cameră și e prea devreme să mă trezesc, indiferent cât e ceasul acum, de ce m-am trezit? îmi zic și sting lumina în cameră și mă întorc în dormitor și sting lumina și acolo și mă bag din nou în pat și strâng pătura în jurul meu și Brage se cuibărește lângă mine și îmi zic că azi-noapte am reușit să dorm puțin, chiar dacă nu așa mult, iar azi e miercuri și încă foarte devreme, sau poate e încă noapte? mă gândesc și era așa frig în cameră, că nu voiam să mă trezesc, îmi zic și-l mângâi pe Brage pe spate și privesc în întuneric și-l văd pe Asle șezând în leagănul din fața casei, dar nu se leagănă, doar stă acolo și se gândește ce să facă, apoi începe să se legene ușor înainte și înapoi și Mama iese în fata casei și e nervoasă și Asle nu știe de ce e așa nervoasă

Vino încoace, spune ea

Ce este, zice el

Vino odată, zice Mama

Bine, zice Asle

și se dă jos din leagăn și se duce la Mama, care stă în fața casei și privește cum urcă treptele

Da, zice el

Aici erai, zice ea

și nu știe de ce e atâta furie în vocea Mamei, ce e cu ea? ce a făcut de e așa supărată pe el, se gândește

Uite, zice Mama și deschide palma și Asle vede trei coroane în palma Mamei și ea stă așa și așteaptă cu cele trei monede de o coroană fiecare și nu zice nimic și Asle se întreabă cum de a găsit cele trei monede? a uitat să le ascundă într-un loc sigur, da, se

gândise să le strecoare sub una dintre scândurile din podeaua prispei, dar a uitat, i-a zburat din minte și acum Mama stă în fata lui, ținând în palmă cele trei monede, cum de le-a găsit? se gândește Asle și apoi se gândește că sigur le-a găsit în buzunarul pantalonilor, fiindcă a uitat să le scoată din buzunarul pantalonilor și să le ascundă

De unde le ai? întreabă Mama

și Asle se gândește că nu îi poate spune că le-a primit de la Spân, că le-a primit când a mers cu el cu mașina, și nici pentru ce le-a primit nu poate în niciun caz să-i spună

Răspunde, zice Mama

și Asle se gândește că nu-i poate spune în niciun caz adevărul, că le-a primit de la Spân, fiindcă nu are voie să spună nimănui că a fost cu el cu mașina, că Spânul îi pusese mâna pe picior și el îi dăduse mâna la o parte, de cel puțin două ori îi pusese Spânul mâna pe picior, se gândește

De unde ai monedele? întreabă Mama

Răspunde, zice ea

Ce stai așa și căști gura la mine, zice ea

și îl apucă de umeri și îl scutură și îi zice să răspundă când vorbește cu el și aproape urlă

Răspunde, zice Mama și trebuie să zică ceva, se gândește Asle

Le-am găsit, zice el

Le-ai găsit? zice Mama

Unde le-ai găsit? zice ea

Hai, răspunde, spune unde le-ai găsit, zice ea

Si Asle doar stă fără să zică nimic și Mama îi dă drumul la umeri

Pe drum, zice el

Zău? Pe drum, zice ea

Da, pe drum, zice Asle

Unde?

În fața Brutăriei, zice el

Le-ai găsit în fața Brutăriei? zice Mama

și zice că da, sigur, ar vrea el ca ea să creadă așa ceva, că le-a găsit, le-a găsit în fața Brutăriei

Ai furat monedele, zice Mama

Nu am furat nimic, zice Asle

Ba da, le-ai furat, zice ea

Nu, zice el

Ba da, zice ea

și Mama zice că s-a uitat în portofel la ea, fiindcă avea acolo câteva monede de-o coroană, nu are foarte mulți bani, ce-i drept, dar câteva monede tot avea acolo, nu-si amintește câte, dar câteva erau sigur, și ar putea foarte bine să fi furat monedele de la ea, spune, dar nu e sigură, fiindcă în portofel are cinci coroane, dar dacă avea mai multe nu știe nici ea sigur, nu-și amintește, dar se poate, sigur, să fi avut opt în loc de cinci

Ai furat monedele de la mine? întreabă Mama

și Asle zice că nu, nu a furat monedele, le-a găsit, cum a și spus, în fața Brutăriei, zice

Mincinosule, zice Mama

Nu mint, zice Asle

și rămân nemișcați și nu-și mai spun nimic și apoi Mama îi zice că tocmai se pregătea să-i spele pantalonii și că obișnuiește mereu să verifice buzunarele, ce nu găsește acolo, mereu găsește câte ceva, pietricele, conuri de pin, cuie, mărgel, capete de sfoară și

alte câte și mai câte, nici ea nu le mai știe pe toate, dar niciodată, niciodată nu s-a mai întâmplat să găsească trei monede noi și curate și nu-si dă seama de unde a făcut Asle rost de ele, dar n-are cum să le fi obținut cinstit

Le-am găsit, zice Asle

Da, da, asta zici tu, zice Mama

și nu mai zic nimic și îl văd pe Tata apărând de după colțul Casei Vechi unde locuiesc Buna și Bunul și Mama îi strigă ce bine că ai venit și Tata se îndreaptă liniștit către ei

Ce-i? întreabă el

și o privește pe Mama

Mda, zice ea

Arăți de parcă s-a întâmplat ceva, zice Tata

Da, zice Mama

și tac o vreme

Dar zi-mi ce s-a întâmplat, zice Tata

Uite, zice Mama

și întinde palma cu cele trei coroane

Da, văd, sunt trei coroane, zice Tata

Da, exact, zice Mama

Și ăsta e motiv de supărare? zice el

Dar, zice Mama

și se oprește

Dar? zice Tata

Le-am găsit la el în buzunarul pantalonilor, zice Mama

și se uită la Asle și Tata nu zice nimic și nimeni nu se mișcă

De unde ai monedele? zice Tata

și Asle zice că le-a găsit

Zice că le-a găsit pe drum, în fața Brutăriei, zice Mama
Tot ce se poate, zice Tata
Îl crezi? zice Mama
iar Tata nu zice nimic
Uită-te în portofel să vezi dacă nu-ți lipsește ceva, zice Mama
și Tata își scoate portofelul și se uită în el și zice că nu-si
amintește exact câte coroane avea acolo, deci nu poate ști dacă i-a
luat cineva coroane din portofel, dar de ce să fi făcut Asle una ca
asta, doar el nu fură, zice Tata și îl privește
Nu fur, zice Asle
N-am furat niciodată, zice
Nu, zice Tata
și Tata zice că sigur, se poate să le fi găsit în fata Brutăriei, dar
atunci cineva trebuie să le fi
pierdut și poate le vrea înapoi, zice Tata, poate se gândește cum
a pierdut banii în fața Brutăriei după ce-a cumpărat pâine, poate
se gândește că le-a uitat pe tejghea după ce a plătit cu o monedă de
cinci coroane și a primit rest trei coroane, poate se întoarce la
Brutar și Brutăreasă să-i întrebe dacă nu cumva și-a uitat
monedele acolo sau nu le-a pierdut în fața Brutăriei, unde poate
le-au găsit Brutarul și Brutăreasa, zice Tata, și zice apoi că cel mai
bine ar fi ca Asle să meargă la Brutar și Brutăreasă și să lase
coroanele în seama lor, în caz că le-a pierdut cineva și trece pe-
acolo să întrebe de ele, zice Tata și Mama zice că era sigură că Asle
de fapt le-a furat și Tata zice că nu știm încă sigur, nu-i așa? zice
Mă bucur că zici asta, zice Mama
Mă bucur că gândești așa, zice ea

și se uită la Asle și zice că dacă într-adevăr a găsit coroanele, își cere scuze că l-a bănuț de furt, dar sigur că ar fi putut la fel de bine să le găsească, nu s-a gândit la asta, zice ea

Poate chiar ai găsit monedele, zice Mama

Și atunci îmi cer scuze, zice ea

Nu trebuia să te fi bănuț că le-ai furat, că ești un hoț, zice ea

și Tata zice că mai bine să nu mai vorbească despre asta acum, Asle va merge la Brutărie și va da monedele oricui se va arăta când va suna din clopoțel, ori Brutarului, ori Brutăresei, și va spune că le-a găsit în fața Brutăriei și apoi, dacă

nu a venit nimeni să întrebe de ele până acum, atunci le-ar putea păstra, nu? zice Tata

Si atunci ești norocos, da, ai avut baftă să găsești trei coroane, zice el

Da, se poate spune asta, zice Mama

Mă duc chiar acum, imediat, zice Asle

și o ia la fugă spre alee și apoi pe drum spre Brutărie și intră pe ușa Brutăriei și ajunge la tejghea și ia clopoțelul de pe tejghea și îl scutură și el sună și Brutarul iese din spate și vine la tejghea și Asle zice că a găsit trei coroane în fața Brutăriei și da, acum chiar minte, e foarte urât ce face, îi e rușine, se gândește Asle și i se pare că-i tremură vocea și Brutarul îl privește și zice că da, da, zice el

Da, da, zice Brutarul

și îl privește pe Asle

Dacă ai găsit coroanele, ale tale să fie, ai avut noroc, Asle băiete, zice Brutarul

Dar poate le-a pierdut cineva, a cumpărat pâine și le-a pierdut? întreabă Asle

N-am dat rest trei coroane nimănui în ultima vreme, din ce-mi amintesc, zice Brutarul

Păstrează-le, Asle băiete, zice el

Ai găsit coroanele și acum sunt ale tale, zice el iar Asle îl privește pe Brutar

Da, serios, zice el

Si chiar dacă Brutarul miroase a țuică și se ține de tejghea, poate că are totuși dreptate, se gândește Asle

Ești norocos, Asle băiete, că ai găsit cele trei coroane, zice Brutarul

Și pe deasupra ești și cinstit că vrei să le dai înapoi, zice el

si Brutarul zice că mai are un melc cu cremă rămas din cele pe care le-a făcut, a mai rămas unul singur, și de vreme ce imediat se face ora să închidă Brutăria, ba ar fi trebuit să închidă deja, de fapt, o să i-l dea lui Asle, da, de vreme ce e un băiat așa cinstit și bun, zice Brutarul și ia un melc, ultimul melc rămas, și-l împachetează în hârtie și i-l întinde lui Asle și Asle își zice că asta nu e bine, după ce că minte, să mai și primească dulciuri, noroc că nu i-au plăcut niciodată melcii cu cremă de vanilie și zahăr pudră pe deasupra și fulgi de cocos, scârbos, e scârbos zahărul vanilat sau cum se numește, sau poate cocosul e scârbos, una din două, dar Surorii îi plac melcii cu cremă, așa că i-l poate da ei și ea o să se bucure tare când o să-l primească, se gândește

Mulțumesc, mulțumesc frumos, zice Asle

si Brutarul îi întinde melcul lui Asle și el ezită un moment și se uită la Brutar cum ridică la gură o ceașcă de cafea și ia o înghițitură și zice că ai avut baftă azi, Asle băiete, să găsești trei coroane, nu-i rău deloc, zice el

Și să primesc și un melc după aia, zice Asle

Ei, nu-i mare lucru, zice Brutarul

și dispare pe ușa din spate și Asle știe că ușa dă spre sufrageria Brutarului și-a Brutăresei și Asle se întoarce acasă în fugă și spune ce i-a spus Brutarul, că dacă a găsit banii, ai lui să fie, și că Brutarul, din ce-și amintește, n-a dat trei coroane rest nimănui în ultima vreme, cu siguranță nu azi, zice Asle, și Brutarul a zis că dacă a găsit coroanele, ale lui să fie, și că a avut baftă a mai zis Brutarul, și Mama zice că poate chiar așa e și Tata zice că Brutarul are sigur dreptate, dacă se gândește bine, coroanele sunt ale lui acum, zice Tata și Mama îl întreabă dacă și-a cumpărat un melc cu cremă cu banii ăia, și Asle zice că a primit melcul de la Brutar, era ultimul pe care-l mai avea și de vreme ce a fost așa cinstit și a vrut să dea banii înapoi cui i-a pierdut și Brutarul oricum urma să închidă Brutăria pe ziua de azi, i-a zis să ia el ultimul melc rămas, așa a zis Brutarul, zice Asle și Mama zice că a fost foarte drăguț din partea Brutarului, dar lui Asle nu i-au plăcut niciodată melcii cu cremă, și nici orice alt fel de melci, de fapt, și nici măcar torturile, nimic de genul ăsta, zice ea

Nu, chiar nu îi plac, zice Tata

Nu, zice Mama

și Mama râde și Tata zice că în schimb îi plac ei, da, ei îi plac melcii, dacă îi plac cuiva melcii, ea e, zice el

Și Surorii, zice Asle

Da, da, melcii cu cremă sunt foarte buni, zice Sora și deodată Asle o vede pe Sora lui alături de Mama, nici măcar nu o observase, își zice

Dar mie nu-mi plac așa mult, zice Tata

și apoi Mama zice că ar trebui să-l mănânce cât încă e proaspăt, nu? zice ea și Tata dă din cap că da și zice că el nu vrea melc cu cremă și Asle zice că nici el nu vrea melc cu cremă și Mama merge până în bucătărie și aduce două farfurii mici cu o jumătate de melc cu cremă pe fiecare și îi întinde o farfurie Surorii, care stă pe canapea, și se așază apoi lângă ea pe canapea și stau amândouă pe canapea și mănâncă și Asle stă și le privește și se întreabă ce-o fi cu Spânul? de ce l-a atins așa pe picior? și a încercat apoi să-și ducă mâna mai sus pe picior, iar Asle i-a dat-o la o parte, se gândește, și Mama l-a făcut hoț, dar el nu e hoț, în schimb e mincinos, se gândește, fiindcă azi i-a mințit și pe Mama, și pe Tata, și pe Brutar, ba a și primit un melc cu cremă de la Brutar fiindcă a fost așa cinstit, se gândește Asle și vrea să iasă

les puțin, zice Asle

Dar să nu te duci departe, zice Mama

Mă gândeam să merg până la Per Olav, zice Asle

Voiati să construiți un camion împreună, zice Tata

Așa ne-ai povestit, zice el

Da, zice Asle

Dar nu sta până târziu, zice Mama

iar Asle iese și se gândește că a fost urât ce a făcut Spânul, să-i pună mâna pe picior, chiar dacă i-a dat-o la o parte, ba chiar de mai multe ori sau de cel puțin două ori, își zice, dar nu poate să spună la nimeni, fiindcă e jenant, e rușinos, și dacă află cineva o să fie doar mai rău, deci nu trebuie să spună la nimeni, în niciun caz unui om mare, fiindcă atunci va fi rău de tot, își zice, acum e doar puțin rău, dar și puțin palpitant într-un fel, da, chiar dacă nu i-a plăcut că l-a atins Spânul pe picior, se gândește Asle și nu,

niciodată n-o să mai meargă cu Spânul cu mașina, sigur că nu, și niciodată n-o să meargă la el acasă, asta-i sigur, se gândește Asle și merge mai departe pe drum și vede un tractor în depărtare venind spre el și e un tractor vechi și merge încet și motorul scârțâie asurzitor și Asle merge mai departe și tractorul se apropie din ce în ce mai mult, dar încet de tot, și imediat va trece strada și va intra pe aleea care duce la casa unde stă Per Olav cu ai săi și va bate la ușă și va întreba dacă Per Olav e acasă și apoi, dacă Per Olav e acasă și are chef, dacă vrea să vină să construiască împreună camionul pe care voiau să-l construiască ei doi împreună sau să facă altceva, își zice Asle și trece strada și doamne, ce urât face tractorul care se îndreaptă încet spre el, un scârțâit ascuțit și strident, își zice Asle urcând aleea spre casa unde stă Per Olav cu ai lui și bate la ușă și Per Olav deschide și Asle zice salut și îl întreabă dacă iese la joacă și el zice că da, sigur, fiindcă vrea să-i arate lui Asle ceva, zice cu voce joasă și Per Olav se încalță și ia pe el o geacă

Trebuie să mergem undeva unde nu ne vede nimeni, zice Per Olav

și Asle dă din cap că da

Și o să facem ceva ce n-am făcut niciodată, zice

Să mergem la Adăpostul pentru Bărci? zice Asle

La Adăpostul vostru? zice Per Olav

Da, zice Asle

și Per Olav zice că e o idee bună și coboară la Plajă, care e mai jos de drum, și merg pe Plajă și ajung la Adăpostul pentru Bărci și ocolesc Adăpostul și intră pe ușa din spate, sau mai degrabă prin trapa din spate, o trapă închisă cu un cârlig ruginit și Asle o

deschide și Per Olav intră și după el intră Asle și e aproape beznă în Adăpost, cu toate că Asle lasă trapa întredeschisă și Per Olav scoate o cutie de chibrituri și aprinde un chibrit

Ai chibrituri? întreabă Asle

Da, zice Per Olav

Și chiar mai mult de atât, zice el

și Per Olav scoate un pachet de țigări

De unde le ai? întreabă Asle

Le-am luat de la Bunul, zice Per Olav

Are multe pachete într-un dulap din camera lui, zice el

și Per Olav mai aprinde un chibrit

Ai mai fumat până acum? întreabă el

Nu, zice Asle

Dar tu? zice el

Nu, zice Per Olav

și chibritul arde până la capăt și Per Olav zice că acum va desface pachetul de țigări și fiecare își va aprinde o țigară, dar sunt tari și Asle nu trebuie să tragă fumul în stomac, fiindcă altfel o să vomite, zice el, i-a spus cineva că atunci când a tras fumul în stomac a vomitat imediat, dar era fiindcă a tras tot fumul în stomac, zice Per Olav și acum ochii lor s-au obișnuit cu întunericul din Adăpost, astfel că pot vedea acum destul de bine în jur și Asle îl vede pe Per Olav desfăcând pachetul și întinzându-i o țigară și Per Olav își pune și el o țigară în gură și îi spune lui Asle că trebuie să inspire imediat ce și- a dus chibritul la capătul țigării și Per Olav aprinde un chibrit și îl apropie de țigara cea albă și Asle inspiră și țigara se aprinde și Asle o scoate din gură ținând-o între arătător și degetul mijlociu și îi privește capătul incandescent și vede cum

din el se ridică un firicel de fum și e o imagine frumoasă și apoi își pune din nou țigara între buze și inspiră și îi intră puțin fum în gură și apoi expiră fumul pe gură și miroase bine

Miroase bine, a fum, zice Asle

și mai trage un fum și îl suflă apoi afară încet și vede fumul dispărând în întuneric, apoi mai trage un fum și ține fumul mai multă vreme în gură înainte de a-l sufla afară și își dă seama că îi place să fumeze, iată că va deveni fumător, își

zice Asle și mai trage un fum și-l trage ceva mai adânc în gât și aude cum Per Olav începe să tușească

Doamne, ce rău e, zice el

și Per Olav aruncă țigara pe jos în Adăpost și o stinge cu talpa

Mi s-a făcut greață imediat, zice el

și Asle trage fumul și mai adânc în gât și începe să simtă ca niște furnicături plăcute în tot corpul, ca și cum se liniștește și se simte mai bine într-un fel, își zice

Ți-a plăcut să fumezi? zice Per Olav

Da, zice Asle

Serios? întreabă Per Olav

Da, zice Asle

și zice că atunci când va fi suficient de mare, sigur o să se apuce de fumat, și Per Olav zice că el sigur nu și zice apoi că îi lasă lui Asle și pachetul, și cutia de chibrituri și Asle îl întreabă dacă nu vrea să le țină el și Per Olav zice că nu, sub nicio formă și Asle îi mulțumește și își pune pachetul de țigări și cutia de chibrituri în buzunar și se gândește că cel mai bun loc unde să ascundă țigările și chibriturile e tot Adăpostul, sub acoperiș sunt niște grinzi de care atârnă niște plase de pescuit și unele dintre ele sunt așa vechi

și putrede, că se destramă de îndată ce le atingi, și Asle se gândește că ar putea să pună pachetul de țigări și cutia de chibrituri deasupra unei astfel de grinzi, una de care sunt agățate plasele astea putrede, își zice și

se urcă pe câteva lăzi cu pește și pune țigările și chibriturile pe o grindă

Cred că mă duc acasă, mi-e puțin greață, zice Per Olav

și Asle dă din cap și Per Olav iese și Asle iese și el și pune cârligul trapei la loc și urcă pe cărare de la Adăpost spre drum și când ajung sus se salută, iar Per Olav merge mai departe de-a lungul drumului și Asle trece strada și urcă aleea spre casă și intră în hol și își agață geaca în cuier și își dă jos pantofii și Mama vine la el și îi zice că miroase a fum de țigară

Ai fumat? întreabă ea

Acum ce, ești destul de mare să fumezi? întreabă

Suflă spre mine, zice ea

și el suflă spre ea și ea îl întreabă de unde a făcut rost de țigări? și cine i-a dat țigări? și el zice doar că le-a primit de la cineva, iar ea întreabă de la cine le-a primit? și Asle zice că n-o să-i spună niciodată, poate să-l și omoare, că tot n-o să-i spună, zice și o vede pe Mama urcând apoi scările și eu stau întins în pat și ce aud, parcă ar fi zgomotul unui motor și un scrâșnet? un sunet ascuțit și strident? Da, aud în depărtare motorul unui tractor și un plug zgâriind asfaltul și e frig, chiar dacă stau sub pătură în pat, nu-mi rămâne decât să mă trezesc, trebuie să mă scol din pat și să mă pun în mișcare, îmi zic și mă scol și aprind lumina în dormitor și îmi văd hainele împăturite pe scaun și mă îmbrac repede și hainele sunt reci și merg în camera mare și aprind lumina și e frig

în cameră și îmi zic c-ar trebui să fac focul în sobă în loc să stau degeaba privind în gol, dar mai degrabă vreau să mă întorc în cameră și să mai stau puțin în pat, cum face Brage, care-i mai istet decât mine, îmi zic, fiindcă e încă devreme, dar nu vreau să știu cât e ceasul, îmi zic și, Doamne, ce gălăgie face tractorul ăla, îmi zic și mă uit la tabloul cu cele două linii care se încrucișează la mijloc, care e instalat acum în fața mea pe șevalet, și văd că am semnat tabloul cu un A mare în colțul din dreapta jos și asta înseamnă că tabloul e terminat, că eu unul îl consider terminat, indiferent dacă e terminat sau nu, îmi zic și privesc cele două linii care se încrucișează, una violet și una maro, și îl văd pe Asle coborând în grabă spre pivniță, aveau găluște de cartofi la cină și Mama îl rugase să aducă o sticlă de suc și Asle coboară în fugă spre pivniță și intră în cămară, unde se află compot de prune și de mere și de pere la borcan și o mulțime de sticle de suc, fiindcă în fiecare toamnă Mama face suc din toate coacăzele pe care le culeg, și mai sunt și cartofi într-o ladă, iar Asle ia o sticlă de suc și fuge înapoi și nu, nu vreau, nu vreau să mă gândesc la asta, îmi zic și deodată Ales e lângă mine, foarte aproape, și-mi pune o mână pe spate și stă lângă mine și e atât de bine să-i simt mâna pe spate, îmi zic și-l văd pe Asle stând într-o mașină și un bărbat i-a înfășurat încheietura într-un prosop și merg împreună la Doctor și Asle nu e în apele lui și vede casele, vede Casa Nouă și Casa Veche și se gândește că e ultima dată când îi apar dinaintea ochilor, și vede totul printr-o lumină tremurătoare, o lumină de neînțeles, din care el e doar o parte și care e mult mai mare decât el, da, o lumină care e tot ce există, și din această lumină, care e compusă ca din mici puncte de galben tremurător, ca un soi de nor de praf aurit, din

interiorul norului de aur tremurător se vede pe sine însuși stând în mașină cu mâna însângerată, fiindcă Asle a căzut pe gheață și a spart sticla de suc și un ciob de sticlă i-a secționat încheietura, iar Asle se simte foarte slăbit acolo unde se află, în norul tremurător de praf aurit și luminos, scânteietor și transparent, și nu îi e frică, ci simte un soi de fericire, un soi de mare pace, de fapt nu există cuvinte pentru cum se simte, pentru cum vede, se gândește Asle și eu mă uit la tabloul din fata mea și Ales își trece palma în sus și în jos pe spatele meu și îl văd pe Asle stând în mașină cu încheietura însângerată și Ales mă mângâie pe spate și ce bine îmi face atingerea ei, cât e de liniștitoare, îmi zic și îl văd pe Asle în mașină cu mâna însângerată și nu mai vreau să mă gândesc la asta, mai bine o transpun în tablouri după puterile mele, îmi zic, și momentul ăsta se află F în tabloul cu cele două linii care se încrucișează, mă gândesc și simt cum Ales și-a retras mâna și a dispărut, lăsându-mă să privesc singur tabloul, cu toate că e frig în cameră și ar fi trebuit să fac focul în sobă, și îl văd pe Asle stând în fața casei și privindu-l pe Tata, care admiră o mașină nouă-nouță, o mașină gri, și pare că Tata nu îndrăznește să atingă mașina, cu atât mai puțin să se așeze la volan, iar Mama e și ea acolo și zice că e incredibil, iată că și-au luat și mașină, zice, nu-mi vine să cred, zice, dar e adevărat, zice și Tata zice că încă nu e mașina lor, de fapt, e mașina băncii, zice și Mama zice că e mașina lor, totuși, iar Tata zice da, da, zice și apoi zice uite-l pe Spân în stația de autobuz, nu-l vezi așa des mergând cu autobuzul, numai uneori, când are drum la Bjørgvin, zice Tata și Asle privește spre Spân și e atât de frig în cameră, trebuie să fac focul în sobă, îmi zic, dar mai degrabă m-aș duce să mă bag frumos sub pătură lângă Brage, îmi zic, n-ar

strica să mă întind în pat puțin, să mă încălzesc puțin, îmi zic și intru la loc în dormitor și mă întind îmbrăcat în pat și Brage e acolo și se lipește de mine și trag pătura bine peste noi amândoi și simt cum Ales se întinde în pat lângă mine, pe o parte stă Brage și pe cealaltă Ales, iar Ales e caldă și mă alină s-o simt lângă mine și mă gândesc ce bine e la căldură acolo, sub pătură, în loc să stau în frigul din camera mare, îmi zic și Ales întreabă dacă mi-e bine și eu zic că totul e bine, totul e ca înainte, după cum știi, zic și Ales nu zice nimic și stau așa întins și mă gândesc că ar trebui să sting lumina în camera mare și în dormitor, dar n-are nimic dacă o las așa, aprinsă, îmi zic și o aud pe Ales zicând că noi doi suntem mereu împreună și privesc drept în față și îl văd pe Asle cu alți copii în scobitura unui perete de stâncă, unde e uscat, deși afară plouă, sunt trei băieți și trei fete, au urcat puțin de la drumul principal, fiindcă nu e așa departe până la stâncă, au intrat acolo la adăpost, unde au rezerve de lumânări și cutii de chibrituri și aprind lumânările și e puțin frig, așa că stau zgribuliți unii lângă alții și Asle își pune brațul în jurul fetei de lângă el și ea se lipește de el și își pune o mână pe piciorul lui și Asle îi simte gura pe obraz și fata îi găsește apoi gura cu gura ei și se sărută și ea deschide gura, și el pe a lui, și își ating vârfurile limbii și gurile lor se sug una pe cealaltă și Asle își simte puța sculându-i-se și pune o mână pe sânul ei și e mic, dar e un sân, iar ea respiră tot mai sacadat și el îi mângâie sânul prin pulover, apoi ea îi ia mâna și i-o pune sub pulover pe sân și Asle îi ține sânul în mână și îi umple căușul palmei și simte că sfârcul ei e tare și ia sfârcul între degete și ea începe să respire și mai sacadat și apoi ea își mută mâna mai sus pe piciorul lui și o pune pe prohab, deasupra puței lui, care e

țeapănă, și își lasă mâna acolo, frecându-și palma încet în sus și în jos pe prohabul lui, și în tot timpul ăsta ei se sărută apăsător și apoi Per Olav zice ia uitați-vă la ăștia doi și ei se îndepărtează unul de celălalt și Per Olav zice că nu știa că sunt împreună, că sunt iubiți, dar acum știe, zice Per Olav și eu privesc drept în față și îmi dau seama că Ales nu mai e lângă mine și mă întreb dacă e dimineață devreme sau poate e încă noapte? dar nu vreau să știu cât e ceasul, îmi zic și ar fi trebuit să dorm mai mult, fiindcă mi-e încă foarte somn, îmi zic și trag pătura mai strâns în jurul meu și al lui Brage, dar e deja dimineață, aud zgomotul de la motorul unui vechi tractor și un scrâșnet ca de plug, sau poate doar mi se pare? nu, chiar îl aud, aud un sunet ascutit și strident, îmi zic și mă gândesc ce bine a fost că m-am întors la Bjørgvin și că l-am găsit pe Asle zăcând acolo în zăpadă, putea să moară înghețat la cât era de frig, îmi zic, dar oare cum se mai simte? de la Urgențe l-au dus direct la Spital și azi o să mă duc să-l văd la Spital, îmi zic, și azi trebuie să duc tablourile la Bjørgvin, la Galeria Beyer, nu am vorbit cu Beyer că le voi aduce azi, dar chiar dacă nu e acolo, pot să duc tablourile înăuntru și să le las în încăperea pe care el o numește Banca, fiindcă Galeria e deschisă și e mereu câte o fată acolo, dacă nu chiar Beyer, și sunt întotdeauna fete noi în Galerie, studente, zice Beyer, studente care vor să câștige câteva coroane, zice, dar nu rămân niciodată multă vreme, sunt mereu fete noi în Galerie, așa că probabil că le plătește foarte prost, sigur le plătește prost, și atunci trebuie să angajeze mereu fete noi, îmi zic, fiindcă Beyer nu aruncă banii pe fereastră, de aceea a și ajuns așa bogat, îmi zic și aud că zgomotul tractorului se stinge și mă gândesc că trebuie să fi venit Åsleik, a oprit tractorul în fața casei, fiindcă azi trebuia să

vină, dar nu credeam că va ajunge atât de devreme, îmi zic și aud
bătăi în ușă și-mi zic că dacă nu deschid, Åsleik va intra pur și
simplu înăuntru, așa că mă scol din pat și e așa rece în dormitor,
încât aș vrea să stau în pat toată ziua, îmi zic și mi se face așa de
frig, că încep să dau din mâini ca să mă încălzesc și Brage stă încă
în pat, privindu-mă mirat

Stai acolo, zic eu

Stai acolo, unde-i cald și bine, zic

și aud pași apropiindu-se și se deschide o ușă, o

iar eu intru în camera mare și Åsleik e deja acolo, uitându-se la
tabloul cu cele două linii care se încrucișează, bine înfățit și cu
căciula de blană pe cap și cizme în picioare, stă acolo în fața
tabloului și zice ce târziu te-ai sculat, zice, e deja miezul zilei, zice

Nu te-ai trezit? zice el

Ba da, zic eu

Dar te-ai băgat la loc în pat, zice el

Da, zic

Oricum, e zece ceasul, zice el

Da, zic eu

și n-as fi crezut niciodată că-i așa târziu

De obicei ești treaz de pe la cinci, șase, zice el E ceva în
neregulă? zice el

Nu, zic eu

Trebuie să fi fost doar ostenit, zice el

Da, se înțelege, zice el

și zice că da, să conduci până la Bjørgvin și înapoi și să te întorci
la Bjørgvin în aceeași zi și în așa condiții, pe ninsoare și viscol și
drum alunecos, cum am făcut eu alaltăieri, și ieri din nou, de la

Björgvin la Dylgja, da, asta chiar că te stoarce de toate puterile, el unul abia ar scăpa cu viață din așa ceva, zice Åsleik și zice că e așa frig aici la mine în cameră, de e mai cald afară și se apucă să facă iar focul în sobă, cum a făcut și ieri și alaltăieri, mai să crezi că a devenit sarcina lui, cam așa ceva, zice el, dar n-aș putea în timpul ăsta să pun de-o cafea? zice Åsleik și eu zic că da

Ce chestie, să rămâi așa în pat până spre prânz, zic eu

Cred că-s mulți ani de când n-am mai făcut așa ceva, zic

Nici eu nu-mi mai amintesc când am făcut-o ultima oară, zice Åsleik

și merge la sobă și așază niște vreascuri și surcele și un lemn mai gros și reușește să aprindă vreascurile și rămâne în fața sobei privind flăcările și zice că sunt vreascuri bune și uscate, se aprind imediat, zice, și de unde am eu vreascurile astea? și lemnul? și cui am de mulțumit pentru dezmorțeala pe care o s-o simțim în scurtă vreme aici, în cameră? da, mie, sigur că da, zice Åsleik și eu nu zic nimic, nu zic nimic fiindcă am auzit asta de multe ori, de prea multe ori, îmi zic și Åsleik zice că a venit ca să

ceară ceva pentru vreascurile, surcelele și buștenii pe care mi i-a dat, pentru cel mai bun și mai uscat lemn de mesteacăn, zice, iar ceea ce vrea în schimb e, precum știu, un tablou pe care să-l dăruiască Surorii de Crăciun, totii anii trecuți a putut să-și aleagă doar dintre tablourile cele mici, dar ieri am căzut de acord ca anul ăsta să-și aleagă unul dintre cele mari, sau mai mari, fiindcă mare cu adevărat nu e niciunul dintre tablourile mele, zice Åsleik și zice că acum vrea să-și aleagă unul înainte ca eu să plec spre Björgvin să le duc la Galeria Beyer, și de aceea a și sosit așa devreme, sau destul de devreme, în orice caz, fiindcă, dacă a înțeles bine, am de

**gând să mă întorc azi la Bjørgvin cu tablourile să i le duc lui Beyer
ăla, în care am atâta încredere, pe care mă bazez atât, deși îl
preocupă doar banii, la fel ca pe multi alții din Bjørgvin, să facă
bani, bani și iar bani, să cumpere ieftin și să vândă scump, doar
asta îi interesează pe cei din Bjørgvin, fie că-i vorba de pește sau
tablouri, așa era pe vremuri și așa e și acum, zice Åsleik și l-am
auzit zicând asta de foarte multe ori, bineînțeles, fiindcă nici eu,
nici Åsleik nu prea avem lucruri noi să ne spunem și de aceea se
întâmplă să ne spunem lucruri pe care ni le- am mai spus, fiindcă
ceva-ceva tot trebuie să ne spunem**

**S-a aprins bine, zice Åsleik
și stă privind focul**

**Il mai las să ardă așa puțin, cu ușița deschisă, apoi mai bag un
lemn, zice el**

Că era al naibii de frig aici la tine, zice el

Dar n-o să mai dureze mult până se face cald și bine, zice el

**Sau, în orice caz, destul de cald cât să nu mai stau cu haina și
căciula pe mine și cu cizmele în picioare, zice el**

**și eu merg la sobă și mă opresc acolo și-mi trec mâinile peste ea
și e bine să simți căldura în palme, în brațe, în tot corpul, îmi zic și
Åsleik stă lângă mine**

S-a dezmoțit bine, zice el

Da, zic eu

Dar câinele unde-i? zice Åsleik

Stă și doarme, zic eu

In pat la tine în dormitor? zice el

Da, zic eu

Și tăcem

Brage-l cheamă? întreabă Åsleik

Da, zic eu

Și tăcem din nou

De câte ori n-ai zis că-ti iei câine, iată că ti-ai luat, zice el

iar eu nu zic nimic și Åsleik se duce la șevalet, pe care se află tabloul cu cele două linii care se încrucișează și zice Crucea Sfântului Andrei, da, bineînțeles că zice asta, îmi zic, zice asta din nou și din nou și o spune apăsând cuvintele, ca și cum ar fi important, și de fapt ceea ce vrea să arate e că nu e ignorant, că știe câte puțin din toate, ia pleacă de-aici, îmi zic și Åsleik zice că ăsta e tabloul pe care și-l dorește, chiar dacă nu-i terminat, pe ăsta, da, zice, și eu încremenesc, fiindcă tabloul ăsta vreau să-l păstrez eu, nu vreau să-l vând, deci nici să i-l dau lui Åsleik nu vreau, exclus

Dar nu e terminat, zic eu

Nu face nimic, zice el

E bun așa cum e, zice

Dar nu vrei să te uiți la celelalte tablouri mai întâi, la cele din teancul de acolo, cele mari? zic eu

și arăt înspre teancul de tablouri sprijinite de peretele de lângă ușa bucătăriei

Deja mi-am ales, zice Åsleik

Dar nu l-am terminat încă, zic eu

Nu face nimic, zice Åsleik

Cum am zis, zice el

Dar vreau să-l termin, zic eu

Da, da, dar într-un fel e deja gata așa cum e acum, zice el

Și l-ai semnat deja, zice

Si nu era semnat ultima oară când l-am văzut, zice el

Si asta înseamnă că l-ai terminat, nu? zice el

**și eu nu zic nimic și mă gândesc că nu se lasă fraierit ușor Åsleik
ăsta, fiindcă mereu si-a ales cele mai bune tablouri ca să i le dea
cadou Surorii lui de Crăciun, adesea sau de regulă erau tablouri pe
care mă gândeam dacă să le păstrez pentru mine, în pod, dar
tocmai tabloul ăsta n-o să i-l dau lui Åsleik indiferent ce zice sau
crede, fiindcă îl vreau doar pentru mine**

Dar uită-te și la celelalte tablouri terminate, zic eu

La cele mari, zic eu

**și îi fac semn spre stiva de tablouri mai mari sprijinite de
peretele din dreptul ușii bucătăriei și Åsleik zice că bine, o să se
uite prin ele, da, o să se uite și la ele dacă îi aduc o ceașcă aburindă
de cafea, zice, dacă-i fac o cafea în timp ce el se uită prin tablouri,
zice și se duce la stiva de tablouri și eu merg în bucătărie și aprind
lumina și pun de cafea și mă uit afară pe geam, Doamne, cât a nins
azi-noapte, mașina mi-e complet acoperită, deci e bine că Åsleik a
dat zăpada, îmi zic, trebuie oare să merg până la Bjørgvin chiar
azi? acum că a nins așa mult și cu drumurile alunecoase cum sunt?
și de ce, Doamne, nu le-oi fi luat cu mine când am pornit spre oraș
alaltăieri? nu pot să pricep cum de nu m-am gândit la asta, îmi zic,
dar prima oară m-am dus la Bjørgvin pentru cumpărături, iar a
doua oară ca să văd ce face Asle, și de fapt și astăzi tot de-aia o să
merg până la Bjørgvin, ca să-l vizitez pe Asle la Spital și poate să-i
și cumpăr ceva sau să-i aduc ceva de acasă dacă e nevoie, mai ales
de asta mă duc, da, îmi zic și privesc zăpada albă de afară și îl văd
pe Asle zăcând în patul de spital și în corp îi intră tot felul de
perfuzii dintr-un stativ de lângă pat și el stă întins și doarme și**

corpul lui se scutură în sus și în jos, îi tremură întruna și Asle se trezește și deschide ochii și se uită în dreapta și în stânga și vede trei alți bărbați, fiecare pe patul lui, în salonul unde se află

Deci ești treaz, zice unul

și Asle nu răspunde

Te-ai trezit, ai dormit mult, nu înțeleg cum poți dormi așa cu zgomotul ăsta de pe drum, trebuie să fie un tractor sau ceva, zice el

și Asle nu răspunde, ci doar închide ochii și începe din nou să tremure, încă și mai tare, și în salon intră un doctor și o infirmieră și Doctorul spune că trebuie să fie supravegheat permanent, așa că trebuie mutat, iar Asle stă întins și nu are nici cea mai vagă idee unde se află și unde nu se află și totul e tulbure și el tremură și în salon intră doi bărbați care împing patul și stativul lui Asle în hol și el închide ochii și tot corpul îi tremură, se scutură și se cutremură, iar ei îl împing într-un lift și eu, eu stau în bucătărie și privesc zăpada și văd cum îl împing pe Asle de-a lungul unui coridor și deschid ușa unui alt salon, unde se află un pat, iar în pat stă întins un bărbat și bărbatul are părul cărunt și fața cenușie, iar lângă pat se află un alt bărbat care picotește, care îi supraveghează pe cei care se află în salon, de vreme ce sunt așa bolnavi, îmi zic și văd cum bărbații împing patul lui Asle înăuntru și la perete, vizavi de celălalt pat, iar bărbatul de pe scaun se ridică și verifică ceva agățat de patul lui Asle și apoi se așază la loc și după o vreme se ridică din nou și merge la Asle și-l apucă de umăr, trezindu-l

Asle, zice el

Da, zice Asle

și văd apoi cum cel care l-a apucat pe Asle de umăr și care stă de pază, cum ar veni, se așază din nou și tot privesc zăpada și mă

gândesc că trebuie să mă duc cu tablourile la Bjørgvin astăzi și să-l vizitez pe Asle la Spital, fiindcă e grav bolnav, îmi zic și mă întorc și văd că e gata cafeaua și torn cafeaua în două căni și intru apoi cu ele în camera mare și văd cum Åsleik a sprijinit patru-cinci tablouri dintre cele mai mari de-a lungul peretelui dinspre bucătărie și stă și îl privește pe unul dintre ele și eu merg la el și-i întind cana și el zice mulțumesc

Ai pictat multe tablouri bune în ultima vreme, zice el

Mulțumesc frumos, zic eu

și stăm amândoi în tăcere și bem din cafea cu înghițituri mici și eu mă întorc și mă uit la tabloul cu cele două linii care se încrucișează și Åsleik zice că i-ar plăcea mai degrabă tabloul ăsta, cel la care mă uit acum, dar dacă vreau neapărat să-l păstrez, mai sunt și alte tablouri foarte bune, zice Åsleik, și unul îi place în mod special, zice și întreabă dacă pot să ghicesc la care tablou se referă și eu zic că pot să încerc și mă duc la un tablou care pare să arate un soi de barcă plutitoare, un tablou pictat cu maro și violet, care aduce cu Erica, cum sunt multe dintre tablourile mele, dar ceea ce face tabloul cu adevărat luminos sunt liniile albe subțiri pe care le-am adăugat în anumite locuri după ce am privit tabloul pe întuneric, iar tușele astea, care se văd limpede, tușele albe și câteva tușe negre sunt cele care fac tabloul să lumineze sau, în orice caz, îl fac să răspândească o lumină mai puternică în felul lui, și acum că privesc tabloul din nou îmi dau seama că mi-ar fi plăcut să-l păstrez și pe ăsta, dar dacă e să aleg, mai degrabă păstrez tabloul cu cele două linii care se încrucișează, și Åsleik mă întreabă dacă mai țin minte cum am numit tabloul

Te pricepi să pui nume la tablouri, zice el Oricе tablou trebuie să aibă un nume, zic

Da, clar, zice Åsleik

si tăcem amândoi și îmi zic că mereu mi-am numit tablourile, nu toți pictorii fac asta, dar eu o fac mereu, fiindcă atunci când termin un tablou, ultimul lucru pe care-l pictez este un A mare, cu vopsea neagră și groasă de ulei în colțul din dreapta jos al tabloului, astfel încât să se vadă foarte bine că e un A acolo, iar sus de tot pe interiorul ramei pictez titlul tabloului, tot cu vopsea neagră și groasă de ulei, iar acum Åsleik mă întreabă cum se numește tabloul pe care și-l dorește și cred că-mi amintesc, nu sunt sigur, dar cred că tabloul se numește *Barcă liniștită*, poți să-i spui și așa unui tablou, sigur, e mai degrabă un titlu prost, nu mai știu nici eu foarte bine ce-am vrut să spun cu asta, îmi zic și zic că cred că tabloul se numește *Barcă liniștită*, dar că poate să se uite și singur dacă vrea și Åsleik zice că s-a uitat deja, bineînțeles, și merge și ridică tabloul și îl întoarce cu spatele și pe interiorul ramei, sus de tot, la mijloc stă pictat titlul, *Barcă liniștită*, cu vopsea neagră și groasă de ulei

Deci ți-ai amintit bine, zice Åsleik

Îl iau pe ăsta, zice el

Bine, zic eu

si Åsleik așază tabloul la loc pe podea, dar de data asta sprijinit de șevalet, și se îndepărtează puțin ca să-l privească mai bine și eu mă dau înapoi împreună cu el și văd și eu că e un tablou bun, poate unul dintre cele mai bune pe care le- am pictat în ultima vreme, dar dacă Åsleik și-l dorește ca să-l facă cadou Surorii, i-l dau, nicio problemă, îmi zic, dar tabloul instalat pe șevalet și pe care l-am

numit *Crucea Sfântului Andrei* nu i-l dau nici în ruptul capului, pe ăla îl păstrez pentru mine, și Åsleik trebuie să se fi prins că nu-l va primi nicicum, îmi zic și mă îndrept spre tablou și văd că deja l-am semnat în colțul din dreapta jos cu un A mare și îl întorc și văd că am pictat *Crucea Sfântului Andrei* pe interiorul ramei de sus, chiar la mijloc, și mă gândesc că am făcut-o ieri, ieri trebuie s-o fi semnat, am o memorie incredibil de proastă, vorba aia, uit de la mână până la gură, îmi zic

Crucea Sfântului Andrei, zic eu

Da, nu se putea numi altcumva, zice Åsleik

și din fericire se abține să zică din nou și din nou *Crucea Sfântului Andrei*

Ai terminat cu tabloul ăsta? întreabă Åsleik

Deci ai încercat să mă păcălești? zice

Sincer să fiu, da, probabil chiar am încercat, zic eu

și Åsleik zice că si-a dat seama că tabloul e terminat, chiar dacă pare neterminat, e deja gata, sigur că da, zice el și bem din cafea și Åsleik întreabă dacă chiar vreau să mă întorc azi la Bjørgvin, de vreme ce a nins atâta? și zice că nu mă înțelege nicicum, alaltăieri am mers până la Bjørgvin și înapoi și pe urmă m-am mai întors o dată în aceeași zi, și asta fără să iau tablourile pentru Galeria Beyer cu mine, iar azi vreau să mă duc iar la Bjørgvin, e aproape prea mult, zice și eu mă gândesc că trebuie să-l vizitez pe Asle la Spital, dar nu vreau să-i spun nimic despre asta lui Åsleik

O să duc tablourile azi, să fie duse odată, zic eu

Nu doar pentru tablouri vrei să mergi iar la Bjørgvin, nu-i așa? zice Åsleik

Poate că nu, zic eu

Poate că vrei să mergi la slujbă, zice el

și simt o umbră de batjocură în vocea lui, fiindcă, ce-i drept, chiar merg din când în când la slujbă, iar vara aproape în fiecare duminică merg la Bjørgvin la slujbă în Biserica Sfântul Paul

Ce papistaș mai ești, zice Åsleik și mă gândesc că n-o să se sature niciodată de cuvântul ăsta, n-o să se sature să-l spună, e tot un cuvânt pe care l-a învățat și pe care e mândru că-l știe, papistaș, Crucea Sfântului Andrei, cu astfel de cuvinte se laudă și se umflă în pene

Papistașule, zice el

și mă gândesc că mi-ar prinde bine să merg la slujbă, deși nu mă gândisem s-o fac, de fapt nu intenționez decât să-l vizitez pe Asle la Spital și totodată să duc tablourile astea, pe care oricum trebuie să le duc cât mai repede la Beyer

Sau pentru o femeie? zice Åsleik

și zice cât de prost să fiu să nu mă gândesc imediat la asta, zice el și îmi dau seama că nu pot să-l suport pe Åsleik, adesea mă irită peste măsură, dar nu-i dau niciodată de înțeles, ci îi las prostiile să se risipească pur și simplu în aer și să dispară, îmi zic

Nu, zic eu

Nu, nu, zice el

și stăm și tăcem amândoi

Dar ai de gând să mergi curând la slujbă, zice el

și eu zic că da, poate că da și Åsleik zice că nu mi-a ajuns să merg la slujbă alaltăieri, când am fost la Bjørgvin la cumpărături? iar eu zic că nu m-am dus la slujbă alaltăieri și Åsleik zice ce ciudat, că doar merg la slujbă de fiecare dată când mă aflu în

Björgvin, zice și eu trebuie să-i răspund ceva, așa că zic c-ar trebui să pregătesc tablourile și să le încarc în mașină

Le învelești în pături, zice Åsleik

Da, mereu, zic eu

Sunt uzate bine păturile astea, zice el

Da, le folosesc de mulți ani, zic eu

și tac, sperând că Åsleik nu mă va întreba de unde am făcut rost de pături și că nu va trebui să-i povestesc că le-am cumpărat de la Magazinul de Vechituri din Skutevika, nu pe toate deodată, ci câte una când și când, mereu mă uitam după pături când mergeam la Magazinul de Vechituri, iar dacă nu vedeam niciuna, îi întrebam pe cei de acolo dacă au pături, iar ei întrebau de fiecare dată la ce mă refer și eu spuneam pături, pături de lână și uneori mai aveau una —două pături în depozit, alteori, nu, dar cu timpul am reușit să-mi cumpăr o întreagă colecție, iar acum zac grămadă pe podea într-un colț din pod, acolo unde îmi țin toate lucrurile necesare pentru pictură, tuburi de vopsea, pânză, să nu vorbesc de șipcile din care fac rame pentru tablouri, le tin acolo să se usuce, îmi zic și Åsleik zice că mă poate ajuta să le împachetez și să le duc la mașină și eu zic mulțumesc și el îmi întinde cana și zice mersi de cafea și văd că eu abia m-am atins de cafeaua mea, așa e în fiecare dimineață, umplu o ceașcă de cafea și abia dacă beau din ea, îmi zic și mă duc în bucătărie și pun cănile în chiuvetă și urc apoi în pod și iau în brațe toată grămada de pături aruncate laolaltă în colț și cobor cu ele și dau drumul grămezii pe podea în fața tablourilor și văd că Åsleik stă și privește tabloul pe care și l-a ales drept cadou și care stă pe jos sprijinit de șevalet, apoi își ridică ochii spre mine

Deci pe ăsta-l vreau, zice el

Bine, așa rămâne, zic eu

și iau apoi o pătură și un tablou din stiva cu tablouri mari și îl înfășor bine de tot în pătură și îl așez pe podea și Åsleik ia o pătură și un tablou și îl înfășoară și îl așază peste cel pe care l-am întins eu pe jos și o ținem tot așa, împachetând tablou după tablou, și ultimul tablou îl pune Åsleik și acum toate tablourile cele mari sunt într-un teanc pe podea și eu iau o pătură și înfășor unul dintre tablourile mici și Åsleik face la fel și cu totul sunt doar patru tablouri mici

Sunt treisprezece în total, zice Åsleik

Da, zic eu

E număr cu ghinion, zice el

Poate fi și cu noroc, și cu ghinion, cel puțin pentru mine așa e, zic eu și Åsleik zice că n-a mai auzit asta până acum și eu zic că cel puțin așa e pentru mine

Da, cred că poate fi și așa, zice el

și apoi Åsleik zice că nu înțelege de ce vreau să mă întorc la Bjørgvin chiar azi, iar eu zic că i- am spus deja, mă duc să duc tablourile la Galeria Beyer, să-mi iau mintea și de la asta, zic

și Åsleik zice că trebuie să fie și un alt motiv și eu zic că poate că este și Åsleik zice că ar trebui să mă îmbrac bine, să-mi pun haine groase, să-mi iau pe mine paltonul, da, să cărăm tablourile până la mașină, zice și eu dau din cap și se lasă tăcerea

Tot mereu ai făcut ce-ai vrut, Asle, nu? zice Åsleik

și învelește cu grijă tabloul pe care și l-a ales într-o pătură și îl așază pe jos, sprijinit de șevalet

O să-ți dau pătura înapoi după ce-i duc tabloul Surorii, ca de obicei, zice el

și eu zic că da, facem ca de obicei, apoi zic că vreau să pornesc mașina și să dau căldura la maximum și, bineînțeles, să o curăț de zăpadă și Åsleik se oferă să mă ajute și iau pe mine jacheta de catifea neagră și ies pe hol și îmi iau paltonul negru și un fular și mă încălț și ies din casă și pornesc mașina și, ca de obicei, mașina pornește la prima cheie, apoi deschid portbagajul și găsesc peria și mătur cu peria zăpada de pe mașină și apoi începem să cărăm la mașină tablourile de dus la Galeria Beyer și le așezăm cu grijă unul peste altul în portbagaj și după ce terminăm, Åsleik se întoarce după tabloul pe care vrea să-l dea cadou Surorii lui de Crăciun și îl văd pe Åsleik intrând în casă și închid portbagajul și îl văd pe Åsleik ieșind și oprindu-se în fata casei cu tabloul sub brat și intru din nou în bătrâna mea casă și merg în sufragerie și îmi văd geanta de piele maro atârând în cuier, între stivele de tablouri mari și mici, tablourile pe care nu le-am terminat încă, și-mi iau geanta pe umăr și mă opresc să mă uit la tabloul cu cele două linii care se încrucișează. Crucea Sfântului Andrei, cum se numește, sunt multe lucruri în tabloul ăsta, îmi zic și mă gândesc că trebuie să plec, mă așteaptă Åsleik, așa că intru în cameră și sting lumina și mă duc în sufragerie și sting lumina și acolo și apoi trec prin bucătărie și văd că a mai rămas puțină apă în bolul de apă al lui Brage, așa că îl umplu și tai apoi o felie de pâine și o rup în bucățele pe care le pun în celălalt bol, deși mai sunt multe bucățele rămase acolo și mă gândesc că Brage încă stă în patul meu și doarme, așa că poate la fel de bine să rămână acasă, îmi zic și sting lumina la bucătărie și ies pe hol și sting lumina și acolo și deschid ușa și ies și îl văd pe Åsleik stând în fața casei, cu tabloul înfășurat în pătură sub braț

Ti-a luat ceva, zice el

Da, zic eu

Păi ce-ai făcut? zice el

și eu nu răspund

Aproape m-am săturat să aștept, zice el Te-au luat nevoile și n-ai putut să faci? zice Da, așa e, zic eu

Dar ai venit, în sfârșit, zice Åsleik

Ei, te cunosc, știu eu ce-ai făcut, zice el Ce-am făcut? zic eu

Ai stat și te-ai uitat la tabloul cu cele două linii, la *Crucea Sfântului Andrei*, zice el

și eu dau din cap și Åsleik zice că până acum, până anul ăsta, întotdeauna l-am lăsat să ia ce tablou și-a dorit pentru Sora lui, dar pe de altă parte, niciodată nu m-a rugat să-i dau un tablou mare până acum, zice Åsleik și zice că nu-i vreme de stat pe loc, așa că el urcă în tractor, zice, ca să pornim, zice, el primul, ca măcar aleea până la drumul principal și apoi până în dreptul casei lui să fie curate, așa că să fac bine să-l urmez și să am drum bun până la Bjørgvin și să conduc cu grijă, s-ar putea ca încă să se alunece pe unele porțiuni, poate să fie gheață sub zăpada proaspătă, zice el și eu îi zic că mereu conduc cu atenție și Åsleik zice că știe, bineînțeles că așa fac, zice el și hai că vorbim, zice, iar eu zic că da, nu lipsesc decât o zi, vin înapoi după ce las tablourile, zic eu

Mereu ai expoziție chiar înaintea Crăciunului, zice el

Da, zic eu

Fiindcă e mai ușor să vinzi tablourile atunci, bineînțeles, în perioada Adventului, zice el

și eu zic că da, așa e, cel puțin asta-mi spune Beyer, și mai ales tablourile mele se vând bine atunci, poate fiindcă sunt foarte ușor de făcut cadou de Crăciun, cum zice și Beyer, dar mai zice și că cel

mai bine e să deschizi o expoziție cu puțin timp înainte de Crăciun, zic eu și Åsleik zice că da, da, si-a dat și el seama de asta, apoi urcă în cabina tractorului și pornește motorul, care scoate un sunet asurzitor, ce urât poate să facă un motor, scârțâitul ăsta îngrozitor, îmi zic și merg și mă urc în mașină și-mi las geanta de piele maro pe scaunul pasagerului și s-a făcut cald și bine în mașină, așa că dau căldura mai încet și Åsleik se întoarce spre mine și apoi cu fața spre drum și tractorul o ia pe după colțul casei și eu conduc în urma lui și Åsleik virează, intrând pe drumul principal și eu după el și a nins chiar zdravăn, s-au depus vreo zece centimetri de zăpadă, dar acum nu mai ninge, îmi zic conducând câțiva metri în spatele lui Åsleik, care merge încet, cu viteză constantă, pe drumul principal înspre ferma lui, e ceva de mers, și drumul mai e și șerpuit, îmi zic urmându-l la o distanță sigură și apoi Åsleik trage pe dreapta și oprește motorul și coboară din cabină și eu opresc motorul și îmi cobor geamul de la mașină

Să conduci cu grijă, zice el

Da, încet și sigur, zic eu

și adaug că de la Instep ord încolo drumul va fi bun până la Bjørgvin, de acolo drumul e de obicei curățat, zic eu și Åsleik zice că sunt bine echipat, oricum, cu cauciucuri noi de iarnă și pe lângă asta mi-am permis să-mi cumpăr mașină cu tracțiune integrală, carevasăzică, cu pneuri bune de iarnă și tracțiune integrală se poate zice chiar că am tractor, zice el și eu răspund că nu mi-a fost niciodată ușor să conduc pe timp de iarnă, așa că viața m-a învățat și pe mine ceva, zic eu și Åsleik zice că așa e și apoi ne facem semn cu mâinile și eu conduc încet mai departe, iar acum mașina mea e cea care lasă urme în zăpadă, în față nu văd decât zăpada albă

neatinsă, dar din fericire marginea drumului e marcată de stâlpi reflectorizanți, ar fi fost stupid să nu îi instaleze, mă gândesc și conduc încet, cum fac de obicei, urmând drumul îngust de-a lungul fiordului Sygne până spre Instep ord, în interiorul fiordului, care nu a fost dezăpezit, dar apoi, când voi intra în Instep ord și pe drumul național către Bjørgvin, totul va deveni mai ușor, fiindcă drumul e curățat, îmi zic și privesc drumul alb și îl văd pe Asle în fața Mamei, gândindu-se că s-a săturat să mai meargă la nenorocita aia de școală, profesorii sunt absolut insuportabili, așa că de ce Dumnezeu să mai meargă? dar noroc că imediat termină și cu școala, își zice, că dacă nu mai avea atât de puțin din ciclul obligatoriu, ar fi renunțat chiar atunci, pe loc, se gândește Asle, dar acum asta e, trebuie să se străduiască să reziste, atât și nimic mai mult, își zice și se gândește că oricum vrea să renunțe, chiar dacă mai are doar puțin de mers la școală, își zice și-i spune Mamei că nu mai vrea să meargă la școală

Te-ai scrântit la cap, zice ea Să renunți la școală? zice ea Nu, exclus, zice ea

Altfel o să te trimită la o școală pentru delincvenți, unde e foarte strict, și școala asta e pe o insulă, ca să nu poată nimeni să fugă, zice

Tocmai acum, când oricum aproape ai terminat, zice ea

Și Asle se întreabă dacă e adevărat ce spune Mama, chiar va fi trimis pe o insulă doar fiindcă nu-i place să meargă la școală? n-are de unde să știe, nu, dar e prea de tot, nu-i vine să creadă, nu, nu crede, cum nu prea crede nici alte lucruri pe care le spune Mama, că e vorba de Isus și Dumnezeu sau că poți fi trimis pe o insulă fiindcă nu mai vrei să mergi la școală, așa că puțin îi pasă, dacă nu

mai vrea să meargă, pur și simplu n-o să mai meargă, se gândește Asle, dar a auzit că dacă vrei să intri la Școala de Artă din Bjørgvin, și i-a trecut prin gând că ar putea să vrea să meargă acolo, dacă vrea să intre trebuie să meargă prima oară la Liceu, și dacă nu era așa, ar fi renunțat imediat la școală, fără îndoială, se gândește Asle, dar n-o s-o facă, n-o să renunțe la școală, a zis-o doar fiindcă Mama își ieșea din minți când o spunea, nu că ar fi avut vreun chef să meargă la Liceu, dar ceva tot trebuia să facă și era atât de stângaci, că nu era în stare de nimic, ce-o să se aleagă de el? cum obișnuia să zică Tata, își zice Asle, iar eu privesc drumul alb care se întinde în față și conduc încet de-a lungul fiordului Sygne și-l văd pe Tata în fața lui Asle, zicându-i că ești băiat bun, Asle, dar ce-o să se aleagă de tine? zice el

Nu știu, zice Asle

Dar trebuie să faci o școală, trebuie să ajungi ceva, zice Tatăl și Asle zice că singurele lucruri la care se pricepe sunt desenul și pictura, iar Mama zice că

atunci poate să se facă artist, chiar dacă nu e tocmai o meserie, e nevoie și de oameni care știu să deseneze, de exemplu la ziare, fiindcă acolo apar adesea și desene, și mai apar desene și în reclame, cineva trebuie să le facă și pe alea, se poate deci trăi și din desen și pictură, zice Mama, dar ca să intri la Școala de Artă trebuie să mergi întâi la Liceu, zice ea și Tata aprobă, da, așa e, ca să intri la Școala de Artă trebuie să mergi mai întâi la Liceu, și Asle se întreabă de ce, ca să fie pictor, trebuie să învețe nu numai să facă adunări și înmulțiri, ci și ceea ce se cheamă matematică

Pictura și desenul nu sunt la fel ca socotitul, zice Asle

Nu, așa e, zice Tatăl

și Mama zice că nici ea nu știe de ce e așa, dar cei care conduc au decis că prima dată trebuie să mergi la Liceu și abia apoi poți începe Școala de Artă, dacă ești admis, zice ea și Asle zice că nu se pricepe la nimic altceva decât la desen și pictură, mă rog, sigur că știe să citească, ba chiar îi place să citească, iar de scris, scrie chiar bine și citeț, deși profesorul de norvegiană nu-i de aceeași părere, așa că are note mici la scris, ca și la toate celelalte materii de la școală, zice el

Nu ți-ai făcut niciodată temele, zice Mama Adevărat, zice Asle

Acum poate să-ți pară rău, dar degeaba, zice ea

Da, da, zice Tatăl și Mama zice că ceva tot trebuie să facă pe viitor, că doar nu poate să rămână acasă să picteze toată viața, zice ea și Asle nu zice nimic

Și dacă mergi la Liceu, trebuie să te muți de unul singur, zice Mama

și lui Asle i se pare că Mama aproape se bucură că se va muta de-acasă și e de înțeles, își zice, fiindcă și el se bucură să plece, să scape de-acasă, să scape de Mama, de pisălogeala ei, că să se tundă, că să picteze lucruri frumoase, lucruri care se înțeleg, că să-și facă temele, că una, că alta

îmi doresc să merg la Școala de Artă, zice Asle

Atunci trebuie să începi să pictezi cum o făceai înainte, zice Mama, să aducă a ceva, zice

Da, zice Tata

Și să nu mai pictezi tablouri care nu seamănă cu nimic, zice ea

Dacă continui să pictezi lucruri din astea, n-o să ajungi la Școala de Artă, oricât Liceu ai face, zice ea

Da, zice Tata

Și înainte mai vindeai câte un tablou, acum ai multe neatînse în cameră la tine, zice ea

Da, zice Tata

și privesc drumul alb și mă gândesc că n-am parcurs așa mult din fiordul Sygne și că mai am mult de mers până la Instefjord, îmi zic și îl văd pe Tata stând acolo și zicând că va suna imediat la Liceu să afle care sunt șansele ca Asle să fie admis și Tata iese în hol și Asle îl aude vorbind la telefon și apoi intră înapoi în cameră

Totul o să fie bine, zice el

Ai fost admis la Liceu, zice el

La secția de limbi, zice el

și Asle aude ce zice Tatăl și se gândește că e bine așa, nu? fiindcă altfel ce-ar fi făcut? se gândește

Asta înseamnă că trebuie să te muți singur la Aga, zice Mama

Da, zice Tata

Dar mulți din Barmen au mers la Liceu la Aga și și-au luat o cameră singuri, așa că sigur se rezolvă, zice el

Dau anunț la *Ziarul de Hardanger* pentru o cameră de închiriat, zice Tata

și Asle zice că i-ar fi recunoscător pentru asta, iar eu privesc drumul alb și conduc înspre Instefjord, unde va fi mai bine, fiindcă voi intra pe drumul principal, care a fost deja curățat, și o voi lua apoi spre sud către Bjørgvin, și în toți anii de când locuiesc la Dylgja nu cred că am mai mers atât de des la Bjørgvin, îmi zic și privesc drumul alb din față și-l văd pe Tata în fața mea zicând că a sunat o bătrână să-i spună că are o cameră de închiriat, o mansardă într-o clădire care a fost pe vremuri atelierul unui cizmar, o cămăruță în pod, iar jos, la parter, sunt toaleta și dusul,

așa a zis la telefon, zice Tata și zice că, una peste alta, suna bine și chiria nu era așa mare, zice, așa că a acceptat imediat, zice și au hotărât ca Asle să se mute acolo când începe anul școlar la Liceu, zice Tatăl și Asle zice că, una peste alta, sună bine și se bucură în sinea lui c-o să locuiască singur, că n-o să trebuiască să închirieze o cameră într-o casă cu alții, își zice Asle și o vede pe Mama stând și privindu-l

Dar tu, care ai pictat atâtea case, pe a ta n-ai pictat-o încă, zice ea

N-ar trebui s-o faci înainte să te muți definitiv de-acasă? zice ea
Chiar că nu, n-ai pictat-o, zice Tata

Și Asle se gândește cum va trebui acum să picteze Casa Nouă și Casa Veche și Hambarul și Șopronul și toți pomii și Adăpostul pentru Bărci și Debarcaderul și Barca și Plaja și Fiordul și totul, totul, o să poată oare să le picteze pe toate? se întreabă

Chiar că nu ai pictat casa noastră, zice Mama

Ai pictat aproape toate casele din sat și chiar și câteva din Stranda, dar nu și casa ta, zice ea

Bine, atunci o să pictez ferma noastră, zice Asle

Cu tot ce e în ea, zice el

Cu Casa Veche și Casa Nouă și Hambarul și Șopronul și Adăpostul pentru Bărci și Debarcaderul și Barca și Fiordul, n-o să lipsească nimic din tablou, zice el

Abia aștept să-l văd, atunci, zice Mama

și zice că se gândea de mult la asta, dar că niciodată nu a îndrăznit să-l întrebe, fiindcă lui Asle i-a fost foarte greu de când cu, zice Mama și se întrerupe și se lasă o tăcere lungă și Asle se întreabă de ce a trebuit să-i amintească de Sora lui tocmai acum,

să-i amintească cum a dispărut, cum a murit, cum au găsit-o moartă în patul ei într-o dimineată, gândul la sora Alida care stă în pat și e moartă e insuportabil

În fine, zice Mama

și Asle observă că pe Mama o podidește plânsul

Am o fotografie bună cu ferma după care poți să te iei când pictezi, zice ea

și Asle nu poate suporta gândul că Sora a murit așa subit și Mama se duce după fotografie și o aduce și i-o întinde lui Asle și fotografia e chiar bună, își zice Asle și Tata zice că și el s-a gândit la asta, s-a gândit cât de ciudat e că aproape toate casele din Barmen, ba în curând și din tot Stranda, au în camera mare câte un tablou cu ele făcut de Asle în vreme ce ei, părinții lui, nu au, zice el, fiindcă Asle încă nu și-a pictat casa părintească, zice

Da, așa e, zice Asle

E adevărat, zice Mama

Deci trebuie s-o pictezi înainte să te muți de acasă, zice ea

și apoi stau cu toții în tăcere și Mama zice din nou cât de mult i-a crescut părul și că e timpul să se tundă, e o rușine atât pentru el, cât și pentru ea însăși și pentru Tata ca el să umble cu părul așa lung, îi ajunge deja la spate, e prea de tot, zice ea

Nu știu de câte ori ți-am spus să te tunzi, zice ea

Si nu mă ascuți, zice

Dar acum, că începi Liceul, trebuie să te tunzi, zice ea

și se uită la Tata și îi zice să zică și el ceva

Da, are dreptate, trebuie să te tunzi, zice Tata

N-am văzut niciodată vreun bărbat cu păr așa lung, zice el

Nici eu, zice mama

si din nou se lasă liniștea și Mama zice că nu vrea să fie confirmat și nu-si face temele și ia note așa mici, încât sigur o să sfârșească pe lista de așteptare la admiterea de la Liceu și pe lângă asta mai are și părul ăsta lung până la spate, zice ea, clăia lui șatenă, zice ea și apoi zice că și Tata trebuie să zică ceva

Da, trebuie să te tunzi, zice Tata

și Asle se gândește că s-a săturat de cicăleala asta, încă de când și-a lăsat părul să crească și n- a vrut să se mai tundă, Mama a început să-l bată la cap, trebuie să te tunzi, nu poți să umbli așa, vorbește lumea despre tine în sat, nu s-a mai văzut în Barmen bărbat cu părul așa lung ca tine, a zis și Asle a răspuns că-și poartă părul cum vrea el, fiindcă e părul lui, și buclele pe care Mama și le face în păr arată aiurea, așa i se pare, dacă e să fie sincer, dar el nu-i zice cât e ziua de lungă că trebuie să se tundă, ar fi ceva dacă de fiecare dată când ar vorbi cu Mama, i-ar spune că trebuie să se tundă, își zice Asle, dar tot rebuie să-i asculte cicăleala, mereu și mereu aceeași chestie, nu vorbește aproape despre nimic altceva decât despre cum trebuie să se tundă, oare chiar nu se gândește la nimic altceva? nu are niciun alt gând în cap decât că trebuie el să se tundă? își zice

Nu vreau să pictez casa, zice el

Nu vrei să-ți pictezi propria casă părintească, zice Mama

Și Asle iese din cameră, gândindu-se cum pe vremuri, când mergea la școala primară, l-a dus Mama la o frizeriță și când a mers, avea părul frumos și puțin mai lung și Frizeriță i l-a tuns aproape pe tot, l-a tuns periută, chilug, ce mai, și era ca și cum și Mama, și Frizeriță găseau plăcere în asta, ca și cum să-l tundă zero le dădea un fel de plăcere sadică, își zice Asle și a doua zi nici nu

voia să mai meargă la școală, arăta așa de rău și de amărât încât îi era rușine să meargă, arată rău, rău de tot, își amintește Asle și a zis că e bolnav și că nu vrea să meargă la școală, dar a mers oricum, numai că și-a tras o căciulă peste urechi, își zice și nu, nu mai vrea să se gândească la asta, își zice Asle, și niciodată, niciodată n-o să-l mai tundă chilug în halul ăla, asta e sigur, niciodată n-o să se mai întâmple, ce dracu, își zice, și ce nasol a fost să meargă la școală a doua zi, își amintește Asle și eu privesc drumul alb din fața mașinii și văd câțiva fulgi lovindu-se de parbriz, unul și apoi altul, și începe apoi să ningă din ce în ce mai mult și devine si e și mai greu să-mi dau seama unde e drumul, și mă văd nevoit să conduc și mai încet, dar drumul va fi mult mai bun când voi ajunge în Instep ord, după Øygna, unde locuiește cea căreia Åsleik îi zice Sora, dar pe care o cheamă Guro, îmi zic, fiindcă de acolo voi intra pe drumul dezăpezit care duce în sud spre Bjørgvin, îmi zic și mă uit cum cad fulgii, fulgii care s-au îndesit așa mult, încât nu îi mai pot distinge între ei și privesc drumul alb din fața mașinii și-l văd pe Asle în sufragerie acasă, pe podea, privind o pânză goală și gândindu-se cum astăzi au găsit-o pe Sora lui moartă în pat, tocmai au venit și au luat-o cu ambulanta, fiindcă trebuie să-i facă o autopsie, au zis, trebuie s-o taie pe sora lui, Alida, pentru a vedea de ce a murit așa neașteptat și brusc și, fiindcă nu se întâmplă prea des ca cineva așa tânăr să moară pe neașteptate, trebuie să încerce să descopere cauza morții, le-au spus și Asle privește pânza goală și se gândește că nu se mai poate, nu mai suportă, își zice, e destul, își zice, nu mai vrea să picteze după fotografii, nu mai vrea să picteze interioare și hambare în bătaia soarelui și cu stâlpi pe care flutură steagul

Norvegiei și puieți de mesteacăn în floare și apa strălucitoare a vreunui Fiord, nu mai vrea să picteze case și gospodării, acum nu mai vrea să picteze decât propriile tablouri, fiindcă are capul plin de imagini, e o adevărată pacoste, mereu i se fixează imagini în cap, nu ca ceva ce se întâmplă, ci ca un soi de fotografii făcute chiar acolo, chiar în clipa aia, și el poate cumva să treacă de la fotografie la fotografie în capul lui, e ca și cum ar avea un album foto în cap, plin de cele mai ciudate imagini, ca cizmele negre ale Bunicului în ploaie, într-o zi, cândva, sau Tata mângâindu-l pe cap, chiar acolo, chiar în clipa aia, sau lumina căzând din cer asupra Fiordului chiar acolo, chiar în clipa aia, iar acum i s-au fixat în minte o grămadă de imagini cu Sora lui moartă, succedându-se în capul lui Asle ca niște diapozitive, una după alta, iar el își duce mâinile la ochi și își freacă pleoapele, dar imaginile nu dispar, ci devin și mai puternice, iar el își ia palmele de la ochi, iar acum, își zice, în loc să picteze case și curți după fotografii, va picta imaginile pe care le poartă în sine, ca să scape de ele, dar nu vrea să le picteze exact așa cum le vede și cum i s-au fixat în minte, fiindcă de fiecare imagine e legată o durere, o suferință, se gândește, dar și un soi de pace, da, și pace, da, va picta toate imaginile pe care le-a adunat în minte, ca să se descotorosească de ele, dacă va fi posibil, astfel ca numai acea pace să mai rămână, își zice Asle și vede întruna chipul alb al surorii Alida chiar acolo, chiar în clipa aia, și vede targa intrată pe jumătate în ambulanță, și fața ei e acoperită, chiar acolo, chiar în clipa aia, și privește pânza albă și se gândește că va începe curând să picteze toate imaginile pe care le are în minte, le va picta ca să scape de ele, dar nu îndrăznește încă să le picteze pe cele mai groaznice, îl doare prea tare și e ca și cum ele taie în carne vie și îl

sfâșie pe dinăuntru, atât de tare doare, dar chiar și imaginile care nu îl dor așa tare poartă ceva în ele, au ceva trist, vin cu un soi de doliu, îmi zic, dar și cu un soi de pace, da, și pace, pe lângă durere, e un soi de liniște în imaginile care i s-au fixat în minte cu sora Alida, își zice Asle și apoi se gândește brusc că nu, nu mai vrea să privească nicio imagine, nu mai suportă să vadă nicio altă imagine, nu imaginile din cap și nici imaginile de pe pânză, vrea să scape de imagini, așa că nu va mai picta deloc, acum va asculta în loc de a privi, acum vrea să asculte muzică, își zice Asle și se ridică și gata, așa rămâne, de-acum va cânta, acum vrea să cânte la chitară, o chitară zgomotoasă, vrea să cânte la chitara electrică, tare și distorsionat, vrea să cânte tare de tot, își zice Asle și eu privesc drumul alb care se întinde în fața mașinii și ninsoarea a încetat, astfel că drumul se distinge mult mai ușor, îmi zic și mă simt alb și gol și deja am parcurs fiordul Sygne și sunt cam pe la jumătatea drumului de la Dylgja înspre Instep ord, îmi zic și conduc încet și cu grijă, îmi zic privind drumul alb din față și îl văd pe Asle stând în genunchi, iar în fața lui pe podea se află pânza albă și el se gândește că nu mai vrea să vadă nimic, nu mai vrea să vadă toate aceste imagini, vrea doar să asculte, vrea să asculte și să scape de imagini, iar pentru ca asta să-i reușească, trebuie să facă mult zgomot, așa că o să-și cumpere o chitară electrică, își zice Asle și eu privesc drumul alb din față și văd o turmă de căprioare în mijlocul drumului și încetinesc și căprioarele mă văd apropiindu-mă și pleacă de pe drum țopăind, dar una dintre ele rămâne în urmă și privește mașina și eu mă gândesc cum sunt adesea căprioare pe drum, de multe ori trec de-a dreptul peste drum, țopăind, așa că a fost noroc chior că nu am dat niciodată peste una,

îmi zic, dar cel mai adesea se pot vedea la răsărit sau la apus, niciodată în timpul zilei, însă în perioada asta nu e niciodată lumină cu adevărat, nici măcar în timpul zilei, îmi zic apropiindu-mă încet de ultima căprioară, care o zbughește în lături și eu conduc mai departe privind drumul alb și îl văd pe Asle pe scena Centrului de Tineret, cu părul lui șaten coborându-i peste față și acoperindu-i-o, stă aplecat deasupra unei chitare negre care-i atârnă pe umăr și cântă acorduri și Terje cântă la tobe cât poate de tare și fără niciun fel de ritm, e totul o mare hărmălaie și Geir trage de corzile basului fără nicio logică și Olve doar urlă la microfon și el începe să cânte ceva ce seamănă cu un solo la chitară și cântă cu toții așa o vreme și Olve strigă la ei că trebuie să se adune și să cânte o melodie adevărată, că ce facem noi acum nu e decât zgomot, urlă, și nu putem numai să facem zgomot așa, trebuie să cântăm măcar o melodie ca lumea, zice Olve și Geir zice că nu putem să cântăm nicio melodie ca lumea, dar tot vrem să fim o trupă, zice el și Terje zice că da, chiar cântăm oribil, niciunul dintre noi nu știe să cânte, sau Olve știe să cânte puțin, dar în rest, nimeni, zice el, deci putem la fel de bine să desființăm trupa, zice, iar Asle nu zice nimic, își ține doar chitara de-a curmezișul pieptului

Si tu nu zici nimic, ca de obicei, Asle, zice Terje

A, nu, el are părul prea lung ca să mai zică ceva, zice Olve

Si nu-l mai cheamă Asle, îl cheamă Ales, zice el '

Nu, el tace ca de obicei, zice Geir

Nu știe să vorbească, zice Olve

Probabil de-aia nu zice nimic, pentru că nu știe să vorbească, zice el

și Asle nu zice nimic și se gândește că nu mai merge așa, a făcut tot ce-a putut ca să învețe chitară, dar oricât ar exersa, oricât s-ar strădui, nu-i iese nicicum, și Olve a fost chiar drăguț, el a fost cel care l-a învățat puținul pe care îl știe, i- a desenat acordurile și Asle le-a învățat unul după altul, și a mers destul de bine, dar îi era greu până și să acordeze chitara, iar să-și dea singur seama ce acorduri trebuie cântate într-o melodie nu poate nici în ruptul capului, așa că Olve trebuie să-i scrie mereu notele, iar când încearcă să cânte un solo, iese o harababură, nu va reuși niciodată să cânte la chitară, se gândește Asle și Olve asta e de fapt absolut insuportabil, dar adevărul e că e singurul dintre ei care poate să cânte cât de cât, fără Olve n-ar fi putut cânta nici măcar o melodie, își zice Asle, și după ce a început să cânte la chitară și s-a alăturat trupei n-a mai pictat niciun tablou, n-a mai făcut nici măcar vreo schiță, iar imaginile din minte, pe care voia să le alunge cu zgomot, nu au dispărut, ci au devenit și mai puternice, și mai clare, așa că nu mai merge așa, își zice Asle, fiindcă chiar dacă are numai paisprezece ani și mai are, cum s-ar zice, mult timp la dispoziție, nu va deveni niciodată un chitarist talentat, și n- are niciun sens să continui cu un lucru dacă n-ai sorti de izbândă și dacă n-ai sanse nici măcar să devii cât de cât priceput, nu e același lucru ca la pictură, care îi reușește fără niciun efort, dar cântatul, nu, nu-i iese chiar deloc, iar când imaginile îi stăruie în cap cu aceeași intensitate și zgomotele puternice nu reușesc să le gonească, atunci nu poate decât să încerce să le picteze, își zice Asle, fiindcă la desen și la pictură se pricepe, dar nu și la cântatul la chitară, își zice și-și dă chitara jos de la gât și o sprijină de stativul boxei și Olve își întoarce privirea spre el și-l întreabă ce face

Îți dai jos chitara în mijlocul repetițiilor, zice Olve

N-o să știu niciodată să cânt, zice Asle

Abia ai început, zice Olve

Da, zice Asle și ei doar stau fără să zică nimic și Terje și Geir nu zic nimic nici ei

O să devii mai bun cu timpul, zice Olve

Deja ai devenit mult mai bun decât erai când am înființat trupa, zice el

Poate, zice Asle

Haide, zice Olve

la-ti chitara, zice el

și Asle stă fără să zică nimic și Olve zice apoi că ar putea să ia o pauză dacă vrea toată lumea, zice el și Terje și Geir zic că pentru ei e OK și Olve zice că a adus patru sticle de bere, așa că pot lua o pauză să bea puțină bere, cânti mai bine după o dușcă, zice el și Geir îl întreabă de unde a făcut rost de bere și Olve zice că i-a cumpărat-o taică-său

Ai un tată mișto, zice Terje

Da, zice Geir

Da, e misto, zice Olve

și zice apoi că taică-său e mișto de cele mai multe ori, chiar și când bea, dar se întâmplă uneori să se lase cuprins de disperare, ba chiar de furie, zice, și atunci vorbește mereu despre cum n-ar fi trebuit să aibă niciodată o familie, exact așa zice, fiindcă îi lipsește cântatul, să călătorească și să cânte muzică de dans, chiar îi lipsește asta, mai ales muzica, da, cântatul în sine, dar și călătoriile, zice și în momentele alea mama lui tace mereu și iese din cameră, zice Olve, și atunci el obișnuiește mereu să-i spună

tatălui său c-ar putea să se apuce din nou de cântat, zice Olve și atunci tatăl său îi spune că e prea bătrân, că nu mai poate, că nu mai poate atinge chitara oricât de mult și-ar dori să cânte, zice el, și pe lângă asta i-a dăruit-o lui Olve, împreună cu tot restul echipamentului pe care-l mai avea, și l-a învățat pe Olve cam tot ce știa și el, iar acum Olve deja e mai bun la cântat din voce și cu chitara decât a fost el vreodată, zice Olve că îi spune tatăl lui și că apoi continuă să bea, mai întâi bere, apoi trece la țarie și mama vine și îi spune să nu mai bea atâta, iar tatăl îi răspunde că imediat se oprește, dar nu se oprește, ci bea și mai vârtos și începe să cânte și cântă bine tatăl lui, dar maică-sa îi spune să vină la culcare, mâine merge la lucru, îi spune și tatăl lui obișnuiește să o urmeze, doar la sfârșit de săptămână sau în vacanțe continuă să bea chiar și după insistențele mamei, dar atunci e în stare să bea toată ziua, începe de dimineață și bea până se culcă și merge cu mașina până la Stranda să-și cumpere bere chiar dacă a băut binișor, iar dacă rămâne fără țarie merge cu mașina până la Bjørgvin ca să-și cumpere țarie, își ia băutură de aproape toți banii, zice Olve, iar azi, azi îl întrebasese pe taică-său dacă ar putea să-i cumpere câteva sticle de bere pe care să le ia la repetiții și taică-său i-a răspuns că atât Olve, cât și ceilalți din trupă sunt prea tineri, toți merg încă la școală, așa că nu le poate cumpăra bere, nu, nu se poate, zice Olve că i-ar fi spus taică-său, dar apoi, după o vreme, i-a zis că urmează să meargă până la Stranda cu mașina să-și cumpere câteva sticle și că ar putea să cumpere patru sticle pe care Olve să le ia la repetiții, una pentru fiecare, nu mai mult, fiindcă nu-i la fel să cânti pe uscat, cum zice el, așa că mai bine să învețe asta cât de curând, dar e important să nu depășești măsura, că atunci cânti prost și mai e

și periculos, mulți cântăreți au băut până au murit de-a lungul timpului, inclusiv acum, așa că trebuie să ai grijă, i-a zis tatăl, zice Olve, și chiar înainte să ia autobuzul spre repetiții, taică-său i-a dat o plasă cu patru sticle de bere, zice, iar acum o să bea fiecare câte o sticlă de bere în spatele scenei, și după aia totul va fi mai bine, chiar și pentru tine, îi zice el lui Asle

Poate, zice Asle

Și vede cum Terje s-a ridicat de pe scaun și stă acum lângă tobe și Geir și-a sprijinit basul de stativ și Olve pornește spre spatele scenei

Hai odată, zice Geir

și Asle se duce la Geir și apoi merg amândoi împreună cu Terje și se așază fiecare pe câte un scaun în spatele scenei, apoi vine Olve și îi întinde fiecăruia câte o sticlă și el și-o desface pe a lui și dă mai departe desfăcătorul și fiecare pe rând își desface sticla și Olve ridică apoi sticla lui și zice noroc și Terje și Geir și Asle își ridică și ei sticlele și zic noroc și Olve zice că acum, abia acum sunt cântăreți cu adevărat, după ce termină de băut o să încerce să cânte melodiile pe care le știu, sunt cinci pe care le știu puțin și trei pe care le știu destul de bine, zice Olve, dar până acum, până azi totul n-a fost decât prostie, zice el și beau toți și Asle a mai băut bere înainte, dar nu de foarte multe ori, și nu i se pare că are gust rău, dar nici tocmai bun, se gândește și stau fără să-și zică nimic, luând când și când o înghițitură, apoi Olve zice că berea nu e foarte bună la gust, nu, dar te face să te simți bine, zice și scoate o pungă de tutun și-și rulează o țigară și dă pachetul de tutun mai departe tuturor și fiecare își rulează câte o țigară și Asle se gândește că a fumat de mai multe ori înainte și-i place, da, încă de

când a fumat prima țigară cu Per Olav în Adăpostul pentru Bărci i-a plăcut să fumeze și-a fumat întreg pachetul pe care l-a primit de la Per Olav și pe care l-a ascuns în Adăpost, mergea acolo să fumeze, își amintește Asle și se gândește că într-o zi o să fie suficient de mare să-și cumpere singur tutun și hârtie de rulat și cutii de chibrituri de la Cooperativă și o să le ascundă pe o bârnă din Adăpost, își zice și se gândește că abia așteaptă să crească, să-și poată cumpăra singur țigări, își zice și știe că unora li se face rău prima dată când fumează și vomită și alte lucruri de genul ăsta, dar lui nu i s-a întâmplat, doar l-a gădilat puțin în tot corpul, într-un mod plăcut, și l-a liniștit, așa că are de gând să fie un fumător, o să-și cumpere singur tutun imediat ce-o să fie suficient de mare, își zice Asle și Olve le dă bricheta și Asle

își aprinde țigara și trage fumul în gură și trage apoi un fum zdravăn și o senzație de bine i se răspândește în tot corpul și continuă să fumeze și între ei pe podea e o cană pe care o folosesc drept scrumieră și Asle fumează și ia din când în când o înghițitură de bere și Olve zice că totul va fi bine, nu trebuie să-și piardă curajul, Asle va deveni un chitarist din ce în ce mai bun, poate chiar decent, dacă exersează suficient, zice Olve și ceilalți zic că și ei sunt siguri de asta, iar Terje zice că el cântă la tobe mai rău chiar decât cum cântă Asle la chitară și Geir zice că nici cântatul lui la bas nu e cine știe ce, zice și Olve zice că totul va fi bine și că de fapt a vorbit deja cu șeful Grupului de Tineret din Barmen, care i-a spus că ar fi interesați să-i găzduiască dacă vor să cânte în serile de dans, deci după ce învață destule melodii, trebuie doar să-i dea de știre, i-a spus șeful, zice Olve, și când vor fi chemați să cânte vor începe să câștige și niște bani, dar cu primii bani pe care-i vor

câștiga vor trebui să-l plătească pe taică-său pentru echipament, fiindcă nu le dăruise echipamentul, doar zisese că îl pot împrumuta și că vor plăti pentru el după ce o să înceapă să cânte prin localuri, cât să facă niște bani, așa le spusese taică-său, zice Olve și evident, zice Terje, evident că trebuie să plătească echipamentul cât de repede pot, dar apoi, după ce plătesc, pot să împartă între ei banii pe care-i câștigă cântând la seri de dans, și ar veni câteva coroane de fiecare, zice el, și așa o

să înceapă să aibă lipici și la fete, zice Olve, fiindcă fetele sunt înnebunite după cântăreți, așa e dintotdeauna, zice el, fiindcă pe vremuri erau înnebunite după violoniștii din Hardanger și mai târziu după acordeoniști, iar acum sunt înnebunite după cei care cântă într-o trupă, zice Olve și de fapt așa s-au întâlnit și părinții lui, da, când taică-său a cântat la o seară de dans, și încă se iubesc, da, chiar și după atâția ani, zice Olve

Totul va fi bine, zice el

și Asle se gândește că poate nu va fi așa rău până la urmă și poate că nu cântă chiar atât de prost, în definitiv, în orice caz nu cu mult mai prost decât ceilalți și firește că mai poate învăța, chiar dacă nu va deveni cu adevărat bun, dar nici nu trebuie să fie foarte bun, ci doar să cânte cât de cât acceptabil, își zice, și e așa plăcut să fumezi, merge bine cu berea, își zice, berea nu are un gust foarte bun, dar îl face să se simtă bine, își zice și Olve zice că totul va fi bine și își termină cu toții de fumat țigara rulată și își golesc sticlele și Olve propune apoi să încerce să cânte melodiile pe care le știu cât de cât, zice el, și curând vor cânta la primul lor dans, zice și se ridică cu toții și își iau instrumentele și Asle își pune chitara la gât și Olve zice unu doi trei și încep cu toții să cânte și nici nu

sună așa rău și cântă apoi și celelalte două melodii pe care le-au învățat cât de cât și nici ele nu sună așa rău și Olve zice că i-a ajutat puțin și berea și Terje

Începe să lovească frenetic în tobe și în cinele și Geir trage puternic de corzile basului și Asle se gândește că gata, nu mai merge, nu mai vrea să cânte la chitară, e pur și simplu greșit, zgomotul nu face nimic să alunge imaginile pe care le poartă în cap, ci chiar le înrăutățește, își zice, așa că vrea să renunțe, nu mai suportă, de acum încolo va picta, se va duce într-un loc liniștit, iară zgomot, unde va picta toate imaginile care i s-au fixat în minte, ca să scape de ele, și nu va mai face hărmălaie cântând la chitară și nici nu va mai copia case și hambare după fotografiile oamenilor, gospodării întregi, ci își va picta propriile tablouri, își zice Asle dându-și jos chitara de pe umăr și sprijinind-o de stativ și stingând amplificatorul, apoi coboară de pe scena Centrului de Tineret din Barmen, fiindcă el fusese cel care a mers la șeful Grupului de Tineret din Barmen să-l întrebe dacă ar putea repeta în Centrul de Tineret și omul îi spusese că da, au voie, își amintește Asle oprindu-se în fața scenei și privindu-i pe cei trei care stau în continuare pe scenă, iar în spatele lor e un decor pictat cu un sat și munți înalți și un fiord cu apă albastră și mesteceni înmuguriți în fundal, care trebuie să fi rămas de la vreo piesă jucată aici, în Centrul de Tineret din Barmen, cândva demult, își zice Asle și îl aude pe Olve urlând la microfon și întrebându-l unde a plecat așa? iar Asle stă nemișcat în fața scenei, privindu-i

Pleci? zice Terje

și Asle nu zice nimic

Ce-i cu tine? zice Geir

și Asle nu zice nimic

Răspunde, ce dracu', urlă Olve

și urlă asta la microfon și umple toată sala cu vocea lui și Asle se întoarce pe călcâie și pornește spre ieșire și Terje strigă la el să nu plece, abia au început repetițiile, unde se duce? ce-i cu el? strigă Terje după el și Asle se întoarce și-l vede pe Terje apropiindu-se de el și Asle se oprește în loc și-l așteaptă

Doar nu pleci, zice Terje

Ba da, zice Asle

și Geir își dă și el chitara de pe umăr și coboară în sală și se apropie de Asle

Pleci așa, iară să zici nimic, zice Geir

Nu știu să cânt, zice Asle

Nu mai cânt la chitară, zice el

și Olve urlă la microfon că n-o să renunți, în pula mea, n-o să te las să ieși din trupă, urlă el

Ești cel puțin la același nivel ca noi, zice Geir

Nu, zice Asle

Avem nevoie de tine în trupă, zice Terje

Avem nevoie de doi chitariști, zice el

și Olve urlă la microfon că nu poți să te porți așa, în pula mea, dacă tot au făcut o trupă, dacă au căzut de acord s-o înființeze și au tot vorbit despre ea pauză după pauză la școală, doar să facă rost mai întâi de instrumente și alte scule și să găsească un loc pentru repetiții, și acum, că au reușit toate astea, Asle să plece așa, pur și simplu, ce dracu', doar el a venit cu ideea să facă o trupă, ce dracu, urlă Olve la microfon și vocea lui răsună și reverberează în sală și Olve lovește apoi cu toată puterea corzile chitarei și urlă nu, ce

pula mea la microfon și răsună și reverberează în toată sala, ba chiar în tot Centrul de Tineret din Barmen răsună, apoi Olve își dă jos chitara și coboară de pe scenă și se oprește chiar în fața lui Asle

Nu poți să renunți așa, ce dracu', zice el

Ne-ai convins să facem trupa asta și acum pleci pur și simplu?
zice el

și-l ia pe Asle de umeri și-l scutură tare

Tu ai insistat să facem trupă, zice el

și-l ține strâns de umeri pe Asle, care se lasă strâns neștiind ce să zică, știe doar că nu mai vrea să cânte la chitară, își zice

Nu putem cânta fără a doua chitară, zice Olve

și Asle tace

Zi ceva, în pula mea, zice Olve

și Asle continuă să tacă

Nu vorbești serios, nu? zice Geir

Că strici toată trupa dacă pleci, zice el

și Asle zice că nu mai vrea să cânte la chitară și Olve îl scutură din nou de umeri

Nu poți să strici trupa doar așa, că ți s-a năzărit ție, zice Geir

și stau toți patru fără să zică nimic și apoi Terje îl întreabă ce va face dacă nu mai cântă la

chitară și Asle zice c-o să se apuce din nou să picteze, fiindcă asta știe să facă, zice el

Da, du-te dracului acasă și pictează-ți hambarele alea tâmpite ale tale, zice Terje

Pune-te din nou pe pictura aia a ta, zice el

Pictează numai casele și hambarele alea ale tale, zice el

Sau poate te duci la Spân să i-o sugi? zice Olve

și apoi se face liniște un moment și Geir zice că Asle nu poate să plece așa, au discutat atâta să înființeze trupa, multă vreme au discutat numai despre asta, în fiecare pauză, și Asle a venit cu ideea, apoi s-au alăturat și ceilalți, iar acum au făcut rost de echipamente, de tot ce le trebuie, și au și voie să-și țină repetițiile în Centrul de Tineret din Barmen, totul s-a rezolvat și acum s-a trezit să plece? zice Terje

Și, apropo, eu am discutat și le-am rezolvat cam pe toate, zice Olve

Sistemul de sunet, microfoanele, stativetele, cine a făcut rost de toate? zice Olve, el, cine altcineva, el, Olve, și asta fiindcă totul era la ei în pod, de vreme ce taică-său obișnuia să cânte într-o trupă pe vremuri, fusese chitarist și vocalist într-o trupă înainte să se căsătorească și tatăl lui zicea mereu că femeile au distrus multe trupe și el s-a gândit mult la asta, zice Olve, dar ca o trupă, o trupă întreagă, să se destrame doar fiindcă unul dintre membri nu mai are chef să facă parte din ea, așa ceva n-a mai văzut, nu, zice el

Așa că treci înapoi pe scenă, zice el

și Asle stă nemișcat și Olve îl scutură iar de umeri

Poate să împrumute altcineva chitara și restul echipamentului meu și să plătească pentru ele după ce face bani, zice Asle

și Olve îl scutură de umeri și apoi îi dă drumul la umărul pe care-l ține cu mâna dreaptă și își ridică mâna dreaptă și își apropie pumnul de fața lui Asle

Auzi ce zic? zice Olve

Auzi, mă? zice el

înțelegi ce zic? zice Olve

și Asle nu zice nimic și Geir zice că nu poate să urce totuși înapoi pe scenă? ca să mai repete puțin? mergea așa bine cu cele trei melodii, zice el

Nu poți să pleci pur și simplu, nu poți să renunți așa, zice Geir

Renunț, zice Asle

Renunți? zice Geir

Da, zice Asle

și se face liniște un moment

Nu știu să cânt, zice el

și nimeni nu zice nimic

Si n-o să reușesc niciodată să învăț, zice el

Tu ești singurul care știe să cânte puțin, Olve, zice Asle

Ține-ți gura, zice Olve

Și pumnul lui e în continuare în dreptul feței lui Asle

Și tu, Asle, mi-ai împrumutat bani pentru tobe, zice Terje

Toată trupa ți se datorează ție, zice el

Fiindcă tu nu aveai nimic, zice Olve

Și nici părinții nu voiau să te ajute, zice el

Nu puteau, zice Terje

Pentru că taică-tău nu lucrează, zice Olve

Ratatul, zice el

N-a lucrat o zi în viața lui, zice Olve

In afară de-a lăsa femeii cu burta la gură, zice el

Femeile altora, zice el

În pula mea, zice el

Hai, gata, ține-ți gura, zice Terje

și nimeni nu mai zice nimic și Asle zice că sunt multe trupe cu doar trei membri, tobe, bas și chitară, iar Geir zice că da, există

trupe cu trei membri, doar că majoritatea au două chitare, chitara solo și chitara ritmică, zice el

Unul ține ritmul și altul cântă chitară solo, zice el

Și uneori țin ambele ritmul, zice Terje

Și în trupa asta eu sunt chitara principală pentru că numai eu pot să cânt solo, sau pot să învăț să cânt solo, zice Olve

și zice că el e vocalistul fiindcă doar el poate să învețe melodiile, atât notele, cât și versurile, așa că fără el n-ar exista nicio trupă, zice Olve și apoi se lasă tăcerea

încerc să cânt la tobe cât de bine pot, zice Terje

Da, da, zice Olve

și stă în continuare cu pumnul în dreptul fetei lui Asle

Și eu la bas, zice Geir

Da, da, zice Olve

și zice că nu facem asta de foarte mult timp, abia am început, zice el

Nu mai vreau, zice Asle

și brațul lui Olve cu pumnul strâns se apropie de fața lui Asle și Terje îl prinde de braț și i-l îndoaie la spate și Olve urlă că ce pula mea faci și sare la Terje și Terje îl îmbrânțește și Olve îi trage un pumn, dar Terje e mult mai mare și mai puternic decât Olve, așa că îi prinde mâna și Terje îi dă un pumn zdravăn în față lui Olve și Olve cade pe spate și se face liniște și Asle vede cum lui Olve îi dă sângele pe gură și pe el cum se șterge la gură și își ridică mâna la gură și se pipăie și zice bă pulă, mi-ai spart doi dinți, zice și Olve se ridică și își deschide gura năclăită de sânge și cei doi dinți din față sunt ruși la mijloc și Olve își bagă degetele în gură și scoate bucățile rupte de dinți și Terje zice că n-a vrut, îi pare rău, n-ar fi

trebuit să facă asta, era doar nervos fiindcă Olve a vorbit urât de taică-său, zice Terje și eu privesc drumul alb din fața mea și deja s-a luminat atât cât se poate lumina în perioada asta a anului și eu conduc încet și cu grijă pe drumul îngust și șerpuit înspre Instefjord și privesc drumul alb din fața mea și-l văd pe Asle în sala Centrului de Tineret din Barmen și pe scenă se află Olve și Terje și Geir și Amund, cel care a cumpărat chitara și i-a luat locul lui Asle în trupă, își zice Asle, și e prima oară când cântă împreună la o seară de dans, își zice, și Olve și-a pus dinți noi în față și Amund a cumpărat chitara de la Asle și boxa și amplificatorul și a început să cânte la chitara ritmică în locul lui, iar din puținii bani pe care i-a primit, el unul și-a cumpărat o geantă de umăr din piele maro ca să-și țină în ea caietul de schițe și creionul, își zice Asle în vreme ce stă și se uită la el și lângă el stă Sigve și Asle se gândește că Sigve e singurul om pe care-l cunoaște care locuiește într-un adăpost pentru bărci, e cu câțiva ani mai mare decât Asle și trăiește cu părinții lui în podul unui adăpost pentru bărci chiar înainte de Cooperativă, și Sigve îl întreabă dacă nu vrea să meargă să bea niște beri, și-a ascuns geanta în spatele unei pietre puțin mai sus de Centrul de Tineret și e plină de sticle de bere, zice el și Asle zice că ar merge niște bere, sigur că da, și Sigve și Asle ies din Centru și Asle își rulează o țigară și-o aprinde și merge cu Sigve până la piatra în spatele căreia e o geantă neagră plină cu sticle de bere și Sigve scoate o sticlă și i-o întinde lui Asle și el o ia și bea și Sigve mai scoate o sticlă, pentru sine, și o ridică și zice noroc și Sigve și Asle ciocnesc și Asle observă că Sigve a băut deja mult din sticlă și îi zice lui Asle să aibă grijă cu alcoolul, el a învățat asta pe pielea lui, da, Asle a auzit că a fost la închisoare, da, la închisoarea din

Björgvin de lângă Piața de Pește, zice Sigve și Asle nu răspunde și se gândește că în seara în care s-a întors acasă după ce a cântat pentru ultima oară cu trupa era o seară întunecată de toamnă, cea mai întunecată, și s-a întâlnit pe drum cu Sigve, care mergea cu o geantă neagră într-o mână și cu o sticlă în cealaltă și e aceeași geantă pe care o are și în seara asta, își zice Asle și Sigve era băut bine și îi zisese că mai devreme sau mai târziu trebuie să mai mergi și acasă la părinți și îi întinsese lui Asle sticla și Asle luase o înghițitură și îi arsesse gura și Sigve și-a dat singur o palmă și din nou a zis că uneori trebuie să-ți mai vezi și părinții și Asle i-a dat sticla înapoi și Sigve și-a văzut de drum, cu geanta neagră într-o mână și sticla în cealaltă, își amintește Asle, și acum el și Sigve stau și beau bere lângă o piatră mai sus de Centrul de Tineret și Sigve zice că Asle sigur își amintește seara când s-a întors acasă după ce a fost la închisoare, luase autobuzul din Björgvin, fiindcă stătuse la închisoarea de lângă Piața de Pește, și în seara aceea a coborât din autobuz mult mai devreme decât trebuia și a mers așa încet încât Asle l-a ajuns din urmă, iar tot ce mai avea pe lumea asta ducea cu el în geanta neagră, zice Sigve și arată spre geanta neagră și, drept să spună, tot ce mai avea erau trei sticle de tărie la jumate și o tablă de șah cu piese, fiindcă în închisoare a învățat să joace șah și primul lucru pe care l-a făcut când a ieșit de la închisoare a fost să-și cumpere o geantă, aceeași geantă în care ține acum sticlele de bere, și pe lângă asta trei sticle de tărie la jumate și o tablă de șah cu piese, zice Sigve și zice că îi era groază să se întoarcă la părinți, dar nu avea nicăieri unde să meargă, zice el și Asle și Sigve stau lângă piatră puțin mai sus de Centrul de Tineret și Asle fumează, ia o gură de bere și observă ce bine îi face să fumeze și să bea bere

Ai auzit, nu? zice Sigve

Ce anume? zice Asle

Cine e tatăl meu adevărat, zice Sigve

și Asle zice că a auzit că e un soldat german, zice el

Nu e rușine mai mare, zice Sigve

și zice că e o rușine atât pentru el, cât și pentru maică-sa și că nu-l înțelege pe taică-său vitreg, care s-a căsătorit apoi cu ea, sigur a fost fiindcă nimeni altcineva nu l-ar fi luat, pe taică- său vitreg adică, zice Sigve și zice că el, tatăl vitreg, mereu s-a purtat frumos cu el și cu mama lui, nu-i vorbă, dar era mare păcat că trăiau așa, numai el și părinții lui locuiau într-un adăpost pentru bărci, în podul unui adăpost pentru bărci, cu o scară abruptă, aproape verticală până sus, unde aveau o cămăruță și un soi de bucătărie, o chicinetă, și două mici dormitoare, atât, zice Sigve, și știe bine că nici profesorii, nici colegii nu l-au suportat niciodată pe puiul de neamț, zice el și ia o gură de bere și apoi zice că nici Asle, nici Asle nu-l place, de fapt, dar îi e totuna, măcar poți să bei și e bine, de-aia a și ajuns la închisoare, din cauza băuturii, dar acum a rămas fără bani, ca de obicei, și de aceea nici nu mai poate să bea, zice, dar câștigase câteva coroane la cules de fructe și așa și-a putut cumpăra câteva sticle de bere, zice, și la Forțele de Muncă îi găsiseră de lucru la Fabrica de Mobilă din Aga, o să înceapă lucrul într-o săptămână, și-i găsiseră și o căsuță veche chiar în centru în Aga unde putea să se mute, și chiria era mică, zice Sigve și Asle se uită la cele trei puncte albastre pe care Sigve le are tatuate între degetul mare și arătătorul mâinii drepte, iar în același loc pe mâna stângă are tatuate o inimă, o cruce și o ancoră și Sigve zice că Asle îl disprețuiește la fel de mult ca ceilalți și Asle zice că nu, nu-l

disprețuiește, doar nu el și-a ales tatăl, nu? și nu el a decis ca ei să trăiască într-un adăpost pentru bărci, în podul unui adăpost pentru bărci, nu? așa că ce contează? zice Asle și Sigve zice că nimeni din sat nu mai trăiește în halul ăsta și Asle zice noroc și își ridică sticla și Sigve își ridică și el sticla și ciocnesc și eu privesc drumul alb din fața mea și mă gândesc ce bine va fi să las odată tablourile pentru următoarea expoziție, fiindcă de fiecare dată e ca și cum nu pot să mă reapuc de pictat decât după ce am dus tablourile la galerie, îmi zic și iată că am ajuns la Øygna și mai sus pe deal văd casa surorii lui Åsleik, Sora, cum zice el, pe care o cheamă Guro de fapt, și unde Åsleik își petrece întotdeauna Crăciunul, e o casă mică și cenușie și se vede încă de pe drum că are tencuiala scorojită și că e în paragină, iar lângă casă e un hambar care și el stă să cadă, văd că multe țigle au căzut deja de pe acoperiș, dar în casă, în casa cenușie și părăginită e o întreagă colecție de tablouri pictate de mine, tablouri din cele mici, aproape toate dintre cele mai bune tablouri mici pe care le-am pictat, îmi zic și mă gândesc că n- am făcut niciodată cunoștință cu Sora asta despre care Åsleik vorbește atât de des și pe care o cheamă Guro și în a cărei casă Åsleik mă invită în fiecare an să-mi petrec Crăciunul de când a părăsit-o bărbatul cu care trăia, Scripcarul, îmi zic și l-am refuzat în fiecare an, dar poate că anul ăsta o să îl însoțesc pe Åsleik și-o să-mi petrec Crăciunul la Sora lui? îmi zic, și i-am și spus lui Åsleik că aș vrea, că poate o să merg, de ce nu, la urma urmei? îmi zic, sau poate că nu, fiindcă de când a murit Ales și s-a dus, n-am mai vrut să sărbătoresc Crăciunul în niciun fel, și poate fiindcă în prima zi de Crăciun îmi place să merg până la Bjørgvin la Slujba de Crăciun de la Biserica Sfântul Paul și

n-aș putea să fac asta dacă aș vâsli cu Åsleik în Barcă de-a lungul fiordului până la Sora lui, până la Guro, dar ce știu eu, poate că anul ăsta îl voi însoți totuși, să ne petrecem Crăciunul la Sora? fiindcă așa voi apuca măcar să revăd toate tablourile pe care le-a cumpărat Åsleik și i le-a făcut cadou Surorii lui de Crăciun, și, cum sunt printre cele mai bune tablouri mici pe care le- am pictat, ar fi frumos să le revăd, îmi zic, așa că mă mai gândesc, fiindcă Åsleik întreabă și tot întreabă, așa că poate c-o să-i accept invitația și cred că atunci chiar c-o să fie surprins, îmi zic, da, că vreau să vin cu el la Soră-sa de Crăciun, la Guro, cum o cheamă de fapt, și așa o chema și pe femeia pe care-am întâlnit-o alaltăieri, cea de la Mâncare și Băutură, pe care am întâlnit-o și mai târziu, când m-am rătăcit în Bjørgvin din cauza ninsorii, deși nu aveam de parcurs decât drumul de la Galeria Beyer la Hotelul Heimen, nu-mi vine să cred, dar e la fel de rău indiferent dacă cred eu sau nu, îmi zic, și probabil că nu eram tocmai în apele mele, îmi zic, și sigur că nu eram, nu de când îl găsisem pe Asle în zăpadă pe aleea aia îngustă, pe Smalgangen, acoperit tot de zăpadă, și crezusem că e mort când l-am găsit, dar am reușit să-l trezesc și apoi toate lucrurile care s-au întâmplat acolo, la Crășmă, la Ultima Barcă, cum i se zice, apoi la Urgențe și tot restul, îmi zic, și după aceea m- am rătăcit în furtuna de zăpadă și din fericire m-am întâlnit cu femeia asta, pe care o cheamă tot Guro și care m-a însoțit până la Heimen, și care mi-a spus că am fost foarte des la ea acasă, ba că am și înnoptat acolo la ea, dar că am fost mereu atât de beat încât nu-mi amintesc, mi-a zis și mă gândesc că am trecut cu mașina pe lângă casa unde locuiește Guro, sora lui Åsleik, și n-am observat niciodată ce scorojită e tencuiala de pe casa ei gri, îmi zic și mă

gândesc apoi la sora mea Alida, care a murit așa brusc, dar nu, nu pot și nu vreau să mă gândesc la ea, nu acum, gata, acum gata, gata, îmi zic și am ajuns la Instefjord și virez pe drumul principal care o ia spre sud, înspre Bjørgvin, iar drumul e deszăpezit și sunt multe urme de mașini care au trecut pe acolo peste zăpada care a mai rămas pe drum și merg spre sud și privesc drumul alb din față și-l văd pe Asle în fața casei, privindu-și Tatăl, care admiră o mașină nouă-nouță, o mașină gri, și pare că Tata nu îndrăznește să atingă mașina și Mama zice că e incredibil, acum au și ei mașină, era și timpul, toți cunoscuții de vârsta lor au deja mașină, zice ea și atât Mama, cât și Tata stau în fața mașinii neîndrăznind s-o atingă, cu atât mai puțin să intre și să se așeze în ea, necum s-o pornească, iar Vânzătorul de Mașini, un ins din Stranda, e încă acolo, a livrat mașina până în fața casei și un prieten îl așteaptă într-o altă mașină ca să-l ducă înapoi în Stranda și Vânzătorul de Mașini îi strânge mâna Tatălui și-i spune mulțumesc, mi-a făcut plăcere și Tata zice mulțumesc la fel, și apoi Tatăl și Vânzătorul stau în fața mașinii iară să-și zică nimic și apoi Vânzătorul, ca să rupă tăcerea, zice că iată, Tatăl a devenit proprietar de mașină, iar Tata zice că mașina nu-i a lui, e a băncii, și Vânzătorul zice că nu multi au bani să-și ia mașină nouă fără împrumut la bancă, zice, iar Tatăl zice că da, adevărat, așa e, iar Vânzătorul îl îndeamnă să se urce în mașină ca să-i explice Tatălui cum funcționează, zice el, nici n-are idee cât de multi vor să-și cumpere mașini acum, zice, atât de multi, că abia reușește să facă rost de mașini, zice, așa că și Tatăl a trebuit să aștepte ceva timp să-i vină rândul, zice Vânzătorul de Mașini și Tatăl dă din cap și Mama zice că da, a durat ceva vreme, iar Vânzătorul zice că oamenii își pierd răbdarea, abia așteaptă să-și

ia mașină, să conducă singuri, să se plimbe de colo până colo, zice, oamenii îl sună zi și noapte în așteptarea mașinii lor noi și- 1 întreabă dacă nu vine odată, zice Vânzătorul și Mama zice că oricum, iată că în sfârșit si-au primit mașina cea nouă, zice

E o zi importantă pentru noi, zice ea

Da, chiar este, zice Vânzătorul

și-i spune Tatălui să se urce în mașină, să se așeze pe scaunul șoferului, și-o să-i explice cum funcționează totul, zice și Tatăl se îndreaptă ezitând spre portieră și o deschide și Asle îl vede așezându-se crispat pe scaunul șoferului și apucând strâns de volan și foindu-se pe scaun și Mama zice că în câțiva ani va putea și el să dea examenul de șoferi și zice că mai sunt totuși niște ani până atunci și Asle zice că el nu vrea mașină și Mama zice că știa c-o să zică asta și Vânzătorul de Mașini se așază pe scaunul pasagerului

Gândește-te că în curând faci cincisprezece, zice ea

Da, da, zice Asle

și Mama zice apoi că indiferent ce-i spune, tot nu-i bine, mereu îi întoarce vorba de îndată ce scoate ceva pe gură, zice ea și Asle nu răspunde și aude mașina pornind și îl vede pe Tatăl lui la volan, făcând tot felul de manevre și Vânzătorul gesticulează și motorul face un zgomot ușor și mașina pornește brusc în față, aproape sărind pe loc, și atât Mama, cât și Asle tresar speriați, dar din fericire mașina se oprește și Asle vede cum Tatăl stă pe scaun privind drept în față, încremenit de spaimă

Ce-a fost asta? zice Mama

Habar n-am, zice Asle

și motorul pornește din nou și Vânzătorul vorbește dând întruna din mâini și din brate și mașina se urnește încet pe pietrișul din fața casei și apoi se oprește pe loc și motorul continuă să ruleze încet, apoi Vânzătorul de Mașini își mișcă brațul și Tatăl se răsucesce pe scaun și se uită în spate și mașina se urnește ușor cu spatele și se oprește din nou și apoi se aprind și se sting luminile de semnalizare și apoi Tatăl conduce încet înainte și virează către Hambar și pe urmă mașina o ia din nou cu spatele, încet, apoi se oprește pentru un minut înainte ca Tatăl să întoarcă volanul, iar mașina se mișcă ușor înainte și apoi se oprește și Tatăl oprește motorul și Vânzătorul deschide portiera și iese și îi spune Mamei că nu-i deloc rău, nu, iar Tatăl iese din mașină și e palid la față și Asle vede că îi tremură mâinile și Vânzătorul repetă că n-a fost rău deloc, nu, deloc și că nimeni nu s-a născut învățat și că Tatăl lui trebuie s-o ia încet și să conducă cu grijă la început și că el trebuie să treacă și pe la alți cumpărători, fiindcă mai are de livrat două mașini astăzi, zice Vânzătorul strângând mâna Mamei și zicând felicitări și strângând apoi mâna Tatălui și zicând mult succes și atât Mama, cât și Tata zic mulțumim, mulțumim, iar apoi Vânzătorul merge la cel care stă și-l așteaptă în cealaltă mașină, lăsându-i pe Mama și pe Tata să se uite la mașină și niciunul dintre ei nu zice nimic, ca și cum niciunul n-ar îndrăzni să spargă tăcerea, și Tatăl pare neliniștit și Mama zice că la vară o să meargă cu propria mașină să-și viziteze părinții și frații pe Hisøy și, dacă tot sunt acolo, o să treacă și prin Haugalandet la cumpărături, zice și Asle vede cum Tatăl ezită și nu știe ce să zică

Nu-i frumoasă? zice Mama

Ba da, zice Tatăl

și dă din cap și tot dă din cap, tot dă și dă din cap și apoi se oprește

Și a mai fost și scumpă, zice Tatăl

Hai să nu vorbim despre asta acum, zice Mama

și stau fără să zică nimic

Dăm o tură? zice Mama

Trebuie, sigur că da, zice Tatăl

Da, chiar trebuie, zice Mama

și îl întreabă pe Asle dacă vrea să vină cu ei și el dă din cap și zice că nu, să meargă ei doi singuri, la care Tatăl se așază la volan și Mama se așază în partea cealaltă și Tatăl pornește mașina și stau amândoi o clipă așa, pe locurile lor și pe urmă mașina se smucește în față și se oprește și Mama se uită la Asle și clatină din cap și Tatăl pare de-a dreptul disperat și pornește mașina din nou și la început stă pe loc, apoi începe să se deplaseze înainte, încet de tot, și Tatăl întoarce de volan și Asle vede mașina dispărând încet după colțul Casei Vechi și Asle se duce după mașină și o vede pe Buna la fereastră și Asle vede mașina coborând foarte încet aleea din fața casei și pe Buna deschizând geamul și clătinând din cap

Ce prostie, zice ea

Să te bagi în datorii pentru o mașină, zice ea

și Asle zice că nici el nu înțelege și se uită după mașină cum coboară aleea spre drum și aleargă până la ea și o urmează și ea virează spre drum și intră pe drum și merge încet de tot pe drum și apoi Tatăl accelerează și Asle începe să alerge încet în urma mașinii și o depășește și se întoarce și îi face cu mâna Tatălui, care stă înțepenit la volan, cu privirea ațintită înainte, și îi face apoi cu mâna Mamei, care îi face și ea cu mâna, cu un zâmbet forțat și Asle

aleargă înainte și se oprește și mașina îl prinde iar din urmă și el merge paralel cu mașina și Mama privește încordată drept înainte și din spate se apropie câțiva băieți pe biciclete și ocolesc, depășind în viteză mașina, iar lui Asle i se face rușine și privește în lături, apoi pornește înapoi spre casă și se întoarce și privește mașina urnindu-se încet, încet de tot de-a lungul malului Fiordului și îi e rușine, niciodată n-a mai văzut pe cineva conducând așa încet, își zice și eu conduc spre sud pe drumul care duce la Bjørgvin și condusul e mult mai ușor acum, fiindcă drumul e deszăpezit și, în plus, e cam cel mai luminos interval al zilei în perioada asta a anului și eu conduc încet spre sud și voi ajunge în curând la Locul de Joacă, unde am văzut alaltăieri jucându-se un bărbat tânăr cu părul șaten până la umeri și o femeie tânără cu păr lung și negru, îmi zic, și când voi ajunge în dreptul Locului de Joacă n-o să mă uit în jos la el, îmi zic, și nici n-o să mă opresc în refugiul de lângă Locul de Joacă, îmi zic și trec de Locul de Joacă și trec de refugiu și nu vreau să mă opresc, fiindcă nu mă simt obosit, îmi zic și trec pe lângă vechea casă maro unde locuiam pe vremuri cu Ales, și de pe ea se decojește tencuiala, iar eu privesc spre casă și văd un bărbat tânăr cu păr șaten până la umeri uitându-se pe fereastra casei maro și gândindu-se cât de norocoși au fost să ia casa asta în chirie, chiar dacă e veche și cam păraginită, iar bucătăria, deși veche, e în stare destul de bună și toate lucrurile de care aveau nevoie erau deja acolo când s-au mutat, o sobă veche și un frigider aproape la fel de vechi, tigăi destule, la fel și fete de masă și cuțite și furculițe, da, toate lucrurile de care ai nevoie într-o bucătărie, iar în cameră destule mobile și în dormitor un pat dublu, era ca și cum s-ar fi mutat într-o casă complet mobilată și

utilată, și chiar așa era, fiindcă cel de la care o închiriaseră luase doar cele mai personale dintre lucrurile lăsate în urmă de mama sa, care trăise acolo toată viața și murise în casă, în patul ei, în patul dublu în care dormeau acum el și cu Ales, își zice Asle, astfel că toată mobila era încă acolo, cu atât mai bine pentru el și Ales, de fapt, fiindcă ei nu aveau aproape nimic, doar câteva oale și câteva câni și cearșafuri, atât, așa că era perfect pentru ei, casa în care se mutau era ca o casă din care proprietarii abia plecaseră, era ca și cum cea care trăise acolo pur și simplu a ieșit până afară și nu s-a mai întors, iar fiul, cel de la care au închiriat casa, a trecut pe acolo doar ca să-i ia hainele și să le doneze Magazinului de Vechituri din Skutevika și să-i arunce articolele de igienă personală și alte lucruri de genul ăsta, și să ia câteva lucruri pe care le voia pentru sine, apoi dăduse casa în chirie, iar mama lui Ales, Judit, îl cunoștea, fiindcă erau colegi la Spital, și Ales aflate de la mama Judit că casa era de închiriat și mama Judit spusese că ar trebui s-o închirieze ea și Asle, astfel că au sfârșit prin a o închiria, fiindcă își doreau să plece din Bjørgvin și să aibă mai mult spațiu decât în locul unde stăteau în chirie pe Deal, așa că au închiriat casa și s-au mutat în ea, dar sigur că nu voiau să stea în casă cum stătuse cea care locuise în ea înainte, cum își trăise ea viața acolo cu bărbat și copil și pe urmă singură, așa că au împachetat multe lucruri și le-au dus în pivniță sau într-o cameră la mansardă, iar în camera de zi erau aplice pe fiecare perete când s-au mutat și le-au demontat pe toate, a fost primul lucru pe care l-au făcut, și apoi au scos și câteva fotolii și și-au instalat toate articolele de pictură în camera de zi și au montat o bibliotecă pe care Asle a făcut-o cu mâna lui, da, chiar au fost norocoși, își zice Asle stând la fereastră, să

închirieze casa asta, și chiar și tencuiala asta maro de pe casă e frumoasă, de fapt, își zice, și când el și Ales s-au mutat prima oară împreună, își amintește, au locuit inițial într-un apartament de două camere la demisol, dar își doreau să locuiască într-o casă și își doreau să locuiască în afara orașului, iar apoi au prins chiria asta și deja locuiesc aici de ceva timp și le merge bine, și-au cumpărat mașină înainte să se mute din Bjørgvin, iar înainte de asta si-a luat carnetul, ceva ce nu avusese de gând să facă, nu-și dorea să aibă carnet, dar s-a gândit că, dacă aveau să locuiască singuri la o distanță așa mare de alții, o să aibă nevoie de mașină, iar pentru mașină ai nevoie de carnet, și de vreme ce nici Ales nu voia să conducă, a făcut-o el, apoi și-au cumpărat o mașină veche, au primit banii de mașină drept cadou de nuntă din partea mamei Judit, pentru că încă lucra la Spital și câștiga bani buni, era din Austria, iar tatăl lui Ales era din Dylgja, iar sora lui necăsătorită, bătrâna Alise, locuia în continuare acolo, în casa părintească, a ei și-a tatălui lui Ales, o casă albă și frumoasă, cu două camere și un dormitor jos și cu două camere și două cămări la mansardă, își zice Asle, da, mama Judit e din Austria, dar nu-ți puteai da seama că nu e norvegiancă, atât de bine învățase limba, deși era greu să identifici din care parte a Norvegiei venea, fiindcă avea ceva universal norvegian în accent, era chiar ciudat cum vorbea, de fapt, se gândește Asle, dar el și Ales s-au cunoscut și s-au mutat împreună, apoi s-au căsătorit, era parcă prestabilit să se întâmple așa, s-a întâmplat ca de la sine, fiindcă au rămas împreună încă din clipa în care s-au cunoscut, și s-au căsătorit în Biserica Sfântul Paul și erau doar ei și martorii de față, iar martorii erau mama Judit și Beyer, iar înainte să se căsătorească, Ales l-a convins pe

Asle să se convertească la catolicism, să intre în Biserica Catolică, să primească confirmarea cu doi martori, nu mai era mult până la nuntă și unul dintre martori, care trebuia să fie el însuși catolic, a fost mama Judit, iar celălalt martor a fost Beyer, și tot în Biserica Sfântul Paul a fost confirmat, iar de față au fost doar preotul și cei doi martori și Ales, evident, fiindcă mama Judit era catolică, și de aceea Ales fusese botezată catolică și primise cuminecătura și fusese confirmată în Biserica Sfântul Paul, în vreme ce el fusese botezat în Biserica de Stat și primise confirmarea tot acolo, ca protestant, de aceea botezul era valabil, dar confirmarea, nu, așa că Asle nu a trebuit să fie din nou botezat, dar a fost bine să fie confirmat, și încă simte cum preotul i-a făcut pe frunte semnul crucii cu mir, iar apoi el și Ales s-au căsătorit, tot în Biserica Sfântul Paul, și au locuit o vreme în micuțul apartament de pe Deal și apoi s-au mutat în casa asta veche, își zice Asle stând la fereastră și privind afară și tocmai ce a văzut o mașină trecând pe drum, iar mașina asta, o mașină ca o dubită mai mică, a văzut-o de mai multe ori, își zice, așa că cel care o conduce trebuie că locuiește puțin mai la nord de ei, își zice, dar acum cel de la care închiriază casa le-a dat de înțeles că are el însuși nevoie de ea, își zice Asle, probabil că unul dintre copiii lui are nevoie de un loc unde să stea, așa că, deși nu o zice pe șleau, le dă cumva de înțeles că nu mai pot sta multă vreme în chirie în casa în care stau acum, ci trebuie să se mute cât de repede, asta le-a spus fără să le-o zică direct, își zice Asle și Ales i-a zis că ar putea să se mute în casa mătușii ei din Dylgja, în casa bătrânei Alise, care locuia acolo singură și căreia nu i-ar strica puțin ajutor prin casă, dar Asle nu voia asta, deși era frumos în Dylgja, iar casa, da, n-ar fi găsit o casă mai frumoasă, dar nu voia să

locuiască împreună cu altcineva, voia ca doar el și Ales să trăiască acolo, și Ales zisese că sigur ar putea locui în mansarda vechii case din Dylgja și doar să-și gătească jos, la parter, și să îi facă mătușii cumpărăturile și s- o ajute, fiindcă îmbătrânise, era bătrână Alise și nu i-ar fi stricat niște ajutor la cumpărături, la curățenie și la alte cele, așa zisese Ales, și poate se mutau acolo, fiindcă Ales vorbise deja cu mătușa, cu bătrâna Alise, despre asta și ea zisese că e o soluție bună, dacă Ales și Asle își doresc, ea se bucură și ar fi recunoscătoare dacă s-ar muta la ea, zisese, dar Asle nu voia, nu se simțea bine trăind cu alții în preajmă, cu nimeni, de fapt, a zis că singura persoană pe care o putea avea în preajmă și cu care se simțea bine era Ales, își amintește, și Ales a zis că înțelege și n- au mai făcut nimic și au rămas să trăiască în continuare în casa unde stau acum, își amintește Asle stând în fereastră și privind afară și- o aude acum pe Ales venind în spatele lui și se întoarce spre ea și întinde mâna și ea îi apucă mâna și se îmbrățișează și Asle îi zice că vede adesea o dubiță mică trecând pe drum și Ales zice că sigur e mașina cuiva care locuiește în apropiere și eu privesc în față drumul alb și conduc în continuare spre sud și mă apropii de Bjørgvin, ce ușurare o să fie să scap în sfârșit de tablourile astea, îmi zic și privesc drumul alb din față și-l văd pe Asle stând în fata casei din Barmen în jacheta lui neagră de catifea și cu geanta de piele maro atârându-i pe umăr și scoțându-și punga cu tutun și rulându-și o țigară pe care și-o duce la buze, apoi scoate cutia de chibrituri și scoate un chibrit și și-o aprinde și Asle se gândește cum, în ziua în care Tatăl lui s-a văzut cu mașina cea nouă la poartă, Spânul stătea în stația de autobuz așteptând autobuzul de Bjørgvin, și a fost ultima oară când l-a văzut, își amintește, fiindcă

Spânul nu s-a mai întors viu din Bjørgvin, s-a întors în sicriu, își amintește Asle și vede că portbagajul mașinii e deschis și în el se află un cuptor electric mic cu plită și o cutie cu haine, chiloți, șosete, un pulover gros, cămăși, pantaloni, pantofi și o cutie cu articole de bucătărie, cuțit de pâine și farfurii și cuțite și furculițe și linguri, și toate instrumentele lui de pictat sunt tot în portbagaj, tot într-o cutie, toate lucrurile lui sunt acolo, tot ce are, laolaltă cu niște pânză și șipci de lemn pentru rame de tablouri, își zice Asle și trage lent fumul, adânc în piept, și se gândește că fumează deja de un an și o vede pe Mama lui venind cu o plapumă și o pernă și un sac de pânză

Ți-am adus și plapuma și perna, zice ea

și Mama răsucesce plapuma și o îndeasă împreună cu perna în sac, pe care-l pune apoi în portbagaj și zice că plapuma și perna au deja pe ele față de plapumă și față de pernă, a văzut și el, zice Mama

Mulțumesc frumos, zice Asle

Am luat cam tot ce trebuie, zice Tatăl

Lipsesc pelerina de ploaie și cizmele, zice Mama

și intră înapoi în casă și iese apoi cu pelerina și cizmele și le pune în portbagaj

Gata? zice Tatăl

Și mai trebuie ceva de mâncare pentru drum, zice Mama

Și ceva mâncare să ai când ajungi, zice ea

și Mama intră din nou în casă și Tatăl zice că nu-i strică să ia cu el niste mâncare, dar acum c-o să înceapă Liceul acolo la Aga și o să locuiască singur o să trebuiască să învețe să-și facă singur cumpărăturile, și vechiul cuptor electric cu plită pe care el însuși l-

a avut în anul pe care l-a făcut la Liceul Agricol, când a locuit singur, e deja în portbagaj, zice Tatăl, și oalele și tigăile sunt împachetate, așa că Asle poate să încerce să-și gătească și singur din când în când, zice Tatăl, fiindcă o să fie scump să mănânce în fiecare zi în oraș, chiar dacă e o cafenea în Aga și Liceul are cantină, și chiar dacă nu costă o avere să mănânce nici la cafenea, nici la cantină, zice el

Și în fiecare lună o să primești de la mine bani pentru ce-ți trebuie, zice el

Și o să primești și o bursă, fiindcă nu locuiești acasă, ci trebuie să închiriezi o cameră, zice el

Da, zice Asle

N-o să te scalzi în bani, dar o să ai suficient cât să te descurci, zice el

și Tatăl zice că mai are și coroanele pe care le- a câștigat din tablourile pe care le-a vândut peste vară, a fost o idee bună ca Asle să aibă o expoziție la Centrul de Tineret din Barmen, fiindcă, iată, a vândut toate tablourile, zice el și zice că s-au înțeles ca Asle să plătească chiria o dată pe lună, în prima zi din lună, câtă vreme nu pică într-o zi de vacanță sau când Asle e plecat acasă la sfârșit de săptămână, zice

Da, zice Asle

și stau în fața casei așteptând și nu-și zic nimic

Ai avut noroc să găsești camera asta la un preț așa bun, zice Tatăl

Si chiar la casă, zice el

Da, zice Asle

N-a trebuit decât să punem un anunț în *Ziarul de Hardanger* și s-a rezolvat, zice Tatăl

și zice că femeia care a sunat referitor la anunț le spusese că e văduvă și că bărbatul ei fusese cizmar și că lângă casa unde locuiește este Cizmăria bărbatului ei și la mansardă e aranjată o cameră mică cu pat și masă și chiar și o chicinetă cu geam, unde poți face mâncare dacă vrei, iar jos, la parter, sunt toaletă și duș, fiindcă bărbatul ei a avut mereu ucenici care locuiau acolo, în podul Cizmăriei, de aceea sunt toaletă și duș la parter, așa îi zisese femeia, zice Tatăl

Sună bine, zice Asle

Hai să vedem, zice Tatăl

Da, zice Asle

și-și mai rulează o țigară și și-o aprinde și așteaptă amândoi tăcuți în fața casei și Tatăl zice că e o zi minunată, fiindcă Asle, singurul fiu, singurul copil pe care-l mai au, pleacă de acasă, se mută departe de casa părintească și va locui singur, e o zi însemnată, fiindcă Asle pleacă din casa părintească, chiar dacă e încă foarte tânăr, așa că s-a terminat cu adolescența, s-a terminat cu copilăria, dar așa e la țară, dacă vrei să continui cu școala trebuie să te muți, zice Tatăl și Asle nu zice nimic, ci doar se gândește că în sfârșit, în sfârșit pleacă de acasă, abia aștepta să locuiască singur, de capul lui, să scape de cicăleala constantă a Mamei cum că trebuie să se tundă, că nu poate să umble așa, că trebuie să picteze tablouri ca lumea, ca înainte, pe când era mic, și nu prostiile astea care nu seamănă cu nimic, și cicăleala cum că trebuie să fie și el precum alții de vârsta lui, pentru că nu-i nici mai rău, nici mai breaz decât alții, doar se poartă de parcă ar fi mai

rău, i-a zis ea și îi zice iar că trebuie să se tundă, nu poți ca băiat să stai cu părul așa lung, i-a zis și tot așa îl bătea la cap întruna, se gândește Asle și Tatăl zice iar că e o zi însemnată

Astăzi te muți de acasă, zice Tatăl

și Asle nu zice nimic

Nici n-ai șaisprezece ani încă și te muți singur, zice el

și Tatăl zice că el n-a făcut-o niciodată, nu s-a mutat ca să meargă mai departe la școală și regretă, în afară de anul petrecut la Liceul Agricol a stat toată viața în casa asta, a rămas acasă și a încercat să cultive pomi fructiferi cum s-a priceput el mai bine și să construiască bărci, bărci solide de Barmen cu botul ascuțit, cum a învățat de la taică-său, de la Bunul lui Asle, sunt mai mult de zece ani de când a murit, zice Tatăl, sunt bărci bune bărcile de Barmen și îi place să le construiască, nu-i vorbă, zice, dar Asle nu s-a arătat niciodată interesat să construiască bărci și el n-a vrut niciodată să-l forțeze să învețe, zice și nu-și mai spun nimic un moment, și-așa că el tot cu recoltele lui de fructe a rămas, zice Tatăl, tot timpul numai asta face, construiește bărci sau se ocupă de pomi, zice

Trebuia să fac și eu școală, zice Tatăl

Și de-aia mă bucur că ai șansa s-o faci tu, zice el

și zice că, dacă Asle își ia examenul de bacalaureat și ia note bune, va putea să se facă ce vrea după aceea

Poți să te faci doctor sau preot, zice Tatăl și râde

Preot, sigur, zice Asle

Preot să te faci tu, zice el Atunci doctor, zice Tatăl Eu, doctor?

zice Asle învățător atunci, profesor, zice Tatăl Mie nici măcar nu-mi place școala, zice Asle și Tatăl zice că Liceul e cu totul altceva fată

de școlile la care Asle a mers până acum, așa că poate o să-i placă cât de cât la Liceu, zice el

Poate, zice Asle

Da, să vedem, zice Tatăl

Dar trebuie să-ți faci lecțiile, să muncești din răputeri, zice el

Da, zice Asle

Că ești deștept, ești isteț tu, Asle, zice Tatăl

Crede-mă că știi, zice el

și Tatăl zice că atât el, cât și Mama au știut dintotdeauna că nu lua note atât de proaste fiindcă nu-l ducea capul, zice și zice că dacă Asle e atent la ore și își face temele, o să-i fie bine la Liceu, e sigur de asta, zice și Asle o vede pe Mama coborând din casă cu două plase și zice că înăuntru e mâncarea pe care i-o pune la pachet și așază cele două plase în portbagajul mașinii

Portbagajul e aproape plin de-acum, zice Tatăl

Da, zice Asle

Urcă-te în spate, zice Tatăl

și face semn către bancheta din spate și Asle își dă seama că și-a împachetat toate instrumentele de pictură, dar nu și șevaletul, l-a uitat

Trebuie să mai iau șevaletul, zice el

Dar nu mai are loc, zice Tatăl

Nu pot să nu-l iau cu mine, zice Asle

și zice că poate fi demontat și că o să-l țină în poală

Și mai trebuie să iau tablourile terminate, zice el '

și-și dă seama că poate să le bage în geamantanul cel vechi al bunicilor, din podul Casei Vechi, și Asle îi zice asta Tatălui și Tatăl merge și descuie ușa Casei Vechi și Asle urcă repede scările până

în pod și ia geamantanul cel vechi dintr-unul dintre spațiile de depozitare de acolo și se gândește că ar lua și pătura gri cu care se învelea Buna după ce s-a îmbolnăvit, pătura gri pe care i-a întins-o zicându-i s-o păstreze el în ziua în care au venit s-o ducă la Azil, și coboară în camera mare și pătura e acolo, frumos împăturită pe bancă, și el deschide geamantanul și pune pătura înăuntru și apoi dă fuga afară din casă și intră în fosta lui cameră din Casa cea Nouă și deschide geamantanul și bagă toate tablourile terminate în geamantan și așază pătura între tablouri și când termină iese și își pune geamantanul deasupra în portbagaj

Acum chiar că-i plin, zice Tatăl

și închide portbagajul și Mama se așază pe scaunul din dreapta

Să nu uit șevaletul, zice Asle

și se duce iute până în fosta lui cameră și iese și în vreme ce el demontează șevaletul, Tatăl încuie usa atât de la Casa Nouă, cât și de la Casa Veche, iar Asle se așază în mașină, pe bancheta din spate, cu șevaletul în poală, și e destul loc și pentru șevalet dacă îl ține de-a curmezișul în poală, și își așază geanta lângă el pe banchetă și

Tatăl pornește motorul și motorul pornește greu, dar când pornește se scutură toată mașina și se urnește cu o smucitură

Of, zice Tatăl

Ce nu-ți place? zice el

și mașina stă pe loc un moment, după care Tata o ia încet înainte și virează după Casa cea Veche, cea în care au locuit Bunul și cu Buna, Bunul e mort de multi ani, se gândește Asle și își amintește cum s-a trezit și a văzut-o pe Buna dormind în patul Surorii lui, fiindcă Asle și Sora împărțeau o cameră, iar Buna îl

privește pe Asle cu ochii plini de lacrimi și el îi vede lacrimile curgându-i pe obraji și ea zice că Bunul a murit

Bunul a murit azi-noapte, zice Buna

și Tatăl conduce încet în jos pe alee și Asle o vede pe Buna întinsă pe banca din camera mare din Casa Veche, acoperită cu pătura gri, și abia se mai poate mișca, doar brațele și le mai poate folosi ca înainte și poate vorbi puțin, dar nu ca înainte, și Asle șade adesea lângă ea și îi vorbește și poate ea-l mai roagă din când în când să-i aducă câte ceva sau să o ajute să se miște puțin și el o face și într-o zi apare o ambulanță și când o întind pe Buna pe targă, ea îi întinde pătura gri lui Asle și el e surprins puțin, dar zice mulțumesc și Buna mai reușește să zică doar că i-o dă lui, îi dă lui pătura, își amintește Asle, și o scot pe Buna din casă și o bagă în ambulanță și e dusă la Azil, care e în Aga, nu foarte departe de unde e Liceul, pe un deal în spatele

Hotelului, așa că azi o vor vizita pe Buna la Azil, e primul lucru pe care o să-l facă, așa a zis Tata, își amintește Asle și apoi vor merge la doamna proprietară, la cea care îi închiriază lui Asle camera, așa a zis, își amintește și Tatăl virează pe drum și Asle privește înapoi spre cele două case și se gândește cât e de bine să plece de acasă, să fie dus departe de casă, e o senzație foarte plăcută, își zice

Da, mai întâi s-o vizităm pe mama, nu? zice Tata

Da, zice Mama

Și e un soi de împotrivire în vocea ei

Da, haide, zice Mama

Și apoi mergem la apartament, zice ea

Da, zice Tata

Știi unde e, nu? zice Mama

Da, mi-a explicat bine proprietara, da, sunt două case verzi la drum, chiar înainte să intri în centru, cum cobori spre centru, chiar înainte de un pârau, și trebuie doar să iasă de pe drum și să parcheze între cele două case, așa i-a zis femeia, zice Tatăl

Da, zice Mama

Și apoi să sune la sonerie, desigur, zice Tatăl

Dacă nu găsim, îi am numărul de telefon, e un telefon public în Aga, în centru, lângă Cooperativă, zice el

Da, îmi amintesc, zice Mama

și merg mai departe și nimeni nu zice nimic

Dar înainte o vizităm pe mama la Azil, zice Tata iar

Da, zice Mama scurt

Și merg mai departe și nimeni nu zice nimic și Asle abia așteaptă să ajungă și să se instaleze cu toate lucrurile în camera pe care o închiriază și unde va locui de acum încolo singur și să fie singur, iar mâine va începe Liceul, mâine de dimineață va începe Liceul, iar de mâine încolo va fi licean, își zice, dar nu înainte de ora unsprezece, își zice, și e ceva de mers de la locuința lui la Liceu, așa că trebuie să plece din timp, își zice Asle și se uită la ceasul pe care l-a primit de la Buna drept cadou când a fost confirmat, iar Asle nu s-ar fi confirmat niciodată, își zice, fiindcă nu-și poate închipui o aberație mai mare decât prostia cu creștinismul, își zice, dar s-a confirmat totuși, dintr-un motiv sau altul, iar motivul probabil că a fost pur și simplu că toată lumea o făcea și că la ei în sat se făcea dintotdeauna, dar nu vrea să se gândească la asta, nu acum, a fost oribil, dar măcar a primit câteva cadouri și niște bani, își amintește Asle și, imediat ce va împlini șaisprezece ani, va ieși

din Biserică, își zice, e sigur de asta, fiindcă ce a văzut atunci când sângera de moarte, ce a văzut atunci nici Biserica de Stat și nici Preotul nu știu, n-au habar, iar Preotul nu zicea decât prostii, vorbe goale, își zice Asle, fiindcă realitatea, adevărul adevărat Preotul nu-l știe, n-are habar, își zice Asle și nu mai are mult până face șaisprezece ani și chiar în ziua aia îi va scrie Preotului si-l va anunța că nu mai vrea să fie membru al Bisericii de Stat, își zice Asle și îi vine s-o spună cu voce tare, dar se abține, fiindcă, dacă o zice, iar o să se certe cu Mama, dar o zice oricum

Când fac șaispe ani, o să ies din Biserica de Stat, zice Asle

Da, ai mai zis asta, zice Mama

Ai zis-o de multe ori, zice ea

Dar cândva o să ai și tu nevoie de Dumnezeu, zice ea

Sigur că da, zice Asle

Dar Dumnezeu și Biserica de Stat nu au nimic una cu alta, zice el

Da, da, zice Mama

Abuzează de numele Domnului, asta face Biserica, zice Asle

și se lasă liniștea și Tatăl nu zice nimic și Asle se vede în leagănul din fața casei și Bunul e mort și Buna stă în pragul Casei Vechi și ține în mână un maldăr de haine care i-au aparținut Bunului și Asle e în leagăn și o privește și Buna îl roagă să ducă hainele Bunului în pivniță și Asle nu poate s-o refuze, chiar dacă n-are niciun chef și chiar dacă i se pare scârbos, așa că se ridică și ia hainele de la Buna și ele îi umplu brațele și coboară în pivniță și deschide ușa pivniței și aruncă hainele Bunului, care e mort, direct pe podea și urcă apoi din nou în fața casei și se așază iar în leagăn și vede cum chiar în fața casei a rămas o șosetă gri de lână care probabil a căzut din maldăr și o vede pe Buna, care iese și arată

spre șosetă și începe să plângă, rugându-l să ducă și șoseta în pivniță, iar Asle merge și-o apucă cu vârfurile degetelor și o ține cu două degete și o duce în pivniță și o aruncă peste celelalte haine ale Bunului, își amintește Asle și o aude apoi pe Mama zicând trebuie să te tragi la marginea drumului și Asle întoarce capul și șevaletul se mișcă puțin și el vede cum în spatele lor s-a format un șir lung de mașini

Da, cât de curând pot, zice Tatăl

Da, zice Mama

E o coadă de mașini în spatele nostru, zice ea Da, văd și eu, zice Tatăl

și stă aplecat, cu întregul corp îndoit deasupra volanului și privind fix în față și conduce atât, atât de încet, și vai ce rușine îi era înainte lui Asle cu felul în care conduce Tata, cum conduce mereu atât, atât de încet, își zice, dar acum nu îi mai e rușine, acum nu-i mai pasă de asta, nu-i mai e rușine cum îi era când era mic, își zice Asle și Tata semnalizează și se oprește la marginea drumului și prima mașină care îi depășește claxonează cu furie și e urmată de o coloană lungă de mașini care îi depășesc

Da, da, zice Mama

Bine că i-ai lăsat să treacă, zice ea

și Tata nu zice nimic, ci doar pornește mai departe și Asle picotește și poate chiar adoarme și deja au ajuns la Aga

O vizităm mai întâi pe mama, nu? zice Tatăl Da, zice Mama

Și merg cu mașina până la Azil, care se află pe dealul de deasupra Hotelului și Tatăl parchează și trec de o ușă dublă de sticlă și Tatăl merge la recepție și de la recepționistă află în ce cameră e internată Buna și la ce etaj, apoi urcă niște scări și

străbat un coridor și Tatăl se oprește în fața unei uși și bate la ușă și nu răspunde nimeni și atunci el deschide ușa și intră și Asle îl urmează și o vede pe Buna întinsă într-un pat și buzele i s-au învînețit puțin și întinde o mână și el se apropie și o apucă de mână și se așază pe marginea patului și stă acolo ținând-o pe Buna de mână și Tatăl o întreabă cum se simte și Buna încearcă să zică ceva și Mama zice că trebuie să fie bine, aici la Azil se bucură de cele mai bune îngrijiri posibile, zice Mama și zice că i-au adus câteva fructe și puțină ciocolată, zice și așază pe noptiera Bunei o pungă albă de hârtie și Tatăl stă tăcut și Asle vede că nu știe nici ce să facă, nici ce să spună, pare că ar vrea să dispară cu totul de pe fața pământului, își zice Asle în vreme ce o ține pe Buna de mână așezat pe marginea patului și Mama zice că Asle va începe mâine Liceul și că i-au închiriat o cameră, au dat anunț la Ziarul din Hardanger și au primit un telefon chiar în aceeași zi, o să locuiască în mansarda unui fost atelier de cizmar, că soțului femeii care a sunat a avut un atelier, dar omul a murit între timp, iar pe vremuri ucenicii cizmarului obișnuiau să locuiască acolo, dar de când soțul, cizmarul, a murit, n-a mai locuit nimeni acolo, așa că apartamentul a rămas mulți ani nelocuit, dar acum femeia s-a gândit că acolo ar putea să stea cineva care urmează să înceapă Liceul, un licean, așa le-a spus, zice Mama, și Tatăl a acceptat imediat, zice, așa că acum atât Buna, cât și Asle locuiesc în Aga, zice Mama și Buna dă din cap și Asle simte cum îl strânge ușor de mână

O să vin să te vizitez în fiecare zi, zice Asle

și o privește pe Buna

O să vin în fiecare zi după școală, zice el

Și dacă vrei să-ți mai cumpăr câte ceva, o să-ți cumpăr, zice

și Buna dă din cap că nu

Poate din când în când? zice el

**Da, acum că locuiți aproape, o s-o poți vizita mai des pe Buna,
zice Tatăl**

Da, zice mama

și apoi își iau la revedere

Vin și mâine, zice Asle

**și Buna se uită la el și încuviințează din cap și Asle îi dă drumul
la mână și vede că Mama și Tata sunt deja pe coridor și eu, eu
privesc drumul alb din fața mașinii și conduc înspre sud și iată că
nu mai am mult până la Bjørgvin, îmi zic, și abia aștept să ajung, să
duc în sfârșit tablourile la galerie și să-l vizitez pe Asle la Spital,
îmi zic privind drumul alb din fața mașinii și îl văd pe Asle stând în
mașina parcată între două clădiri verzi, o casă mare într-o parte și
în cealaltă parte una mai mică, care trebuie să fie Cizmăria, își zice
Asle**

Cred că am ajuns bine, zice Tatăl

**și coboară din mașină și se întinde și urcă treptele de la intrare
și se uită la tăblița cu numele și bate la ușă și îi răspunde o femeie
căruntă, care schimbă câteva cuvinte cu Tatăl și apoi intră la loc și
revine cu o haină pe ea și Asle vede că are o legătură de chei într-o
mână și Mama zice că ar trebui să iasă și ei și deschide ușa mașinii
și coboară și Asle deschide portiera din dreptul lui și coboară și
rămâne pe loc, îmbrăcat în jacheta lui neagră de catifea și cu
geanta de piele maro pe umăr și ținând șevaletul în mâini, și nu
știe ce să facă și o aude pe Mama dând bună ziua și Asle își pleacă
privirea în pământ**

Bună ziua, zice Gazda

Fiți bineveniți, zice ea
Iată-l și pe băiat, zice Mama
A, deci el e, zice Gazda
și Asle ridică ochii din pământ și o vede pe Gazdă apropiindu-se
de el cu pași mici și Asle îi întinde mâna și ea îi întinde mâna și își
strâng mâinile și fac cunoștință
Bună ziua, zice Asle
Bună ziua, zice Gazda
Și bine ai venit, zice ea
și Asle o vede pe Mama foindu-se stânjenită și se gândește că îi e
rușine cu el, cu părul lui lung, părul lui lung și șaten, îi e rușine că
stă acolo cu șevaletul în mâini, totul la el o stânjenește, își zice Asle
Da, iată-l, zice Mama
și e ca și cum o spune așa, degeaba, doar ca să spună ceva și să
nu tacă, își zice Asle
Deci o să începi la Liceu, zice Gazda
Da, zice Asle
și apoi nu mai zic nimic
Te bucuri? zice ea
Da, zice Asle
Chiar că e o schimbare mare, zice Gazda
Să te muți de acasă și să locuiești singur, adică, zice ea
Da, zice Mama
Nu-mi vine să cred că a crescut și că o să trăiască de unul singur
de-acum încolo, zice ea
Că e băiat mare, zice ea
Da, pe vremuri erai considerat adult după ce mergeai la pastor
și erai confirmat, zice Gazda

Da, zice Tatăl

Și după aceea erai pe cont propriu, zice Gazda

și parcă e pe cale să povestească ceva, dar se abține și nu mai zice nimic și Asle se gândește că sigur era pe punctul de a povesti ceva din propria tinerețe și cum a lucrat ea nu știu pe unde și apoi Gazda zice că a lucrat timp de câțiva ani pentru preotul din Barmen, la el acasă, înainte să se căsătorească și că de când s-a căsătorit locuiește aici, în casa asta, zice

Da, zice Tatăl

Am locuit în casa asta toată viața, zice Gazda

și ridică lent brațul și arată spre casa cea mare lângă care au parcat

Si soțul meu a fost cizmar, zice ea

Da, zice Tatăl

Multă vreme a fost o meserie bună și sigură, să știți, zice ea înainte ca la magazine să înceapă să se vândă pantofi din străinătate, zice

După aia au mai rămas doar reparațiile și peticeala, zice ea

Da, așa se întâmplă, zice Tatăl

Da, așa a fost, zice Gazda

și stau fără să-și mai zică nimic

Ai pat și tot ce-ți mai trebuie, masă și scaun, toaletă și dus acolo, zice Gazda arătând către Cizmărie

Hai să intrăm să vezi, zice ea

Da, zice Asle

Deci o să locuiești pe cont propriu, zice ea

Așa e, da, zice Tatăl

Si fiindcă ești din Barmen, trebuie să stai în chirie, de vreme ce Liceul e în Aga, zice ea

si Tatăl zice că da, așa e, și nu numai cei din Barmen, dar și cei din Stranda trebuie să stea în chirie, zice el și Gazda dă din cap

**Da, sunt mulți tineri care stau în chirie în Aga, zice ea
si se face liniște**

Da, zice ea

Mulțumim că ați răspuns la anunțul din *Ziarul de Hardanger*, zice Tatăl

Da, am abonament, zice Gazda

și se îndreaptă spre ușa Cizmăriei și îi arată lui Asle o cheie și îi spune că cheia asta, cea mare, e pentru ușa din față, zice ea și descuie și intră și aprinde lumina

Aici e întrerupătorul, zice ea

și se uită în spate să vadă dacă Asle o urmează și el vine după ea și ea îi face semn spre întrerupător și zice că ar fi bine să stingă lumina când nu e acasă, să facă puțină economie la curent, zice și pornește pe coridorul cu pereți albi și face semn spre o ușă

Aici ai dusul și toaleta, zice ea

Hai să vă arăt, zice ea

și apoi arată spre o ușă mai încolo pe coridor

Acolo e atelierul propriu-zis, cizmăria, acolo făcea soțul meu pantofi, zice ea

Și mai târziu doar îi repara, zice

Dar în toti anii ăia a ținut mereu un ucenic pe lângă el, zice ea

Parcă simțea că e de datoria lui să tină, zice

si se uită la Mama și Tata și zice că ucenicul a locuit mereu în pod, deasupra Cizmăriei, și acolo va locui și Asle, zice Gazda și

începe, șontâc-șontâc, să urce treptele spre cămăruța din pod și Asle o urmează îndeaproape și când ajunge sus, Gazda descuie o ușă și intră și aprinde lumina și Asle o urmează

Aici o să locuiești de-acum încolo, zice Gazda

Arată bine camera, zice Asle

Nu e chiar lux, dar măcar e un loc unde să-ti pui capul, zice ea și Asle vede un pat și lângă pat e o noptieră și deasupra tăbliei patului e o aplică

Uite, ai aici și lampă de citit, zice Gazda

Și la geam ai o masă și un scaun, zice ea

Așa că ai unde să-ti faci temele, zice ea

Da, zice Asle

Asle te cheamă, nu? zice ea

Da, Asle mă cheamă, zice el

și Asle vede și un dulap în colțul de lângă masă și Gazda zice că acolo, în dulap, își poate tine hainele și alte lucruri, ce vrea el să-si tină, zice și se duce apoi la o ușă alăturată ușii care dă în hol și o deschide și acolo e o cămăruță cu o bancă și zice că da, e o cămăruță mică de tot, o debara, dar că merge s-o folosești pe post de bucătărie, și Asle vede că debaraua are și un mic geam și zice că și-a adus un cuptor electric cu o plită pentru gătit

Da, poți să lași geamul deschis când gătești, să iasă mirosul, zice Gazda

și zice din nou că nu e chiar lux, nu, e o casă veche și cam dărăpănată și n-a mai fost locuită de ani buni, zice, dar mulți au locuit aici înainte și nimeni nu s-a plâns, zice ea

Da, zice Asle

Totul arată foarte bine, zice el

Și cam asta a fost, zice Gazda

și rămâne nemișcată

Trebuie să treci într-o zi pe la mine la o cafea, zice ea

și Asle îi mulțumește frumos și își așază șevaletul pe masa din fața ferestrei și Gazda scoate parcă de nicăieri un carnet și Asle vede că pe coperta carnetului scrie Condiță de Chirie și Gazda zice că-l așteaptă să plătească chiria în prima zi a fiecărei luni, cu excepția cazului în care e sâmbătă sau duminică și e plecat acasă, iar Asle dă din cap că da și nu mai zice nimeni nimic

Nu prea mai am ce să vă arăt, zice Gazda

și Tatăl zice mulțumim, mulțumim mult că îl lăsați pe Asle să stea în gazdă, nu e așa ușor să găsești chirie în Aga, așa că mulțumim mult, zice el și Gazda zice că n-au pentru ce și se îndreaptă spre ușă și iese și coboară scările și Tatăl și Mama o urmează cu Asle după ei, iar în fața Cizmăriei Gazda se oprește și-i înmânează lui Asle mănunchiul de chei și îi urează bun- venit și spune că speră că se va simți bine aici și că îi va merge bine la Liceu, zice și Asle primește cheile de la ea

Eu o să intru în casă, e puțin răcoare, zice Gazda

Mulțumim și sănătate, zice Tatăl

Da, sănătate și la revedere, zice Mama

și o văd pe Gazdă mergând spre casă și urcând treptele către ușa de la intrare și Tatăl zice că ar trebui să se apuce de cărat lucrurile înăuntru, zice

Da, zice Asle

și Tatăl merge și deschide portbagajul și scoate cuptorul electric cu plită și Asle ia geamantanul cu tablouri și sacul cu lenjerie de pat și Mama ia o cutie cu farfurii și alte lucruri pentru bucătărie și

le duc pe toate înăuntru și nimeni nu zice nimic și Tatăl iese și mai ia două cutii și Asle și Mama merg și iau câteva plase

Putem să te ajutăm la despachetat, zice Tatăl

Nu, prefer s-o fac singur, zice Asle

Dar, zice Mama

Vreau să despachetez singur, zice Asle

și merge și se așază pe marginea patului și Tatăl și Mama stau în mijlocul camerei fără să zică nimic și Asle își rulează o țigară și o aprinde și Mama zice că probabil că nu e nicio scrumieră pe aici și caută și scoate o farfurioară dintr-o cutie și i-o dă lui Asle și el zice mulțumesc și se gândește cum o să meargă la Cooperativă în centru să-și cumpere o scrumieră de îndată ce pleacă părinții, iar Tatăl zice că au luat ceva mâncare cu ei, dar că trebuie să-și cumpere niște lapte, zice și Asle zice c-o să dea o fugă să facă niște cumpărături, fiindcă nu- i mult de mers până la Cooperativă, zice și se ridică și vine lângă ei în mijlocul camerei

Deci mergi s-o vizitezi pe mama mâine la Azil? zice Tatăl

O s-o vizitez în fiecare zi, zice Asle

Drăguț din partea ta, zice Tatăl

Și lângă Cooperativă e un telefon public, așa că poți să ne suni dacă e nevoie, zice el

și se lasă tăcerea și Tatăl zice că el și Mama o să pornească înapoi spre casă, zice

Da, zice Asle

Dar sigur nu vrei să te ajutăm cu despachetatul? zice Tatăl

Nu, o fac singur, zice Asle

și Tatăl își scoate portofelul și zice că Asle va primi bani de la el în fiecare lună începând de acum și până va termina Liceul, pentru

chirie, pentru mâncare, pentru haine și pentru ce-o să-i mai trebuiască pe lângă asta, cărți pentru școală și altele, nu va trăi pe picior mare, fiindcă nici el nu e chiar bogătan, zice Tatăl, dar va primi destul cât să se descurce, iar azi va primi o sumă mai mare, de vreme ce cărțile de care are nevoie acum, la început, costă o grămadă de bani, dar așa sunt cărțile, scumpe, zice Tatăl și-i întinde lui Asle câteva bancnote și Asle le ia și zice mulțumesc

Ți-ai luat portofelul cu tine? zice Mama

Da, normal, zice Asle

Puteți să mergeți, zice el

Da, chiar mergem, zice Mama

Da, zice Tatăl

Să ai grijă mare de tine, zice el

Da, zice Mama

și Tatăl îi dă lui Asle mâna și zice mult succes, Asle, și Mama îi întinde și ea mâna și zice mult succes și Asle o vede pe Mama îndreptându-se spre ușă și ieșind și apoi pe Tata cum se oprește în prag și se întoarce și-l privește pe Asle

Salut, zice el

și Tatăl închide usa în urma lui și Asle se duce să se așeze pe marginea patului și se întinde în pat cu mâinile la ceafa și-și așază pe burtă farfurioara pe care o folosește drept scrumieră și se gândește cum o să facă în curând șaisprezece ani și în sfârșit, în sfârșit va fi lăsat în pace, își zice, iar în ziua în care va face șaispe ani îi va scrie pastorului din Barmen și se va retrage din Biserica de Stat, își zice și fumează și simte cum îl cuprinde ușurarea, iar eu stau în mașină și conduc spre sud pe drumul deszăpezit, pe care-i o plăcere să conduci, am trecut pe lângă câteva mașini, dar nu prea

multe, și mă gândesc că primul lucru pe care-o să-l fac când ajung în Bjørgvin o să fie să parchez în fața Galeriei Beyer, să duc tablourile înăuntru și să iau un taxi până la Spital ca să-l vizitez pe Asle, și dacă nu am voie să-l vizitez nici astăzi, atunci nu știu ce-o să fac, îmi zic și mă simt obosit, da, nedormit, fiindcă nici azi-noapte n-am reușit să dorm foarte mult, ultimele două nopți am dormit puțin, aproape deloc, de fapt, îmi zic și mă gândesc că înainte să ajung la Galeria Beyer voi trece pe lângă blocul lui Asle, blocul din Skutevika, acolo unde am fost alaltăieri să-i iau câinele, pe Brage, și când am plecat azi-dimineață din Dylgja, Brage încă stătea în pat la căldură, și m-am gândit că nu e cazul să-l iau cu mine la Bjørgvin, că e un drum scurt, îmi zic, doar să duc tablourile la galerie, să-l vizitez pe Asle și apoi să mă întorc la Dylgja, îmi zic și mă gândesc că nici nu vreau să mă uit la clădirea unde locuiește Asle, ci o să privesc drept înainte când o să trec pe lângă ea cu mașina, îmi zic conducând încet și cu grijă spre sud, spre Bjørgvin, o să mă duc direct la Galeria Beyer și o să-mi las tablourile în camera de depozitare de lângă galerie principală, în Bancă, cum zice Beyer, și pot să fac asta indiferent dacă e acolo chiar Beyer ori una dintre fetele de curând angajate, cele care se tot schimbă, studentele, cum zice Beyer, a făcut rost de-o nouă studentă la galerie, așa zice, așa că nu contează dacă am stabilit o întâlnire cu Beyer sau nu, fiindcă mereu e cineva în galerie, și în felul ăsta procedăm de mulți ani, îmi zic și Beyer m-a sunat, ca în fiecare an, mai mult de dragul aparențelor, cum zice el, m-a sunat, ca în fiecare an, să stabilim expoziția de Crăciun, cum zice el cu un mic râs ironic, fiindcă știe că nu-mi place când folosește expresia asta, fiindcă cuvântul Crăciun, Crăciunul în sine, tot ce tine de

sărbătoarea Crăciunului, de fapt, îmi displace, îmi zic, dar ce mai contează, fiindcă aproape am ajuns și o să pot să parchez în fața Galeriei Beyer, îmi zic, da, merg direct la Galeria Beyer și îmi las în sfârșit tablourile la Galerie și apoi iau un taxi până la Spital și-l vizitez pe Asle, trebuie să-l vizitez, da, oare să-i iau ceva? Poate vrea să-i cumpăr ceva? oricum, o să iau un taxi până la Spital ca să văd cum îi merge lui Asle și apoi un taxi până la Biserica Sfântul Paul, unde o să stau puțin, fiindcă voi sosi prea târziu pentru slujba de dimineață și mult prea devreme pentru slujba de seară, și apoi o să iau un taxi până la Heimen, chiar dacă nu-i așa departe și știu drumul, îmi zic, și la Heimen o să pot să iau o masă caldă, da, asta o să fac, apoi mă voi întoarce la Galeria Beyer și voi porni înapoi spre Dylgja, de vreme ce nu mai trebuie să fac cumpărături, toate lucrurile de care am nevoie le-am cumpărat ieri, îmi zic și nu e trafic deloc pe drum, n-am mai văzut de mult vreo mașină și mă gândesc cât îmi place să conduc, mă liniștește într-un fel, e ca și cum mă transpune într-un soi de toropeală, de amorteală, cumva, ca și cum mă concentrez doar asupra condusului și atât, tot așa e și cu pictatul, doar că atunci când pictez trebuie să fiu receptiv la lucruri noi și să ascult tot timpul, în vreme ce atunci când conduc, ascult mereu aceleași lucruri fără să fiu atent, iar când le ascult, întreaga mea viață se liniștește, tot ce a fost vreodată se liniștește, îmi zic și îmi zic și că nu e bine să conduci când ești prea obosit, prea nedormit, și mă simt destul de obosit, așa că înainte de-a mă întoarce înapoi la Dylgja ar trebui să dorm un pic sau cel puțin să beau o cantitate zdravănă de cafea, îmi zic și iată-mă deja pe Høggata, la numărul 1, și în parcare din fața Galeriei Beyer e o singură mașină, mașina lui Beyer, așa că-mi parchez mașina lângă

a lui și-mi zic că în sfârșit am ajuns, în sfârșit, și privesc zidul alb din fața mea și mă gândesc că, dacă stau în mașină o vreme, sigur va ieși Beyer la mine, îmi zic și rămân în mașină, dar Beyer nu iese, așa că mă dau jos din mașină și mă duc la ușa de la intrare și observ pe ușă un bilețel pe care scrie Vin imediat, și de fapt nici nu-i așa ciudat, fiindcă s-a întâmplat de mai multe ori să vin la Galeria Beyer neanunțat și să găsesc pe ușă un astfel de bilet, și atunci știu că la Galerie nu sunt studentele, ci Beyer în persoană, îmi zic, fiindcă Beyer face asta uneori, pune un bilet pe ușă dacă are vreun drum de făcut sau o treabă de rezolvat, îmi zic și mă gândesc că atunci pot lua mai întâi un taxi până la Spital pentru a-l vizita pe Asle, îmi zic, dar sunt așa obosit, așa de somnoros, așa că poate mai bine rămân puțin în mașină să mă odihnesc, poate chiar apuc să ațipesc puțin, îmi zic și intru din nou în mașină și privesc zidul alb și dau scaunul șoferului pe spate la maximum și închid apoi ochii, acum pot să mă odihnesc puțin, îmi zic, și vreau să mă rog, nu m-am rugat încă azi, îmi zic și închid ochii și trag aer adânc în piept și expir încet și îmi fac semnul crucii și îmi scot rozariul maro de la gât, de sub puloverul negru, rozariul pe care l-am primit cândva de la Ales, și apuc crucea maro de lemn între degetul mare și arătător și îmi zic că acum trebuie să dorm puțin și că trebuie să mă rog și văd cuvintele apărând în fața mea și zic în gând Pater noster Qui es in cælis Sanctificetur nomen tuum Adveniat regnum tuum Fiat voluntas tua sicut in cælo et in terra Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris Et ne nos inducas in tentationem sed libera nos a malo și caut cu degetul mare și arătătorul prima mărgea din rozariu și zic Tatăl nostru

Care ești în ceruri sfințească-se numele Tău vie împărăția Ta făcă-se voia Ta precum în cer așa și pe pământ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi și ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșiților noștri și nu ne duce pe noi în ispită ci ne izbăvește de cel rău și îmi zic din nou și din nou vie împărăția Ta și mă gândesc că poate o să obosesc și mai tare și o să pot să dorm mai bine dacă zic Salve Regina și cobor din nou pe cruce degetul mare și arătătorul și văd cuvintele în fața mea și încep să zic în gând Salve Regina Mater misericordiæ Vita dulcedo et spes nostra salve Ad te clamamus Exsules filii Hevæ Ad te suspiramus Gementes et nentes in hac lacrimarum valle Eia ergo Advocata nostra Illos tuos miséricordes oculos ad nos couverte Et lesum Benedictum fructum ventris tui Nobis post hoc exsilium ostende O demens O pia O dulcis Virgo Maria și repet din nou și din nou Nobis post hoc exsilium ostende și țin crucea maro de lemn și zic iar și iar și iar în gând în timp ce trag aer adânc în piept Doamne și expir încet Isuse și trag aer adânc în piept Cristoase și expir încet Miluiește-mă și trag aer adânc în piept Pe mine, păcătosul

IV

Și mă văd uitându-mă la tabloul cu cele două linii care se încrucișează la mijloc, una maro și una violet, și văd că am pictat cele două linii încet, cu vopsea groasă pe bază de ulei, care a curs, iar în punctul unde liniile se întâlnesc, culorile se amestecă așa frumos și curg în jos și mă gândesc că trebuie să îl pun undeva, dar oare nu voiam să-l țin pentru mine? în orice caz, nu voiam să i-l dau lui Åsleik, îmi zic și mă gândesc să duc tabloul în pod, să urc scările până-n pod, în debaraua camerei din stânga și să-l pun împreună cu celelalte tablouri pe care le țin acolo, tablourile pe care nu vreau să le vând, îmi zic, și în pod țin mereu un tablou sprijinit de spătarul unui scaun între cele două ferestruici înguste de sub creasta acoperișului, și acolo stă de multă vreme portretul pe care i l-am făcut lui Ales, îmi zic și privesc tabloul cu cele două linii care se încrucișează și mă văd stând în mașină în parcare din fața Galeriei Beyer și privind zidul alb din fața mea și azi e miercuri, îmi zic, a fost deja o zi așa lungă, îmi zic, nu se mai întoarce odată Beyer la galerie? îmi zic și e puțin frig în mașină și ridic la loc scaunul în poziție verticală și mă întreb dacă să pornesc motorul și să dau drumul la căldură, dar renunț la idee și îmi strâng paltonul negru mai strâns în jurul corpului și îmi leg fularul mai strâns la gât și imediat trebuie să sosească și Beyer, îmi zic și mă gândesc cum pictatul n-a fost un lucru pe care să-l fac pentru mine, nu, nu am început să pictez pentru că așa am vrut, ci pentru a servi unei cauze mai mari, da, poate că da, fiindcă uneori chiar asta îndrăznesc să cred, că tablourile mele slujesc regatul lui Dumnezeu, nimic mai puțin, îmi zic, și asta credeam și înainte să mă convertesc și poate e pentru că mereu am simțit prezența lui Dumnezeu, într-un fel, orice o fi însemnând asta, îmi zic, și spune-i

cum vrei, dar acum, dintr-un motiv sau altul, simt brusc că am spus tot ce aveam de spus, da, simt că nu mai vreau să pictez, că nu mai am nimic de spus, nimic de adăugat, dar dacă mă opresc din pictat, ce-o să fac? poate să citesc mai mult? îmi place, de fapt, să citesc, și poate o să fac rost de-o barcă de Barmen, cu botul ascuțit, și-o să ies cu ea pe mare când e vreme bună, fiindcă mereu mi-a plăcut pe mare și mereu mi-am dorit să-mi iau o barcă, da, toată lumea are nevoie de o barcă și de un câine, mi-am zis, dar nu s-a nimerit, nu mi-am luat nici câine, nici barcă, îmi zic, fiindcă mereu m-am dedicat numai picturii, cumva, n-a fost niciodată loc pentru nimic altceva, nici pentru barcă, nici pentru câine, chiar dacă m-am gândit de atâtea ori că e ceva ce mi-aș dori să am, o barcă și un câine, de astea ai nevoie pentru o viață bună, mi-am zis, iar acum iată că m-am pricopsit cu un câine, cu Brage, și-mi place mult, îmi zic și vreau să scap de toate tablourile pe care le mai am, pe care le-am adunat toți anii ăștia, iar printre ele se află și două dintre primele tablouri pe care le-am pictat după capul meu și după cum am simțit și nu după fotografii de case și gospodării, iar tablourile astea două sunt două dintre cele mai bune pe care le-am pictat vreodată, cred asta cu tărie, îmi zic, și tocmai de aceea, fiindcă de acolo a început totul, ca să zic așa, de obicei țineam unul dintre ele sprijinit de spătarul scaunului din pod, dar de multă vreme e portretul pe care i l-am făcut lui Ales, îmi zic și nu vreau cu niciun chip să-l mut de acolo, cumva și-a câștigat locul, sprijinit de spătarul scaunului, dar se întâmplă uneori să merg în debaraua camerei din stânga, unde-mi țin tablourile, și să apuc vreunul dintre tablourile de acolo și să stau să-l privesc îndelung, îmi zic și de câte ori n-am regretat că mi-am vândut tablourile de la început,

le-am dat aproape gratis, le-am vândut pe nimic, da, îmi zic, la o expoziție pe care am organizat-o singur la Centrul de Tineret din Barmen, îmi zic, ce penibil, iar în cealaltă încăpere din pod, unde ajungi pe ușa din dreapta când ajungi în capul scărilor, acolo îmi țin tuburile de vopsea de ulei, pânză, pensule, sticlele cu terebentină și șipcile din care fac rame pentru tablouri, îmi zic, și încăperea asta are și ea o debara, dar acolo nu intru decât rar de tot, nici nu vreau să mă gândesc la ea, fiindcă acolo țin hainele și celelalte lucruri ale lui Ales, după ce a murit nu am fost în stare să arunc nimic din lucrurile ei, așa că le-am adunat pe toate acolo, i-am împăturit hainele cât de bine am putut, pantalonii, fustele, chiloții, sutienele, toate hainele și toate celelalte lucruri ale ei, articolele de toaletă, putinele cosmetice pe care le folosea, dar nu, nu vreau să mă mai gândesc la asta, nu acum, nu, mai bine nu, îmi zic și mă gândesc cum am învelit azi cu Åsleik în pături cele nouă tablouri mari și cele patru tablouri mici, treisprezece tablouri în total, cele pe care le terminasem, și apoi le-am dus la mașină și le-am așezat frumos în portbagaj, fiindcă atunci când mi-am cumpărat mașină nouă acum ceva ani, când s-a stricat cea pe care o cumpărasem când m-am mutat cu Ales în casa cea veche, a fost foarte important ca tablourile să-mi încapă în portbagaj, așa că mi-am luat o mașină mare, încăpătoare, cât o dubită, cu bare transversale pe plafon, ca să-mi pot lega șipcile pentru rame de plafon, îmi zic, iar acum toate tablourile sunt frumos aranjate în portbagaj, împachetate bine în pături, și abia aștept să scap de ele, să le descarc la Galeria Beyer, îmi zic, dar pe unde întârzie Beyer? fiindcă aștept de mult, îmi zic și mă gândesc cât de bine va fi să ajung acasă, mereu e bine să mă întorc acasă, când sunt plecat

aștept întotdeauna cu nerăbdare să mă întorc la vechea noastră casă din Dylgja, fiindcă mereu pentru mine va fi casa noastră, chiar dacă locuiesc acolo singur de atâția ani, tot mă gândesc la casă ca la a noastră, dar trebuie să mă obișnuiesc s-o numesc casa mea și atât, nu mai e casa noastră, ci casa mea și atât, îmi zic și privesc zidul alb din față și văd cum începe să cadă fulg după fulg de zăpadă și să aterizeze pe parbriz și privesc drept în față și-l văd pe Asle zăcând pe patul de Spital și un doctor deschide ușa și merge la el și îi ia pulsul și el tremură și are convulsii

Sper să se oprească în curând, zice Doctorul

și cel care stă de pază în salon zice că variază foarte mult, uneori aproape că se oprește cu totul din tremurat și apoi începe din nou, zice el și Doctorul zice că e bine și merge apoi la celălalt pat și Doctorul își pune palma în dreptul gurii și nasului celui care zace întins acolo și îi ia apoi pulsul și zice că gata, s-a dus, iar cel care stă de pază pe scaun zice că nu a observat nimic neobișnuit și Doctorul zice că e mort și văd cum vin doi bărbați și împing patul cu cel decedat afară din salon și Asle rămâne singur în salon și cel care stă pe scaun se ridică și se duce la fereastră și stă acolo uitându-se afară și îl privește apoi pe Asle și observă că a început din nou să tremure, să se scuture în sus și în jos, iar eu nu pot pricepe de ce mi s-a năzărit că trebuie să merg înapoi la Bjørgvin ca să-l vizitez pe Asle la Spital și ce întâmplare că l-am găsit zăcând în zăpadă pe aleea aia îngustă, pe Smalgangen, mai sus de treptele unei intrări, pur și simplu zăcând acolo acoperit de zăpadă, îmi zic și nu mai vreau să mă gândesc la Asle, îmi zic și apoi mă gândesc că sunt un șofer priceput, singura problemă e că nu vreau să conduc prin oraș, nu-mi place, mă pierd de tot, mă simt așa bulversat că aș

putea să lovesc vreun pieton în dezorientarea mea, îmi zic și nimic n- ar putea fi mai rău, nu pot să-mi închipui nimic mai rău decât asta, să dau peste cineva cu mașina, să omor pe cineva cu mașina sau să schilodesc pe cineva cu mașina, nu suport gândul, îmi zic și stau în mașină în parcare la Galeria Beyer și privesc zidul alb din față și fulg după fulg se așterne pe parbriz și privesc zidul alb din față și o văd pe Mama venind în fugă și strigându-l pe Tata și el vine și dau amândoi buzna în camera lui Asle și a Surorii și Asle îi urmează și-l vede pe Tata scuturând-o și zgâlțâind-o pe sora lui, Alida, și Asle îl aude pe Tata zicând că nu știe ce are, dar că Sora nu mai mișcă, parcă a murit, zice el și Asle nu se mișcă și Tatăl merge și sună la Doctor și Asle nu se mișcă și se întreabă ce se întâmplă, nu înțelege nimic, își zice și Mama și Tata stau lângă patul surorii Alida, își amintește și Doctorul vine și intră în cameră și zice că trebuie să fie sincer, zice, a murit, se întâmplă rar, dar se mai întâmplă ca copiii să moară subit, cel mai adesea e vorba de un defect congenital la inimă, zice Doctorul, dar tot ar fi bine să-i facă autopsie, zice, fiindcă atunci se poate stabili cu certitudine cauza morții, zice Doctorul și apoi pleacă, iar eu privesc zidul alb și deja s-au așternut așa mulți fulgi pe parbriz încât abia mai pot distinge zidul, iar fulgii cad așa aproape unul de celălalt că nici nu-i mai poți distinge între ei, iar eu privesc zidul alb și-l văd pe Asle în biserică și totul e oribil, totul e dureros, își zice și își amintește cum sora Alida a fost luată pe o targă care a fost urcată într-o ambulantă și aceea a fost ultima dată când a văzut-o pe Sora, își zice, fiindcă a fost pusă într-un sicriu alb cu capac închis care se află acum în fața altarului bisericii și în biserică sunt toți copiii de la școală și mulți adulți și totul e oribil și insuportabil, își zice Asle

și îl aude pe Pastor zicând ceva despre cât de dificil ne e să înțelegem de ce sora Alida a murit atât de brusc, e dificil să înțelegem care a fost planul lui Dumnezeu în atotputernicia lui, dar cu siguranță există un plan, chiar dacă nu îi putem înțelege scopul, zice Pastorul, apoi zice că Cristos a murit pentru păcatele noastre și apoi s-a sculat din morți și așa ne vom scula și noi odată, zice el, într-o zi se va scula și Sora din morți, dar acum odihnește întru Domnul, acum odihnește în pacea lui Dumnezeu, așa că nu trebuie să jelim, fiindcă Sora e fericită și împăcată unde este acum, ceea ce era Sora cu adevărat e acolo, fiindcă acum pe pământ a rămas doar corpul ei, iar sufletul ei, spiritul, s-a ridicat la cer, la Domnul, iar ce a rămas nu e Sora, e doar un trup fără viață, zice Pastorul și Asle îi dă dreptate Pastorului, fiindcă trupul surorii Alida, alb și țeapăn și nemișcat, nu e Sora lui, e altceva, cu totul altceva decât Sora lui, fiindcă sora Alida era tocmai viața din acel trup lipsit de viață din sicriul alb, iar când viața s-a dus, s-a dus și Sora, pur și simplu, sora Alida a dispărut cu desăvârșire, fiindcă acel trup din patul lor de acasă care zace acum în sicriul alb nu e sora Alida, ci doar ceva țeapăn și rece, își zice Asle și se gândește cum n-are niciun sens ca sora Alida să moară și că n-are cum să fie voia lui Dumnezeu, ci că, dimpotrivă, e ceva ce Dumnezeu nu și-ar putea dori să se întâmple, își zice Asle și eu privesc zidul alb din față și fulgii de zăpadă au acoperit de-acum tot parbrizul mașinii și nu mai văd zidul și privesc parbrizul acoperit de zăpadă și mă gândesc că Dumnezeu s-a făcut om și a murit și a înviat pentru a împărtăși condiția umană, suferința oamenilor, fiindcă împreună cu el, cu Cristos reînviat, au înviat toți oamenii, îmi zic și mă gândesc cum toate astea sunt doar vorbe fără noimă, îmi zic și

privesc parbrizul acoperit în întregime de fulgi de zăpadă, prin care nu mai pot să văd zidul alb din fața mașinii și mă gândesc că de vreme ce Dumnezeu e veșnic și în afara timpului și a spațiului, totul este simultan în Dumnezeu, Dumnezeu este simultan tot ceea ce s-a întâmplat vreodată și tot ce se întâmplă și se va întâmpla, dintotdeauna și pentru totdeauna, de aceea toți morții au înviat deja și trăiesc precum au trăit înainte, dar în același timp ca parte a lui Dumnezeu, îmi zic și privesc zăpada care acoperă parbrizul și îl văd pe Asle cum stă în biserică și se gândește că toate idioțeniile pe care le debitează Pastorul despre cum există un sens în moartea fără niciun sens a surorii Alida sunt o insultă, pentru că Sora lui e moartă și nu e niciun sens în asta și din cauza asta nu există niciun sens în viață și trebuie să trăiești cu asta sau la fel de bine poți să și mori, își zice Asle, și ca să ai putere să trăiești cu suferința asta fără sens ar trebui să nu mai ascuți prostii fără sens precum cele debitate de Pastor, își zice Alse, fiindcă sensul despre care vorbește Pastorul e o suferință și o pedeapsă, în vreme ce lipsa de sens îți oferă cumva un soi de pace, își zice Asle și se hotărăște că nu vrea să se lase confirmat și eu stau în mașina parcată în fața Galeriei Beyer și privesc întruna zăpada care îmi acoperă acum parbrizul și mă gândesc cum cel mai important aspect al picturii e să poți să renunți la timp, să știi când un tablou transmite tot ce poate transmite, fiindcă dacă continui prea mult ajungi cel mai adesea să strici tabloul, am știut asta încă de când mi-am pictat primul tablou, îmi zic, fiindcă sigur că poți să ștergi pânza și să pictezi totul de la capăt sau să pictezi peste, dar atunci tabloul nu se mai oferă de la sine, iar un tablou trebuie să se întâmple ca un eveniment, trebuie să vină de la sine, ca ceva ce se

întâmplă pur și simplu, ca un dar, un tablou bun e un cadou și un soi de rugăciune, e un cadou și o rugăciune de mulțumire în același timp, îmi zic, și niciodată n-aș fi putut picta un tablou bun doar cu puterea voinței, fiindcă arta se întâmplă pur și simplu, arta are loc spontan, pur și simplu, iar după ce am dus un tablou cât de departe am putut, mă dau un pas în spate și-l privesc în întuneric, îl privesc în întunericul cel mai adânc pe care reușesc să-l obțin în cameră, îmi zic, și în timpul verii nu se face nicicând întuneric cu adevărat și de aceea cele mai bune perioade pentru mine ca pictor sunt toamna și iarna, iar tablourile pe care le pictez primăvara și vara trebuie să aștepte până toamna sau iarna ca să le pot privi cum trebuie, adică pe întuneric, trebuie să mă uit la tablouri pe întuneric ca să văd dacă strălucesc și ca să le fac să strălucească mai mult sau mai bine sau mai adevărat sau nici nu știu cum să zic, în orice caz, tabloul trebuie să poarte în sine acel întuneric luminos, îmi zic și mă gândesc că mă voi apuca de pictat de îndată ce mă întorc azi acasă, fiindcă am o presimțire că ceva a luat sfârșit, că nu voi mai putea picta, că nu mai vreau să pictez, că nu mai am nicio dorință s-o fac, nicio pornire, așa că trebuie să încep o nouă pictură chiar astăzi, îmi zic, și o să mă întorc acasă cât de repede pot, asta dacă vine Beyer odată înapoi, îmi zic, Beyer preferă mereu să organizăm expoziția cu puțină vreme înainte de Crăciun, e de părere că e cea mai bună perioadă dacă vrei să vinzi cât mai multe tablouri, iar expoziția rămâne deschisă până după Anul Nou și adesea cele mai multe tablouri se vând în seara Anului Nou, îmi zic, iar când vin în timpul Adventului, ca astăzi, cu mașina la Bjørgvin să-mi aduc tablourile la galerie, să-i livrez tablourile lui Beyer, e ca și cum aș încheia ceva ca să pot să-ncep ceva nou,

îmi zic și mă gândesc că nu mai simt dorința să încep un nou tablou cum mi se întâmplă de fiecare dată după ce scap de tablourile terminate și le aduc la Beyer, de obicei simt o nevoie puternică de-a începe să pictez ceva nou chiar în aceeași zi și după ce transport tablourile încep un tablou nou, fiindcă într-un fel toate tablourile dintr-o expoziție sunt legate între ele, sunt ca un singur tablou, îmi zic, iar nevoia asta de-a picta, pe care am simțit-o încă de când eram copil, poate nevoia asta pur și simplu să dispară? la început pictam bine și atât, îmi doream să pictez fiindcă eram priceput la asta, dar după aceea priceperea a devenit de-a dreptul neimportantă, ba chiar greșită, nu voiam să fiu priceput, ci pictam ca să exprim ceva ce nu se putea spune altfel, pictam pentru a exprima o prezență îndepărtată, așa îmi închipui, pentru a face întunericul să lumineze, pentru a scoate la lumină întunericul strălucitor, îmi zic, și de câte ori nu m-am gândit la asta, îmi zic, fiindcă gândesc mereu și mereu aceleași gânduri și pictez mereu și mereu același tablou, așa e, dar totodată fiecare tablou e unic și toate sunt legate ca într-un soi de serie și fiecare expoziție e o serie diferită, dar finalmente, toate tablourile pe

care le-am pictat sunt legate între ele și constituie un singur tablou, o singură imagine, îmi zic, fiindcă într-un cotlon sau altul dinlăuntrul meu se află o imagine care e imaginea mea cea mai intimă, pe care încerc iar și iar să o pictez, și cu cât mă apropii mai tare de acea imagine, cu atât tablourile devin mai bune, dar imaginea cea mai intimă din mine nu e nicio imagine, firește, fiindcă imaginea cea mai intimă, cel mai adânc îngropată în mine nu există, ci într-un fel doar este, doar o simt fără ca ea să existe, este, dar nu există, e de negăsit, și totuși imaginea asta, care nu e o

imagine, se află deasupra tuturor celorlalte imagini și le atrage mai mult sau mai puțin către sine, îmi zic, dar poate am pictat tot ce se putea picta pornind de la această imagine? mă întreb, poate într-un fel am reușit să pătrund în imaginea asta cea mai intimă și astfel am distrus-o? mă întreb, dar a reuși să pătrunzi până la cea mai intimă imagine și să o privești nu înseamnă oare a muri? nu e oare totuna cu a-l privi pe Dumnezeu în față? pentru că cel care îl vede pe Dumnezeu a murit deja, precum stă scris, îmi zic și privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul și îl văd pe Asle în cameră și apoi pe Mama, care stă și se uită la el

Nu vrei să fii confirmat? întreabă ea
și se lasă pe canapea

N-am mai auzit până acum să nu vrea cineva să fie confirmat, zice ea

Ce vorbe-s astea? zice ea
și zice că e un obicei vechi, confirmarea e trecerea de la copilărie la maturitate, zice ea

Așa e, cum zice maică-ta, zice Tata
și măcar o dată a zis și el ceva, nu se întâmplă foarte des, își zice Asle

Trebuie să fii confirmat, zice Tatăl
și zice că dacă e confirmat, va primi cadouri, iar el și Mama o să dea o petrecere pentru el și Asle va primi costum negru și cămașă albă și cravată, la fel ca totii băieții de vârsta lui, și toate fetele primesc *bunad*, o rochie tradițională cu model de Hardanger, așa se face, zice Tatăl și Asle își zice că ar putea atunci la fel de bine să primească confirmarea, nu-i așa greu, dar se gândește că îndată ce va fi destul de mare, îndată ce va împlini șaisprezece ani, îi va scrie

Pastorului și va ieși din Biserica de Stat, fiindcă creștinismul cum e propovăduit acum e doar ca să facă oamenii să sufere, nu face decât să înrăutățească lucrurile, își zice Asle și eu stau în mașină și mi-e puțin frig și aștept ca Beyer să se întoarcă la galerie și privesc zăpada care acoperă parbrizul mașinii și-l văd pe Asle șezând la masa lui din camera din Aga în ziua în care împlinește șaisprezece ani și scriindu-i o scrisoare Pastorului din Stranda și îi scrie că vrea să iasă din Biserica de Stat și eu privesc zăpada care acoperă parbrizul și mă gândesc că abia când am întâlnit-o pe Ales am început să cred că numai Dumnezeu, și nimeni altcineva, era aproape de sora Alida când a murit și că se odihnește acum în pacea Domnului, în lumina Domnului, îmi zic, fiindcă moartea nu e adusă de Dumnezeu, ci a intrat în lume ca urmare a faptului că oamenii s-au îndepărtat de Dumnezeu, fiindcă Dumnezeu e iubire și liberul-arbitru e o condiție a iubirii și de aceea implicit și a păcatului, sau a morții, cea care îi separă pe oameni de Dumnezeu, îmi zic, iar Dumnezeu și oamenii s-au reunit în Cristos, în și prin și cu moartea lui pe cruce, așa că în moarte oamenii și Dumnezeu se reunesc, dar au toate astea vreun sens? are vreun sens să gândești așa? îmi zic, dar asta credea Ales, îmi zic și mă gândesc cum Ales s-a născut în Biserica Catolică fiindcă mama Judit era catolică, era din Austria și s-a mutat în Norvegia, iar Ales și cu mine am vorbit și am tot vorbit despre asta și în cele din urmă mi-am dat seama că e adevărat ce spunea, era adevărat în felul său, fiindcă eu și Ales am mers împreună la slujbă și euharistia, cum se numește, înseamnă că atât Cristos, cât și cei care participă la slujbă se oferă drept ofrandă, inclusiv prin faptul că se preschimbă ei înșiși în trupul lui Cristos prin azimă, cum îi spune, și astfel ei mor pentru morții lor

apropiad cu fiecare slujbă și învie cu morții lor apropiați la fiecare slujbă, zicea Ales și părea adevărat, real, îmi zic și mă gândesc că sigur ăsta nu e singurul adevăr, dar e și el un adevăr, îmi zic, e aproape ca o limbă, fiindcă fiecare limbă îți dă acces la o parte a realității, iar religiile sunt doar diferite limbi care pot avea toate adevărul lor sau lipsa lor de adevăr, îmi zic și e o prostie să crezi că Dumnezeu e ceva definit, definibil, ceva despre care se poate spune ceva, orice, zicea Ales și avea, firește, dreptate, îmi zic și mă gândesc că oamenii nu pot avea liber-arbitru atâta timp cât Dumnezeu e veșnic și conține totul în sine, trecut, prezent, viitor, sau se poate, evident, fiindcă Dumnezeu poate să știe totul despre tot, poate conține totul în sine, chiar dacă nu își dorește asta, chiar dacă nu el a pus totul în mișcare, îmi zic, dar astfel de gânduri nu înseamnă mare lucru, iar despre adevărul pe care-l poartă în sine credința, în cel mai bun caz doar arta poate să vorbească uneori, sau să nu vorbească, ci să-l arate, îmi zic și mă gândesc că și Ales a spus că Dumnezeu nu e atotputernic, ci e puternic prin propria sa neputință, puternic este Dumnezeu cel care s-a dat neputincios și s-a lăsat crucificat ca Isus Cristos, neputința e cea care îi conferă putere, atotputere, fiindcă veșnicia, adică Dumnezeu, este neputință și nu putere, îmi zic, sau cel puțin asta credea Ales, îmi zic și mă gândesc cum toate astea sunt doar gânduri goale, dar așa cred și eu acum, că neputința oferă putere, dar ce gândesc sau nu gândesc eu nu are absolut nicio importanță, îmi zic și privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul și mă gândesc cum m-am oprit alaltăieri aproape de casa maro, în refugiu la marginea drumului, și cum am văzut de acolo un cuplu împreună într-un loc de joacă, unde se dădeau în leagăn ca niște copii și se dădeau în balansoar și

se jucau în cutia cu nisip, și mi-a plăcut să-i privesc, îmi zic și privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul și mă întreb ce s-a ales de toată lumea, Sigve a murit cu mulți ani în urmă, a căzut mort într-o dimineață când a pornit spre muncă, asta știu, dar ce s-a ales de Geir și Terje și Olve, băieții cu care cântam în trupă pe când mergeam la școală? și de Amund, cel care mi-a luat locul? îmi zic și cineva parcă zicea că Olve e la închisoare sau că a dat lovitura și că a făcut parte din diverse trupe de muzică pentru dans, îmi amintesc, fiindcă după ce m-am mutat la Aga n-am mai dat aproape deloc prin Barmen, fiindcă mă neliniștea întoarcerea acolo, nu-mi dau seama de ce, dar mă umplea de neliniște și mă întorceam acasă în aceeași zi în care mă duceam în vizită, așa că nu am înnoptat niciodată în Barmen de când m-am mutat la Aga ca să încep Liceul, mă gândesc, și e incredibil că am ajuns la Liceu, fiindcă, să fiu sincer, eram foarte slab la învățătură, eram de-a dreptul greu de cap, asta eram, și cel mai rău a fost la socotit, la matematică, nu reușeam nicicum să pricep numerele, nu aveau nicio noimă și, drept să spun, nici acum nu au nicio noimă, îmi zic, și din cauza asta în școala primară desenam în caietele de matematică, și desenam așa bine încât învățătorul le-a spus părinților mei că am aplecare pentru desen și poate și pentru pictură pe deasupra, și că de aceea poate ar trebui să-mi cumpere instrumente pentru pictură, iar ei mi-au cumpărat, dar la matematică am rămas la fel de slab, totuși învățătorul a reușit în cele din urmă să mă învețe bazele, astfel că după mari eforturi reușeam să fac ce mi se cerea, și am învățat că important nu era să încerc să gândesc de unul singur, ci doar să fac ceea ce mi se spunea să fac, ținând la distanță orice fel de gând, și să rezolv în

ordinea corectă ceea ce îmi spunea învățătorul să rezolv, și abia așa am reușit să nu rămân corigent la matematică, îmi zic pe când stau în mașină și privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul și mă gândesc ca după ce descarc toate tablourile la galerie să iau un taxi direct la Spital, fiindcă astăzi trebuie să mi se dea voie să- 1 vizitez pe Asle, nu? îmi zic și dacă Asle o să vrea să îi aduc ceva o voi face, mă simt destul de obosit, mi-e somn, sunt extenuat, să fiu sincer, dacă stau să mă gândesc, fiindcă nici nu mai sunt așa tânăr, nu, deloc, adevărul e că sunt un om bătrân, îmi zic și sunt aproape singur pe lume, s-o zic și pe asta, nu am contact cu multă lume în afară de Åsleik și Beyer, de fapt numai cu ei doi și cu Asle pe deasupra, îmi zic, fiindcă eu și Ales am trăit foarte fericiți împreună, numai noi doi, parcă nici ea și nici eu nu aveam nevoie de nimeni altcineva, aveam lumea noastră împreună, așa era, și sigur că îl cunoșteam pe Åsleik și că vorbeam și cu el pe când trăia Ales, dar am început să ne petrecem mai mult timp împreună mai ales după ce Ales a murit, iar pe Asle îl cunosc de mulți ani și pe Beyer îl cunosc dintotdeauna, iar eu și cu Beyer suntem prieteni în felul nostru, dar suntem prieteni mai mult când vine vorba de artă, ca să zic așa, sau mai degrabă suntem parteneri de afaceri, cum poate ar zice Beyer, îmi zic și privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul și îl văd pe Asle în fața Tatălui și Tatăl îi spune că s-a gândit că Asle ar putea încerca să organizeze o expoziție cu toate tablourile pe care le-a pictat și că ar putea să câștige astfel câteva coroane, care i-ar prinde bine acum că se va muta la Aga din toamnă ca să înceapă Liceul, zice Tatăl, nu că ar ști sigur că și-ar dori cineva să cumpere tablouri, fiindcă nu știe deloc, dar nu strică să încerce, zice Tata și zice apoi că acum, dacă tot e vară, Asle poate

să-și expună tablourile în Centrul de Tineret din Barmen, da, fiindcă oamenii cumpără de toate, așa că cine știe, poate reușește să vândă un tablou sau două, merită încercat, în orice caz, zice Tata, fiindcă atât de mulți din sat, din Barmen, dar și câțiva din Stranda l-au pus să le picteze casele și grădinile cu acareturi cu tot, așa că mulți dintre ei ar veni să vadă expoziția, iar acum, pe timpul verii, erau și mulți de la oraș, mai ales oameni din Bjørgvin, care treceau prin Barmen cu mașina, și poate s-ar opri câțiva să se uite la tablouri, zice Tatăl și zice că-l poate întreba pe șeful de magazin de la Cooperativă

dacă Asle are voie să lipească un afiș în vitrină pentru o Expoziție Artistică la Centrul de Tineret din Barmen, dar pentru asta Asle trebuie să facă un afiș care să fie expus în vitrina Cooperativei astfel ca toată lumea din Barmen care își face cumpărăturile la Cooperativă să afle de ea, de Expoziția Artistică de la Centrul de Tineret din Barmen, zice Tatăl și firește că atunci va începe toată lumea să vorbească despre asta, da, expoziția lui Asle va fi pe buzele tuturor, așa că sigur vor veni oameni să-i vadă tablourile, dar c-o să vrea cineva să-i cumpere vreun tablou, de asta nu-i deloc sigur, ba chiar se îndoiește, dar, cum a zis, merită o încercare, zice Tatăl, fiindcă cine știe, poate chiar o să vrea cineva să-i cumpere vreun tablou, chiar dacă niciunul dintre ele nu aduce a nimic, nu seamănă cu nimic, de vreme ce oamenii sunt diferiți și au gusturi diferite, zice el, dar dacă nimeni nu are ocazia să vadă tablourile și ele doar stau grămadă în camera lui Asle, atunci chiar că n-o să le cumpere nimeni niciodată, zice Tatăl, oamenii trebuie să-i vadă tablourile, altfel niciunul dintre ele n-o să fie vândut vreodată, zice Tatăl și lui Asle sigur o să i se dea voie să expună în

Centrul de Tineret din Barmen, zice Tatăl și Asle se gândește că nu-i o idee așa rea, chiar dacă nu vinde niciun tablou, măcar va avea o expoziție proprie, așa că îl va întreba pe Șeful Grupului de Tineret din Barmen dacă îl lasă să organizeze o expoziție în Centrul de Tineret din Barmen vara asta, în iulie, și el va picta un afiș pe care Tatăl îl va lipi în vitrina Cooperativei, își zice Asle, și poate oamenii vor veni să se uite la tablourile lui, oameni din Barmen care deja au cumpărat tablouri de la el și poate câțiva din Stranda, poate o să dea o fugă să se uite chiar unul-doi și din Bjørgvin care sunt în trecere, cine știe, își zice Asle, și poate va reuși să și vândă, fiindcă tablourile astea sunt mult mai bune și mai adevărate decât toate celelalte tablouri pe care le-a pictat după fotografii, își zice, da, chiar ar trebui să facă o expoziție cu ele, își zice Asle și eu stau în mașină și privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul și mă gândesc că nici nu știu dacă mai ninge și mă gândesc cum Beyer trebuie să se întoarcă în curând la galerie și privesc zăpada care acoperă parbrizul și-l văd pe Asle în fața afișului din vitrina Cooperativei și în partea de sus a afișului scrie Expoziție Artistică și Asle a pictat Centrul de Tineret din Barmen și a scris dedesubt că va avea loc o expoziție la Centrul de Tineret din Barmen, care va fi deschisă între ora două și cinci toată luna iulie, fiindcă în ziua în care Tatăl a venit cu ideea de a organiza expoziția, își amintește Asle, expoziția la al cărei afiș se uită acum, a mers direct la Șeful Grupului de Tineret din Barmen și l-a întrebat dacă i-ar putea pune la dispoziție Centrul de Tineret din Barmen pentru a organiza vara asta o expoziție cu tablourile pictate de el și Șeful a zis că sigur că da, cum să nu, i-a zis și Asle a primit cheia Centrului de Tineret din Barmen și eu stau acum în mașină și e frig și mă

gândesc de ce nu vine Beyer odată ca să pot descărca tablourile și privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul și îl văd pe Asle șezând la o masă din fata scenei în Centrul de Tineret din Barmen, gândindu-se cum și-a ales nouă tablouri pentru expoziție și le-a cărat până la Centrul de Tineret din Barmen în mai multe ture, dar nu erau mai mult de doi kilometri de mers, așa că a terminat repede, iar când toate tablourile au ajuns în cele din urmă la Centrul de Tineret din Barmen, Asle a luat un ciocan și s-a apucat să bată cuie în pereți ca să agațe tablourile, toate cele nouă tablouri, avea mai multe, dar două dintre ele nu voia să le vândă, ci voia să le păstreze pentru sine, și mai erau și câteva de care nu era pe de-a întregul mulțumit sau pe care nu le terminase, dar i se părea că nouă sunt suficiente și că privite împreună creează o imagine frumoasă, dar peisajul pictat din spatele scenei, cu satul și munții înalți și fiordul albastru și mestecenii în floare trăgea în jos tablourile lui, le strica cumva, le făcea mai urâte, își zicea Asle și s-a întors acasă la Mama, își amintește pe când stă la masă în Centrul de Tineret din Barmen, și i-a cerut să împrumute patru cearșafuri albe, pe care le-a primit și le-a dus la Centrul de Tineret din Barmen și, urcându-se pe o masă găsită în spatele unui colț de scenă, a reușit să întindă cele patru cearșafuri peste decorul din spatele scenei și la final scena era acoperită cu totul de cearșafurile albe și semăna acum cu o fantomă, își zice Asle, dar nu făcea nimic, își zice, iar cu asta expoziția era gata, nu mai trebuia decât să aștepte vizitatorii, își zice Asle și a reușit în cele din urmă să aducă masa în sală, în fața scenei, și a găsit în spatele scenei și un scaun pe care l-a adus în sală și l-a pus în dreptul mesei, chiar în fața scenei, iar acum șade la masă acolo, își zice, șade și privește

tablourile și totul e pregătit, nu mai trebuie decât să vină lumea, își zice și aude pași apropiindu-se și ușa se deschide și Șeful Grupului de Tineret din Barmen intră în sală și- 1 vede pe Asle stând la masă și Asle se ridică și vine în întâmpinarea Șefului

Văd că ți-ai agățat deja tablourile, zice el

și Șeful observă o cutie de cuie și un ciocan pe care Asle le-a lăsat pe podea

Da, zice Asle

A mers ușor, am adus tablourile de acasă în mai multe drumuri, dar a mers ușor, zice el

Și astăzi le-ai și agățat pe pereți? zice Șeful

Cu cuie, zice el

Da, zice Asle

Nu te-ai gândit că o să lași urme pe pereți? întreabă Șeful

Și sunt doar câțiva ani de când am zugrăvit, zice el

Dar tablourile nu puteau să stea pe jos, pur și simplu, zice Asle

Nu, presupun că nu, zice Șeful

Dar puteai să le proptești de niște spătare de scaune, nu? zice el

Scoatem scaunele din sală de fiecare dată când organizăm seri de dans, dar în restul timpului le depozităm pliate în încăperea de lângă, zice el

și face semn către o ușă

Dar ce-i facut e bun făcut, zice Șeful

și se plimbă prin sală și contemplă tablourile și se oprește la un moment dat și se întoarce spre Asle și-i zice că se aștepta la alte tablouri, parcă picta altfel înainte, picta astfel încât îți dădeai seama ce a vrut să arate în tablou, puteai să-ți dai seama și a cui casă era pictată, dar acum nu mai e cazul, acum nu poți să-ți dai

seama nici măcar ce e în tablouri, de ce s-a apucat să mângălească așa tablouri, fiindcă Asle pictase niște tablouri așa bune înainte, în fiecare casă din Barmen și chiar și în mai multe case din Stranda erau tablouri pictate de Asle cu case și gospodării, hambare și grădini, pomi fructiferi în floare și fiorduri și munți, dar tablourile de acum nu seamănă cu nimic, deci dacă știa că Asle avea de gând să vină cu tablouri din astea, nu știe, zău, dacă i-ar fi dat voie să le expună în Centrul de Tineret din Barmen, zice Șeful Grupului de Tineret din Barmen și zice că genul ăsta de tablouri sigur n-o să le placă sătenilor, unii sigur o să vină să vadă expoziția, dar când o să le spună celorlalți despre tablouri, n-o să mai vină nimeni după aceea, zice el

Chiar credeam c-o să arate altfel, zice el

C-o să semene cu ceva, c-o să aducă a ceva, ca celelalte tablouri ale tale, zice el

și Asle se gândește că Șeful Grupului de Tineret din Barmen înțelege pictura și arta în general cam cât le înțelege o vacă și probabil că și restul celor din Barmen la fel de puțin, înțeleg pictura și arta în general cam cât le înțelege și o vacă, își zice Asle și eu stau în mașina mea parcată în dreptul mașinii lui Beyer din parcare Galeriei Beyer și mă gândesc că de-acum sigur nu mai e mult până se întoarce Beyer la galerie, îmi zic și privesc zăpada de pe parbriz și îl văd pe Asle stând la o masă în fața scenei din Centrul de Tineret din Barmen și pe masă se află un caiet de schițe și în mână tine un creion și Asle își zice că până acum au fost ceva oameni pe la expoziție, oameni pentru care a pictat în trecut, și totuși au zis același lucru, își zice, au zis că se așteptau la cu totul altceva, nu pricep nimic din tablourile astea, iar el, Asle, poate

picta mult mai bine de atât, pentru că oricine poate să picteze așa tablouri, sau mai bine zis să mâzgălească sau cum să zică altfel, iar Asle stă în sală și nu mai vine nimeni la expoziție, dar nu face nimic, își zice el, fiindcă are un caiet de schițe și un creion și poate să stea acolo singur, înconjurat de propriile tablouri, de tablourile pe care le-a creionat și pictat, și să facă schițe pentru noi tablouri pe care vrea să le picteze, nu se poate mai bine de atât, nu? își zice Asle și se gândește cum fiecare desen pe care îl face în caiet o să devină cândva o pictură în ulei pe pânză, fiindcă desenează imagini pe care le-a văzut și care i s-au adunat în cap și de care vrea să scape pictându-le, își zice Asle și se gândește cum Tatăl, după câteva zile în care nu s-a vândut niciun tablou, i-a zis că poate ar fi o idee bună să prindă cu piuneze un bilețel cu Vândut sub câteva tablouri, pentru că oamenii uneori își doresc un lucru numai după ce și-l doresc alții, zice Tatăl

Așa sunt oamenii, a zis el

Dacă vrea unul ceva, repede-repede vrea și altul să-l aibă, a zis el

și atunci Asle a prins în piuneze bilețele cu Vândut sub cinci dintre cele nouă tablouri, și nici nu le-a pus bine, își amintește Asle, că a și venit cineva care mai fusese o dată pe acolo să vadă expoziția și a început să se plimbe de la tablou la tablou și să contemple îndelung fiecare tablou și Asle s-a ridicat și s-a dus la el

Va plac tablourile? zice el

și se gândește că bărbatul ăsta a mai trecut pe aici să se uite la tablouri, nu au venit la expoziție așa multi oameni încât Asle să nu-și amintească de fiecare dintre ei, își zice, iar acest bărbat e și ușor

de ținut minte, de vreme ce nu ocupă așa mult spațiu, mărunț și firav cum e el

Esti din Stranda? zice Asle

Nu, nu, zice bărbatul

și Asle își dă seama imediat după accent că e din Bjørgvin și bărbatul din Bjørgvin dă din cap și zice că e din Bjørgvin, cum sigur și-a dat seama după accent, zice și îi întinde lui Asle mâna și Asle dă mâna cu el și bărbatul zice Beyer și Asle zice Asle și cel care se numește Beyer zice că poate va cumpăra un tablou, a venit și s-a uitat la toate tablourile acum câteva zile și nu reușește să și le scoată din cap, zice el

E ciudat, zice Beyer

E ca și cum mi s-ar fi întipărit în minte, zice el

și mai ales un tablou anume i s-a întipărit în minte și tocmai tabloul ăsta voia să-l cumpere, dar iată că sub tablou e un bilețel cu Vândut, așa că trebuie să-și aleagă altul, zice el, dar întrebarea e, desigur, cât cere Asle pentru un tablou, zice el și Asle își zice că ar fi bine să scoată măcar cât l-a costat să picteze un tablou și încă câteva coroane pe deasupra, dar nu multe, fiindcă atunci n-o să vândă niciun tablou, își zice și îi zice cât cere pentru un tablou și Beyer zice că atât sigur își permite să plătească și că gata, bat palma, apoi se mai plimbă de la tablou la tablou și se oprește în fața unuia și îl privește îndelung și apoi merge la unul sub care e un bilețel cu Vândut și merge apoi la Asle și îi zice că a găsit un tablou pe care și-l dorește, dar că-i pare groaznic de rău că n-a venit mai devreme, ca să poartă cumpăra tabloul pe care l-a văzut inițial și care i-a revenit în minte iar și iar, care l-a obsedat, zice el și Asle îi zice că-l poate întreba pe cel care a cumpărat tabloul dacă

nu i-ar plăcea să cumpere altul în locul aceluia, zice el, așa că dacă Beyer se întoarce a doua zi, poate o să reușească să aranjeze lucrurile astfel încât să poată cumpăra tabloul pe care și-l dorește cu adevărat, zice Asle

 Mulțumesc, zice Beyer

 Mulțumesc mult de tot, zice el

 Si eu îți mulțumesc, zice Asle

 și zice că nu s-au vândut foarte multe tablouri, după cum vede și el, apoi Beyer pleacă și deja m-am săturat să aștept, vreau să vină odată Beyer ca să-mi descarc tablourile în galerie, mă gândesc și privesc zăpada care-mi acoperă parbrizul și-l văd pe Asle la o masă în Centrul de Tineret din Barmen și-l vede pe Beyer apropiindu-se de el și Asle îi zice că l-a convins pe cumpărător să-și aleagă un alt tablou și că Beyer poate să cumpere tabloul pe care și-l dorea inițial, zice Asle și Beyer zice că îl ia pe acela și pe celălalt care i-a plăcut mult, așadar două tablouri, dacă prețul e același pentru ambele, zice el și Asle zice că prețurile sunt aceleași și Beyer îi dă banii în mână și zice că de vreme ce în curând trebuie să pornească înapoi spre Bjørgvin, ar fi recunoscător dacă ar putea lua tablourile chiar acum și Asle zice că nu-i nicio problemă și scrie apoi Vândut pe două foi în caietul lui de schițe și le rupe din caiet și se duce și dă jos de pe perete cele două tablouri pe care le-a cumpărat Beyer și le așază pe podea și în locul lor agață de cuiele rămase în perete cele două bilețele pe care scrie Vândut și Beyer ia cele două tablouri și zice că i-a făcut plăcere și că speră c-o să se mai întâlnească și că Asle trebuie să continue să picteze, fiindcă are talent la pictură, mult talent, zice Beyer și zice apoi că e sigur că se vor reîntâlni, zice el, apoi Beyer pleacă și Asle rămâne la

masă și continuă să deseneze în caiet și în curând mai apar trei persoane care zic cam același lucru, că după ce au stat acasă și s-au mai gândit, parcă e totuși ceva deosebit la tablourile astea și își doresc să cumpere unul, asta zic unul după altul, toți zic aproape același lucru, iar partea ciudată e că Asle nu îi cunoaște pe niciunul dintre ei, dar poate nici nu e așa bizar, fiindcă toți sunt din Bjørgvin și fiecare își alege tabloul și întreabă câți bani vrea Asle pe el și Asle cere același preț pentru toate tablourile, același pe care i l-a cerut și lui Beyer și toți cei trei din Bjørgvin îi dau lui Asle banii în mână și îl întreabă dacă e în regulă să ia tablourile chiar acum și Asle zice că e în regulă și, după ce pleacă ei, Asle merge și ia biletele din dreptul tablourilor sub care scrie Vândut, fiindcă sub fiecare dintre cele patru care au rămas e un bilet pe care scrie Vândut, când de fapt niciunul dintre ele nu e vândut cu adevărat, și agață în cuie biletele în locul tablourilor care sunt vândute cu adevărat, Asle a vândut deja cinci tablouri și acum scrie Vândut în patru locuri goale de pe perete și nu mai scrie Vândut sub niciunul dintre tablourile rămase, își zice Asle, dar nu e rău că a reușit să vândă cinci, își zice și se așază la masa din fata scenei și stă acolo și desenează și se gândește că îi merge cât de bine se poate, își zice, dar își dă seama că îi lipsesc tablourile vândute, își zice Asle și în curând va umple caietul de schițe cu studii pentru imaginile care i s-au fixat în cap și se gândește cum toate schițele astea vor ajunge cândva tablouri în toată regula, sau nu chiar toate, dar în orice caz câteva dintre ele, în orice caz unele dintre desene vor ajunge picturi în ulei pe pânză, își zice, vor deveni tablouri, își zice Asle și-l vede pe Beyer, cel care i-a cumpărat deja două tablouri, intrând din nou în sală, era și timpul

să vină cineva, își zice Asle, fiindcă n-a mai intrat de mult cineva să-i viziteze expoziția și mai are doar patru tablouri de vândut, așa că se gândea că nu are rost să mai aștepte, dar a scris pe afiș programul expoziției, așa că trebuie să-l respecte, își zice Asle și Beyer îl salută cu o mișcare din cap și-i dă bună ziua și merge apoi să se uite la cele patru tablouri care au rămas pe pereți, se plimbă tacticos de la tablou la tablou, privindu-le îndelung, tablou cu tablou, și Asle își zice că e ciudat ca Beyer, cum îl cheamă, să se întoarcă, își zice, iar Beyer se apropie de Asle și zice că îi plac așa mult tablourile lui încât vrea să le cumpere și pe cele patru rămase, dacă Asle

e de acord să le dea la același preț ca data trecută, zice el

E ceva în tablourile tale, zice Beyer

Ceva întru totul unic, zice el

Dar întrebarea e, firește, cât vrei pe ele, zice el

Și Asle zice că le poate lua la același preț ca data trecută și Beyer zice că bat palma și-și scoate portofelul și plătește tablourile și zice că n-are de ce să plângă de preț și Beyer zice că era în drum spre Stranda, spre cabana unor cunoștințe, și că s-a oprit la Cooperativă și a văzut afișul despre Expoziția de Artă în vitrină, da, afișul era mai degrabă un tablou, și chiar dacă ceea ce reprezenta afișul nu era foarte interesant, Centrul de Tineret din Barmen era bine pictat și de aceea s-a gândit că ar merita să treacă pe la expoziția asta de artă, și-a zis

Si ai tot viitorul în față, zice el

E limpede, zice el

Și mă pricep la pictură, să știi, zice

și repetă că se numește Beyer și îl întreabă din nou pe Asle cum se numește și zice că dacă își amintește bine erau puse bilețele cu Vândut sub cel puțin două dintre tablourile pe care le-a cumpărat adineauri, zice și îl privește pe Asle, care nu zice nimic, și apoi Beyer zice salut și ia două tablouri cu el și Asle zice că poate să le care el pe celelalte două și Beyer merge la mașină și pune tablourile în portbagaj și între ele pune pături și Asle stă și se uită la el și Beyer se urcă în mașină și pornește și Asle intră și privește pereții goi și îl întristează să vadă că toate tablourile au dispărut, fiindcă i-ar fi plăcut să le păstreze pe toate pentru el, își zice Asle, și se simțise așa bine și liniștit stând singur în Centrul de Tineret cu tablourile în jurul lui și făcând schițe pentru tablouri pe care avea să le picteze cândva, măcar câteva dintre ele aveau să ajungă tablouri în toată regula, dar acum n-a mai rămas niciun tablou, acum e totul trist și gol, își zice Asle și se gândește că de picturile cu case și gospodării, cele pe care le făcea în trecut, se bucura mereu să scape, cu cât mai repede, cu atât mai bine, dar tablourile mai noi chiar îi plăceau și îl întristează și-l apasă să le știe date, vândute, își zice și apoi se duce și smulge de pe pereți toate bilețelele cu Vândut și le aruncă la coșul de gunoi din fața Centrului de Tineret și intră înapoi și scoate toate cuiele din pereți și merge și le aruncă și pe ele la gunoi și smulge apoi afișul cu Expoziția de Artă de la intrarea în Centrul de Tineret din Barmen și îl aruncă la gunoi și se întoarce și mută masa și scaunul înapoi de unde le-a luat, în spatele scenei, și trage apoi cearșafurile de pe îngrozitorul decor cu Stranda sub soarele strălucitor și cu apa orbitor de albastră a fiordului și munții negri cu zăpadă albă în vârf înălțându-se la orizont și le bagă în plașa în care le-a adus și

deasupra lor pune ciocanul și cutia de cuie și își pune pe umăr geanta de piele maro și stinge lumina și iese și își zice că trebuie să lase un bilețel pe ușă

pe care să scrie Vândut și scoate caietul de schițe și scrie Vândut pe o pagină și scoate piunezele cu care era prins afișul și prinde în piuneze foaia pe care scrie Vândut pe ușa de la intrarea Centrului de Tineret din Barmen și încuie usa și merge la Șeful Grupului de Tineret din Barmen și îi dă cheile

Ai renunțat? zice el

Da, zice Asle

N-a fost așa ușor să vinzi tablourile, nu? zice Șeful

Nu, zice Asle

Dar mulțumesc că mi-ați pus la dispoziție Centrul de Tineret, zice el

Și Asle pornește spre casă cu plasa în mână și Mama îl întreabă de ce s-a întors așa repede și Asle îi spune că a vândut toate tablourile, doar că îi pare rău că le-a vândut, fiindcă acum îi lipsesc și nu le va mai primi înapoi niciodată

Nu, nu cred, nu, zice Mama

și zice că nu mai înțelege nimic, ar înțelege să vândă tablourile frumoase, dar ca cineva să-i plătească pentru mâzgălelile alea de neînțeles ale lui, care nu seamănă cu nimic, asta nu mai înțelege, zice Mama și zice că atunci trebuie dat jos și afișul cu expoziția de artă din vitrina Cooperativei

Da, zice Asle

și scoate din plasă cuiele și ciocanul și îi zice că o să le ducă înapoi în pivnița Casei Vechi și îi întinde Mamei plasa cu cearșafurile albe și zice mulțumesc că mi le-ai împrumutat

Le și spăl imediat, zice ea
și îi zice lui Asle să meargă imediat să dea jos afișul din vitrina
Cooperativei

Mă duc acum, imediat, zice el
N-as fi crezut niciodată c-o să vinzi tablourile alea, zice Mama
Cine le-a cumpărat trebuie că nu-i normal la cap, zice ea
și Asle zice că dacă e cineva care-i bolnav la cap, care nu-i în
toate mințile, ea e, Mama, și ea întreabă cum poate să-i zică așa
ceva propriei mame și zice că sigur n-a primit cine știe ce pentru
tablouri și Asle zice că și-a scos banii și a făcut și ceva în plus pe
deasupra

Nu-mi vine să cred că le-ai vândut, n-as fi crezut niciodată c-o să
reușești să vinzi vreunul, zice Mama

și-l întreabă cine i-a cumpărat tablourile și Asle îi zice că pe
majoritatea le-a cumpărat un bărbat pe nume Beyer, din Bjørgvin,
zice el

Da, numai cei din Bjørgvin ar cumpăra așa tablouri, zice Mama
Păi da, zice Asle

și pornește spre Cooperativă și ia din vitrină afișul, sau mai bine
zis tabloul pe care scrie Expoziție de Artă și merge acasă cu el sub
braț și eu stau în mașină și privesc zăpada care acoperă parbrizul
și pornesc ștergătoarele, care dau zăpada la o parte și pot în sfârșit
să văd zidul alb al galeriei și acum cad stropi de ploaie pe parbriz,
a început să plouă, îmi zic și aștept de mult în mașină și s-a făcut
frig în toată regula și mai am puțin și îngheț, îmi zic, așa că să vină
odată Beyer înapoi la galerie ca să putem să descărcăm tablourile
în încăperea de lângă sala de expoziție, în Bancă, cum îi spune
Beyer, îmi zic și de fapt nu-mi doresc să fac asta, nu-mi doresc să

dau nici tablourile astea, să scap de ele, îmi zic, de fiecare dată o simt ca pe o despărțire pentru totdeauna și e ca și cum renunț la mine însumi bucată cu bucată, îmi zic, dar cumva tot trebuie să-mi câștig pâinea și din asta trăiesc, din vânzarea tablourilor pe care le pictez, din asta am trăit toată viața, îmi zic, așa că trebuie s- o fac, trebuie să descarc tablourile în Banca lui Beyer, îmi zic și deschid portiera și ies din mașină și mă lovesc dintr-odată ploaia și frigul și mă gândesc că aș putea verifica dacă ușa Galeriei Beyer e deschisă, fiindcă poate Beyer a venit la galerie iară ca eu să-l văd, se poate, îmi zic și de îndată ce ies din mașină îl văd pe Beyer ținând ușa galeriei deschisă și strigă că ce bine că am adus tablourile, parcă nici nu ar fi Crăciun fără ele, zice Beyer și trebuie să recunoască că abia le aștepta, zice și eu fug ușor înspre ușa deschisă și Beyer îmi dă mâna și ne strângem mâinile și văd că biletul care era pe ușă înainte nu mai e și mă gândesc că Beyer sigur a fost în galerie în tot acest timp, ori nu voia să fie deranjat, ori bilețelul a fost pus din greșeală, îmi zic și Beyer

îmi face semn să intru și pare cumva foarte bucuros să mă vadă și zice iar și iar că ce bine e să mă vadă, fiindcă adevărul e că a trecut aproape un an de când nu ne-am mai văzut și eu zic că da, cam așa

Am îmbătrânit amândoi, zice el

și îl privesc pe Beyer și văd că are un baston în mâna stângă, pe care nu-l avea ultima dată când ne-am văzut, deși avea probleme cu picioarele de câțiva ani, așa că de mers mergea mai greu oricum, dar e prima oară când îl văd cu baston și Beyer își ridică bastonul în aer

Ia uită-te, zice el

și ridică bastonul puțin mai sus

Mă descurc și fără el, ce-i drept, dar e bine să-l am, zice el

și mă gândesc că Beyer a îmbătrânit mult într-un singur an, îmi zic și văd că părul lui nu mai e cărunt ca înainte, ci de-a dreptul alb, și că s-a gârbovit puțin și-mi dă drumul la mână și zice că arăt bine

Nu ai îmbătrânit așa mult de când nu ne-am văzut, zice el

și eu nu știu ce să zic, așa că nu zic nimic

Tu și cu mine facem de mulți ani afaceri, sau cum vrem să le zicem, zice Beyer

Da, zic eu

De-o viață de om, zice el

Ba chiar mai mult de-atât, zice

și zice că de aproape cincizeci de ani, dacă punem la socoteală și prima noastră întâlnire, când mi-a cumpărat șase tablouri pe când eram încă adolescent și îmi țineam prima expoziție în Centrul de Tineret din Barmen, zice Beyer și apoi se oprește și nu mai zice nimic și mă privește drept în ochi și mă întreabă dacă-mi amintesc prima oară când ne-am întâlnit și eu zic că da, îmi amintesc, îmi amintesc ca și cum ar fi ieri, m-am gândit la asta nu demult, zic eu și mă gândesc de câte ori nu mi-a spus Beyer povestea, și asta a devenit unul dintre lucrurile pe care le facem doar ca să fie făcute, ceva despre care vorbim doar ca să arătăm într-un fel cât de legați suntem unul de celălalt

Da, în Centrul de Tineret din Barmen, zice Beyer

Da, când am cumpărat cinci tablouri de la tine, zice el

Ba chiar șase, zic eu

și pare că Beyer nu a auzit ce i-am spus

Și mi-am convins rudele și prietenii să ți le cumpere pe celelalte pe care le aveai la vânzare, zice el

și zice că din ce a auzit, niciunul dintre ei n-a regretat, zice el

și tu, șmecher cum ești, ai pus bilețele pe care scria Vândut sub câteva dintre tablouri, deși nu erau vândute, zice el

și Beyer râde și scutură din cap

Si trebuie să recunosc că și eu m-am folosit adesea de trucul ăsta, zice el

Și chiar ajută, chiar are efect, zice el

și se face liniște

Mi-am dat seama atunci nu numai că știi să pictezi și că te așteaptă un mare viitor ca artist, dar și că ai nas pentru vânzări, zice Beyer

Ba chiar pentru afaceri de-a dreptul, zice el

Tata a venit de fapt cu ideea, zic eu

Atunci el are nas pentru asta, zice Beyer

Te tragi dintr-un afacerist, zice el

și zice cuvântul ăsta, afacerist, într-un fel care dă de înțeles că e ceva de care merită să fii mândru

Afacerist, zice el

Tata construia bărci, bărci de Barmen, și cultiva pomi fructiferi, zic eu

Da, asta știu, zice Beyer

și nu mai zic nimic și se face liniște preț de o clipă și eu zic că Tata lucra mereu, neobosit, ori construia bărci, bărci de Barmen, ori se ocupa de pomii lui fructiferi, dar oricât ar fi lucrat, tot nu câștiga foarte multi bani, niciodată n-am trăit în lux, așa că nu era cine știe ce afacerist, zic eu

Da, poate că nu, zice Beyer

Dar tu, tu ai nas pentru făcut bani, zice el

și eu zic că trebuie să trăiesc și eu din ceva și așa am decis să trăiesc din tablourile astea ale mele, ceea ce nimeni n-ar fi crezut că-i posibil, în orice caz nu unde am crescut eu, unde erau așa puțini oameni încât chiar dacă fiecare dintre ei ar fi cumpărat câte un tablou, tot n-aș fi vândut multe tablouri, zic eu și Beyer râde și zice că da, adevărat, ce-i drept, așa e, da

Nici eu nu înțeleg pe deplin cum mă descurc, zic eu

și zic apoi că numai datorită lui, datorită lui Beyer, am reușit să mă descurc, fără ajutorul lui n-as fi reușit, și asta tocmai fiindcă nu sunt cine știe ce afacerist, dar și datorită faptului că niciodată n-am aruncat banii pe fereastră, ci am preferat să-i strâng și să-i pun deoparte, și am cheltuit cât de puțini bani am putut, am doar două perechi de pantofi, o pereche de iarnă și una de vară, o pereche de pantofi de ocazie și o pereche de cizme până la gleznă, ca astea, zic eu, dar când cumpăr pantofi îmi cumpăr mereu pantofi scumpi, de cea mai bună calitate, zic eu, și pantofii ăia mă țin mult, chiar dacă trebuie să mai merg la cizmar să-i repare și până la urmă se scâlciază și se rup și trebuie să-i arunc, dar trec mulți ani până atunci, zic eu și Beyer zice că acum că zic, da, a observat și el că merg mereu în aceiași pantofi, zice el, la fel și că mă îmbrac mereu în negru, o bluză neagră de un fel sau altul și mereu în pantaloni negri și în jacheta de catifea neagră, și nu m-a văzut aproape niciodată fără o geantă de piele maro pe umăr, iar în timpul iernii port mereu paltonul ăsta lung și negru pe care-l port și acum, niciodată nu m-a văzut la costum, dar port mereu pantofi negri și adesea, dar nu tot timpul, am la gât un fular

Da, trebuie să port fular ca artiștii, zic eu

și zic asta fiindcă știu că dacă n-o spun eu o va spune Beyer, dacă nu zic fular de artist o va zice Beyer, îmi zic și nu-mi prea place când o zice, fiindcă mi se pare că e puțin batjocoritor când o zice, când zice fular de artist

Măcar asta îți permitî să-ți iei și tu, zice Beyer și zice că am mereu fulare noi și multe dintre ele sunt de mătase, din câte a observat, așa că trebuie că am o colecție mare de fulare, zice el și mă gândesc că mereu îi ceream lui Ales să-mi ia fulare cadou și adesea le și primeam, fie de ziua mea, fie de Crăciun, și de aceea am multe fulare, multe fulare frumoase și elegante, dacă ies să mă văd cu cineva obișnuiesc să-mi pun un fular, adevărat, așa e, îmi zic și se lasă tăcerea o clipă și Beyer zice din nou că a fost isteț din partea mea, că am fost chiar șmecher să pun bilețele pe care scria Vândut sub tablouri care nu erau vândute, asta arată că am nas pentru afaceri, zice el, și asta e altă expresie care nu-mi place, dar pentru Beyer și pentru majoritatea celor din Bjørgvin e un compliment

Simț pentru afaceri, da, zice Beyer

Bine gândit, zice el

Deși nu-mi amintesc dacă eu am venit cu ideea, zic eu

Poate a fost tata, nu-mi amintesc exact, zic eu

Da, isteț, ba chiar șmecher, indiferent cine a venit cu ideea, zice Beyer

și zic apoi dintr-odată că cele nouă tablouri pe care le-am vândut atunci sunt încă printre cele mai bune pe care le-am pictat vreodată și zic că-mi pare rău că le-am vândut pe toate, doar că mi-am învățat lecția, așa că în podul casei mele din Dylgja, într-una

dintre încăperile din pod, în debara, am pus la păstrare câteva dintre tablourile pe care nu vreau să le vând și Beyer zice că e interesat să audă de tablourile din pod, iar eu zic că țin mereu câte un tablou sprijinit de spătarul unui scaun între două ferestruici înguste din pod și că uneori schimb tabloul și pun altul, dar că mereu e unul expus acolo, sprijinit de scaun, și mai schimb uneori tablourile între ele, dar mereu e vorba de un tablou din colecția mea din debara, de acolo, zic eu și zic că fac asta cumva pentru a-mi aminti că nu chiar toate lucrurile pe care le-am făcut în viață au fost neînsemnate, zic eu

Nici vorbă, chiar n-ai făcut lucruri neînsemnate, zice Beyer

Nici pomeneală, zice el

și zice că faptul că m-a descoperit, și poate spune că el m-a descoperit, e cel mai important lucru pe care l-a făcut pentru arta norvegiană, și că deși e adevărat că tablourile mele nu sunt apreciate destul, asta se va schimba, doar că va dura puțin, fiindcă cei mai buni artiști nu sunt apreciați la justa lor valoare decât mult timp după moarte, zice Beyer, cel mai adesea așa se întâmplă, zice el

Calitatea, calitatea și adevărul ies întotdeauna la suprafață, zice el

Dar poate să dureze o vreme, zice el

Durează mult, dar adevărul iese la iveală până la urmă, vorba lui Shakespeare¹, zice Beyer

și zice c-o să dureze mult, cel mai probabil nici el, nici eu n-o să apucăm ziua aia când tablourile mele se vor vinde la prețul pe care-l merită, el sigur nu, dar să-l cred pe cuvânt când zice că, chiar dacă poate niciunul din noi n-o să trăiască destul cât să vadă

adevărul spuselor lui, zice el, eu, tablourile mele, adică, se vor număra într-o zi printre cele mai importante din istoria artei norvegiene, nu alta, zice el

Nu știu ce să zic, zic eu

Știi bine, zice el

și vocea lui Beyer e fermă

Da, s-ar putea ca pe undeva să cred și eu asta în sinea mea, zic eu

și stăm fără să ne spunem nimic și Beyer zice că am realizat multe lucruri, am tablouri cumpărate de Muzeul de Artă al Norvegiei din Oslo, am mai multe tablouri expuse acolo și mai multe instituții publice au cumpărat tablouri, să nu uităm că și Muzeul de Artă din Bjørgvin a cumpărat mai multe tablouri, și cu toate astea cele mai multe dintre tablourile mele au fost cumpărate de oameni obișnuiți cărora chiar le-a plăcut cum pictez, și asta și pentru că n-a vrut niciodată să ceară un preț prea mare pentru ele, măricel, da, dar nu prea mare, fiindcă adevărul e că niciunul dintre tablouri nu se vinde cu un preț prea mare, zice el, deci n-am de ce să mă plâng, zice el, n-am niciun motiv să mă plâng, de vreme ce am avut expoziții și la Festivalul de Artă din Bjørgvin, am fost Artist Invitat, e poate una dintre cele mai mari onoruri care pot fi acordate unui artist norvegian, zice el, și sigur că s-a stârnit ceva scandal cu privire la expoziția asta, e mereu câte ceva care se dă în spectacol și face gură, criticul de artă de la *Ziarul de Bjørgvin* a scris că alegerea mea ca Artist Invitat a fost tare ciudată, de vreme ce erau mulți alții care pictau mai bine decât mine, așa a scris idiotul, zice Beyer, dar criticul de artă de la *Ziarul de Bjørgvin* n-a înțeles niciodată nimic din artă și e uimitor, zice

Beyer, cum adesea cei care se pricep cel mai puțin să distingă ce e bun de ce e prost se hotărăsc să studieze artă și devin critici de artă, așa că lasă că-i mai bine dacă *Ziarul de Bjørgvin* a încetat să mai scrie cronici despre expozițiile mele, au făcut-o la început, în primii ani, pe când Anne Sofie Grieg ținea rubrica de critică de artă și ea scria mereu cronici bune și atente, dar apoi a început să țină rubrica de critică de artă criticul cel nou, care scria în cronici că tablourile mele sunt prea eterice, prea evanescente, ba chiar prea mistice și până la urmă n-a mai scris deloc și ziarul a încetat să mai publice recenzii la expozițiile mele și a fost mai bine așa, a fost poate cel mai bun lucru, una peste alta, zice Beyer și zice apoi că probabil n-o să vin la vernisaj nici anul ăsta, nu-i așa, că eu oricum nu vin niciodată la vernisaj, evident că nu, zice el

Nu, zic eu

și zice că n-am venit niciodată la niciunul dintre vernisajele mele, zice el, și nici nu mai dau interviuri, zice el, s-a întâmplat să dau numai câteva și numai înainte să mă las de băut, nu îi fac viața ușoară nici lui așa, el care încearcă să-mi vândă tablourile, nu apar la vernisaje și nici nu dau interviuri, zice Beyer și zice că, cu toate astea, în ciuda acestor lucruri, am vânzări bune, adesea mi se vând toate tablourile sau aproape toate, iar pe cele care nu se vând le adună, iar când se adună destule pentru o expoziție le trimite la Galeria Kleinheinrich din Oslo și se vând acolo aproape toate, iar pe cele care nu se vând le primește înapoi și acelea sunt expuse mai devreme sau mai târziu în Nidaros, zice el, dar cele mai bune dintre tablourile mele rămân totuși în Bjørgvin, zice Beyer și râde cu poftă, iar acum, acum s-au adunat aproape suficiente tablouri care n-au fost vândute nici în Bjørgvin, nici în Oslo încât să am

expoziție în Nidaros, așa că expoziția îndelung plănuită la Galeria Huysmann din Nidaros, fiindcă el și Huysmann se știu de ani buni, va avea loc la primăvară, iar astfel anul viitor vor fi nu mai puțin de trei expoziții, una în Oslo, una în Nidaros și, desigur, expoziția anuală de la Galeria Beyer, zice el, anul viitor voi vinde mai multe tablouri decât am vândut vreodată în toată cariera, zice Beyer și zice că hai să nu mai stăm aici să pălăvrăgim, a stat ploaia și trebuie să descărcăm tablourile, zice el și pune un opritor la ușa de la intrarea în galerie și eu merg și deschid portbagajul și zic că mă descurc să car tablourile înăuntru singur și Beyer zice mulțumesc, mersi mult și zice că e foarte entuziasmat să-mi vadă tablourile și că abia așteaptă, zice el și eu merg și apuc două tablouri și Beyer intră în galerie și deschide ușa Băncii și eu intru și așez tablourile cu grijă pe podea și ies și iau mai multe tablouri și le car înăuntru și apoi merg și le iau pe ultimele două și le duc înăuntru și le pun în Bancă și ies apoi în galerie și Beyer închide ușa de la Bancă și zice că ce bine că am adus în sfârșit tablourile la Bancă și zice că se bucură ca un copil de cadourile de Crăciun, abia așteaptă să dea jos păturile de pe tablouri și să le vadă

Pentru că așa-mi place să fac, zice Beyer

și că trebuie să aduc tablourile învelite în pături, zice el și eu zic că da, așa am și făcut, apoi nu mai zicem nimic

Azi e vreme tipică pentru Bjørgvin, zice Beyer Abia s-a depus niște zăpadă că și începe să plouă, zice el

Da, zic eu

Dar e bine că măcar mai e și cer senin între toate ploile astea, zice el

Si e bine că ai reușit să descarci tablourile, zice el

și Beyer zice că mereu amână să se uite la tablouri, să le despacheteze, până chiar înainte să pregătească expoziția, și o va face singur, ca de obicei? zice Beyer și eu dau din cap că da și titlurile tablourilor le-am pictat pe latura de sus a ramei, ca de obicei, nu-i așa, și m-am semnat cu un A mare în colțul din dreapta jos al tabloului? zice el și eu dau din cap că da și Beyer zice apoi că atunci totul e ca de obicei, totul e cum trebuie și că după ce despachetează tablourile și le agață pe pereți o să facă o poză fiecărui tablou și o să le pună prețuri și o să facă o listă cu tablourile și titlurile lor și prețul fiecăruia în ordinea în care le-a agătat pe pereți, zice el

Facem ca în fiecare an, cum am făcut dintotdeauna, zic eu

Da, nu e prima oară, zice Beyer

și el zice că asta e expoziția mea anuală de Crăciun, zice și eu mă gândesc că nu mi-a plăcut niciodată expresia asta, expoziție de Crăciun, e o expresie negustorească, cumva, dar Beyer tocmai asta e înainte de toate, un neguțător, un comerciant, un om de afaceri, și îi plac asemenea cuvinte și în multe privințe e bine că e așa, fiindcă trebuie să-mi câștig și eu pâinea cumva, iar dacă Beyer nu era așa bun negustor n-aș fi dus-o deloc bine cu banii, îmi zic, și chiar dacă-mi place mult de Beyer, e ceva la el care mă deranjează, așa că n-am fost niciodată prieteni cu adevărat, suntem prea diferiți pentru asta, e poate din cauză că eu sunt băiat de la țară și el e băiat de oraș, poate fiindcă el vine dintr-o familie bună, din burghezia înstărită a orașului, pe când eu mă trag din oameni simpli de la sat, îmi zic, și-mi place Beyer, dar simt că mă obosește destul de repede, mă epuizează, e ceva la entuziasmul lui care mă deranjează, așa că întâlnirile noastre sunt mai mereu scurte și

cumva forțate și îi zic lui Beyer că ar fi timpul să plec, mai am niște treburi de rezolvat, îi zic, apoi îl rog să-mi cheme un taxi și Beyer zice firește, desigur și merge la telefon și cheamă un taxi și se întoarce apoi la mine și zice că vine imediat un taxi și stăm apoi în ușa galeriei și privim ploaia și băltoacele și niciunul dintre noi nu zice nimic și pe urmă Beyer zice, doar ca să zică ceva, că e entuziasmat de tablouri, abia așteaptă să dea jos păturile, e ca un copil care urmează să despacheteze cadouri, zice el și zice că merită așteptarea, merită să nu tragă cu ochiul, să nu furișeze o privire, nu, va aștepta până mai sunt trei zile înaintea deschiderii vernisajului și numai atunci va lua păturile de pe tablouri, una după alta, și va privi apoi îndelung fiecare tablou înainte să-l ducă în galerie și să-l pună pe podea în dreptul locului de pe perete unde i se pare că s-ar potrivi cel mai bine, apoi va merge și va căra tabloul următor, și tot așa, până când toate tablourile vor fi în galerie și apoi se va opri să privească îndelung fiecare tablou și să se gândească cum s- ar potrivi fiecare lângă celălalt și așa mai departe și apoi le va schimba locul până vor ajunge să se afle într-o ordine pe care și-o imaginează el, și de cele mai multe ori o vede imediat, fără întârziere, când e vorba de tablourile mele, pe care le cunoaște așa bine, pe când cu alți artiști e mai rău, dar e important ca toată expoziția să fie ca un singur tablou, fiindcă de îndată ce intră cineva în sala de expoziție, trebuie să simtă că intră într-o pictură, întreaga încăpere trebuie să devină o singură pictură, o imagine în care poți intra, zice Beyer și mă gândesc că e evident vorba de acea imagine din care izvorăsc toate picturile mele, imaginea mea cea mai intimă, ea e imaginea care umple încăperea, îmi zic și Beyer zice că nu știe de ce se întâmplă așa, e

inexprimabil, fiindcă nici nu poți să exprimi în cuvinte ce înseamnă ca un tablou să fie bun, iar în ceea ce le privește pe ale mele, cea mai potrivită formulă e că e o prezență îndepărtată, sau ceva îndepărtat, absent, care e totuși prezent, în tablourile mele, ca și cum ceva invizibil devine vizibil rămânând în același timp invizibil, imperceptibil, în continuare ascuns, ceva tainic și prezent totodată, dacă se poate spune așa, tablourile mele parcă vorbesc cu cine le privește și în același timp nu-ți poți da deloc seama ce spun, fiindcă e o adresare mută, cel puțin așa e pentru el, zice Beyer și zice apoi că gata cu pălăvrăgeala și eu văd taxiul intrând în parcare din fața Galeriei Beyer și oprind lângă mașina mea și Beyer îmi întinde mâna și zice mersi, mersi și ținem legătura și eu zic mulțumesc și eu și merg la taxi și deschid portiera din spate și mă urc și zic să mă ducă la Spital

Dacă nu greșesc, te-am dus la Spital ieri sau când a fost, zice Șoferul de Taxi

Se prea poate, da, zic eu

Si chiar dacă el își amintește de mine, eu nu- mi amintesc de el deloc

Cred că tu ai fost, da, zice el

Se poate, da, zic eu

Mergi la control sau ceva? zice Șoferul de Taxi și-și întoarce capul să mă privească

Nu, mă duc să văd un prieten, zic eu

și Șoferul de Taxi conduce fără să zică nimic și zice că mereu e așa în Bjørgvin, de îndată ce se oprește ninsoarea începe să plouă, zice, toate bune și frumoase, zice, doar să nu se facă frig și să înghețe bălțile, că atunci îți pui gâtul la bătaie dacă mergi pe jos

sau conduci prin Bjørgvin, zice el, dar viața trebuie să meargă înainte, chiar și pe gheață și polei, zice Șoferul de Taxi și tace un moment și apoi semnalizează și ajunge în fața Spitalului și oprește la intrare și zice cât mă costă și eu plătesc și mulțumesc pentru cursă și intru în Spital și mă duc la recepție și femeia de la recepție trage ferestruica în lături și îmi spun numele și pe cine vreau să vizitez și femeia de la recepție caută în niște hârtii și zice apoi că Asle trebuie să se odihnească, aici scrie că nu primește vizite, că nu trebuie deranjat, doctorii au decis că are nevoie de odihnă, trebuie să se odihnească, are nevoie de liniște, zice ea și o întreb când crede că îl pot vizita și zice că nu știe nimic despre asta și că, dacă vreau să aflu, trebuie să sun la Spital și să întreb când pot să-l vizitez

Asta înseamnă că e grav bolnav? zic eu

Da, așa se pare, zice ea

E în pericol de moarte? zic eu

Se prea poate, da, zice ea

și eu stau acolo nemișcat, fără să zic nimic

Sunt un prieten bun de-al lui, eu l-am internat, zic eu

și ea dă din cap

Mai întâi am mers la Urgențe și cei de acolo l-au trimis aici, la Spital, zic eu

și ea dă din cap și zice că dacă cineva e grav bolnav, îl transferă de îndată de la Urgențe la Spital

Da, zic eu

Dar mă întrebam dacă are nevoie de ceva, dacă pot să-i aduc ceva, să-i cumpăr ceva, zic eu

și femeia de la recepție zice să nu-mi fac griji în privința asta, nu are nevoie de nimic în starea în care se află acum, zace și doarme aproape tot timpul ca să-i revină puterile, zice ea și îi mulțumesc și fixez cu privirea un punct din fața mea și mă uit în gol și-l văd pe Asle zăcând în

pat cu multe perfuzii ieșindu-i din corp și în salon mai e un pat în care zace cineva, iar pe scaun sade un bărbat în alb, iar Asle tremură și tot tremură, se scutură mereu și are convulsii, apoi se liniștește brusc și bărbatul care sade pe scaun privește spre el și se ridică și merge la el și-1 scutură de umăr

Asle, zice el

Da, zice Asle

și e ca și cum Asle răspunde de la mare distanță, dar zice totuși da și cel care l-a apucat de umăr merge și se așază la loc pe scaun și femeia de la recepție mă întreabă dacă totul e în regulă și eu răspund că da și o întreb dacă îmi poate chema un taxi și zice că vede un taxi care pare liber parcat în fața Spitalului, zice ea, așa că pot să merg să văd dacă e liber cu adevărat, zice, și dacă nu, îmi cheamă ea o mașină, bineînțeles, zice și eu îi mulțumesc frumos și îi zic că voi suna diseară să întreb dacă pot veni mâine și femeia de la recepție zice că pot să aștept liniștit până mâine, fiindcă abia mâine se va decide dacă poate primi sau nu vizitatori, zice ea, iar eu îi mulțumesc din nou, mulțumesc pentru ajutor, zic eu și ea zice că n-am pentru ce și ies și mă duc la taxiul parcat în fața Spitalului și e aceeași mașină care m-a adus la Spital și mă uit la Șoferul de Taxi și el dă din cap și eu deschid portiera din spate și mă urc în mașină și Șoferul de Taxi zice că a fost o vizită cam scurtă și eu zic că nu mi s-a dat voie să văd pe cine trebuia să

vizitez fiindcă Doctorul hotărâse că-i trebuie liniște, pace și somn, și că nimeni nu-l poate vizita, zic eu, așa a decis Doctorul, zic eu

Da, așa e uneori, zice Șoferul de Taxi

De aceea nu ai plecat, că te-ai gândit că n-o să pot să-l vizitez? întreb eu

Nu, zice Șoferul de Taxi

și zice că se întâmplă destul de des ca cineva să ia taxiul de la Spital, așa că dacă are cursă până aici și nu primește altă cursă așteaptă în fața Spitalului și adesea nu durează mult până iese cineva care are nevoie de taxi, zice el, și uneori se întâmplă ca în cazul meu, dintr-un motiv sau altul cel pe care voia să-l viziteze clientul nu primește vizite, iar atunci cine a venit cu taxiul la Spital are imediat nevoie de taxi din nou, zice el

Si unde te duc? zice el

La Heimen, zic eu

De parcă nu știam, zice el

și Șoferul de Taxi zice că e sigur că m-a mai dus și înainte, fiindcă mă recunoaște și crede că m-a dus la Heimen, dar și la Spital, nu-și amintește exact, dar îi par cunoscut, sau nu? ba da, își amintește acum, cu toate că are memorie slabă, m-a dus de mai multe ori acasă la apartamentul meu, așa e, m-a luat adesea de la Crăsmă să mă ducă acasă în Skutevika, zice el, și niciodată n-am fost treaz când m-a luat, nu, nici pe departe, m-a dus acasă de la Ultima Barcă, așa e, zice Șoferul de Taxi, fără îndoială, dar oricât de beat aș fi fost, m-am comportat mereu cum se cuvine și i-am plătit întotdeauna cursa, mereu i-am lăsat bacșiș, acum își amintește, și acum câțiva ani a văzut și o poză cu mine în *Ziarul de*

Björgvin, da, cum că sunt artist vizual, iar articolul era despre o expoziție în Galeria Beyer, deci de-aia m-a luat tocmai de-acolo, din fața galeriei, zice el, și mă cheamă Asle sau ceva de genul ăsta, nu-i așa? zice Șoferul de Taxi și eu zic da, ba da, chiar așa mă cheamă, si-i zic că și el îmi pare mie cunoscut

Deci ești pictor? zice el

Da, cel puțin încerc, zic eu

Dar se poate trăi din asta? zice el

Se poate, într-un fel, zic eu

Așa, deci, zice Șoferul de Taxi și se lasă liniștea

Trăiești din vânzarea tablourilor? zice el

Da, zic eu

Așa, deci, zice el

și zice că tablourile mele pesemne sunt așa scumpe încât cei ca el nu și le permit, sunt doar pentru bogătani, zice el și eu nu zic nimic

Sau poate nu-i așa? zice el

îmi cumpără tablourile tot felul de oameni, zic eu

Asta n-o cred, zice Șoferul de Taxi

si iar se lasă liniștea și el întreabă dacă voi avea curând expoziție la Galeria Beyer și eu zic că da, în scurtă vreme voi deschide o expoziție acolo

Atunci cred că o să mă duc și eu să mă uit la tablourile tale, zice el

Dar sunt din cele care nu seamănă cu nimic? zice el

Și costă mult intrarea la expoziția asta a ta din Galeria Beyer? întreabă el

și eu zic că nu costă nimic, poate să intre să privească tablourile oricine vrea, zic eu și Șoferul de Taxi zice că bine, atunci chiar o să meargă, de vreme ce acum mă și cunoaște puțin, da, îl cunoaște puțin pe artist, așa că va veni să se uite la tablourile mele, fiindcă îi place pictura, chiar și picturile care nu seamănă cu nimic îi plac, cel mai important e ca tabloul să spună ceva, să nu fie doar o mâzgăleală, ci să spună ceva, așa sunt picturile care îi plac, zice Șoferul de Taxi și se întoarce pe scaun și mă privește scurt înainte să se întoarcă cu fața spre drum, când un tablou spune ceva, atunci îmi place, zice el, așa că s-ar putea să-i placă și tablourile mele, și de vreme ce m-a condus acasă de atâtea ori e chiar interesat să vadă și cum pictez, și dacă se gândește bine nu crede că m-a condus vreodată treaz, cred că nu, zice el și eu văd în apropiere Heimen, hotelul, și Șoferul de Taxi trage pe dreapta și se oprește în fața Cafenelei

Am ajuns, iată, zice el

și întoarce capul spre mine și zice cât face cursa și eu plătesc și el zice că sigur mă recunoaște, nu de puține ori m-a dus acasă de la Crăsmă, de la Ultima Barcă, cum de nu și-a dat seama imediat, zice el, și nu mă cheamă Asle sau ceva de genul ăsta? zice el și eu zic că da și plătesc și Șoferul de Taxi zice că va veni să-mi vadă tablourile anul ăsta la expoziție, sigur că da, zice el

Tablouri sunt, nu? zice el

Da, zic eu

Bun, fiindcă îmi plac tablourile, zice el

și eu îi zic la revedere și el zice mulțumesc și la revedere și deschid portiera și ies și intru direct în Cafenea și acolo, la masa cea mai apropiată de ușă, la fereastră se află o femeie blondă cu

părul până la umeri și părul ei seamănă cu părul celei pe care am cunoscut-o alaltăieri, cea care mi-a arătat drumul până la Heimen când am reușit să mă rătăcesc în furtuna de zăpadă din Bjørgvin și care a avut grijă de câinele lui Asle, cea care locuia pe Smalgangen, pe Alee, cea pe care o chema Guro, parcă, dar sunt atâtea femei cu păr blond până la umeri, iar lângă ea se află un geamantan și câteva plase, așa că poate că nu e cea pe care am întâlnit-o alaltăieri, dar seamănă cu ea, seamănă leit, poate chiar e ea, îmi zic și intru în Cafenea și înăuntru e gol și îmi găsesc o masă la geam cât mai departe de ușă și îmi dau jos geanta de piele maro de pe umăr și o pun pe un scaun și apoi îmi dau jos paltonul negru și îl așez peste geantă și merg la tejghea și-mi torn cafea într-o cană și torn apoi lapte deasupra și merg la casă și văd că au afișat meniul de mâncare, așa că pot să-mi iau și mâncare dacă vreau, și mă uit peste meniu și văd că nu e nimic din ce mi-ar face cu ochiul, în fiecare zi la Cafenea au în meniu chiftele, dar nu vreau chiftele azi și nici celelalte lucruri din meniu, fiindcă nu mi-e foarte foame, doar puțin foame, trebuie doar să iau o îmbucătură de ceva, îmi zic, așa că pot să-mi iau ce-mi iau de obicei, îmi zic și zic că as vrea niște ochiuri cu șuncă prăjită și cea care stă la tejghea zice că se rezolvă, să-mi aleg o masă și să mă așez și va veni ea apoi cu mâncarea, zice, între timp să-mi iau doar furculiță și cutit, zice ea și eu îmi iau furculiță, cuțit și șervețele și merg și le pun pe masă și merg apoi și iau *Ziarul de Gula*, care e pe același stand ca *Ziarul de Bjørgvin*, iar *Ziarul de Gula* e un ziar bun, uneori mai apar acolo și cronici de artă bine scrise, chiar și despre expozițiile mele, nu sunt mereu doar atacuri, ca în *Ziarul de Bjørgvin*, îmi zic și mă uit pe furiș către femeia cu păr blond până la umeri și seamănă leit cu cea care

m-a ajutat alaltăieri, așa că ea trebuie să fie, dar sigur e doar cineva care îi seamănă, fiindcă altfel sigur m-ar fi observat și mi-ar fi dat bună ziua, m-ar fi întrebat dacă nu am plecat totuși acasă ieri? sau poate am venit azi înapoi cu mașina de la Dylgja la Bjørgvin? asta ar fi întrebat, dar ea doar stă acolo cu o cană de cafea și citește un ziar sau cel puțin stă cu ochii într-un ziar și lângă ea se află un geamantan și câteva plase, sigur e cineva venit în vizită în oraș și care va pleca înapoi acasă în curând, care va lua barca rapidă ori înspre nord, ori înspre sud, fiindcă feriboturile andochează nu foarte departe de Cafenea, sunt doar câteva sute de metri de mers de-a lungul Digului și ai și ajuns, tocmai de aceea oamenii care urmează să ia feribotul așteaptă adeseori la Cafenea, iar dacă trebuie să înnopteze în Bjørgvin înnoptează cel mai adesea la Heimen, îmi zic, și ea sigur e venită din afara orașului și probabil a stat la Heimen și așteaptă acum un feribot, o barcă rapidă, care, rapidă cum e, va porni cât poate de repede ori înspre nord, ori înspre sud, îmi zic și observ că femeia mă privește de parcă știe cine sunt și apoi își coboară privirea în ziar și își ridică iar ochii și îmi zic că sigur mă recunoaște sau cel puțin știe cine sunt, îmi zic, dar chiar dacă nu o pot distinge de cea de alaltăieri, fiindcă chiar nu pot, totuși n-are cum să fie cea de alaltăieri, așa că sigur mă recunoaște din alt context, poate a văzut pe vremuri vreo fotografie cu mine în *Ziarul de Bjørgvin*, pe când eram Artist Invitat sau ceva, și apăruseră și câteva interviuri în *Ziarul de Gula* înainte să refuz să mai dau interviuri, fiindcă dacă era cea de alaltăieri sigur mi-ar fi spus ceva, ceva de genul tu ești? bună, mă bucur să te revăd, ceva de genul ăsta ar fi spus, dar femeia care stă acum acolo își tine timidă ochii în ziar și pare dusă pe gânduri, iar eu mi-am

găsit un loc la o masă în interiorul Cafenelei, cât mai departe de uşă, iar înăuntru nu e nimeni în afară de mine şi de femeia cu păr blond până la umeri care stă la o masă de lângă intrare cu un geamantan şi câteva plase alături, iar eu mă așez la masa de la fereastră şi privesc afară, în jos, spre Dig, spre Golf, şi mă gândesc că chiar dacă sunt două ziare gratuite în Cafenea, citesc mereu doar *Ziarul de Gula* şi niciodată *Ziarul de Bjørgvin*, nu sunt decât prostii şi ineptii în *Ziarul de Bjørgvin*, îmi zic şi pare că ăsta e ziarul din care citeşte femeia blondă cu păr până la umeri, în vreme ce eu răsfoiesc *Ziarul de Gula* şi e incredibil cât de mult seamănă cu cea care m-a ajutat alaltăieri, dar gata, nu mai vreau să mă gândesc la asta, e aproape înspăimântător, așa de bizar e, îmi zic, şi mai e şi faptul că n-am avut voie să-l vizitez pe Asle, ceea ce înseamnă că e grav bolnav, că poate e pe moarte sau cel puțin există încă pericolul ca el să moară, şi aproape doar pentru asta am venit azi la Bjørgvin, şi ca să las tablourile la galerie, deşi asta mai putea aştepta câteva zile, şi ca să stau puțin în Biserica Sfântul Paul, dar am uitat complet de asta, după ce am fost la Spital şi nu am putut să-l văd pe Asle singurul lucru pe care mi l-am dorit a fost să ajung la Cafenea şi să merg înapoi acasă, la Dylgja, dar chiar nu era așa urgent să aduc azi tablourile la Bjørgvin, puteam să mai aştept câteva zile înainte să aduc tablourile la Galeria Beyer, abia săptămâna viitoare ar fi trebuit să le aduc, așa că n-am venit la Bjørgvin azi decât ca să-l văd pe Asle la Spital, dacă avea nevoie de ceva? sau să-i aduc ceva de acasă, dacă voia ceva? poate un caiet de schițe? un creion? da, e o harababură în capul meu, cam așa ceva, îmi zic, e totul aruncat de-a valma, dar alaltăieri am condus până la Bjørgvin şi înapoi la Dylgja şi apoi din nou până la Bjørgvin

fiindcă mi s-a năzărit brusc că trebuie să-l vizitez pe Asle și 1- am găsit zăcând în zăpadă, acoperit de zăpadă, ar fi putut să înghețe de viu la cât era de frig, așa că până la urmă a fost bine că m-am întors, s-au întâmplat așa multe în ultima vreme, îmi zic și o femeie se apropie de masa mea cu o farfurie în mână și în farfurie sunt pâine și ochiuri și șuncă prăjită bine, crocantă, fiindcă șunca prăjită la Cafenea e tăiată în fâșii subțiri și crocantă, și de îndată îmi dau seama cât mi-e de foame și cât de bine va fi să mănânc, îmi zic, fiindcă ochiurile și șunca crocantă de la Cafenea sunt aproape cea mai bună mâncare pe care o poți mânca oriunde, în orice caz cea mai bună mâncare din Bjørgvin, după găluștele de cartofi care se servesc în fiecare joi la Cafenea, îmi zic și încep imediat să mănânc și sunt lihnit, trebuie să recunosc, e delicios, îmi plac așa mult ochiurile cu șuncă prăjită fiindcă asta îmi făcea Buna și erau tare bune când eram mic, prăjea șunca și apoi ochiurile împreună cu niște ceapă, era mâncarea mea preferată când eram mic, îmi zic și mănânc și iau o gură de cafea și aud pași și mă uit într-o parte și o văd pe femeia blondă cu

părul până la umeri, pe care o cheamă Guro, venind înspre mine și zicând iar ai venit în Bjørgvin? nu te-ai întors acasă? a fost surprinsă când a văzut un bărbat cărunt cu părul strâns în coadă așezat în fundul Cafenelei, s-a gândit că eu trebuie să fiu, că sigur sunt eu, zice ea și mă gândesc că trebuie să fie femeia de lângă ușă și că se pare că ea e totuși cea care m-a ajutat alaltăieri, cea la care am lăsat câinele, și-mi întorc privirea spre intrare și cea care stătea la masa de lângă ușă șade în continuare acolo și citește ziarul și în continuare lângă ea sunt un geamantan și niște plase,

iar cea care-mi vorbeste acum e Guro și seamănă leit cu cea care
șade lângă ușă

Nu mă așteptam să te văd, zice ea

Credeam că te-ai dus acasă după ce ai luat câinele, zice ea

și eu dau din cap și înghit ce am în gură și zic că m-am întors
acasă, da, dar că m-am gândit că ar fi timpul să aduc tablourile
pentru următoarea expoziție la Galeria Beyer, zic și femeia care se
numește Guro zice că am de obicei expoziție la Galeria Beyer o
dată pe an, în timpul Adventului, deschiderea e cu puțin înainte de
Crăciun, zice ea

Da, zic eu

Am văzut toate, cred, sau aproape toate expozițiile tale, zice ea
și eu nu zic nimic

Și am și cumpărat două tablouri, zice ea

și zice că mi-a povestit deja asta, doar că au trecut câțiva ani de
când nu și-a mai permis să-și cumpere tablouri, acum nu-și mai
permite, numai pe când trăia cu bărbatul ei, cu Scripcarul, cel care
și-a luat tălpășița și-a plecat pe Coasta de Est și și-a găsit acolo
vreo femeie, numai atunci își permitea să-și cumpere tablouri

Și am mai primit câteva și de la tine, zice ea

și eu o privesc

Îți amintești, nu? zice ea

și eu nu știu la ce se referă

Fiindcă ai venit pe la mine de atâtea ori, zice ea

și zâmbește și-mi face cu ochiul

Și de multe ori ai stat și peste noapte, zice ea

și eu nu înțeleg ce zice, nu știu despre ce vorbeste

Dar nu-ți amintești, nu, probabil beai prea mult pe atunci, nu?
zice ea

și mă întreabă dacă se poate așeza și eu zic că da, sigur că da, cu plăcere, zic eu și ea zice că merge să-și ia o cană de cafea și se întoarce să stăm la povești, zice și o văd mergând la teighea și eu termin de mâncat ce-a mai rămas din ochiuri și șunca prăjită și mă gândesc că, iată, iar n-o să mai pot scăpa de Guro asta, îmi zic, fiindcă chiar dacă nu e nimic în neregulă cu ea, nu pot să spun că-mi doresc companie, aș prefera să stau singur acum, îmi zic și duc cana la gură și beau și Guro vine cu cana ei de cafea și se așază de cealaltă parte a mesei și zice că trece pe la Cafenea aproape în fiecare zi

Da, Cafeneaua e ca o a doua casă pentru mine, zice ea
și se lasă liniștea

Si e bine că aici nu vând nici bere, nici vin, zice ea

și zice că în caz contrar si-ar fi luat bere sau vin, dar dimineața și, de fapt, în timpul zilei, e mai bine să te ții departe de alcool, zice, numai după ce a început să bea în timpul zilei i-a mers rău Scripcarului și nici ea nu începe să bea decât cel mai devreme spre sfârșitul după-amiezii, dar se plictisește să tot stea acasă cu împletiturile ei de Hardanger și atunci dă o tură până la Cafenea, zice, să se uite la lume, și uneori mai dă și peste cunoscuți, uneori sunt oameni de pe- acasă pe care-i știe din copilărie, care au venit în oras cu vreo ocazie, cam toată lumea de la țară o face din când în când, mă rog, nu chiar toată lumea, mulți dintre cunoscuții ei n-au plecat niciodată de-acasă, zice, pur și simplu nu s-a nimerit niciodată, dar nici nu s-a ales vreodată ceva de ei, în Hardanger s-au născut și în Hardanger au rămas și câțiva dintre ei n-au văzut

niciodată vreun alt loc decât cel în care s- au născut și în care au crescut, zice ea, înainte era o regulă pentru mulți să rămână unde s-au născut, să nu se mute, zice Guro și îmi dau seama că nu vreau să spun nimic și-mi zic că ar trebui să zic că am o întâlnire, că trebuie să plec

Trebuie să plec, zic eu

Ce ai de făcut? zice Guro

Nu prea am timp, zic eu

Trebuie să pleci? zice ea

Da, zic eu

Nu prea am apucat să povestim, zice ea

Dar trebuie să mai treci pe la mine data viitoare când vii prin Bjørgvin, zice ea

și eu zic că așa o să fac

Promiți? zice ea

și zâmbeste

Doar ai venit de atâtea ori înainte, zice ea

și se lasă liniștea

Dar nu-ți mai amintești, nu? zice ea

Și mi-ai dat mai multe tablouri mici, zice ea

Și de cumpărat, mi-am cumpărat două tablouri mari, zice ea

Acasă la mine e ca o mică galerie cu tablouri de la tine, zice ea

Trebuie să plec, zic eu

Înțeleg, zice ea

Vorbim, zic eu

Da, vorbim curând, zice ea

și mă ridic și îmbrac paltonul negru și lung și îmi agăț de umăr geanta de piele maro și zic salut și ea zice salut și plec și vreau să

merg direct la mașina pe care am parcat-o în fața Galeriei Beyer și voi merge înapoi acasă, la casa mea dragă din Dylgja, și ce bine va fi să mă întorc acasă, la liniște și pace, îmi zic și n-o s-o privesc pe cea care șade singură la intrare, care seamănă leit cu Guro, de nu-i chip să le deosebești, îmi zic, o să plec și-o să mă duc pur și simplu la mașină, care-i parcată în fața Galeriei Beyer, și pornesc înapoi spre casă, spre Dylgja, și ce bine va fi să mă întorc acasă, îmi zic și ies din Cafenea și pe trotuar în fața o iau la dreapta și merg o bucată, apoi o iau la stânga și apoi pe Alee, pe Smalgangen, și pe Smalgangen la numărul trei locuia ea, cea care zicea că o cheamă Guro și care zice că am fost pe la ea de multe ori și că i-am dăruit tablouri, dar numai din cele mici, și că și-a cumpărat și singură două tablouri și că întregul ei apartament din Smalgangen e ca o mică expoziție cu tablourile mele, îmi zic și e o vreme cenușie și neprietenoasă, a plouat și calc în zloată, e plin de zăpadă topită, dar noroc că n-a fost suficient de frig ca să înghețe zloata, altfel ar fi fost greu să-mi țin echilibrul pe Smalgangen, dar e bine așa, chiar dacă e puțin alunecos, câtă vreme ai încălțăminte potrivită e bine, îmi zic și am parcurs deja Smalgangen și o iau la dreapta pe Høggata și îmi văd mașina parcată în fața Galeriei Beyer lângă mașina lui Beyer și merg direct la mașină și mă urc în mașină și ea pornește la prima cheie și dau căldura la maximum, fiindcă în mașină e frig, și pornesc ștergătoarele, parbrizul e acoperit în întregime de apă și zloată și ies din parcare și o iau pe drumul cunoscut, cel pe care l-am făcut de atâtea ori, drumul pe care m-a învățat pe vremuri Beyer s-o iau ca să ies din Bjørgvin, și- mi dau seama că nu mă mai gândesc la nimic, mi-a ajuns atâta gândit și condusul îmi face bine, îmi dau seama, și dacă se încălzește în

mașină chiar o să-mi fie bine și n-o să mă mai gândesc la nimic, îmi zic, și îmi dau seama că nu mai vreau să pictez și n-am mai simțit de mult că nu mai vreau, că nu îmi mai trebuie să pictez, iar tabloul acela cu cele două linii care se încrucișează nu mai vreau să-l văd, trebuie să scap de el, să pictez peste el, fiindcă e o imagine distrugătoare, sau poate e un tablou reușit, totuși? în orice caz, nu vreau să-l vând, dar poate că o să-l mut în pod, ca să-l țin împreună cu celelalte tablouri pe care nu vreau să le vând? îmi zic și am ajuns pe drumul național și în mașină s-a încălzit suficient și conduc spre nord liniștit și fără grabă, aproape lent și simt un soi de bucurie, aproape fericire, să mă întorc acasă, să mă întorc la casa mea din Dylgja, și dacă nu mai vreau să pictez nu trebuie s-o fac și gândul ăsta îmi face bine, gândul că dacă nu mai vreau să pictez, nu mai trebuie să o fac, îmi zic și conduc spre nord și nu mă gândesc la nimic, încerc să nu mă gândesc la nimic și nici măcar nu mă uit la clădirea din Skutevika unde locuiește Asle și nu mă voi uita nici la casa maro unde locuiam cu Ales și nici la refugiul unde m-am oprit alaltăieri și i-am văzut pe cei doi la locul de joacă, îmi zic și plouă, dar drumul a fost curățat și nu e polei și mă simt așa obosit, dar e normal, fiindcă astăzi am condus până în Bjørgvin, totuși, și am dus tablourile la Beyer, iar acum mă întorc acasă, și am trecut și pe la Spital și nu am putut să-l văd pe Asle și am fost și pe la Cafenea și am mâncat și la Cafenea am vorbit cu Guro și am văzut și o femeie care îi semăna leit, care sedea la intrare cu un geamantan și câteva plase lângă ea, așa că nu e de mirare că sunt obosit, îmi zic și cad într-un soi de torpoare în care condusul îmi face bine, când nu mă gândesc la nimic și mă concentrez doar asupra condusului, asta e ceva ce îmi face cu adevărat plăcere, să

urc în mașină și să conduc iară să mă gândesc la nimic, îmi zic și am ajuns în Instefjord și o iau la stânga și conduc de-a lungul fiordului Sygne și nu vreau să-mi ridic ochii să privesc spre casa cenușie din Øygna a surorii lui Åsleik, cea pe care o cheamă tot Guro, ci conduc mai departe, îmi zic și conduc de-a lungul fiordului Sygne încet, fără grabă, și îmi zic că nici la casa și grădina lui Åsleik n-o să mă uit când ajung în dreptul lor, îmi zic și conduc mai departe și trec de gospodăria lui Åsleik fără să-mi iau ochii de la drum, îmi place să conduc chiar și când drumul e îngust și șerpuit, îmi zic și toată zăpada s-a topit, drumul e uscat, nu văd gheață nicăieri, și- mi văd casa, vechea mea căsuță frumoasă, și mă umplu de bucurie și virez pe alea din fața casei și urc pe alee și opresc mașina în fața casei și de îndată ce ies din mașină îl aud pe Brage lătrând, sărmanul Brage, la tine nu m-am gândit, de tine am uitat cu totul, îmi zic, sărmanul de tine, trebuie să-ți fie foame și sete, și sigur trebuie să- ți faci și nevoile, îmi zic și Brage latră ceva îngrozitor, îmi zic și intru în casă și îl aud pe Brage zgâriind ușa camerei cu ghearele și deschid ușa și Brage vine spre mine și sare pe mine și latră și dă din coadă și eu îl mângâi pe spate

Sărmanul de tine, Brage, zic eu

Sărmanul de tine, Brage, c-a trebuit să stai singur atâta timp, zic eu

și observ cum în cameră s-a făcut frig, trebuie să aprind focul în sobă, îmi zic și vreau să mă așez puțin pe bancă să mă odihnesc, îmi zic, dar întâi trebuie să-l scot pe Brage afară la plimbare, îmi zic și ies pe hol și deschid ușa de la intrare și Brage țuști afară și pe iarbă și de îndată ce ajunge pe iarbă se oprește și ridică laba din spate și se pișă îndelung și apoi se învârte de colo până colo și

amușină și eu strig la el Brage, dar el continuă să amușine prin iarba și strig la el Brage de mai multe ori, dar nu mă ascultă și văd cum se cocoșează din senin cu fundul în afară și coada în aer și se cacă lung și bine și după ce termină vine în fugă spre mine

Bun băiat, zic eu

Bun cățel, Brage, zic eu

și-l mângâi pe spate și intrăm în bucătărie și aud un sunet metalic și îl văd pe Brage lovind cu laba bolul cu apă

Nu mai ai apă, zic eu

și ridic bolul și îl umplu cu apă și-l așez pe podea și Brage lipăie și tot lipăie

Ți-era tare sete, văd, zic eu

și Brage lipăie apa din bol până îl golește de tot și eu îl umplu la loc și îl așez pe podea și mai lipăie puțină apă și se oprește și eu văd că și bolul cu mâncare e gol și rup o felie de pâine în bucăți și le pun în vas și Brage merge și mănâncă câțiva dumicați și-și ridică apoi ochii spre mine și mă gândesc că sigur ar mânca cu totul altceva și-l înțeleg perfect, îmi zic, iar mai târziu, mai târziu o să-i dau altceva de mâncare, îmi zic și cu Brage după mine intru din nou în cameră și-mi agăț geanta în cuier și merg la sobă și bag niște vreascuri și surcele și deasupra doi bușteni de lemn bun și uscat de mestecăn și aprind surcelele și focul se aprinde imediat și mă gândesc ce bine-mi prinde lemnul pe care mi l-a dat Åsleik să fac focul, atât surcele mici, cât și vreascuri și bușteni, îmi zic și privesc lung flăcările din sobă și nu mă gândesc la nimic, mă simt doar gol și obosit și simt o ușurare și nu înțeleg de ce, dar mă gândesc că e pentru că mi-am dat seama că nu trebuie să mai pictez dacă nu vreau, îmi zic, fiindcă nu mai simt nicio dorință să

pictez, ci dimpotrivă, simt o aversiune față de pictat, pe care nu-mi amintesc s-o mai fi simțit vreodată, îmi zic și închid ușa de la sobă și ies pe hol și îmi dau jos paltonul și-l agăț la locul lui și agăț apoi fularul în cuier și intru din nou în cameră și îmi pun jacheta de catifea pe scaunul de la masa rotundă și mă așez pe scaun și Brage vine și îmi sare în poală și eu îl mângâi pe spate și îmi zic că e frumos să ai câine, da, trebuie să-mi iau și eu un câine, chiar îmi doresc unul, și mai trebuie să-mi iau și o barcă, da, o barcă de Barmen, îmi doresc și o barcă, îmi zic, în toți acești ani m-am gândit să- mi iau un câine și o barcă, dar nu s-a nimerit niciodată, am fost prea ocupat cu pictura, îmi zic și privesc punctul meu fix din mare, reperul meu din Marea Sygne, vârful pinilor care îmi cresc sub fereastră aliniat cu pătratul din mijloc al ferestrei, în partea dreaptă, fiindcă fereastra e împărțită în două și se deschide din ambele părți și fiecare canat e împărțit în trei ochiuri de geam, iar vârfurile pinilor trebuie să se alinieze cu ochiul din mijloc al canatului drept, îmi zic și îmi fixeaz reperul privind valurile Mării Sygne și îmi fac cruce și scot rozariul pe care-l am la gât sub bluză, rozariul maro cu mărgelile și cruce de lemn și apuc crucea și spun o rugăciune în gând pentru Asle, să se vindece, să scape cu bine, sau dacă vrea Domnul, să-l primească la sânul Lui și să-l odihnească în pacea Lui și stau și țin crucea de la capătul rozariului cu mărgelile maro de lemn pe care-l port mereu la gât și pe care l-am primit cândva de la Ales, am primit mai multe rozarii de la ea și am avut grijă de toate, și am primit și mai multe fulare, de care am avut grijă, fiindcă atunci când Ales mă întreba ce-mi doresc de Crăciun sau de ziua mea ziceam ori că-mi doresc un rozariu, ori că vreau un fular, și când după o vreme m-a întrebat dacă nu-mi ajunge câte

rozarii și fulare am, i-am răspuns că ba da, aveam multe rozarii și multe fulare, dar nu face nimic să am mai multe, iar atunci Ales zicea că oricum port mereu același rozariu, pe cel maro, cel pe care îl port și acum, și eu i-am zis că le-am pus la păstrare pe toate cele dinainte și ea a zis că da, a văzut, fiindcă pe peretele din spatele băncii din camera mare am bătut un cui în perete și de el am agățat toate rozariile mele, și pe toate le promisem de la Ales, îmi zic și mă uit la rozariile de pe perete și mă gândesc cum mai iau uneori în mână vreunul dintre ele sau mai multe și le privesc, mai ales pe cele ale lui Ales, și ea avea doar trei, pe care le-am agățat împreună cu ale mele pe perete după ce a murit ea, iar când stau cu unul dintre rozariile lui Ales în mână e ca și cum as vorbi îndelung cu ea despre tot felul de lucruri, pe urmă ne luăm rămas-bun și ne spunem că ne vom revedea curând și apoi pun rozariul la loc în cui pe perete, mi-e atât, atât de dor de Ales, de ce a trebuit să moară așa tânără și să mă lase? îmi zic și o aud pe Ales zicând că deși port mereu același rozariu, îmi schimb tot timpul fularul, iar eu zic că sigur am purtat toate fularele pe care mi le-a dăruit și ea zice că sigur am făcut-o și o aud apoi pe Ales întrebând cum îmi merge și eu o văd șezând pe scaunul ei, scaunul din dreapta mea la masă, în fața ferestrei, și îi zic că merge bine, doar că mi-e atât, atât de dor de ea și că mi-e teamă pentru Ales, zic eu și Ales zice să nu-mi fie, fiindcă ori își va reveni, ori Dumnezeu îl va lua la el, așa că să nu-mi fie teamă pentru el, zice Ales, și chiar dacă nu-mi poate spune nimic despre cum se simte și cum îi merge, acum că a murit, pentru că într-un fel nu îi mai merge nicicum, zice că îi merge bine și ei, fiindcă nu există niciun alt mod de-a vorbi despre asta și fiindcă trebuie să folosim cuvinte când vorbim, dar cuvintele spun

atât de puțin, aproape nimic, și cu cât spun mai puțin, cu atât spun mai mult, într-un fel, zice Ales și zice apoi că e mereu aproape de mine și eu zic că nu-mi dau seama dacă lângă mine e ea sau e Dumnezeu și Ales zice că nu trebuie să mă gândesc la asta, zice ea și eu stau la masă ținând strâns crucea de la capătul rozariului și mă rog ca lui Ales să-i meargă bine unde e acum, ca Dumnezeu să aibă multă grijă de ea, iar Ales zice că nu înțeleg că îi e bine unde este și eu zic ba da, ba da, simt asta, zic și îi zic că nu mai vreau, nu mai simt că vreau să pictez, zic și Ales zice că înțelege, doar am pictat așa de multe tablouri, mi-am făcut treaba, mi-am pictat partea de tablouri, poate am pictat tot ce îmi era dat să pictez, zice ea și, chiar dacă nu mai pictez, o să mă descurc eu cumva, cumva tot o să-mi câștig eu pâinea, zice Ales și eu zic că da și ea zice că poate în curând mă voi întoarce și eu la Domnul, mă voi întoarce de unde am venit, unde e ea acum, zice Ales și eu îmi zic că așa sunt lucrurile, vii de la Dumnezeu și te întorci la Dumnezeu, îmi zic, fiindcă trupul nostru e conceput și se naște, crește, intră în declin, moare și dispare, dar spiritul e o unitate de trup și suflet, tot așa cum forma și conținutul creează o unitate într-o pictură reușită, creează un spirit, un suflu în tablou, așa e cu toate operele de artă, și cu un poem frumos, o melodie frumoasă, totul se datorează unității, care e spiritul operei, și spiritul, unitatea trupului și a sufletului, e cel care învie din morți, el e învierea trupului, iar învierea se întâmplă mereu și se întâmplă pentru totdeauna imediat după ce cineva a murit, fiindcă astfel e spălat de păcat și ceea ce îl desparte de Dumnezeu dispare, iar omul se întoarce la Dumnezeu, iar această imagine, cea mai adâncă imagine pe care o port în mine, cea de care încercă să se apropie

toate tablourile pe care le- am pictat vreodată, imaginea asta intimă, care e un soi de suflet și un soi de trup în același timp, imaginea asta e spiritul meu, ceea ce numesc spirit, și el se va întoarce la Dumnezeu și va deveni o parte a lui Dumnezeu rămânând în același timp el însuși, îmi zic și Ales zice că așa e, atât cât poate fi gândit și pus în cuvinte, e perfect adevărat, dar nu poate fi pus în cuvinte, zice ea și eu zic că nu, evident că nu și apoi zic că toate religiile și confesiunile spun sau încearcă să spună ceva despre asta și toate reușesc, dar în feluri diferite, sunt ca niste limbi, zic eu, și toate spun, de fapt, îngrozitor de puțin despre realitate, e cum ziceam și eu adesea, imaginează-ți cum ar fi ca toate culorile să aibă un nume, câte infinit de multe nume ar trebui inventate, zic eu și Ales zice că n-ar fi fost mai bine fără limbă și doar pentru că avem aceeași credință, aceeași limbă, putem vorbi unii cu ceilalți, și îngerii noștri fac posibil acest lucru, zice Ales, fiindcă de fapt îngerii noștri vorbesc unul cu celălalt acum, iar pentru ca un înger să existe trebuie să crezi în el și pentru asta ai nevoie de cuvinte, de cuvântul înger, iar dacă cineva nu crede că Dumnezeu există, el nu există, nici cât ești în viață, dar nici când mori, așa că este nevoie de cuvântul Dumnezeu, dar în sinea lor, în adâncul lor totuși cred în Dumnezeu, doar că nu o știu, fiindcă Dumnezeu e atât de aproape încât nu îl observi, totodată e atât de departe încât iar nu-l observi, și așa e și cu îngerul tău, cu îngerii, dar toți morții sunt cumva la Dumnezeu, s-au întors la Dumnezeu, doar că nu știu asta încă, zice Ales și eu nu știu dacă înțeleg pe deplin ceea ce zice și nu știu ce să spun, așa că îi spun că mi-e dor de ea și ea zice că și ei îi e dor de mine, dar chiar dacă nu mai suntem împreună pe pământ în mod vizibil, tot suntem

împreună cumva, dar invizibil, și sigur simt asta, zice ea și eu zic că o simt, da, și noi doi putem să și vorbim unul cu celălalt, zic eu și Ales zice că putem, dar numai fiindcă și îngerii noștri sunt acolo și pentru că eu zic sau gândesc cuvintele ei, nu ea le spune, fiindcă ea e acum tot ce există în limbă, pentru că Dumnezeu este limba cea curată, întreaga limbă, limba care nu cunoaște distincție și diferență, se poate spune și așa, zice Ales și zice că în curând vom fi de nedespărțit întru Domnul, noi doi, împreună, ca pe pământ, doar că întru Domnul, zice Ales și nu îmi poate spune cum e acolo, fiindcă oamenii nu își pot închipui așa ceva, zice Ales și eu zic că sunt obosit și Ales zice că pot să merg să mă culc, că trebuie să mă culc, zice ea și eu stau pe scaun privind reperul meu de pe mare, punctul meu fix cam pe la mijlocul Mării Sygne, printre valuri, iar vocea lui Ales dispare și eu țin bine crucea rozariului și văd cuvintele în fata ochilor și zic în gând Pater noster Qui es in cælis Sanctificetur nomen tuum Adveniat regnum tuum Fiat voluntas tua sicut in cælo et in terra Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris Et ne nos inducas in tentationem sed libera nos a malo si- mi trec arătătorul și degetul mare în sus peste prima mărgea dintre cruce și șirul de trei mărgelile care urmează pe rozariu și zic în gând Tatăl Nostru Care ești în ceruri sfințească-se numele Tău vie împărăția Ta facă-se voia Ta precum în cer așa și pe pământ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi și ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșiților noștri și nu ne duce pe noi în ispită ci ne izbăvește de cel rău și-mi cobor degetul mare și arătătorul spre crucea de lemn maro și o apuc și zic iar și iar și iar în gând în timp ce trag aer adânc în piept

**Doamne și expir încet Isuse și trag aer adânc în piept Cristoase și
expir încet Miluiește-mă și trag aer adânc în piept Pe mine,
păcătosul**

v

Și mă văd uitându-mă la tabloul cu cele două linii care se încrucișează la mijloc și e dimineață și astăzi e joi și am făcut focul în sobă și camera începe să se încălzească, ieri am mers până la Bjørgvin și mi-am dus tablourile la Beyer, îmi zic, și sunt extenuat și stau în fata șevaletului privind cele două linii care se încrucișează cam pe la mijloc, una maro și una violet, și îmi dau seama că-mi displace tabloul ăsta, fiindcă nu pot suporta picturile care transpun sentimente direct, chiar dacă numai eu știu asta, nu așa pictez eu, nu așa vreau să pictez, fiindcă un tablou poate fi plin de sentimente, dar sentimentele nu trebuie pictate de-a dreptul, sub formă de urlete și plânsete și jelanie, mă gândesc și îmi zic că e pur și simplu un tablou prost, dar în același timp e exact cum trebuie să fie, e încheiat, e gata, nu mai e nimic de făcut la el și îl aud pe Åsleik zicând Crucea Sfântului Andrei și apăsând cuvintele cu o mândrie scârboasă, și chiar e Crucea Sfântului Andrei, îmi zic și mă gândesc că trebuie să mut tabloul de aici, sau să pictez pur și simplu peste el cu alb? pot să fac și asta, după ce termin și se usucă pot să pictez altceva peste Crucea Sfântului Andrei, dar nu vreau să fac asta, nu îmi doresc să pictez peste, de fapt nu îmi doresc să mai pictez deloc, nicicum, îmi zic, și singurul lucru pe care mai vreau să-l pictez este ceva ca să acopăr tabloul ăsta, cum am făcut cu atâtea alte picturi, dar cu ăsta nu am făcut-o, poate fiindcă are, totuși, ceva în el? poate e chiar un tablou bun, deși nu-mi place? îmi zic, fiindcă adesea tablourile care-mi plac cel mai puțin sunt cele mai bune și cele care-mi plac cel mai mult sunt cele mai proaste, e de-a dreptul ciudat, cât de bun sau de prost e un lucru nu are nimic de-a face cu ce-ți place sau nu-ți place, ci doar cu cât de bun sau prost e, dacă e artă bună sau artă proastă, fiindcă arta e

o chestiune de calitate și nu o chestiune de ce-ți place sau nu, și cu atât mai puțin are de-a face cu gusturile, calitatea e ceva ce există independent în tablou, fie el frumos sau urât, și, de altfel, pentru ca ceva să fie frumos, trebuie să fie și urât, așa e, tot așa cum există bine și rău, corect și greșit, adevărat și fals, și sigur că e dificil să distingi între bine și rău, între corect și greșit, între adevărat și fals, dar cel mai adesea ele devin evidente de la sine, precum adesea e evident dacă un tablou e bun sau e slab, dacă e slab e slab și atât, nu mai e nimic de spus despre asta, dar dacă e un tablou bun poate fi dificil să spui exact cât e de bun și adesea tablourile care nu-mi plac sau care nu-mi plac pe deplin sunt cele mai bune tablouri ale mele, așa mi se pare, tocmai tablourile care mă stânjenesc într-un fel, cele ușor dureros de privit, îmi zic și nu mai vreau să privesc tabloul cu cele două linii care se încrucișează și, de vreme ce nu mai vreau să-l văd, aș putea să-l pun laolaltă cu celelalte tablouri așezate cu rama în afară, în stiva de tablouri neîncheiate dintre usa camerei și usa holului, îmi zic, și în cuierul de deasupra tablourilor se află geanta de piele maro, fiindcă ieri am mers la Beyer cu toate tablourile terminate, după ce Åsleik și-a ales tabloul pe care vrea să i-l dea cadou Surorii lui de Crăciun am plecat spre Bjørgvin cu toate tablourile terminate, așa că acolo unde obișnuiesc să-mi așez tablourile terminate nu se mai află nimic acum, îmi zic, dar nu suport tabloul cu cele două linii care se încrucișează, îmi face rău să-l privesc, trebuie să-l mut de aici și poate, în definitiv, nici nu e un tablou în toată regula? și totuși nu vreau să pictez peste el cu vopsea albă în ulei, dar nici nu vreau să-l așez lângă celelalte tablouri de care nu sunt pe deplin mulțumit și care sunt destul de multe și toate sunt mari, sau mai mari, că

niciunul nu e foarte mare, de fapt, și e bine așa, îmi zic, fiindcă îmi dau seama că nu-mi îmi mai doresc să pictez deloc, poate că am pictat suficient, poate am pictat tot ce mi-era dat să pictez, poate ar trebui să renunț, iar tablourile care stau acolo neterminate sunt și ele gata în felul lor, fiindcă nu sunt așa rele nici cum sunt acum, îmi zic și mai am, dacă nu mă înșel, destule tablouri pentru trei expoziții, pe lângă cele pe care le-am dus ieri la Bjørgvin pentru expoziția de Crăciun, așadar încă una la Galeria Beyer, una în Oslo, pentru care a adunat Beyer tablouri, și în final cea din Nidaros, expoziția din Galeria Huysmann, pe care de ani buni o tot pune Beyer la cale și pentru care zice că s-au adunat destule tablouri, tablouri care nu s-au vândut nici la Bjørgvin, nici la Oslo, așa că pot pur și simplu să-mi duc toate tablourile de acasă, din Dylgja, cele neterminate, laolaltă cu cele pe care le-am păstrat în debara, la Beyer și atunci iar o să se apuce să-mi spună că ce vreau să fac seamănă cu un roman-fleuve, a zis asta de nenumărate ori, e la fel ca Åsleik, care se mândrește când știe câte un cuvânt neobișnuit, la fel cum și Beyer se fudulește cu câte un cuvânt sau o expresie în franceză, roman-fleuve, zice Beyer și plesnește de mândrie și zice că fiecare expoziție are o unitate a sa, e un eveniment în sine, o totalitate, dar care nu e în întregime finalizată și care încă păstrează o notă fragmentară care indică următoarea expoziție, care e la fel, și așa urmează expoziție după expoziție, precum un fluviu, precum un fluviu de imagini, zice Beyer și eu mă gândesc că din trei expoziții sigur ies ceva bani, așa că o să am ceva bani la bancă, și în curând o să primesc și pensia, abia așteptam momentul ăsta, să primesc bani în fiecare lună chit că muncesc sau nu, îmi zic, și îmi va prinde bine o sumă fixă în fiecare lună, fiindcă,

sincer să fiu, asta nu mi s-a întâmplat niciodată în toată viața mea, am pictat tablouri ca să le vând și așa am făcut eu rost de banii de care am avut nevoie, îmi zic, și dacă încetez să pictez și nu mai trebuie să-mi cumpăr lucrurile necesare pentru pictat nu o să mai am mari cheltuieli, fiindcă am tot ce-mi trebuie, am o mașină bună, pe care am cumpărat-o abia cu vreo cinci ani în urmă, așa că e încă bună și o s-o conduc cât timp mai trăiesc sau cât timp o să mai am voie să conduc, îmi zic, dar cu tabloul ăsta, cu liniile astea două care se încrucișează, ce-o să fac? și-mi pare rău că nu i l-am dat lui Åsleik să i-l facă cadou de Crăciun Surorii, dar poate o să-l duc în pod laolaltă cu celelalte tablouri pe care vreau să le păstrez pentru mine și nu vreau să le vând și pe care mă întreb acum dacă nu vreau mai degrabă să le dau, asta o să fac, o să le dau, dar nu acum, îmi zic și simt în tot corpul că nu mai vreau să pictez niciodată și nu înțeleg de unde a năvălit senzația asta peste mine așa, dintr-odată, fiindcă mie dintotdeauna mi-a plăcut să pictez, încă de când eram copil, și nu înțeleg, nu înțeleg deloc, îmi zic și mă gândesc că, chiar dacă nu-mi place tabloul cu cele două linii care se încrucișează, poate e totuși un tablou reușit, se poate, dar nu știu sigur dacă e bun sau prost, știu doar că numi mai place și că nu vreau să pictez peste el cu vopsea albă în ulei și atunci trebuie cel puțin să- 1 mut de aici, îmi zic și îmi dau seama că a fost o prostie din partea mea să nu i-l dau lui Åsleik ca să i-l dea cadou Surorii lui de Crăciun, dar nu am vrut să i-l dau, chiar dacă era tabloul pe care și-l alesese drept cadou pentru Sora lui, astfel că și-a ales poate cel mai bun tablou dintre cele mari pe care le pregătisem pentru expoziția de la Galeria Beyer, cel care se numea *Barcă liniștită*, Åsleik chiar știe să facă diferența dintre un tablou bun și

unul prost, astfel că poate cel mai bun tablou pe care l-am pictat de la expoziția de anul trecut din Galeria Beyer n-a ajuns la Bjørgvin anul ăsta, iar în tabloul ales de Åsleik se află un soi de barcă plutitoare, iar tabloul e maro și violet, dar ceea ce face tabloul cu adevărat reușit și luminos sunt tușele subțiri și albe pe care le-am făcut după ce am privit tabloul în întuneric, am aplicat glasiu, cum se zice, și evident că lui Åsleik i-a trebuit tocmai tabloul ăsta, cel mai bun tablou pe care l-am pictat în ultima vreme și nu puteam să-l refuz, fiindcă mereu i-am dat voie să-și aleagă ce vrea, dar numai dintre tablourile mai mici, abia de anul ăsta l-am invitat să-și aleagă unul dintre cele mari și evident că și l-a ales pe cel mai bun, îmi zic și îl privesc pe Brage, care șade pe podea și se uită în sus la mine și eu zic Brage și el vine la mine și eu îi ciufulesc blana pe spate și mă gândesc că ar fi timpul să-i găesc și lui ceva de mâncare și să verific dacă are apă, îmi zic, și poate are nevoie să-l plimb? de vreme ce stă și se uită așa la mine? sigur îi e foame și sete și are nevoie afară, îmi zic, dar mai bine îi deschid mai întâi usa să iasă și să-si facă nevoile, îmi zic și ies pe hol și deschid ușa de la intrare și mă gândesc că afară e cât de luminos se poate pentru perioada asta a anului, îmi zic și îl văd pe Brage alergând de colo până colo prin zăpadă, fiindcă a nins bine azi-noapte, ninsoare azi și ploaie mâine, apoi iar ninsoare a doua zi, îmi zic și Brage parcă se scaldă în zăpadă puțin înainte să se oprească și să-și ridice laba din spate și pișatul lui face o gaură galbenă în zăpadă și se pișă îndelung, chiar avea nevoie, îmi zic și Brage aleargă mai departe prin zăpadă și se învâрте în cercuri în zăpada afânată și îl strig

Brage, Brage, strig eu

și el vine alergând la mine și se oprește în fața mea și se scutură, se scutură dintr-o parte în alta, astfel că aproape toată zăpada zboară de pe el și îi zic că intrăm acum în casă și Brage mă urmează și deschid ușa și intrăm în cameră și mă simt atât de obosit și mă gândesc că trebuie să stau jos și îmi văd scaunul de la masa rotundă, scaunul din stânga, și merg și mă așez pe scaun și Brage vine și-mi sare în poală și se așază acolo, iar eu îmi fixez reperul, punctul în care vârful pinilor care îmi cresc sub fereastră se aliniază cu geamul din mijloc al canatului din dreapta al ferestrei și privesc marea, locul din mare pe care îl privesc de obicei, cam pe la mijlocul Mării Sygne, printre valuri, și-l văd pe Asle în patul din podul Cizmăriei după ce Mama și Tata tocmai au plecat și Asle se întinde pe pat și stă întins acolo și privește drept în față și se gândește că mâine va începe Liceul și crede că știe drumul până acolo, dar va pleca oricum mai devreme, își zice Asle, și-și va lua jacheta neagră de catifea și geanta de piele maro, așa se îmbracă mereu, își zice, fiindcă a văzut o jachetă neagră de catifea într-un magazin din Stranda și și-a cumpărat-o pe loc, și-n alt magazin a găsit geanta de piele maro, și de atunci a mers mereu în jacheta neagră de catifea și cu geanta de piele maro atârându-i pe umăr și Mama i-a spus că arată ridicol umblând mereu în jacheta aia neagră de catifea și cu părul lui șaten lung până la spate și cu geanta aia de umăr, i-a zis Mama și Asle i-a zis că n-are decât să zică ce-o vrea, că el tot o să se îmbrace cum vrea și-o să-și poarte părul cum vrea, zice el și pleacă în jacheta lui neagră de catifea, iar în geanta de piele maro are un caiet de schițe și un creion și în ea o să-și care de-acum încolo și manualele, își zice Asle și se ridică pe marginea patului și se gândește să iasă la plimbare și poate să

treacă și pe la Cooperativă să-și cumpere una-alta, de vreme ce trebuie să-și facă singur cumpărăturile de-acum încolo, își zice, și trebuie să despacheteze și lucrurile pe care le-a adus cu mașina și să-și facă cămăruța din podul Cizmăriei cât mai confortabilă cu putință, își zice Asle și se ridică și stă în picioare în jacheta lui neagră de catifea și verifică buzunarele să vadă dacă are pachetul de tutun și cutia de chibrituri și dacă portofelul e în buzunarul interior, apoi își pune pe umăr geanta de piele maro și vede pe masă legătura de chei și o ia și iese și încuie în urma lui ușa camerei și coboară scările și încuie apoi ușa de la intrare și își pune legătura de chei în buzunarul jachetei de catifea și își scoate tutunul și își rulează o țigară și-o aprinde și pornește înspre centrul din Aga și se gândește să treacă pe la Cooperativă să-și cumpere o scrumieră, e primul lucru pe care o să-l cumpere, își zice și nu se mai gândește la nimic, dar se simte ușurat, aproape bucuros, fiindcă de-acum, de-acum nu mai locuiește acasă la Mama, cu care se ceartă întruna, și n-o să-l mai vadă nici pe Tata spetindu-se zi-lumină, ori e în Șopronul lui construind bărci, toată iarna numai asta face, ori își face de lucru cu pomii, însă de lucrat lucrează întruna și de câștigat câștigă puțin, își zice Asle și trece strada cu pas lejer și aude pe cineva strigând Asle și se întoarce și pe cine vede dacă nu pe Sigve venind în spatele lui și Sigve își ține geanta neagră într-o mână și își ridică cealaltă mână și Asle ridică și el mâna ca să-l salute și se oprește, fiindcă cum să nu, la asta nu s-a gândit, Sigve, cu câțiva ani mai mare decât Asle, s-a mutat și el de curând la Aga să lucreze la Fabrica de Mobilă, își zice Asle, lucrează acolo de câteva luni, se gândește Asle, fiindcă în ziua când a fost în Stranda și și-a cumpărat jacheta de catifea și geanta de

umăr a luat autobuzul din Barmen împreună cu Sigve, care avusese liber câteva zile și trecuse pe acasă să-și vadă părinții, cum zicea el, dar în ziua aia o pornea înapoi spre Aga să reînceapă munca la Fabrica de Mobilă de acolo, zicea, și îi plăcea destul de mult acolo, ziua trecea repede și Sigve reușise să închirieze o casuță, o veche casuță aproape de centru, zicea Sigve, era mult mai bine decât să trăiască în podul unui adăpost de bărci, cum trăise toată copilăria, zicea Sigve și Asle îl vede acum apropiindu-se din ce în ce mai mult și Sigve se oprește și Asle îl măsoară din cap până-n picioare și Sigve zice că se bucură să-l vadă, probabil s-a mutat la Aga ca să înceapă Liceul și Asle zice că da, tocmai a venit

Te-a adus tatăl tău, zice Sigve

Da, zice Asle

Unde stai? zice Sigve

Acolo, zice Asle

și arată înspre Cizmărie

În clădirea aia verde? întreabă Sigve

Da, zice Asle

și Sigve zice că trece pe lângă ea în fiecare zi, pentru că Fabrica de Mobilă e chiar acolo, zice el și Sigve se întoarce și arată cu degetul și la câteva sute de metri în spatele lor și puțin mai jos de nivelul drumului se află o clădire lungă și albă și Asle observă că pe fațada ei scris Fabrica de Mobilă

Acolo lucrez eu, zice Sigve

Da, zice Asle

Așa că în fiecare zi trec pe lângă casa unde stai și m-am întrebat adesea ce e cu ea, zice Sigve

și zice că e o dependență, dar nu arată ca o dependență obișnuită, zice el și Asle zice că pe vremuri era o cizmărie acolo, iar Asle chiar așa

își și spune, că locuiește în Cizmărie, și tot asta spune și cu voce tare, zice el

Deci asta e, zice Sigve

Da, zice Asle

și nu fac niciun pas și nimeni nu zice nimic și Sigve zice că da, așa deci, acolo o să locuiască de-acum încolo, zice el, iar Asle zice că da și zice că Tatăl lui a dat anunț la *Ziarul de Hardanger* și că a răspuns o bătrână, cea care locuiește în casa mare și verde, e foarte bătrână și merge încet, șontâc-șontâc, zice Asle și Sigve zice că a observat-o, o vede uneori ducându-se acasă cu plasele de cumpărături când se întoarce și el de la muncă, și merge așa încet, că de îndată ce-a văzut-o pe drum, a și depășit-o, zice el și zice că Asle a avut noroc că a reușit să închirieze o casă întreagă pentru sine și că nu trebuie să închirieze o cameră într-o casă cu mai mulți chiriași, zice el

Da, zice Asle

E mult mai bine să locuiești singur, zice Sigve Sigur că da, zice el
Și eu am avut noroc, stau cu chirie într-o căsuță veche în centru, nu departe de Cooperativă, zice el

și Sigve zice că Șeful Fabricii de Mobilă le spusese celor de la Forțele de Muncă de căsuță pe când se angaja el acolo, cineva care lucrase la Fabrică își dăduse demisia și el stătea acolo în chirie și apoi s-a eliberat

Da, zice Asle

și el și Sigve pornesc împreună spre Cooperativă

Casa e într-o zonă ciudată, zice Sigve

La mijlocul distanței dintre Cooperativă și Azil, parcă a rămas singură între ele două, cumva, zice el

Am observat și eu casa asta, zice Asle

E destul de greu să nu o observi, zice Sigve

Da, e într-o zonă ciudată, zice Asle

și Sigve zice că probabil de aceea a reușit s-o închirieze, fiindcă la cum s-a purtat până acum și ce a făcut, sigur nu era primul la care ar fi vrut proprietarii s-o dea în chirie, cu atât mai puțin dacă aflau că a crescut într-un adăpost pentru bărci

E o casă frumoasă? întreabă Asle

Da, chiar este, zice Sigve

și Asle zice că tocmai a sosit, părinții l-au dus cu toate lucrurile lui până-n camera din podul Cizmăriei și a făcut cunoștință cu Gazda, care pare de treabă, zice Asle și Sigve zice că e norocos să locuiască singur, să aibă o casă numai pentru el, cei mai mulți care vin la Liceu din Barmen sau Stranda sau de unde or veni sunt nevoiți să împartă o casă cu mai mulți chiriași, vin la Liceu copii de pe întreaga Coastă de Vest și unii merg acasă doar de Crăciun și în vacanța de vară sau la Paști, așa că cei care vin din Barmen sau Stranda au noroc să poată merge acasă la fiecare sfârșit de săptămână dacă vor

Eu nu vreau, zice Asle

Să mergi acasă în fiecare săptămână? zice Sigve

Nu, zice Asle

Nici nu trebuie, zice Sigve

și zice că nici el nu merge așa des acasă la părinți, dar el e și ceva mai mare decât Asle, zice el

Da, zice Asle

și au ajuns la Cooperativă și Sigve arată spre Hotelul de la marginea Fiordului, un hotel vechi și frumos, și Sigve zice că el mai trece câteodată pe acolo să bea un pahar de bere și zice că trebuie să vină și Asle cândva la o bere cu el și Asle zice că nu e destul de mare încă să-si cumpere bere și Sigve zice că cei de la Hotel nu sunt așa stricți în privința asta, și că, dacă îi cer să arate că e major, e destul de ușor să schimbi data de naștere pe cartea de identitate pe care a primit-o prin poștă când a primit și carnetul de economii, a primit-o, nu? zice el și Asle zice că da și Sigve zice că data de naștere poate fi schimbată pe cartea de identitate, zice el și Asle zice că da, a primit cartea și a primit și carnetul de economii și Sigve zice că toată lumea le primește, zice el și trebuie doar să schimbi puțin ultima cifră și gata, deodată ai optsprezece ani și-ți poți lua bere și de la Cooperativă, și de la Hotel

Doar nu poți să faci așa ceva, nu? zice Asle

Ba da, zice Sigve

Nici nu-i greu, zice el

Iei un pix cu cerneală de culoare asemănătoare, că data nașterii e scrisă mereu cu pix obișnuit, și vezi dacă seamănă culorile între ele, și poți să schimbi un unu într-un șapte și un nouă într-un patru, ba invers e încă și mai ușor, să scoți un nouă dintr-un patru, poți să schimbi ce cifre vrei câtă vreme nu se observă, doar să fii răbdător și să ai grijă, că uneori se poate întâmpla să trebuiască să răzuiești un pic din cifrele deja scrise, merge cu un ac, un ac cu gămălie obișnuit, dar cel mai adesea nici nu e nevoie, zice Sigve și îl invită pe Asle la el acasă, îi poate modifica anul nașterii de pe cartea de identitate chiar azi, se rezolvă repede și după aceea pot

merge la Hotel chiar în seara asta să bea o bere sau două sau trei ca să sărbătorească faptul că Asle e un om liber, zice Sigve

Fiindcă de-acum încolo ești un om liber, zice el

Acum că te-ai mutat de-acasă, nici maică-ta, nici taică-tău nu mai știu ce faci, zice el

Da, e plăcut, zice Asle

Înțeleg perfect, zice Sigve

și-l întreabă pe Asle dacă vrea să-și cumpere ceva de la Cooperativă și el răspunde că vrea să-și ia o scrumieră

O scrumieră? zice Sigve

Da, zice Asle

Începi mâine Liceul? zice Sigve

Da, zice Asle

și Sigve îl întreabă dacă mai pictează și Asle zice că da, încă pictează, pictează și desenează, și oriunde s-ar duce are la el un caiet de schițe și un creion în geanta de umăr, zice și Sigve îl întreabă dacă-l poate plăti să-i picteze casa unde locuiește și Asle se gândește că nu prea are chef, nu vrea deloc, dar nici nu poate să zică nu, își zice Asle și nu răspunde și Sigve zice că îl va plăti pentru asta, bineînțeles, iar Asle dă din cap că da, sau poate pot să-ți fac cînste, să-ți plătesc în bere, zice Sigve, dacă vrei, zice și Asle dă din cap că da și zice că dacă îi va picta casa are nevoie de o fotografie după care să picteze și Sigve zice că are una agățată pe perete, când s-a mutat în casă era o fotografie veche cu casa agățată deasupra canapelei, iar în fotografie casa arată așa bine, e încadrată așa frumos, fiindcă unde e acum Cooperativa se afla pe vremuri doar un mic magazin și Azilul nu era construit încă, așa că în fotografie nu era decât micuțul magazin de lângă casă, care a

fost demolat între timp, dar pe el nu trebuie să-l picteze, nu, ajunge să picteze doar casa și puțin din dealurile din jurul casei, zice el

Buna e la Azil, zice Asle

Bunica ta? zice Sigve

Da, zice Asle

și Sigve îl întreabă dacă s-a îmbolnăvit și Asle zice că a avut un atac cerebral, într-o zi nu a mai ieșit cum făcea de obicei și usa de la intrare era încuiată, așa că Mama n-a putut să intre și l-a chemat pe Tata, care a forțat ușa și a intrat și a văzut-o pe Buna zăcând în pat și privindu-l pe Tata fără să zică nimic, zisese el, și apoi a încercat să zică ceva, dar nu a reușit nicicum, zice Asle, așa că Tata a chemat Doctorul și el a venit de îndată și a zis că Buna a făcut atac cerebral și Tata a încercat s-o ridice în capul oaselor în pat și Buna a ajutat cât a putut și ea și a rămas așa în pat, apoi Tata și Doctorul au încercat s-o ridice și Buna s-a ridicat, dar nu făcea decât să stea în picioare, și a încercat să meargă și a reușit să-și pună un picior în fața celuilalt, dar pe celălalt nu a reușit nicicum să-l miste

Erai acasă? zice Sigve

Da, zice Asle

Eram în vacanța de iarnă sau ceva de genul ăsta, zice el

și zice că Buna nu mai putea merge aproape deloc, așa că Tatăl și Doctorul au sprijinit-o și s-au dus încet în camera mare, fiindcă atunci când Buna se ținea de Tata cu o mână și de Doctor cu alta, reușea să-și miște puțin și celălalt picior fără să-și piardă echilibrul, și au condus-o astfel pe Buna în cameră și au așezat-o

pe bancă și Buna a reușit să se întindă singură pe bancă și s-a uitat apoi la Asle, zice el

Bunica ta e om bun, zice Sigve

Da, zice Asle

Și mi-am propus s-o vizitez în fiecare zi, zice el

Da, așa să faci, zice Sigve

și Asle zice că a fost cu părinții la Azil s-o viziteze înainte să ducă lucrurile în camera pe care o închiriază și să se instaleze, așa că azi a fost deja s-o vadă, zice el

Mereu m-am înțeles bine cu Buna, zice el

Da, zice Sigve

În vreme ce cu Mama mereu m-am certat, zice el

și Sigve nu zice nimic

Și Tata mereu a tăcut, zice el

Da, tatăl tău n-a fost niciodată prea vorbăreț, zice Sigve

Aproape că nu vorbește deloc, zice Asle

și zice că atunci când Mama îl ceartă, fiindcă îl ceartă constant, îi zice adesea Tatei să zică și el ceva și atunci el mormăia de regulă ceva cum că Mama are perfectă dreptate, ceva de genul ăsta, zice Asle și Sigve zice că Tatăl lui e un om bun

Vreau să-mi cumpăr niște sticle de bere, zice Sigve

Și o pâine, zice el

și Sigve și Asle intră în Cooperativă și Sigve merge și-și ia câteva sticle de bere și o pâine și zice că hai să caute și o scrumieră pentru Asle și merg la raionul cu articole de uz casnic și Asle vede o scrumieră cu capac și cu un buton lung deasupra pe care apeși și tot scrumul și chiștoacele dispar înăuntru și în jurul scrumierei e o

bandă de piele maro și pe asta vrea să și-o cumpere Asle și îi zice lui Sigve

Nu e deloc ieftină, să știi, zice el

Mi-o cumpăr oricum, zice Asle

și ia scrumiera de pe raft și Asle zice că e o prostie că nu vând și materiale de pictură la Cooperativă și Sigve zice că da, va trebui să ia autobuzul până la Stranda și să meargă la Magazinul de Vopsele de acolo, dar e un autobuz care pornește spre Stranda cam din oră în oră și e și un hotel acolo, Hotelul Stranda, și uneori face un drum până acolo doar ca să bea câteva beri la Hotelul Stranda și mai intră în vorbă cu câte cineva, e un artist în Stranda, un pictor care-și face veacul pe la hotel și Sigve a vorbit de multe ori cu el, e un tip tânăr și deștept, dar sărac lipit, și îi place berea, dar aproape niciodată nu are bani decât de cafea, astfel că se bucură enorm când Sigve îi mai face cinste cu un pahar de bere, într-o zi Sigve l-a întrebat dacă îi e foame și el a dat din cap că da și Sigve i-a făcut cinste cu un sendviș cu carne de vită și el i-a mulțumit mult și i-a zis că îi era foarte foame, și pe pictorul ăsta îl cheamă tot Asle, apropo, și n-are cum să fie mult mai mare decât tine, zice Sigve

E chiar ciudat, zice el

Că-mi amintește așa mult de tine, zice el

Da, zice Asle

și Sigve zice că pictorul ăsta, pe care-l cheamă tot Asle și care e cam de aceeași vârstă cu Asle, poate doar cu câțiva ani mai mare, și care seamănă cu Asle, a înfulecat sendvișul din doar câteva îmbucături și i-a zis că a fost cel mai bun lucru pe care l-a mâncat vreodată, așa de foame îi era, așa de groaznic de foame, zice Sigve

și merg la casa de marcat și Sigve pune sticlele de bere în fața casieritei

Iarăși, zice ea

Totuși nu vin așa des, zice el

Ba da, zice ea

și bate prețul berii la casă și Sigve îi pune pâinea în față și ea o bate și zice suma și Sigve scoate portofelul și plătește și își deschide apoi geanta și pune berile și pâinea în geantă și Asle se întrebase de ce Sigve se plimba peste tot cu geanta lui mare și neagră și acum înțelege de ce, își zice, și Asle pune scrumiera în fața casieritei

Deci îți cumperi scrumieră, zice ea

Da, îmi cumpăr, da, zice Asle

și ea bate suma și Asle își scoate portofelul și plătește și deschide geanta și își pune înăuntru scrumiera și îl vede pe Sigve îndreptându-se spre ușă

La revedere, zice casierita

La revedere, zice Asle

și îl urmează pe Sigve și când ies Sigve zice că poartă mereu cu el geanta asta când merge la muncă dimineața și la Fabrica de Mobilă îi zic că nu înțeleg de ce vine la muncă cu o geantă așa mare, nu duce în ea decât mâncare și cafea, zic ei și râd, dar să râdă cât vor, fiindcă motivul pentru care cară mereu geanta asta după el e că poate să bage în ea câteva sticle de bere când se întoarce acasă și încă ceva pe deasupra, zice Sigve și îl întreabă pe Asle dacă vrea să vină cu el acasă, să bea o bere împreună și poate să mănânce un sandwich sau ceva, dacă are chef, și să-i dea lui Asle fotografia după care să picteze casa în care stă Sigve, zice și Asle

zice că vine cu plăcere, i-ar plăcea să treacă pe la el pe-acasă, zice el și Sigve zice că atunci o s-o ia direct spre casă, nu e mult de mers, zice și merg la casa lui Sigve și el descuie ușa și-l invită pe Asle să intre și Asle intră în hol și Sigve zice că ușa din dreapta duce la baie, fiindcă la un moment dat au tras apă și au făcut toaletă și duș în casă, și ușa din stânga duce la bucătărie, zice Sigve și deschide ușa și intră și își pune geanta pe măsuta din bucătărie și mai deschide o ușă și zice că aici e camera mare și îi face semn lui Asle să intre și Asle intră și în mijloc e o masă cu patru scaune în jur și pe o latură a mesei e o tablă de sah și mai e și o bibliotecă cu multe cărți în dezordine, câteva în picioare, altele înclinate și altele stivuite orizontal, iar de-a lungul unuia dintre pereți e și o canapea deasupra căreia e agățată vechea fotografie cu casa despre care i-a zis Sigve, iar pe latura scurtă a camerei e o fereastră și în fata ei se află un fotoliu vechi și în dreapta e o ușă și Sigve intră cu două pahare de bere și îl pofteste pe Asle să se așeze și face semn spre masă și Asle se așază și Sigve pune în fața lui Asle un pahar și pune apoi celălalt pahar pe latura opusă a mesei, lângă tabla de șah, vizavi de Asle

E cu totul altceva decât să locuiești în podul unui adăpost pentru bărci, zice Sigve

Și Asle nu zice nimic și Sigve se duce în bucătărie și se întoarce cu sticla de bere, care acum nu mai e decât pe jumătate plină, și o așază pe masă între ei și ia loc și ridică paharul și zice noroc și Asle își ridică paharul și zice noroc și bea și niciodată nu prea i-a plăcut gustul berii, dar chiar dacă nu are un gust bun, măcar îi face bine, îl liniștește, după destulă bere viața i se pare mai bună, așa de bună cum n-ar fi niciodată fără bere, își zice Asle scoțându-și

punga cu tutun și rulându-și o țigară și Sigve îi urmează exemplul și pe masă e deja o scrumieră și Asle își aprinde țigara și îi întinde lui Sigve chibritul aprins și Sigve își aprinde țigara și stau amândoi fumând o vreme fără să zică nimic

Deci azi te-ai mutat de acasă, zice Sigve

Și eu trebuia să merg la Liceu, zice el

și arată spre cărți și zice că citește mult, tot felul de cărți, despre un subiect sau altul, chiar și poezie citește și asta îi place cel mai mult să citească, chiar și din poezia modernă, așa-zis ininteligibilă, înțelege mai tot timpul ceva, nu că ar înțelege-o în modul obișnuit, cum înțelegi alte lucruri, dar o înțelege cumva, într-un alt mod, ea trebuie înțeleasă cu altceva decât cu mintea, cu altceva decât cu rațiunea, zice Sigve și ia o înghițitură zdravănă

Poeziile astea sunt de neînțeles ca viața însăși, zice el

Da, zice Asle

și zice că el nu a citit așa mult, doar ceea ce a trebuit să citească la școală și Sigve zice că ratează multe lucruri, dar că poate să ia cu împrumut două cărți de la el, dacă vrea, și că citindu-le va înțelege ce spune, zice el, dar că le vrea înapoi, fiindcă cele pe care i le împrumută sunt două dintre cărțile care îi plac cel mai mult, zice Sigve și se ridică și începe să caute prin bibliotecă

Niciodată nu găsesc cărțile pe care le caut, zice el

și Asle fumează și bea din bere

Am găsit-o pe una, e un volum de proză, niște povestiri, texte de Samuel Beckett, zice el

și Sigve îi întinde cartea lui Asle

Ai auzit de el? zice Sigve

Nu, zice Asle

și Sigve caută mai departe

și asta e bună, poeme de Georg Trakl, el era din Austria, așa că scria în germană, dar poemele sunt în traducere norvegiană, bineînțeles, zice el

Nici de el nu ai auzit, zice Sigve și Asle dă din cap că nu și Sigve îi întinde și cartea asta lui Asle și îi zice să citească ambele cărți și că le vrea, evident, înapoi, zice și Sigve zice că toate cărțile și le-a cumpărat singur, doar că nu își cumpără niciodată cărți la prețul întreg, că ar fi prea scump, dar o dată la doi ani librăriile au reduceri la toate cărțile, iar atunci are și Librăria din Aga reducere, Asle știe că există o Librărie și în Aga? e mai jos puțin pe stradă, cum te uiți dinspre Cooperativă sau dinspre casa lui, e ascunsă în spatele Bisericii, Asle trebuie să meargă mâine sau într-una din zilele astea acolo ca să-și cumpere manuale, și acolo, la Librăria din Aga, sunt uneori reduceri și atunci își cumpără și Sigve cărți, zice el și tace un moment și apoi zice că lui a început să-i meargă rău abia când s-a mutat la Bjørgvin, atunci a început el să bea prea mult și să-și facă prieteni nepotriviți, cum se zice, dar erau oameni buni și nu prieteni răi în sine, nu, dar până la urmă a ajuns să fie concediat de unde lucra, de la un depozit din Bjørgvin, fiindcă nu mai dăduse pe la muncă de câteva zile și fiindcă atunci când venea la muncă, venea beat, și asta era adevărat, așa că a început să bea și mai mult, iar de aici a ajuns la spargeri, pușcărie și delir alcoolic, nu l-ar minți dacă n-ar fi trecut prin asta, delirium tremens, cum se zice în latină, și nu-i dorește nici celui mai mare dușman să ajungă așa, au trebuit să-l ducă la închisoarea din Bjørgvin, cea de lângă Piața de Pește, și apoi la Spital și după ce s-a făcut mai bine a fost transferat înapoi la închisoare și când și-a

ispășit pedeapsa și-a cumpărat, deci, înainte de toate o geantă neagră, pe care încă o folosește, și geanta era neagră și de plastic și avea un fermoar, și pe lângă geantă trei sticle de tărie și, dintre toate lucrurile posibile, o tablă de șah cu piese, și a luat autobuzul înapoi la Barmen, de fapt el și Asle s-au întâlnit în seara în care s-a întors acasă și i-a povestit totul lui Asle atunci, era în aceeași seară în care Asle ieșise din trupa în care cânta, în seara aia Sigve i-a zis mai multe decât trebuia, l-a luat gura pe dinainte, sigur, zice el, și i-a zis că tot trebuie să meargă undeva, nu poate să rămână pe drumuri, și a ajuns beat la părinți, a fost jenant, și zisese că mai devreme sau mai târziu tot trebuie să-și revadă părinții, zice Sigve și trebuia să se întoarcă acasă, fiindcă nu avea unde altundeva să meargă, nu avea unde altundeva să locuiască și tot era mai bine să stea în podul unui adăpost pentru bărci decât sub cerul liber

îmi amintesc, zice Asle

Îți amintești? zice Sigve

M-a luat gura pe dinainte în seara aia, zice el

și Asle zice că-și amintește când Sigve i-a spus că mai devreme sau mai târziu tot trebuie să-și revadă părinții și i-a întins lui Asle o sticlă de tărie și el a luat o înghițitură și Sigve și-a dat o palmă peste obraz și a zis din nou că la un moment dat tot trebuie să treci pe la părinți și a plecat mai departe cu geanta în mână și sticla de tărie la jumate în cealaltă, zice Asle și Sigve zice că așa a fost, da, fiindcă își amintește totul sau măcar aproape totul, zice Sigve

Dar nu vreau să vorbesc despre asta, zice el

Nu, zice Asle

A trecut multă vreme de atunci, zice Sigve

O luasem pe ulei, la un moment dat beam zi și noapte, zice el

și zice că acum bea doar câteva pahare de câteva ori pe săptămână și la sfârșit de săptămână, dar niciodată nu mai bea dimineața, niciodată, zice el, nici măcar în zilele libere nu bea dimineața, fiindcă dacă începi să bei dimineața, trebuie să fii foarte atent, a aflat pe pielea lui, zice el, așa că orice-ar face, Asle să nu bea dimineața, poate să bea seara, dar niciodată dimineața, zice Sigve și Asle își golește paharul și Sigve i-l umple și zice că e ciudat cât de mult seamănă Asle cu pictorul acela care trăiește în Stranda și Asle își zice că ar trebui să se întoarcă acasă, trebuie să despacheteze și să se instaleze sau măcar să-și instaleze șevaletul și să-și pună materialele de pictat la locul lor, dar și celelalte lucruri, sigur, însă n-ar trebui să-i ia prea mult, și apoi vrea să se culce, și Asle zice că ar trebui s-o ia spre casă

Data viitoare mergem la o bere la Hotel, zice Sigve

Da, zice Asle

Și cartea ta de identitate, cea pe care ai primit-o prin poștă, putem s-o rezolvăm, cum am zis, zice Sigve

O ai cu tine? zice el

și Asle dă din cap că da și își scoate portofelul și cartea de identitate și i-o dă lui Sigve și el se uită la ea și zice c-o să fie floare la ureche să schimbe cifra nouă de la sfârșit într-un patru, fiindcă e scrisă cu pix albastru obișnuit și el are mai multe pixuri, așa că unul dintre ele tot trebuie să aibă aceeași culoare, și apoi o să trebuiască poate să mai răzuiască puțin cu un ac, încet și cu grijă, ca să nu se vadă, în partea de sus a cifrei nouă și iată cum dintr-odată Asle o să fie suficient de mare încât să-și cumpere bere atât de la Cooperativă, cât și de la Hotel, și chiar dacă intră cineva la

bănuieli, nu-i pasă nimănui, nu e vina lor dacă e o carte de identitate falsă, zice Sigve

Da, zice Asle

și Sigve scoate câteva pixuri și o foaie de hârtie și o gumă de șters și un ac și trage o linie pe foaie cu fiecare pix în parte și îl alege pe unul dintre ele și începe să răzuiască încet, încet, cu acul semicercul din partea de sus a cifrei nouă și abia atinge hârtia cu vârful acului și apoi șterge hârtia cu grijă cu guma de șters, ridică la lumină cartea de identitate și o privește atent și o pune jos pe masă și ia pixul pe care l-a ales și dublează liniile din partea de sus a cifrei nouă până devine cifra patru și Sigve ridică cartea de identitate și zice că a ieșit bine, nu-ți poți da seama că nu e un patru, sau poate că-ți poți da seama dacă te uiți de aproape cu lupa, dar nimeni nu face asta la hotel sau la magazin, așa că Asle își poate cumpăra acum câtă bere vrea, zice Sigve

Mulțumesc frumos, zice Asle

și Asle zice că ar fi timpul să plece acasă

Trebuie să despachetez și măcar să montez șevaletul, zice el

Da, clar, zice Sigve

Dar într-o zi, mai devreme sau mai târziu, poate bem câteva pahare de bere la Hotel, zice el

și Sigve îi zice lui Asle să nu uite fotografia casei și merge și o dă jos de pe perete

Se vede că a stat agățată acolo multă vreme, zice Sigve

și îi zice lui Asle să treacă pe la el și să bată la ușă când vrea și vor merge la Hotel, pentru el e bine oricând după-amiaza sau seara, zice el și Asle zice că sigur, va veni

Mersi pentru bere, zice el

Cu plăcere, zice Sigve

și Sigve îi zice să nu își uite cărțile și intră în cameră și ia cele două cărți și Asle le ia și își deschide geanta și le pune înăuntru

Asle, pictorul ăla din Stranda, are o geantă de piele exact ca a ta, zice Sigve

și Asle nu înțelege de ce Sigve simte nevoia să tot vorbească despre Asle ăsta, pe care sigur îl cunoaște, dar poate e doar o invenție de-a lui? ceva ce doar zice? își zice Asle și el și Sigve își zic salut și Asle iese și sub brațul drept poartă vechea fotografie cu casa unde stă cu chirie Sigve și Asle își zice că ar trebui s-o viziteze pe Buna, dar miroase a bere și ea sigur o să observe și n-o să-i placă deloc, așa că ar fi mai bine s-o viziteze mâine, fiindcă azi a fost deja la ea o dată împreună cu părinții, iar în fiecare zi după Liceu o să o viziteze pe Buna la Azil, își zice, dar a fost bine să bea niște bere, poate o să-și cumpere și el o sticlă sau două, își zice Asle și intră la Cooperativă și își ia o sticlă de bere și merge la casă și casierița îl întreabă dacă poate demonstra că are optsprezece ani și e suficient de mare să-și cumpere bere, da, chiar așa îl întreabă, dacă poate demonstra, își zice Asle și își scoate portofelul și cartea de identitate și i-o întinde și ea o privește și i-o întinde înapoi lui Asle și bate prețul la casa de marcat și Asle plătește și deschide geanta și își pune sticla de bere în geantă lângă caietul de schițe și scrumieră și cele două cărți împrumutate de la Sigve, apoi casierița îi zice la revedere și Asle zice la revedere și iese și trece strada în jacheta lui de catifea, cu geanta pe umăr și cu părul lui șaten lung până la spate, trece strada și eu stau la masa rotundă din fața ferestrei privind mereu același loc din mare, reperul meu dintre valuri și cred că am ațipit puțin, îmi zic și sigur focul s-a

stins în sobă și îmi dau seama că mi-e cam frig și că afară încă nu s-a întunecat, dar în perioada asta a anului e toată ziua puțin întunecat, și dacă aș fi fost ca de obicei, la ora asta aș fi pictat de zor, dar îmi dau seama că nu-mi mai vine deloc să pictez și mereu mi-a plăcut să pictez, de când eram copil mi-a plăcut, iar acum, îmi zic, o să mă ridic să fac din nou focul în sobă cât să încălzesc în camera, îmi zic, și poate mănânc ceva? îmi zic, trebuie să-mi pun ceva pe pâine, îmi zic și mă simt în continuare atât, atât de obosit și poate să dorm? să mă întind puțin pe bancă sau să citesc puțin mai întâi? fiindcă am chef să citesc, îmi zic și de multă vreme n-am mai avut chef să citesc, fiindcă pictatul m-a absorbit cu totul, mi-a ocupat tot timpul, dar cel pe care-l chema Sigve citea mult, însă a murit pe neașteptate într-o dimineață pe când mergea la muncă la Fabrica de Mobilă, a căzut secerat în plină stradă și nu era așa în vârstă, îmi zic, și Ales citea mult, citea de toate, iar în ultimii ani, după ce s-a apucat să picteze icoane, citea mai ales despre pictura de icoane, dar și în ultimii ani de viață citea mult din misticii creștini ai Evului Mediu și în special citea mult din Meister Eckhart, pe el l-am citit și eu și aș putea să mai citesc ceva din Meister Eckhart, îmi zic și mă gândesc cum zicea adesea Ales că tablourile mele au ceva din scrierile lui Meister Eckhart, nu direct, evident, cu toate astea făceam ceva asemănător în pictura mea, zicea ea și sigur avea dreptate în ce spunea și e frig, îmi zic, trebuie să fac focul în sobă, îmi zic și mă gândesc cum Ales adesea zicea că așa-zișii creștini, catolicii și alții, iau întruna numele lui Dumnezeu în deșert, din nou și din nou, cei care iau numele lui Dumnezeu în deșert cel mai puțin sunt cei care nu vorbesc despre Dumnezeu niciodată, fiindcă, după cum zicea Ales, der Mensch kann nicht

wissen, was Gott ist, cum scria Meister Eckhart, asta zicea Ales, și mai zicea și că Was Gott für sich selbst ist, das kann niemand begreifen, zicea ea, ja Gott ist keinem Dinge völlig nichts, Gott ist für sich selbst nicht völlig nichts, Gott ist nichts, was man in Worte fassen kann,² zicea Ales că scrie Eckhart si, când auzea cum mulți creștini iau numele Domnului în deșert, se gândea că dacă Dumnezeu era într-adevăr cum credeau ei că este, ea n-ar fi crezut deloc în el, zicea ea, îmi amintesc că mi-a zis asta într-una din primele noastre zile împreună, îmi zic și am citit mult prea puțin, dar din când în când am mai citit și eu din Biblie și anumite pasaje mi-au oferit multe, dar mai ales partea unde scrie că împărăția lui Dumnezeu e înăuntrul vostru, în noi, în mine, fiindcă mereu simt prezența lui Dumnezeu, îmi zic, și Asle zicea că poate simt, de fapt, prezența îngerului meu păzitor? sau a Sfântului Duh, care mă însoțește? zicea ea, mă gândesc, dar astea sunt doar cuvinte, fiindcă până la urmă care e diferența? îmi zic și mă gândesc că Biblia trebuie interpretată, citită metaforic, tocmai ca o metaforă, da, ca o imagine, ca un tablou cu adevărul ei propriu, fiindcă Biblia e literatură și, dacă te gândești bine, literatura și pictura sunt același lucru, îmi zic, iar ca să înțelegi Biblia trebuie să începi cu spiritul ei, căci slova omoară, dar Duhul dă viața, cum a scris apostolul Pavel,³ fiindcă chiar dacă Biblia e literatură e și mult mai mult decât literatură, mă gândesc, și chiar și eu, care sunt la limita exterioară a Bisericii Catolice, îmi zic, sau mai degrabă în afara ei, din cauza felului în care gândesc, mi-am găsit cu toate astea locul în Biserică, mă gândesc, și să te consideri pe tine însuți catolic nu e doar o credință, e un mod de a exista și de a fi în lume, care seamănă întrucâtva cu viața de artist, de vreme ce a fi pictor e un

mod de viață în sine, un mod de a fi în lume, și pentru că cele două moduri de a fi în lume coexistă și se completează în măsura în care ambele creează o distanță față de lume și trimit spre altceva, ceva care există în lume, ceva imanent, cum se zice, și care deopotrivă trimite în afara lumii, ceva transcendent, cum se zice, și nu e pe deplin inteligibil, îmi zic și mă gândesc iar că împărăția lui Dumnezeu e înăuntrul meu, pentru că împărăția lui Dumnezeu există, îmi zic, și îi simt prezența când îmi fac cruce, îmi zic și-mi fac cruce, ceea ce fac tot timpul, la bine și la rău, dar numai când sunt singur, cu excepția momentelor când sunt la Biserică, și o fac de multe ori în fiecare zi, când mă cuprinde durerea, dar și recunoștința, da, chiar și atunci, fac semnul crucii la bine și la rău și îmi dă forță, asta e sigur, deși nu aș putea să zic despre ce fel de forță e vorba, fiindcă forța e dincolo de cuvinte, dar există, există cu adevărat, și e imposibil de înțeles fiindcă nu e nimic de înțeles, îmi zic și privesc toate rozariile agățate deasupra băncii, am multe rozarii și pe toate le- am primit de la Ales, iar acum cele pe care le- am primit de la Ales sunt agățate împreună cu cele care i-au aparținut lui Ales într-un cui deasupra unuia dintre capetele băncii, cu excepția celui pe care îl port mereu la gât, îmi zic și mă gândesc că există o forță enormă și în euharistie, de fiecare dată când preotul ridică pâinea pentru a oficia consacrarea, cum i se zice, și-a preface pâinea în trupul lui Cristos, din ea, din azimă emană un soi de lumină, am văzut-o cu ochii mei, o lumină slabă se răspândește din azimă mai puternic sau mai slab, iar în jurul ei e un fel de aură, uneori lumina asta abia se poate distinge, e ca prin ceață, dar în interiorul ceții încă se vede ca un soi de aură în jurul ei, e de neînțeles, dar știu ce am văzut și firește că ar putea să fie

doar închipuirea mea, și ce-i cu asta? îmi zic și mă gândesc că cuvintele, limba, ne leagă de Dumnezeu și ne și despart de Dumnezeu în același timp, îmi zic și s-a făcut așa frig încât trebuie să fac focul în sobă, îmi zic și mă ridic și Brage cade pe podea, am uitat că stătea și dormea în poala mea, ce rău îmi pare, îmi zic și Brage mă privește cu ochii lui de cățel și eu mă duc la sobă și pun câteva surcele și vreascuri și un buștean și le aprind și focul se pornește imediat și mai pun un buștean în sobă și privesc flăcările și mă gândesc că n-aș fi devenit niciodată catolic dacă n-ar fi fost Ales catolică, dar că m-am convertit și fiindcă nu puteam să mai beau cum obișnuiam să beau, ajunsesem să beau de dimineața până seara și nu puteam s-o mai tin așa, trebuia să fiu treaz dacă voiam să pictez bine, dacă beam chiar și puțin, precizia și concentrarea pe care o cereau pictatul dispăreau, așa că aveam de ales, ori pictura, ori băutura, îmi amintesc și am înlocuit alcoolul cu slujba de la biserică, pentru că ceva tot îți trebuie, îmi zic și mă gândesc cum pe vremea când eu și Ales locuiam în Bjørgvin, ajunsesem spre sfârșit să-mi petrec multă vreme la Crăsmă, îmi amintesc, și nu de puține ori Ales a venit să mă ia, îmi amintesc, că pe atunci beam de dimineața până noaptea târziu și nu mi-a părut niciodată rău că m-am convertit, fiindcă mi-a făcut bine să devin catolic și nu doar să simt mereu prezența Domnului și atât, cum mi se întâmpla și înainte să mă convertesc, și Ales a formulat-o atât de clar, în vreme ce eu am mereu numai gânduri tulburi, îmi zic, dar acum, când îmi dau seama că mi-am pierdut orice dorință de-a mai picta, poate voi începe să citesc mai mult? fiindcă Ales citea, citea și citea întruna, când era vorba de literatură citea în toate limbile scandinave, iar literatură de specialitate citea și în engleză și

germană pe deasupra, deci în asta ne asemănăm, fiindcă eu, chiar dacă nu am terminat Liceul, urmasem secția de limbi străine, specializarea engleză intensiv, dar când am renunțat la Liceu și am început Școala de Artă abia dacă puteam citi vreo carte în engleză sau germană, să nu mai zic de franceză, din care nu înțelegeam nimic, dar în engleză și germană am învățat să citesc treptat, cu franceza a fost mai greu, nu mi-au rămas din franceză decât câteva expresii de-a gata pe care le pot folosi oricând și atât, și în timp ce privesc focul mă gândesc că știu așa puțin, nu știu nici măcar lucruri simple, ca de exemplu de ce îmi semnez mereu tablourile cu un A mare în colțul din dreapta al tabloului și de ce pictez titlul pe spatele ramei, în partea de sus a tabloului și mereu cu vopsea neagră și groasă de ulei, de ce fac asta? mă întreb și mă gândesc că toate titlurile mele au fost ori în nynorsk, ori în latină, iar cele în latină erau mereu citate din slujba latinească, fiindcă îmi plac mai mult slujbele ținute în latină, mă gândesc și nu mai pot să stau privind flăcările pe ușița deschisă a sobei, îmi zic, și n-am mai mâncat nimic de mult, deci chiar dacă nu mi-e foame trebuie să-mi fac o felie de pâine cu ceva, îmi zic și închid ușița sobei și mă duc în bucătărie și văd pulpa afumată de miel atârând în cârligul ei, aproape că n-a mai rămas deloc carne pe ea și-mi zic că mi-e foame, dar în același timp nu vreau să mănc, mă gândesc, dar aș putea să beau ceva, îmi zic și-mi torn un pahar de apă bună și rece și îl beau dintr-o înghițitură și sunt în continuare obosit, să mă întind puțin pe bancă? îmi zic și intru în cameră și mă întind pe bancă și trag peste mine pătura cea gri, cea pe care mi-a dat-o Buna când au venit s-o ducă la Azil și pe care am avut-o cu mine peste tot unde am locuit, iar Brage sare lângă mine și se

încolăcește la picioarele mele și închid ochii și îl văd pe Asle stând într-o bancă din fundul clasei și Profesorul, în față la catedră, zice că el ne va învăța engleza, care e materia principală, și franceza, pe care începeți să o învățați pentru prima dată, zice el, și ca să aflu mai multe despre noi o să ne pună să citim un text cu voce tare în engleză și a adus cu sine un text pe care, să ne zică drept, l-a scris el însuși tocmai pentru asta, și e împărțit în paragrafe, zice el și fiecare dintre voi va citi câte un paragraf, putem să începem de la dreapta, cu tine, îi zice Profesorul fetei din prima bancă din dreapta, și ar fi bine dacă ați rămâne în băncile unde sunteți acum, prima oară vă ziceți numele și apoi citiți, fiecare dintre voi va citi câte un paragraf și el între timp își va face o listă cu numele celor din clasă ca să poată reține toate numele noastre, ai așa multe nume de ținut minte când ești profesor de atâția ani ca el, zice Profesorul și pune niște foi capsate în fața fetei așezate în rândul din stânga rândului unde stă Asle și ea își zice numele și începe apoi să citească și, din ce își poate da seama Asle, citește bine în engleză, pronunță cuvintele frumos și citește cu o intonație bună și apoi termină și îi întinde foile băiatului din spatele ei și el își zice numele și începe să citească, iar Asle nu-și poate da seama dacă citește bine sau rău, fiindcă i s-a făcut brusc frică, foile merg din bancă în bancă și se apropie din ce în ce mai tare de el și imediat vor ajunge și la el și va trebui să spună cum îl cheamă și să citească apoi cu voce tare și niciodată nu i-a mai fost așa frică, iar frica asta crește și crește pe măsură ce foile se apropie de el și unul după altul toți colegii își spun numele și citesc și niciodată, niciodată în viață nu i-a fost așa frică, corpul i-a înțepenit și frica asta groaznică îl străpunge ca un țăruș, un țăruș care- 1 paralizează cu

totul și nu poate, nu poate s-o facă, trebuie să scape, nu poate, își zice Asle și respiră din ce în ce mai greu și se teme c-o să cadă de pe scaun și i-au transpirat palmele și își încleștează mâinile pe marginile băncii și se apleacă peste bancă și părul îi atârnă peste față și e complet țeapăn și nu, n-o să reușească, trebuie să fugă, dar nu poate nici măcar să fugă, să scape, fiindcă n-are cum, a încremenit de-a dreptul, nu se poate mișca și fata din banca din fața lui se întoarce și-l privește și-i întinde foile capsate și Asle le ia și mâinile îi tremură așa tare încât îi e teamă că foile o să cadă pe jos, dar reușește să le așeze în fața lui pe bancă și rămâne tăcut o clipă și apoi începe să citească cuvânt cu cuvânt, vocea îi tremură, se oprește, sare peste un cuvânt și îl aude apoi pe Profesor zicând mulțumesc și Asle ia foile și mâinile îi tremură ceva de groază și se întoarce și îi întinde foile tremurătoare fetei din banca de lângă el și ea ia foile repede și el se întoarce cu fata și tremură din toate încheieturile și fata care stă lângă el își zice numele și începe să citească cu voce calmă și îi face bine s-o audă citind, fiindcă vocea ei e atât de calmă și citește cu o intonație așa domoală, își zice Asle și simte cum începe să se liniștească, de parcă vocea fetei care citește îl liniștește, ce se întâmplă? se întreabă și se gândește cum mereu îi va fi frică să citească cu voce tare și la școală se citește mereu cu voce tare, își zice și se gândește că nu poate să meargă la școală dacă o să i se facă mereu așa frică și că trebuie să renunțe la Liceu, își zice, sau că trebuie să vorbească cu Profesorul și să-i spună, să-i spună că îi e cumplit de frică să citească cu voce tare și să-l roage să nu-l mai pună să citească, își zice, altfel va trebui să renunțe la Liceu, și poate renunța fără probleme, nu are nevoie să termine Liceul, nu-l obligă nimeni, la școala primară și la gimnaziu

a trebuit să meargă, dar de Liceu n-are nevoie, își zice și Profesorul zice că imediat se termină ora și începe pauza, au parcurs cam jumătate din text la ora asta de engleză, iar cei care n-au citit își vor spune numele și își vor citi paragraful la următoarea oră de engleză, zice el și Asle se gândește că ora următoare e matematică și chiar dacă nu știe să socotească bine și n-a știut niciodată să socotească bine și niciodată nu va învăța să socotească și nu va pricepe niciodată nimic din ce se numește matematică, măcar nu va trebui să citească cu voce tare, își zice, iar ultima oră e ora de istorie, o materie care i-a plăcut mereu lui Asle și nici acolo nu va trebui să citească cu voce tare, așa că a scăpat de asta pe ziua de azi, dar mâine are franceză și norvegiană și nu știe niciun cuvânt în franceză, așa că la ora de franceză nu va trebui să citească, își zice Asle, dar la ora de norvegiană poate că va trebui să citească cu voce tare și înainte de oră îi va spune Profesorului de norvegiană că nu poate citi cu voce tare, că-i e teribil de frică de asta, groaznic de frică să-și audă propria voce citind cu voce tare, așa că trebuie să fie scutit, altfel va fi obligat să renunțe la Liceu, asta o să-i spună, își zice Asle și Profesorul de norvegiană predă și istorie, el a fost cel care la prima oră a scris pe tablă orarul și numele profesorilor și cărțile de care au nevoie, era îmbrăcat puțin ciudat, purta pantaloni gri și o jachetă albastră-cenușie de catifea și avea atât curea, cât și bretele la pantaloni, și atât cureaua, cât și bretelele erau înguste și ambele erau vizibile, ieșeau în evidență, și pantalonii îi erau largi și la fel și jacheta de catifea, și mai purta și o cravată subțire și roșie, în vreme ce Profesorul de engleză și franceză nu purta decât pantaloni și un pulover, pantaloni gri și un pulover alb cu dungi albastre și eu stau întins pe bancă cu pătura

gri bine strânsă în jurul meu și deschid ochii și îl apuc pe Brage și-l trag mai aproape de mine și închid ochii la loc și Brage se foiește puțin și-l mângâi pe blană, închid ochii și-l văd pe Asle zicându-i lui Beyer că nu vrea să participe la vernisaj și Beyer zice că acum, când are prima expoziție, nu vrea să vină la propriul vernisaj? păi atunci, zice Beyer, nu se va vinde nici măcar un singur tablou, zice el, un pictor total necunoscut, un debutant, ba chiar cineva care încă este sau a fost până de curând student la Școala de Artă, și care nu vrea nici măcar să participe la propriul vernisaj

Incredibil, zice Beyer

Trebuie neapărat să vii la vernisaj, totii pictorii se duc la propriile vernisaje, zice Beyer

N-am auzit de vreun pictor care să nu se ducă la propriul vernisaj, zice el

și Beyer zice că n-a mai pomenit așa ceva, Asle trebuie neapărat să vină la vernisaj, zice el, totii pictorii trebuie, pur și simplu așa stau lucrurile, la vernisaj pictorii își întâlnesc publicul, pe cei care poate vor cheltui o grămadă de bani pentru un tablou, nu e firesc să vrea să-l cunoască pe artist sau măcar să-l vadă înainte să cumpere? zice Beyer și Asle îl roagă să le transmită salutări din partea lui celor care o să vină la vernisaj și să le spună că îi e teamă de mulțimi așa mari

Nu merge să transmiți salutări și atât, trebuie neapărat să fii acolo, zice Beyer

Dar nu am curaj, zice Asle

și Beyer zice că Asle a făcut atât Liceul, chiar dacă nu l-a terminat, cât și Școala de Artă, chiar dacă nici pe ea n-a terminat-o, zice el, așa că n-are cum să nu fie obișnuit cu mulțimile, zice Beyer

și Asle zice că se descurcă să fie în mijlocul mulțimilor atâta vreme cât nu trebuie să spună nimic, fiindcă îi e cumplit de frică să vorbească în public, chiar și în clasă, la școală, o să-i povestească cândva lui Beyer cum era la Liceu înainte să renunțe, zice și îl aude pe Beyer zicând că da, bine atunci, artiștii sunt o specie aparte, dar în cazul ăsta e important să apară măcar un interviu cu Asle ca tânăr artist debutant în *Ziarul de Bjørgvin*, nu se întâmplă mereu ca ziarul să publice interviuri cu artiști debutanți, dar se întâmplă uneori, și fiindcă tablourile sunt așa bune, asta e evident, s-a gândit că s-ar putea să reușească să-i aranjeze un interviu, zice Beyer și Asle zice că da, e de acord cu interviul, zice și Beyer zice că ce bine, bine atunci, va încerca să stabilească o întâlnire, cel mai probabil va fi la Grand Kafé, zice, și Asle zice că n-a fost niciodată acolo și că nu știe unde e restaurantul și Beyer zice că, dacă va reuși să-l stabilească, poate doar să treacă pe la Galeria Beyer cu ceva timp înainte de interviu și îl va însoți el până la Grand Kafé, zice și Asle îi mulțumește și eu stau întins pe bancă și mă gândesc că nu pot să tot stau așa întins pe bancă, îmi zic, dar în cameră s-a făcut cald și bine, așa că închid ochii la loc și-l văd pe Asle stând la fereastră în casa maro și privind afară și gândindu-se cum cu ceva vreme în urmă i s-a luat un interviu pentru *Ziarul de Bjørgvin* și a rezultat un articol mare cu titlul „Frică de mulțimi“, frică de mulțimi, frică, s-a gândit Asle când l-a văzut, frică de, s-a gândit, își zice Asle și vede o mașină trecând jos, pe drum, a mai văzut mașina asta, o dubită, de atâtea ori, își zice el și se gândește cum au pus în *Ziarul de Bjørgvin* o poză imensă și urâtă cu el purtând jacheta neagră de catifea și cu un fular la gât și cu geanta de piele maro pe umăr și cu părul lui până la umeri acoperindu-i aproape

în întregime față și în interviu jurnalistul ăsta, care era din Bjørgvin, zicea că e o dispută serioasă între criticii de artă cu privire la calitatea tablourilor lui, și întrebarea e, scria el, dacă nu cumva Galeria Beyer, de obicei atât de atentă cu selecția artiștilor săi, n-a comis o eroare în acest caz, dar rămâne de văzut, iar dacă cineva va vrea să cumpere tablourile rămâne de asemenea de văzut, a scris jurnalistul în *Ziarul de Bjørgvin*, își amintește Asle și se gândește cum interviul a constatat din întrebări obișnuite, la care Asle a dat răspunsuri obișnuite și se gândește că Beyer zisese despre interviu că, da, nu mai există niciun jurnalist cinstit pe lume, cu toții au ajuns jurnaliști pentru că nu știau să facă altceva, sigur că da, a zis Beyer, își amintește Asle și se gândește cum vernisajul a avut loc fără el și cum recenzia expoziției din *Ziarul de Bjørgvin* nici că putea să fie mai negativă, zicea că toate tablourile demonstrează o totală și irecuperabilă lipsă de talent, conținea multe lucruri de genul ăsta, își zice Asle și Beyer a zis că criticul o să ajungă cândva să se rușineze de aceste observații, criticii de artă au devenit din ce în ce mai slabi cu timpul, nu mai era ca pe vremuri, când oameni precum Anne Sofie Grieg lucrau ca critici de artă la *Ziarul de Bjørgvin*, ea n-a studiat istoria artei, dar fusese pe la toate marile muzee de artă din Europa și era o pianistă talentată și avea un simț deosebit pentru artă, dar ori îmbătrânise și nu mai voia să scrie, ori avusese vreun alt motiv, cert e că nu mai scria despre artă în *Ziarul de Bjørgvin*, acum despre artă scria un tinerel plin de ifose care terminase Universitatea și care nu vedea decât concepte și teorii în loc de picturi, în locul artei, doar din ăștia mai ajungeau critici de artă, a zis Beyer, dar din fericire, din mare fericire, majoritatea oamenilor aveau ochiul mai bun, fiindcă toate

tablourile lui Asle s-au vândut, ba chiar în numai două zile, în ciuda faptului că Asle nu a venit la vernisaj și în ciuda interviului și a pozei aceleia groaznice din *Ziarul de Bjørgvin* și în ciuda recenziei distrugătoare, dacă se poate numi recenzie, a zis Beyer, își amintește Asle, și Beyer a zis că, dacă e să fie sincer, le-a zis dinainte tuturor celor care obișnuiau să cumpere tablouri și chiar și celor care cumpărau numai din când în când că trebuie neapărat să vină și să cumpere, fiindcă tablourile pe care le expunea acum erau pictate de cel mai mare talent peste care a dat vreodată în lungă lui viață, așa le-a zis tuturor, i-a luat unul câte unul, a zis Beyer și, cum a zis, toate tablourile s-au vândut în două zile, a zis, își amintește Asle stând și privind pe fereastră și eu stau întins pe bancă și în cameră s-a făcut cald și bine și zic Brage și el mă privește cu ochii lui de cățel și eu îl mângâi pe spate și trag pătura mai strâns în jurul lui și-mi închid ochii și-l văd pe Asle la ușa căsuței unde locuiește Sigve, între Cooperativă și Azil, și se gândește cum tocmai a fost la Cooperativă și a cumpărat două sticle de bere și sub braț are fotografia vechii case unde locuiește Sigve și tabloul pe care l-a pictat cu casa, dar a durat mult prea mult s-o picteze și când a reușit într-un târziu s-o picteze, n-a pictat-o cum și-ar fi dorit Sigve s-o picteze, își zice Asle și se gândește cum primul lucru pe care l-a făcut azi după ce a terminat orele la Liceu, azi ca în majoritatea zilelor, a fost să meargă la Azil, la salonul unde e internată Buna, dar ea dormea și el s-a așezat pe un scaun din cameră și a remarcat cum fata și mai ales buzele Bunicii se învinețiseră și cum respira rapid și neregulat și Asle s-a gândit că nu trebuie s-o trezească, mai bine să se întoarcă mai târziu, își zice Asle și bate la ușa lui Sigve și nu primește niciun

răspuns și mai bate o dată, mai tare de data asta și aude pași repezi apropiindu-se de ușă și Sigve deschide ușa și are ochii mijiți și îl privește chiorâș și zice tu ești și nu pare foarte fericit să-l vadă pe Asle și Sigve zice apoi că s-a întins puțin și probabil a adormit, dar bine că l-a trezit Asle, zice, că dacă mai dormea mult și-ar fi stricat somnul de noapte, și i s-a întâmplat adesea, zice Sigve și-l invită pe Asle înăuntru și el intră și Sigve închide ușa la loc și încuie ușa și merg împreună în cameră

Gata orele și pe ziua de azi, zice el

Da, zice Asle

A fost bine? zice Sigve

Da, cât de cât, zice Asle

Bun așa, zice Sigve

și tac și Asle se gândește că Sigve sigur nici n- a observat că a adus fotografia și tabloul cu el și îi întinde lui Sigve tabloul și Sigve îl privește și nu pare impresionat de el, în orice caz nu zice nimic și Sigve merge și pune tabloul pe podea, sprijinit de bibliotecă, și Asle îi întinde fotografia și Sigve o agață la loc deasupra canapelei

Ce bine e s-o văd la locul ei, zice el

M-am obișnuit cu ea și aveam mereu senzația că lipsește ceva după ce ți-am dat-o, zice el

Mi-a lipsit, zice el

și tac amândoi și Sigve zice că îi face cinste lui Asle cu bere și ceva de mâncare în schimbul tabloului, și Asle, care era sigur că va primi ceva bani, fiindcă așa au stabilit sau măcar era de la sine înțeles, e puțin dezamăgit, dar nu zice nimic și Sigve îl întreabă dacă a mâncat și el zice că a mâncat un sendviș sau două la el acasă și

Sigve zice că el nu mănâncă de prânz chiar în fiecare zi, de fapt, o face rar, dacă e să fie sincer, poate o dată sau de două ori pe săptămână, își mai face uneori și singur de mâncare, știe să facă câteva feluri, sau poate că e prea mult spus că știe, zice el și râde, dar azi nu îi e așa foame, zice Sigve și Asle zice că nici lui, dar că a adus două sticle de bere cu el, așa că dacă îi e sete pot să bea un pahar, zice Asle și Sigve zice că oricând ar bea un pahar, zice el și Asle deschide geanta

Ce geantă faină ai, zice Sigve

și zice că se gândește des la geanta aia a lui, ciudat, zice el

De piele adevărată, nu-i așa? zice el

Da, zice Asle

Sigur n-a fost ieftină, zice Sigve

Mi-am cumpărat-o când am vândut chitara, zice Asle

Aia a fost ceva de pomină, nu i-a spart unul dintre voi un dinte cu pumnul altuia din trupă? zice Sigve

Ba da, zice Asle

Trebuie să-mi povestești, zice Sigve

și zice apoi că mai întâi să bea un pahar de bere și Asle scoate cele două sticle și le pune pe masă lângă tabla de șah

O sticlă pentru fiecare, zice el

Bun așa, zice Sigve

și merge și aduce un desfăcător și două pahare și Asle se așază și Sigve îi pune un pahar în față și pe celălalt și-l pune lui, în partea opusă a mesei, și se așază și își toarnă fiecare în pahar și își rulează amândoi câte o țigară și o aprind și Sigve zice că se bucură să vadă fotografia înapoi la locul ei pe perete, îi lipsea, se obișnuise să o privească din când în când, zice Sigve și Asle zice că

îi pare rău c-a durat așa mult să facă tabloul și se gândește că Sigve e nemulțumit cu felul în care a ieșit tabloul și o vreme tac amândoi

Mă gândeam c-o să fie altfel tabloul, zice Sigve

În culori, nu doar în alb și negru, zice el

Mă rog, aproape doar în alb și negru, zice el

și Asle zice că a încetat să picteze case și grădini și gospodării înșorite, primăvara, cu pomi fructiferi înfloriți și fiorduri scânteietoare și cu zăpadă pe vârfurile munților, nu mai suportă să picteze astfel de picturi solare, zice el, dar când Sigve l-a rugat să îi facă un tablou cu casa, nu a vrut să-l refuze, zice Asle și s-a gândit că dacă tot a acceptat să picteze casa în care locuiește Sigve, nu a vrut s-o picteze în culori pur și simplu, își zice și Asle zice că a pictat casa în alb și negru ca în fotografie

Voiam mai degrabă un tablou în culori, zice Sigve

Credeam că toate tablourile sunt colorate, așa credeam, zice el

Dar casa e albă și acoperișul e gri, acoperișul e făcut din țigle mari de ardezie gri, zice Asle

Dar dealurile și copacii sunt verzi, poate n-ai văzut copacul mare de lângă casă? zice Sigve

Și cerul e albastru, zice el

și Asle zice că a pictat atâtea tablouri cu case colorate și cu cer albastru în fundal că n-a mai vrut să picteze încă unul și Sigve zice că se gândea să agate tabloul pe perete, să aducă un strop de lumină și culoare în cameră, că și-așa e destul de gri și de întunecată, nu era nevoie de și mai mult întuneric, fiindcă mai tot anul e întuneric și mohorât de dimineață până seara, pe când soare, soare galben și cer, cer albastru nu vezi așa des, zice el și

Asle zice că înțelege foarte bine, dar că s-a plictisit să picteze astfel de tablouri, zice el

Da, pictezi cum vrei, zice Sigve

Dar tot o să-ți fac cinste pentru tablou cu bere și ceva de mâncare, fiindcă totuși l-ai pictat, zice el

și Asle zice că ar prefera să-i dea bani direct și zice cât obișnuiește să ceară pentru un astfel de tablou și Sigve zice că nu e o avere, așa că se face, zice el și ridică paharul și Asle ridică și el paharul și dau noroc în cinstea afacerii, în cinstea înțelegerii, zice el și dau noroc și beau și Sigve zice ce bine e să bei puțină bere, chiar că, zice el și zice că se bucură că și-a găsit în sfârșit un loc unde să stea și un loc de muncă stabil, că numai astea te țin să nu înnebunești de tot, doar Asle știe si-si amintește bine seara aceea când a venit la Stranda cu autobuzul de Bjørgvin și trebuia să meargă acasă la părinți, că ce altceva să facă? și a dat de Asle, zice Sigve și îi era groază să-i revadă pe ai lui și de aceea se îmbătase criță, în fine, e puțin spus, și coborâse din autobuz cu mult înainte de stația cea mai apropiată de casă și a dat de Asle și au intrat în vorbă și i-a povestit lui Asle mult prea multe lucruri în seara aia, dar sigur le știa de dinainte, cum că taică- său era un soldat german staționat în Norvegia, că era pui de neamț, cum se zice, și asta e o mare rușine, cea mai mare rușine, dar, ca să fie sincer, nimeni din Barmen nu l-a batjocorit pentru asta, n-a primit nicio vorbă de ocară despre asta, dar mereu era acolo, în toate lucrurile care i se spuneau era o umbră de batjocură, în felul în care oamenii vorbeau cu el și în felul în care se uitau la el, totul era zis parcă în felul în care oamenii se uitau la el sau vorbeau cu el, sau poate era doar în mintea lui? se poate, dar tot era și va rămâne un

pui de neamț și taică-său probabil fusese împușcat de unii din Barmen și aruncat în Fiord cu un bolovan într-un sac de iută legat de picioare sau cel puțin așa se spunea, iar maică-sa nu voia să vorbească despre asta, voia ca totul să fie dat uitării, dar de câteva ori, și de fiecare dată când se îmbăta, o lua la întrebări și odată, când ea, ca de obicei, nu voia să-i spună nimic, a apucat-o de umeri și a scuturat-o și atunci i-a spus că tatăl lui adevărat a fost împușcat și scufundat în Fiord și că ceilalți germani nu știau ce s-a întâmplat cu el și s-au gândit că fugise, că dezertase ca un laș, ceva de genul ăsta i-a zis mama lui

Dar hai să nu mai vorbim despre asta, zice Sigve

Hai să nu, zice Asle

și beau și fumează și nu durează mult până beau toată berea fumând încontinuu, nici nu termină bine o țigară că își și rulează alta și Sigve zice că ori merg la Cooperativă să-și mai cumpere niște bere, ori merg la Hotel să bea acolo câteva pahare, zice Sigve, sau nu, zice el, mai bine iau autobuzul până în Stranda și merg la Hotelul Stranda, că au tot zis să meargă acolo, dar nu s-a nimerit niciodată, și acolo sigur se vor întâlni cu Asle, cu Tizul lui, fratele de nume, cel care seamănă leit cu Asle, chiar dacă e ceva mai în vârstă decât Asle, sau cine știe, zău, ar putea la fel de bine să fie de aceeași vârstă, Asle trebuie să-l cunoască, zice Sigve și dacă Tizul nu e la Hotelul Stranda, că acolo e în cea mai mare parte a timpului, și dacă n-are bani de bere bea de regulă cafea, deci dacă nu-i deja la Hotelul Stranda, Sigve știe unde locuiește, i-a spus, stă în pivnița unei case mai sus de Hotelul Stranda, că celălalt Asle, Tizul, poți să-i zici și așa, i-a arătat casa unde locuiește în pivniță, zice Sigve și se uită la ceas și zice că dacă se grăbesc sigur vor

prinde autobuzul de Stranda care vine peste cinci minute și Asle își zice că de ce nu, dar nu înțelege cum lui Sigve nu îi e rușine să meargă la Hotelul Stranda de vreme ce a intrat odată prin efracție acolo și așa a și ajuns Sigve pentru prima oară la închisoare, cel puțin asta a auzit spunându-se, dar nu poate chiar să-l întrebe pe Sigve dacă e adevărat, iar cu Tizul ăsta probabil că nu seamănă chiar așa mult cum zice Sigve, dar dacă și el pictează ar fi frumos să- 1 cunoască, își zice Asle și se ridică și Sigve ia paharele și sticlele goale de pe masă și le duce la bucătărie și le pune pe blat și zice Ordnung muß sein⁴, și Asle își pune geanta pe umăr și îl urmează pe Sigve și Sigve își ia pe el ceva geacă, o geacă groasă de fâș cu fermoar care arată destul de ciudat, e într-o nuanță neobișnuită de albastru cu care Asle niciodată nu s-ar gândi să picteze și Sigve se încheie la fermoar și Asle iese și Sigve îl urmează și încuie ușa de la intrare și merg împreună până în stația de autobuz și Sigve îi zice că lui Asle n-o să-i vină să creadă când își va întâlni Tizul, fratele de nume, zice el și autobuzul se apropie și Sigve îi face semn șoferului cu mâna și urcă amândoi în autobuz și Sigve plătește și Asle plătește și el și merg până în spatele autobuzului și se așază pe bancheta de acolo îmi place întotdeauna să stau în spate, zice Sigve

Și mie, zice Asle

Cât de în spate se poate, zice el

Da, mereu în spate, și pe banchetă dacă e liberă, zice Sigve

și se așază unul lângă altul pe bancheta din spatele autobuzului și în autobuz mai sunt doar câțiva alți pasageri, un cuplu mai în vârstă și o bătrână, care stau chiar în față și nici Asle, nici Sigve nu zic nimic, ci doar stau fără să-și zică nimic și Asle își dă seama că e

încă puțin neliniștit și Sigve îi zice lui Asle că pare stresat, i s-a părut stresat încă de când a venit, zice el, ca și cum s-ar fi întâmplat ceva, zice el și Asle nu răspunde și Sigve zice că Asle o să se liniștească după ce bea niște bere, o să-i facă bine, zice Sigve, după câteva pahare o să se liniștească cu totul, zice Sigve și Asle îl întreabă cum i-a mers ziua și el răspunde că ziua i-a fost ca toate celelalte zile și că doar prima zi când a început la Fabrica de Mobilă a fost rău, zice el, fiindcă a fost ziua când a făcut cunoștință cu Șeful și cu alții care lucrau acolo și detestă să vorbească cu oameni pe care nu-i cunoaște, chiar a fost rău, rău de tot, zice Sigve, și la început nici nu știa ce trebuie să facă, deși era în sine destul de ușor, trebuia doar să înșurubeze picioare și cotiere pentru un tip de scaun pe care-l făceau acolo, dar chiar și asta a trebuit învățat, e și în asta o pricepere, iar cel care făcuse asta înainte și care era acum mutat pe un post nou, mai complicat, l-a pregătit pe Sigve râzând și i-a arătat unde să fixeze picioarele scaunelor înainte să le înșurubeze și unde să fixeze cotierele înainte să le înșurubeze și unde să așeze apoi scaunul terminat și unde să care apoi toate scaunele după ce termina de înșurubat picioare și cotiere la zece scaune, cu câte un scaun în fiecare mână, și bineînțeles fără să lovească tocurele de la uși sau alte lucruri pe drum, da, toate muncile au tainele lor, zice Sigve, și în prima zi a reușit să facă probabil toate greșelile pe care le putea face, dar ziua următoare a făcut totul corect și cel care-l pregătise și care urma acum să ocupe o poziție mai înaltă și mai importantă în fabrică i-a zis că e gata pregătit, că de-acum încolo se descurcă singur, dar că, dacă are nevoie să întrebe ceva, poate să întrebe liniștit, a zis și a plecat și Sigve a rămas singur să înșurubeze

picioare și cotiere de scaune și o face deja de câțiva ani, și poate că nu sună chiar ca cel mai bun loc de muncă din lume, dar îi place ce face, zice Sigve, acum își face munca aproape din reflex, cum s-ar zice, și în timp ce lucrează se poate gândi la toate lucrurile la care vrea să se gândească sau poate să nu se gândească la nimic, ci doar să viseze cu ochii deschiși, aproape să picotească și, sincer să fie, cel mai rău lucru la locul ăsta de muncă erau pauzele de masă, fiindcă bineînțeles că totii cei care lucrau la Fabrica de Mobilă știau că e pui de neamț, dar nimeni nu-i spunea nimic, deși era sigur că toată lumea știe și după un timp a încetat să mai meargă la cantina unde mâncau ceilalți, ci doar se așeza pe unul dintre scaunele pe care le montase și mânca cele două sendvișuri pe care le lua la pachet în fiecare zi, mereu cu *brunost*⁵, și își bea cafeaua adusă într-un termos și astfel nu mai trebuia să vorbească cu nimeni, doar cu cel care aducea scaunele neterminate, cu șezut și spătar, și cu cel care aducea cotierele și cu cel care aducea picioarele de scaun mai schimba câte un cuvânt, cel puțin la început, dar după un timp primul venea doar cu șezutul și spătarul, al doilea venea doar cu cotierele și al treilea venea doar cu picioarele de scaun și niciunul dintre ei nu-i mai spunea nimic, și așa treceau zilele și se simțea bine, era lăsat în pace și își primea salariul în fiecare lună și salariul era bunicel, nu că te puteai îmbogăți din el, dar pentru el era mai mult decât suficient, zice Sigve și Asle îl întreabă dacă nu e plicticos și Sigve zice că nu, nu i se pare, iar dacă totuși se plictisește, se gândește mereu la următoarea mutare pe tabla de sah

Mutare? zice Asle

Da, am văzut că ai o tablă de șah pe masă, zice el

Da, zice Sigve

Am învățat să joc șah cât am fost închis, zice el

și zice că atunci când a ieșit de la închisoare, primul lucru pe care l-a făcut a fost să-și cumpere o geantă neagră de plastic negru, cea pe care o folosește în fiecare zi, și o tablă de șah cu piese, și de vreme ce nu avea pe nimeni cu care să joace șah a început să joace ceea ce se numește șah prin poștă, adică în fiecare vineri trimite prin poștă o scrisoare cu o mutare de șah și în fiecare miercuri primește o scrisoare de la cel împotriva căruia joacă, cu mutarea lui, și că astfel fac schimb de scrisori până când unul dintre ei câștigă sau se ajunge la remiză, zice Sigve și nu are nicio idee împotriva cui joacă, îi știe doar numele și adresa, de fapt nici nu-și mai amintește numele lui și nici adresa, dar după ce primește scrisoarea cu mutarea de șah se gândește mult la următoarea lui mutare și înainte să primească scrisoarea se gândește mult la ce mutare va face cel împotriva căruia joacă, zice Sigve, și mai mereu citește vreo carte, zice el, și uneori se gândește și la ce citește, dar adesea gândurile îi fug la perioada în care a avut delir alcoolic, cum i-a și povestit, și la perioada în care a stat la închisoare, dar a stat doar de două ori, zică lumea ce-o vrea, zice Sigve și zice că prima oară a fost atunci când el și încă unul cu care bea la Hotelul Stranda, unde urmează să meargă acum, voiau să mai bea ceva după ce barul s-a închis, așa că au spart pur și simplu ușa și au intrat în Hotelul Stranda ca să mai găsească ceva de băut, poate chiar și o sticlă de tărie, dar în scurt timp a venit Șeful de Post și i-a arestat și au stat în arest la Secția de Poliție, dar era doar o cameră cu un pat și o ușă normală, și au mutat patul astfel încât să se poată împinge cu spatele în capul patului și cu picioarele în ușă

și au împins ușa cu așa putere, fiindcă cel cu care ieșise la băut era bine făcut, încât au făcut-o să sară din balamale, așa că au spart și ușa aia și astfel au scăpat din Secția de Poliție și au ajuns la concluzia că cel mai bine ar fi să meargă până la Bjørgvin și au pornit pe drumul care ducea înspre Bjørgvin, fiindcă mai devreme sau mai târziu tot avea să treacă un autobuz, se gândeau și au făcut semn fiecărei mașini care a trecut, dar mașinile, când mai trecea uneori câte una, că era mijlocul nopții, treceau doar pe lângă ei și ei au mers și au tot mers și au obosit de tot la un moment dat, așa că s-au așezat pe masa unui stand de lapte de la marginea drumului și sigur au mai ațipit din când în când, dar de fiecare dată când mai trecea câte o mașină, unul dintre ei se ridica și se posta la marginea drumului, întinzându-și brațul cu degetul mare ridicat și absolut toate mașinile treceau pe lângă ei și de fiecare dată o așteptau pe următoarea și dura mereu o veșnicie până să mai treacă una și niciuna dintre ele nu oprea, așa că au decis să pornească mai degrabă spre următoarea stație de autobuz și au pornit din nou de-a lungul drumului și erau deja aproape trei și se simțeau oribil, dar la un moment dat a oprit în sfârșit o mașină și din ea au coborât doi bărbați, și cine să fie dacă nu chiar Șeful de Post și Adjunctul lui, și ce mai conta acum, și-a zis, era totuna

Iată fugarii, a zis Șeful de Post

N-au ajuns așa departe, zice el

și Adjunctul le-a pus cătușe amândurora și i-a băgat în mașină și Șeful de Post le-a zis că o să-i ducă direct în arest la Bjørgvin și o să se ajungă la proces și de data asta n-o să scape cu una, cu două, fiindcă de un lucru era sigur, anume că nu era prima infracțiune pe care o aveau pe conștiință, a zis el și apoi au fost duși în arest cu

adevărat, fiecare cu celula lui, cu prici, bancă de dormit și birou cu sertare și un loc unde să se pișe și să se cace și erau gratii la ferestre și au fost amândoi judecați și trimiși la închisoarea din Bjørgvin, zice Sigve, și după aia Doamne cât de rău îi părea pentru toate prostiile pe care le-a făcut și pentru aceste urme rușinoase de care n- o să mai scape nicicând, zice el și-și întinde mâinile cu tatuajele, trei puncte între degetul mare și arătător pe dosul palmei drepte, în formă de triunghi, lumea îi zice triunghiul boschetarului, zice, și în același loc pe mâna stângă are tatuate o inimă, o cruce și o ancoră, ce prostii nu faci la beție, zice și autobuzul virează și oprește în fața Hotelului Stranda și ei se dau jos și Asle zice că abia așteaptă să bea un pahar și Sigve zice că bine zici și acum întrebarea e dacă e și Tizul acolo, zice el, poate să intre el mai întâi în Hotelul Stranda să verifice dacă e acolo și dacă nu, pot să mergă să bată la ușa pivniței în care locuiește, fiindcă pivnița are ușă la stradă, și el știe, cum i-a zis deja, unde locuiește, zice Sigve și Asle să stea și să aștepte și Sigve intră în Hotel Stranda să verifice dacă Tizul e și el acolo și Asle rămâne afară și așteaptă în jacheta lui neagră de catifea și cu geanta de piele maro pe umăr și cu un fular la gât și-și rulează o țigară și o aprinde și Sigve iese și zice că da, Tizul e și el acolo, citind *Ziarul de Bjørgvin* la o ceașcă de cafea, așa că pot intra, zice Sigve și Asle urcă treptele și Sigve deschide ușa și Asle intră în hol și lângă recepție e o sală de mese și Sigve intră și Asle îl urmează, iar acolo, la o masă din fundul localului, cu spatele la perete, în dreptul unei ferestre, șade un tip cu păr șaten și lung și purtând o jachetă neagră de catifea și un fular în jurul gâtului, observă Asle și Sigve zice că trebuie să mergă la el să-l salute și Asle se îndreaptă spre Tizul lui, care-și

ridică privirea și Asle se gândește că cel care șade acolo chiar seamănă cu el, Sigve avea dreptate, își zice, iar Sigve și Asle merg către masa lui și Sigve zice că s-a gândit că ei doi trebuie să facă cunoștință, de vreme ce seamănă, zice el și Tizul se ridică și îi întinde mâna lui Asle și zice Asle și Asle îi întinde mâna și zice Asle și își dau mâna

Pe amândoi ne cheamă Asle, zice Asle

Da, chiar așa, zice Tizul

și se așază la loc și Asle se așază pe scaunul din fața Tizului și își pleacă privirea și Sigve zice că trebuie să bea un pahar de bere împreună, zice și se uită la Tizul lui Asle

N-ai bani de bere? zice Sigve

De-aia bei cafea? zice el

Parcă ești clarvăzător, zice Tizul

și Sigve zice că nu trebuie să fie clarvăzător ca să se prindă de atâta lucru și îl întreabă pe Tizul lui Asle dacă n-a reușit să vândă vreun tablou în ultima vreme și Tizul zice că n-a mai pictat în ultima vreme genul de tablouri pe care ar vrea lumea să le cumpere, ci a pictat doar genul de tablouri pe care vrea și simte nevoia să le picteze, dar a început să picteze două cu câte o barcă cu pânze în timpul furtunii, *Barcă pe furtună* se cheamă, ca toate tablourile de felul ăsta, zice el și și-a propus să le termine destul de repede, de vreme ce îi trebuie bani, și s-a postat ca de obicei lângă treptele de la intrarea în Hotelul Stranda cu tablourile sprijinite de zid și așteptând să treacă cineva să-i cumpere vreun tablou

Stai la intrarea în hotel să-ti vinzi tablourile? zice Sigve

Da, zice Tizul

Ai zis că n-o să mai faci asta, zice Sigve

Da, sigur că am zis, zice Tizul

și se lasă tăcerea

Dar am nevoie de bani, zice el

și recepționista se îndreaptă spre ei și Sigve îi șoptește lui Asle că o cheamă Gunvor și că e soția proprietarului Hotelului Stranda și ea vine la ei și îi întreabă cu ce poate să-i servească și Sigve zice că vor câte un pahar de bere fiecare, zice el și ea se uită la Asle și îl întreabă dacă are cartea de identitate la el și Asle își scoate portofelul și scoate dinăuntru cartea de identitate și i-o întinde și femeia se uită la ea și zice bine, trei pahare de bere și îi dă înapoi lui Asle cartea de identitate și se întoarce și pleacă

N-aș fi crezut că ai optsprezece ani, sau poate că da, totuși, zice Tizul

și Sigve aruncă o privire în jur și zice că Asle nu-i încă destul de mare, n-are încă optsprezece ani, dar că i-au făcut o șmecherie la cartea de identitate și a împlinit brusc optsprezece ani și Tizul zice că așa se face, da, știe și el, că a făcut același lucru cu propria carte de identitate, zice el, și a fost floare la ureche, mai că ai zice că ăștia scot cărțile de identitate doar ca să le modifice oamenii, zice el

Da, zice Sigve

Și, dacă modifici cu atenție, nimeni nu-și poate da seama că ai schimbat ceva, zice el

Pentru aia trebuie să te uiți cu lupa, zice el

Și se lasă tăcerea și Sigve se așază lângă Asle și se uită la Tizul lui Asle și zice că Asle a început Liceul la Aga

Deci ești licean, zice Tizul

Dar și el pictează, zice Sigve

N-aș fi crezut, zice Tizul

A pictat chiar și casa în care locuiesc eu, doar ai fost la mine, după fotografia agățată deasupra canapelei din camera mare, zice Sigve

Deci tablouri din astea faci, zice Tizul

Am făcut multe tablouri așa înainte, dar m- am săturat să pictez case și grădini și ceruri și fiorduri albastre și case albe și mesteceni înmuguriți și munți negri cu zăpadă pe vârfuri, și atunci am renunțat, așa că tabloul cu casa lui Sigve e în alb și negru, zice Asle

si Tizul zice că și el a făcut asta

Deci și tu ai pictat case și curți și grădini la cerere? zice Asle

Să nu mai zic, zice Tizul

și Asle își zice că nu vrea să-l întrebe pe Tiz de unde e, dar sigur nu e din Stranda sau Barmen, dar de undeva de prin Hardanger tot trebuie să fie, își dă seama după accentul lui, își zice Asle și se gândește că mai degrabă nu vrea să afle de unde e Tizul, mai bine să nu știe

Dar la un moment dat n-am mai suportat să pictez case idilice în peisaje idilice, totul e o minciună, zice Tizul

Așa că, zice el

Așa că am început să fac bani pictând tablouri cu bărci pe mare pe timp de furtună și mai ales bărci cu pânze, dar am pictat și nave cu aburi și bărci mai moderne, cum s-ar zice, traulere din lemn, lucruri de genul ăsta, dar și ele sunt doar o minciună, zice el

Minciună și înșelătorie, zice el

si se lasă liniștea

Dar din ceva tot trebuie să trăiești, să faci niste bani, zice el

și zice, uitându-se drept la Asle, că imediat ce va termina cele două tablouri se va posta la intrarea în Hotelul Stranda, în fața treptelor, cu tablourile sprijinite de zid, cum a făcut-o de multe ori înainte și mereu a reușit să vândă tablouri, dar nu e bine să încerci să vinzi prea multe deodată, zice el, cel mai bine e să ai doar unul sau două de vânzare, fiindcă atunci primești un preț mai bun pentru ele, zice el și zice că speră că nu i-a dat ideii lui Asle, e teritoriul lui, zice el, și nu vrea competiție la vândut astfel de tablouri, zice el și Asle aude ce spune, dar îi zboară deodată gândul la toți cei care au stat și au băut aici, la hotel, la toate aceste mese, și care au murit și zac fiecare în mormântul lui și nu a mai rămas nimic din ei, iar acum el însuși e la o masă din vechiul Hotel Stranda și bea bere, acum e rândul lui să fie pe pământ, dar în scurtă vreme, și cât de mult are nu știe nici el, n-are de unde ști, va fi și el sub pământ, în țărână, și va mai rămâne ceva din el? în afară de rămășițele lui din țărână? Nu, nu va mai rămâne nimic decât poate niște resturi de oase, înainte să dispară și ele, așa că n-a mai rămas absolut nimic din cei care au băut bere la vechiul Hotel Stranda, își zice Asle, dar oamenii nu-s făcuți doar din oase și carne și grăsime și păr și piele, ci toți au și câte un spirit sau un suflet sau ambele sau cum s-o fi numind și oricare o fi deosebirea dintre spirit și suflet, și așa cum fiecare om arată diferit sau destul de diferit, în fine, fiindcă e aproape imposibil să distingi între el și Tizul lui, sigur că toți oamenii au și spirit, sau poate suflet, în fine, care e total diferit de al altor oameni, așa că dacă el și Tizul seamănă la înfățișare, spiritele lor sau, în fine, sufletele lor nu pot fi așa asemănătoare cum le e înfățișare, gândește

Ai căzut pe gânduri, zice Tizul

La ce te gândeai? zice el

Mă gândeam la toți cei care au stat aici și au băut bere la vreuna dintre mesele din hotelul ăsta vechi și care acum nu mai sunt, zice Asle

Da, zice Tizul lui

Și ce încerc eu să pictez are de-a face cu asta, zice el

La fel și la mine, zice Asle

Dar asta nu se poate pune în cuvinte, adică ce vorbim noi acum se poate doar picta, se poate arăta într-un fel sau altul, zice Tizul lui

Da, zice Asle

și se lasă tăcerea și la masă vine Gunvor cu o tavă pe care se află trei sticle de bere și trei pahare și ea așază câte un pahar și o sticlă în fața fiecăruia dintre ei și toarnă puțină bere în fiecare pahar și zice poftiți și Sigve zice mersi, mersi și că plătește el, dar poate vor mai urma și alte sticle și că va plăti mai încolo, zice el și Gunvor zice că e în regulă așa și pleacă și Sigve zice că n- ar vrea să vorbească despre altceva, pentru că totul începe să sune ca o rugăciune într-o casă de rugăciune sau ca o predică la biserică

Hai să bem și să ne distrăm, zice el

Cât mai putem, zice el

Și ridică paharul

Da, zice Tizul lui Asle

Și ridică paharul și Asle și-l ridică pe al lui și dau noroc și beau și-și trântesc apoi paharele pe masă și fiecare dintre ei își rulează o țigară și fiecare și-o aprinde și Sigve zice că e bine să trăiești, după câteva pahare de bere viața e bună, zice el

Da, zice Asle

Da, e tare bine, zice el

Mă liniștește să beau, zice el

și Tizul aprobă din cap și niciunul nu mai zice nimic

S-a lăsat liniștea, zice Tizul

Nu strică puțină liniște, zice Sigve

și Tizul zice că a făcut cunoștință cu una care apoi s-a mutat la el, așa că acum locuiesc amândoi într-o cameră în Pivniță, ea lucrează nu de mult drept cameristă la Hotelul Stranda și la început locuia într-una dintre camerele hotelului, dar nu-i plăcea, așa că s-a mutat cu el, au luat decizia într-o seară când el bea o bere aici la Hotel și ea a venit și s-a așezat la masa lui, zice el și acum locuiește cu el în Pivniță, zice el și zice că încearcă să intre la Școala de Artă din Bjørgvin, în curând o să ia cu el niște tablouri de-ale lui și-o să se suie în autobuzul spre Bjørgvin și o să se ducă la Școala de Artă și o să le arate tablourile lui și dacă intră, o să primească și bursă artistică, zice Tizul, așa că nu-i rămâne decât să termine cele două tablouri la care lucrează și să le vândă și odată ce-o să aibă destui bani de autobuz o să se ducă la Bjørgvin și o să încerce să dea la Școala de Artă, zice el și Asle zice că credea că trebuie să termini liceul ca să intri la Școala de Artă, e singurul motiv pentru care merge la Liceu, nu pentru că- și dorește să meargă la Liceu în mod special, ci fiindcă vrea să intre la Școala de Artă, zice el și Tizul zice că așa e în mod normal, dar că se pot face excepții de la regula asta, dacă pictezi suficient de bine poți fi admis și fără să fi terminat Liceul, zice el și nici el nu știa asta, zice el, dar le-a scris celor de la Școala de Artă și i-a întrebat dacă se poate și a primit răspuns și în scrisoare scria că poți fi admis la

Școala de Artă fără examen artium, fără bacalaureat, dacă pictezi suficient de bine, zice el și Asle se gândește că, iată, poate că nu va trebui să se chinuie să termine Liceul, fiindcă tablourile pe care le pictează sunt suficient de bune, e sigur de asta, sau poate doar își închipuie c-ar fi, poate nu sunt așa bune precum crede și îi va fi mai ușor să intre la Școala de Artă dacă are bacalaureatul luat, examen artium, cum i se zice, așa că poate e totuși mai bine să termine Liceul, își zice și e mai liniștit acum, berea l-a scăpat de nervozitate și Tizul zice că cea care s-a mutat cu el e cu câțiva ani mai în vârstă, o cheamă Liv și e și însărcinată, vor avea un copil, va fi deja tată, deși e foarte tânăr, zice Tizul și Sigve zice că va fi un tată tânăr și Tizul zice că tocmai asta nu-și dorește, zice el, dar ce-i făcut e bun făcut, și dacă prinde un loc la Școala de Artă și primește bursă artistică și găsesc o chirie în Bjørgvin totul o să fie în regulă, zice el, că sigur se găsesc chirii la prețuri acceptabile în Căminele Studentești și poate se mută acolo, zice el și-și termină berea și Sigve zice trăiește și lasă-i și pe alții să trăiască și atât Sigve, cât și Asle încă mai au multă bere în pahare și Tizul zice că ar fi timpul să se întoarcă acasă la Liv, sigur îl așteaptă, că i-a zis că iese doar să facă o mică plimbare, zice el și se ridică și zice că trebuie să termine cele două tablouri cu bărci și că toate tablourile astea înfățișând bărci pe o mare agitată le semnează în colțul din dreapta jos, scrie acolo Helle Halle și e așa neclar că nu se înțelege ce scrie și cumpărătorii îl întreabă mereu cum îl cheamă, iar el răspunde Helle Halle, zice Tizul și își pune geanta pe umăr și zice salut și pleacă, iar Sigve și Asle rămân la masă și Sigve se mută de cealaltă parte a mesei, unde a stat Tizul și împinge la marginea mesei ceașca goală de cafea și paharul gol de bere lăsate de Tizul

lui Asle și își apucă paharul de bere și-l pune în față și Asle ia o gură de bere și privește afară pe fereastră spre Fiord și e aproape liniștit, nu pe de-a-ntregul liniștit, dar aproape, un vânt ușor face valuri mici în Fiord și fiecare val e diferit, dacă te uiți cu atenție vezi că niciun val nu e la fel, la fel cum nu există doi nori identici, toate valurile sunt diferite și totii norii sunt diferiți între ei, își zice Asle și așa e și într-un tablou reușit, valurile nu sunt doar valuri și norii nu sunt doar nori, așa sunt doar în tablourile cu bărci cu pânze pe furtună, cum zice Tizul, și de aceea zice că tablourile alea sunt așa proaste și că le pictează repede și superficial doar ca să facă bani, de vreme ce astfel de tablouri își doresc oamenii să cumpere, își zice Asle și se gândește cât de ciudat e că oamenii vor să cumpere tablouri proaste, dar din cele bune nu vor să cumpere, e de neînțeles, își zice Asle și îl aude pe Sigve zicând că trebuie să mai și bea, nu doar să stea pe gânduri sau să viseze sau ce face el acum și Asle observă că Sigve și-a terminat berea din pahar, pe când paharul lui e pe jumătate plin și ia o înghițitură zdravănă și Sigve zice că de îndată ce apare Gunvor, fiindcă obișnuiește să treacă prin sală să vadă dacă clienții mai vor ceva, își mai pot comanda de băut, zice Sigve, a venit la Hotel Stranda de atâtea ori, încât știe că pe fata de la recepție care îi servește acum o cheamă Gunvor și că pe soțul ei, cel care deține Hotelul, îl cheamă Stein și că numele de familie al amândurora e Stranda, fiindcă Hotelul Stranda e în aceeași familie de generații întregi, zice Sigve și nici nu-și duce bine vorba la capăt, că Asle o și vede pe Gunvor apărând și Sigve îi face semn și ea vine imediat și Sigve zice că mai vor două sticle și Gunvor zice că se rezolvă și ia de pe masă paharul gol și sticla goală și ceașca goală de cafea lăsate de Tizul lui Asle și

pleacă și Sigve zice că da, o cheamă Gunvor și că așa a intrat în familia Stranda, prin căsătorie, apoi se lasă tăcerea și Asle își amintește că în Hotelul Stranda a intrat Sigve prin efracție și Sigve zice că chiar în hotelul ăsta, în Hotel Stranda, el și celălalt derbedeu au intrat prin efracție ca să mai facă rost de ceva de băut, dar și-a ispășit pedeapsa și s-a împăcat de atunci atât cu Gunvor, cât și cu soțul ei, zice el și zice apoi că s-a gândit că și Asle mai vrea o bere, cel puțin una, și eu stau întins pe bancă învelit cu pătura gri, cea pe care o ținea și Buna pe ea când stătea pe bancă în Casa cea Veche după ce a făcut atac cerebral și pe care am luat-o cu mine când m-am mutat la Aga singur și care m-a însoțit multă vreme în viață, îmi zic și văd că în sobă lemnele au ars de tot și a rămas doar jar, iar în cameră s-a făcut puțin frig, așa că trebuie să mai bag câțiva bușteni, îmi zic, dar stau în continuare întins, fiindcă uneori e o corvoadă și să te urnești, îmi zic și aud dintr-odată pași și văd că ușa de la hol se deschide și în ușă apare chiar Åsleik fluturând o pulpă afumată de miel deasupra umărului, ca și cum ar vrea să dea cu ea după mine și eu mă gândesc că precis am ațipit puțin

Esti prea bătrân să tot conduci până la Bjørgvin, zice Åsleik

Te obosește prea tare, zice el

Te epuizează, zice el

Am văzut cât ai încărunțit în doar câteva zile, zice el

Și Åsleik zice că ce era așa grabă să duci tablourile alea la Bjørgvin? și atunci de ce nu le- am luat luni, când m-am dus nu o dată, ci de două ori până la Bjørgvin? zice el, de ce a trebuit să-mi fac de lucru acolo și ieri? Ce-i în capul meu? zice Åsleik și zice că trebuie să mă odihnesc și să mănânc fiindcă, chiar dacă sunt bine

făcut, ba chiar grasuț, se poate zice fără exagerare, că el nu minte, am slăbit totuși în ultimele zile și ultima oară când a fost în vizită a văzut că nu mai era multă carne pe ciozvârta aia de miel din cârlig și s-a gândit să-mi aducă una nouă, dar, după cum sigur îmi dau seama, nu fără un gând ascuns, anume că și de data asta voi face ca de obicei, voi tăia osul în bucăți și îl voi fierbe împreună cu niște găluște de cartofi și după ce au fiert suficient o să pun în apă niște cârnați afumați de Voss și morcovi și napi, zice Åsleik și la sfârșit prăjesc niște șuncă și gata masa, zice el, cum am făcut dintotdeauna, de câteva ori pe an îl invit la mine la găluște de cartofi fierte în zeama rămasă după fierberea bucăților de os, zice Åsleik și din câte își dă seama nu mai e mult până la următoarea masă de genul ăsta, că nu mai era multă carne pe pulpa de miel cu os, jambon, cum se zice la oraș, pulpa agățată în cârlig în bucătărie, zice Åsleik, dar mai întâi ar trebui să ia cina de Advent acasă unul la altul, el de exemplu are așa o poftă de costiță de miel, că a lăsat carnea la marinat de ieri și azi a fost cu Barca la Vik ca să mai cumpere una-alta, marea era liniștită și frumoasă azi și și-a cumpărat o grămadă de napi, cartofi avea din grădina proprie și de câte ori nu mi-a oferit cartofi de la el, dar mereu l-am refuzat și el chiar nu știe de ce, dar n-am vrut niciodată cartofi de la el, doar costițe de miel și *lutefisk* și pastramă și poate puțin pește uscat, și de fapt asta e ce are mai bun de oferit, dar napi nu crește în grădină, așa că trebuie să cumpere, dar la cât s-au scumpit, zău dacă n-ar trebui să-i cultive singur în grădină la anul, zice Åsleik și zice că e frig în cameră la mine și eu mă ridic în capul oaselor pe bancă și văd că s-a stins focul în sobă și Åsleik se duce la sobă și simt cât de frig s-a făcut în cameră, dar evident că n-am observat

cât dormeam, fiindcă sigur dormeam de vreme ce n-am auzit tractorul lui Åsleik, îmi zic și Åsleik zice că azi a venit pe jos până la mine, e musai să te mai miști câte puțin și nu e așa mult de mers, dar e ceva, zice el și ce a zis Åsleik înainte, că azi mâncăm costițe? obișnuim să mâncăm costițe și *lutefisk* acasă unul la altul în timpul Adventului, pe lângă cina tradițională din ajunul Anului Nou, în timpul Adventului, odată la doi ani, întâi merg eu la Åsleik ca să mâncăm costițe și pe urmă vine el la mine pentru *lutefisk*, iar în anul următor e invers, facem așa de ani buni, iar anul ăsta Åsleik m-a invitat la costițe, dar mereu ne invităm la cinele astea de Advent cu mult timp înainte, așa că e total neașteptat, Åsleik s-a trezit, hodoronc-tronc, că azi mâncăm costițe și eu trebuie să mă conformez și basta, ba chiar azi, și asta doar fiindcă lui Åsleik i s-a făcut poftă de costiță, dar eu n-am chef de costițe, în orice caz nu acum, când abia m-am trezit, îmi zic și, sincer să fiu, n-am deloc poftă de mâncare, îmi zic, așa că cred că o să-i refuz invitația, poate să-și mănânce costițele la fel de bine și singur, îmi zic, dar oare să accept, totuși? sigur o să-i iasă bine, costițele lui Åsleik sune mereu delicioase și eu mănânc toată jumătatea de miel pe care o primesc în fiecare an de la Åsleik, la care adaug uneori găluște de cartofi și doi morcovi și topesc și niște margarină pentru sos și e cel puțin la fel de bun cum sunt coastele cu piure de napi, poate chiar mai bun, îmi zic și o mă gândesc că eu și Åsleik vorbim mereu despre mâncare sau cel puțin așa mi se pare, îmi zic, și ăsta nu prea e un subiect de discuție potrivit pentru doi holtei în vârstă, unul, Åsleik, a chelit aproape de tot și mai are doar ceva păr alb și subțire în jurul cheliei și o barbă lungă și căruntă și pe ambele și le tunde singur cu o foarfecă și de aceea le taie

întotdeauna strâmb, și nu-și taie așa des nici părul, nici barba, îmi zic, dar nici eu nu-s mai acătării, cu părul ăsta cărunt al meu, mereu strâns în coadă la spate cu un elastic negru, îmi zic, oricum nu prea ajută, fiindcă părul mi-e așa subțire și rar pe creștet încât tot am chelie, așa că, chiar dacă-mi leg părul la spate cu un elastic negru de păr, tot mi se vede chelia printre șuvițele subțiri, și am și eu barba căruntă, la început mi-o scurtam și eu cu o foarfecă, dar după aceea mi-am luat un aparat electric de ras și am început să-mi port barba mai scurtă, destul de scurtă, așa că îmi tund barba cam o dată pe săptămână, dar nici așa nu arăt mai bine, nici eu, nici Åsleik nu arătăm prea îngrijit, ce-i drept, îmi zic și Åsleik stă lângă sobă și se uită la mine și zice că în seara asta trebuie să trec pe la el să iau cina, se apropie Crăciunul, totuși, și în timpul Adventului obișnuim să luăm cina unul la celălalt acasă, cinele noastre de Advent, zice el, așa că dacă m- a luat pe neașteptate, sigur o să mi se facă poftă de mâncare după ce mă dezmeticesc puțin, zice el și eu zic că da, să mă adun puțin și poate

Bine că m-ai trezit, altfel nu reușeam să dorm la noapte, zic eu

Da, nu e bine să dormi prea mult în timpul zilei, zice Åsleik

și eu zic că nu, nu pot să dorm toată ziua, să-mi petrec zilele dormind și Åsleik zice că de când mă știe, și mă știe deja de mulți ani, nu s-a întâmplat niciodată să mă duc până la Bjørgvin și înapoi și apoi să merg până la Bjørgvin încă o dată și să mă întorc a doua zi și apoi să mai merg o dată până la Bjørgvin și să mă întorc ziua următoare, nu înțelege ce-i cu mine, zice el, ce mi-a venit? și nu trebuie neapărat să-i spun dacă nu vreau, ultima dată m-am dus să duc tablourile pentru expoziția anuală de Crăciun,

care se deschide chiar înainte de Crăciun, sigur, și are sens, și cu câteva zile înainte, luni, da, trebuia să cumpăr una-al ta din Bjørgvin, zice el, dar de ce m-am întors în Bjørgvin în aceeași zi? și de ce nu am luat cu mine tablourile într-unul din drumurile pe care le-am făcut atunci? pe asta n-o mai înțelege și pare că nu sunt în apele mele, i se pare că nu sunt pe deplin sănătos, zice Åsleik, sau sunt bine sănătos, dar s-a întâmplat ceva care mă supără, care mă apasă, și de fapt așa i-a și venit ideea că nu mi-ar strica azi o masă copioasă, zice Åsleik și s-a gândit că mi-ar face bine costița de miel și ceva pastramă succulentă, zice el gesticulând din nou cu pulpa de miel înspre mine și eu zic mulțumesc, mulțumesc, șezând în continuare pe bancă și Åsleik zice că atunci ne vedem diseară? pe la șapte? zice el și eu zic da, da, mersi frumos, nu mă așteptam la asta, dar sigur o să fie bun, zic eu șezând pe bancă și Åsleik zice că se vede că nu prea am chef de vorbă și că el oricum ar trebui să se întoarcă acasă, poate n-ar fi trebuit să mă deranjeze, poate mai bine mă lăsa să mai dorm? zice el și eu zic că nu e niciun deranj, că dacă dormeam mai mult nu mai dormeam deloc la noapte și nu-mi place să mă holbez la tavan fără să pot dormi, îți vin atâtea gânduri, zic eu și apoi tac și Åsleik zice că merge acasă să vadă de costițele de miel lăsate la fiert, nu a ars niciodată costițele de miel până acum, dar tot trebuie să ai grijă și-și amintește că maică-sa verifica mereu să fie destulă apă în cratiță, era mai degrabă un pretext să ridice capacul și să simtă cât de bine miroase carnea, mai mult pentru asta, zice Åsleik, dar gata cu pălăvrăgeala, mă lasă în pace de-acum

Atunci vorbim diseară, zic eu

Abia aștept să mănânc, zice Åsleik

Vorbim mai târziu, zic eu

Pe la șapte, zice el

și Åsleik zice c-o să lase pulpa de miel pe masa din bucătărie și să o agăț eu în cârlig și rămâne așa, pe loc, și eu șed pe bancă privind masa rotundă cu cele două scaune, unul pentru Ales și unul pentru mine, și scaunul lui Ales încă se află acolo și eu privesc scaunul ei gol, curând o să vină și Ales? mă întreb, mereu m-am întrebat asta, dar scaunul a rămas la fel de gol și totuși nu m-a lăsat inima nici să-l iau de acolo, simțeam că profanez memoria lui Ales dacă o fac și cu niciun chip n-aș fi vrut să fac asta, dar nu pot nici să mă tot gândesc că imediat o să apară Ales, să tot privesc scaunul gol și să mă gândesc că Ales încă trăiește și că se va întoarce, îmi zic, dar scaunul stă în continuare acolo și într-o zi când Åsleik a trecut pe la mine și eu ședeam pe scaunul meu, s-a așezat pe scaunul gol de lângă mine și am tresărit speriat, am devenit dintr-o dată gelos și i-am spus lui Åsleik să se ridice

Ridică-te, i-am zis

și el s-a ridicat imediat și m-a privit șocat

Nu știam, a zis

și mi s-a făcut rușine

Scuze, am zis

Nu știam, a zis iar

Nu, am zis eu

Dar e scaunul lui Ales, i-am zis și s-a lăsat o tăcere lungă și Åsleik m-a întrebat dacă nu-mi face rău să păstrez scaunul acolo la masă, scaunul pe care obișnuia să stea Ales, a zis și eu am zis că nu, nu îmi făcea rău, dar că nu voiam să stea nimeni altcineva pe el, fiindcă era ca și cum îi profanam memoria, i-am zis și Åsleik a zis

că pe vremea când Ales trăia, el ședea adesea pe scaunul ăsta și eu ședeam pe celălalt și stăteam amândoi acolo privind marea și eu am zis că așa e, dar asta era pe când Ales încă trăia și ori era în cameră cu noi, ori era altundeva prin casă, dar acum, acum că a murit, scaunul nu mai e decât al ei și nici măcar eu nu mă așez pe el vreodată, i-am zis și Åsleik a întrebat dacă nu-l las să ducă scaunul de aici, să-1 mute în Sufragerie? a zis și eu i-am zis că aș prefera ca scaunul să rămână unde e și Åsleik și- a cerut iar scuze

Nu știam că e scaunul ei, a zis el

N-aveai de unde să știi, am zis

Nu, a zis el

și mă ridic de pe bancă și merg și mă așez pe scaunul meu la masa rotundă și mă uit la Åsleik și-i zic că stau aici adesea uitându-mă la mare, ori stau și pictez, ori stau întins pe bancă, ori șed pe scaun și mă uit la mare, la Marea Sygne, zic eu și probabil i-am mai zis că am un reper fix pe mare, zic și Åsleik dă din cap că nu și eu zic că mă uit mereu la același punct din mare, la reperul meu, zic și Åsleik zice că merge acasă și că vorbim diseară și zice că lasă pulpa de miel pe masa din bucătărie și îl văd pe Åsleik ducându-se în bucătărie și închizând usa în urma lui și eu mă gândesc că mereu se vede marea, pot să văd până departe în larg marea deschisă, văd Marea Sygne și insulițele care ies din mare și reciful și insulele care protejează gura fiordului de ocean și spațiul care se deschide între două insule și pe unde poți vedea în larg, chiar și pe întuneric sau pe furtună de zăpadă sau ploaie torențială sau ceață deasă, tot poți vedea apa, valurile, oceanul, e de neînțeles, îmi zic în timp ce șed pe scaun la masa rotundă și-mi fixez reperul pe mare și privesc spre locul meu de pe mare și îl văd

pe Asle stând pe hol în fața clasei și așteptându-l pe Profesorul care le predă engleză și franceză și îl vede pe Profesor apropiindu-se și poartă și azi pantalonii gri și puloverul alb cu dungi albastre și sub braț duce câteva cărți și când ajunge la Asle îi zice să intre în clasă

Dar, zice Asle

Da, zice Profesorul

Dar mie, zice Asle

Tie ce, zice Profesorul

Mie, zice Asle

Mie mi-e foarte frică să citesc cu voce tare, zice el

Ți-e frică să citești cu voce tare? zice Profesorul

și parcă nu-i vine să-și creadă urechilor

da, zice Asle

și Profesorul îl privește și Asle își dă seama că nu-l crede și Asle îl roagă să-l scutească de a mai citi cu voce tare și Profesorul se uită la el și-i zice că adesea pune câte un rând întreg să citească, cum sigur a observat, și atunci ar fi puțin ciudat dacă el ar fi singurul care nu citește, zice el și Asle își dă seama că Profesorul nu îl crede și Profesorul zice că va încerca să țină cont de rugămintea lui și că nu-l va pune pe Asle să citească așa mult, poate doar o propoziție sau două, dar că e important să-și exerseze pronunția, zice Profesorul și îl întreabă dacă nu i-ar fi mai ușor să-i pună întrebări? să-l asculte din temele de acasă? și Asle zice că ba da, ar fi mai bine și în vocea Profesorului e parcă o urmă de batjocură și Asle zice că doar asta voia să-i zică și Profesorul zice că ar fi timpul să intre și că azi, în orice caz, nu va mai citi, că l-a auzit cum se poticnește și se bâlbâie, deși pronunția

lui e bună, vorbește bine engleză, așa că va ajunge să știe bine engleză și că vor mai vedea cum merge cu franceza, dar acum haide să intrăm, zice Profesorul și Asle intră purtând pe umăr geanta lui de piele maro și merge și se așază în banca lui în fundul clasei, pe rândul din mijloc și eu privesc reperul meu de pe mare, dintre valuri, și mă ridic de pe scaun și mă duc în bucătărie și văd pe masa din bucătărie o pulpă imensă de miel, Åsleik e generos, îmi zic, îi place să dăruiască și e foarte mândru de mâncarea pe care știe s-o facă, de costițele de miel și de *lutefisk*, îmi zic, dar nu mă așteptam să fiu invitat la cină chiar în seara asta, fiindcă la drept vorbind nu mi-e foame, nu am deloc poftă de mâncare, dar chiar și așa, știu sigur că o să-mi placă, îmi zic și apuc pulpa cea nouă de miel și constat că e grea și o las înapoi pe masă și apuc pulpa cea veche din cârligul de pe perete și aproape că n-a mai rămas decât osul din ea și o așez pe masă și agăț noua pulpă în locul ei și privesc osul rămas și mă gândesc că mi-e foame, doar că azi nu am poftă de mâncare și mă gândesc cum mai târziu o să tai tot ce-a mai rămas pe os și-o să gătesc osul cu găluște de cartofi, dar mai durează până atunci, așa că mai bine bag osul în congelatorul de pe hol, îmi zic, și-o să-l tai în bucăți mai târziu, îmi zic și ies pe hol și văd acolo telefonul și nu sună așa des, uneori mai sună Asle, iar acum trebuie să sun la Spital să întreb cum se simte și când pot să-l vizitez, îmi zic, dar asta poate să mai aștepte puțin, îmi zic, și din când în când mai sună și Beyer și uneori și Åsleik, mai ales să mă roage să-i mai cumpăr una-alta când am drum la Bjørgvin, de aceea țin mereu un carnetel și un creion pe masa din hol pe care stă telefonul și acolo îmi notez ce mă roagă Åsleik să-i cumpăr și, dacă eu și Beyer stabilim o întâlnire, notez

când și unde urmează să ne vedem, iar uneori se mai întâmplă să-l sun pe Asle și de obicei stabilim să ne întâlnim la Crăsmă și atunci sun întotdeauna la Heimen să-mi rezerv camera obișnuită, camera 407, și eu și Asle ne întâlnim la Crăsmă și luăm o cină copioasă, pe care el o stropește cu bere și tărie din belșug, pe vremuri obișnuiam să-i tin isonul, dar asta înainte ca eu și Ales să ne mutăm în casa maro, în definitiv ne-am mutat din Bjørgvin în casa maro tocmai fiindcă beam prea mult, drept să spun, o vreme nu făceam decât să beau și nu mai pictam deloc, iar Ales îmi zicea că trebuie să mă las de băut și avea perfectă dreptate și, în mod miraculos, am reușit să mă las de tot de băut, îmi zic, dar nu mai vreau să mă gândesc la asta, îmi zic, mai întâi am renunțat la fumat, fiindcă fumam tot timpul, și fumam țigară de la țigară, le înnodam, cum s-ar zice, dar într-o zi am simțit cumva că mi-am fumat partea, așa că am renunțat, mai întâi la fumat și apoi la băut, și după acel moment abia dacă am mai pus piciorul în vreun restaurant sau în vreun bar, am mai mers doar la cafenele, cu excepția zilelor când mă întâlneam cu Asle la Crăsmă, la Ultima Barcă, așa au decurs lucrurile, iar când ne vedeam la Crăsmă Asle era mereu deja puțin băut, iar când îmi dădeam seama că încep să mă neliniștesc, îi ziceam că se face târziu, că mă culc devreme, mă pun la culcare încă de pe la nouă, îi ziceam și Asle zice că el mai rămâne puțin la Crăsmă, cineva trebuie să rămână și la Ultima Barcă, zice el râzând și eu zic că noi doi am băut mult cot la cot acolo și Asle zice că așa e, mult am mai băut, dar asta înainte să mă mut din Bjørgvin și înainte ca Ales să mă facă să mă las de băutură, că doar nu ea m-a făcut să mă las? sigur ea m-a făcut să mă las, orice-aș zice eu, că după ce m-am mutat cu Ales din Bjørgvin n-am

mai băut împreună deloc, ne mai vedeam din când în când la Crășmă, dar eu nu mai beam decât cafea și apă, sau ne întâlneam din când în când la Cafenea, cel mai adesea dimineața, după ce ieșeam de la slujbă din Biserica Sfântul Paul, îmi zic și mă gândesc că trebuie să sun la Spital să întreb cum se simte Asle și dacă am voie să-l vizitez sau măcar dacă pot să-i aduc ceva de acasă sau dacă are nevoie să-i cumpăr ceva? îmi zic și nici nu mi-am dus bine gândul la capăt, că-l și văd pe Brage stând lângă mine și privindu-mă cu ochii lui de cățel și îl întreb dacă vrea să iasă la o mică plimbare și mă duc să deschid ușa de la intrare și Brage o zbughește pe ușă cu toată viteza și eu las usa deschisă și-mi că trebuie să sun la Spital fiindcă, chiar dacă nu- 1 pot vizita încă pe Asle, poate-i aduc ceva de acasă, ceva cărți, poate? fiindcă el citește mereu o carte sau alta, așa că pot să las cartea sau orice altceva îi mai trebuie la recepționista de la Spital, ca ea sau altcineva să i-o dea mai departe lui Asle, îmi zic, și dacă eu am citit puțin și abia acum mi-am propus să mă apuc serios de citit, Asle a citit neîncetat, e aproape incredibil cât de mult a citit, să nu mai vorbim de cât de mult a băut, chiar trebuie să sun la Spital, îmi zic, dar nu chiar acum, sunt prea obosit și oricum nu pot merge la Bjørgvin azi, așa c-o să sun mâine, că poate mâine îl voi putea vizita și voi merge din nou la Bjørgvin, se prea poate, îmi zic și mă simt așa obosit și îmi trag în picioare cizmele de la intrare și ies și văd cum începe să cadă fulg după fulg, s-a pornit din nou să ningă, o zi ninsoare și una ploaie, ca întotdeauna, îmi zic și îl văd pe Brage făcându-și nevoile și apoi alergând încolo și înapoi în vreme ce asupra lui coboară fulg după fulg și i se prinde în blană și eu strig după Brage și el vine imediat la mine în fugă și intră în hol

și eu închid ușa și mă gândesc că ar trebui să pictez puțin și imediat se lasă asupra mea și mă inundă un soi de întuneric, nu mai am putere să pictez, mi-am făcut treaba și am pictat ce aveam de pictat, am terminat cu pictatul, nu mai vreau să pictez, îmi zic, mi-a ajuns, îmi zic și intru în cameră și văd pe șevalet tabloul acela urât cu cele două linii care se încrucișează și nu mai suport să-l văd, nu am putere nici măcar să dau tabloul jos de pe șevalet și să-l așez în stiva cu tablouri neterminate, cele de care nu sunt pe deplin mulțumit, pur și simplu nu pot, îmi zic și privesc șevaletul și mă gândesc, când mă uit așa la șevalet, nu e ca și cum, și gândul mă surprinde, nu e ca și cum Dumnezeu e prezent și acolo, în șevalet? ca și cum Dumnezeu însuși mă privește din șevalet? îmi zic și sigur am luat- o razna, îmi zic, fiindcă e ca și cum Dumnezeu mă privește din interiorul fiecărui lucru, îmi zic și privesc în jurul meu și e ca și cum Dumnezeu e în toate lucrurile din jur și mă privește din fiecare, îmi zic și mă întreb, nu zice limpede masa rotundă cu tăcerea ei că Dumnezeu e aproape? și cele două scaune? și cel mai limpede scaunul lui Ales, din acel scaun Dumnezeu mă privește atât de clar, îmi zic și mă gândesc că atunci când sunt singur în întunericul meu, în singurătatea mea, fiindcă e vorba de singurătate și nimic altceva, când sunt cât de tăcut mi-e cu putință, atunci e Dumnezeu cel mai aproape în absența, în distanța lui, și poate că eu sunt aproape ca un călugăr, mă gândesc și-mi vine să râd, fiindcă cu greu mi-aș putea imagina pe cineva mai diferit de un călugăr, îmi zic, sau poate există totuși ceva asemănări, fiindcă și eu m-am retras din viață precum un călugăr, îmi zic, m-am retras în pictura iară cuvinte, în singurătate, aș putea spune dacă n-ar suna așa greșit, îmi zic, dar chiar m-am retras în această rugăciune

tăcută care este pictura, se poate spune și așa și chiar sună greșit, îmi zic, și m-am retras în pacea pe care mi-o oferă pictura, îmi zic, dar toate astea sunt doar cuvinte mari și goale, adevărul e că am stat și-am tot pictat întruna în toți acești ani, cu toată smerenia de care am fost în stare am stat și am pictat și probabil trebuie să pictez în continuare, fiindcă ce altceva să fac? dar nu mai vreau să pictez, îmi zic, și dacă nu mai vreau să pictez nu mai trebuie s-o fac, îmi zic și mă gândesc cum Dumnezeu se ascunde tot timpul, e ca și cum se arată ascunzându-se, în viață, în lucruri, în ceea ce există și, evident, și într-o pictură, și poate cu cât se ascunde mai mult, cu atât se arată mai clar și invers, cu cât se arată mai mult sau cu cât este dezvăluit mai mult, cu cât se spune că ar fi una sau alta, cu atât mai mult se ascunde, îmi zic, Dumnezeu se dezvăluie ascunzându-se și în această tănuire în care e Dumnezeu, în tănuirea lui Dumnezeu și numai acolo mă pot ascunde și mă pot uita pe mine însumi, îmi zic, dar asta e de neînțeles, nu are nicio noimă, niciun sens, dar îl poți înțelege pe Dumnezeu numai când înțelegi că nu îl poți înțelege și nu e oare așa evident încât nici nu mai trebuie spus? nici nu mai trebuie gândit? e la fel de evident precum faptul că vorbele lui Dumnezeu sunt mute, sunt nerostite, îmi zic, fiindcă așa și e, dar și asta e de la sine înțeles, pentru că Dumnezeu vorbește fără cuvinte din tot ceea ce există și tăcerea asta a fost ruptă abia când Cuvântul a intrat în lume, când Cristos a venit pe pământ, abia atunci s-au putut auzi cuvintele lui Dumnezeu, da, se poate gândi și așa, dar cred eu într-adevăr în asta? are vreun sens, mă întreb?

poate că nu, îmi zic, dar cineva se poate ascunde în Cristos, în cuvintele Lui și poate că de aceea există speranță în marea tăcere a

lui Dumnezeu? dar cred eu cu adevărat în asta? nu, poate că nu, nu în cuvinte, dar în prezența lui Dumnezeu nu e nevoie să cred, fiindcă cu cât e întunericul mai mare, cu atât e Dumnezeu mai aproape, îmi zic, ăsta e adevărul, cred și așa o să cred mereu, chiar dacă gândurile mele n-o să mă ducă niciodată mai departe de atât, doar cu pictura pot merge mai departe, dar cum adică mai departe? ce vreau să spun? mă întreb, fiindcă numai adineauri mi-am spus că nu mai vreau, nu mai am putere să pictez, îmi zic și privesc scaunul pe care obișnuia să șadă Ales și mă gândesc că această vorbire mută din partea scaunului e adevărată, e ridicol, dar chiar cred asta cu toată seriozitatea, că Dumnezeu îmi vorbește fără cuvinte din scaun, din scaunul lui Ales Dumnezeu mă privește și-mi vorbește pe mutește, fără cuvinte, îmi zic, și în tot ce există e un refugiu liniștit și tăcut, iar această liniște, această tăcere e miezul tainic a tot ce există, al întregii lumi, îmi zic, iar liniștea asta e tăcerea creatoare a lui Dumnezeu, cum zicea Ales, pentru că Dumnezeu e o lumină necreată, zicea ea și eu mi-am dat seama că în întunericul cel mai adânc se află lumina lui Dumnezeu, acest întuneric care mă înconjoară și mă umple deopotrivă, acest întuneric pe care simt că-l exist, fiindcă în întuneric este o liniște în care răsună în tăcere vocea Domnului, îmi zic și privesc scaunul pe care obișnuiesc să stau la masa rotundă și mă întorc la el și mă așez și îmi iau poziția pe scaun și-mi fixez reperul dintre valuri și mă gândesc cum de fiecare dată când stau astfel și privesc spre mare spun o rugăciune în gând și asta mă apropie de Ales și de părinții mei și de sora Alida și de Buna și de Sigve și în mine se face liniște și pace, și mă gândesc că înăuntrul fiecărui om se află o tânjire profundă, fiindcă mereu

tânjim după ceva și credem că tânjim după una sau alta, după lucrul ăsta sau celălalt, dar de fapt tânjim după Dumnezeu, fiindcă oamenii sunt o rugăciune neîntreruptă, prin tânjirea lui continuă, omul este o rugăciune, îmi zic și privesc scaunul de lângă mine și o văd pe Ales șezând pe el și începe să cânte încet, aproape pe șoptite Ales cântă Amazing grace How sweet the song That saved a wretch like me I once was lost But now am found Was blind but now I see și o văd pe Ales ridicându-se și dispărând și în timp ce dispare o aud din nou cântând pe șoptite Amazing grace How sweet the song That saved a wretch like me I once was lost But now am found Was blind but now I see și mă prind de marginea mesei și îl văd pe Brage stând lângă masă și privindu-mă cu ochii lui de cățel și mă gândesc cum câinii înțeleg atâtea lucruri, dar nu ne pot spune nimic din ce înțeleg sau o pot spune doar cu ochii lor de căței și seamănă în privința asta cu arta bună, fiindcă nici ea nu poate spune nimic, nu în sensul obișnuit al cuvântului, ci poate să exprime doar altceva în timp ce trece sub tăcere ceea ce vrea cu adevărat să exprime și așa se face că arta și credința și înțelegerea mută a câinilor sunt unul și același lucru, am mers prea departe cu gândurile, îmi zic, fiindcă n-am fost niciodată cine știe ce gânditor și singura limbă pe care o stăpânesc cât de cât e limba imaginilor, îmi zic, și parcă toate gândurile mi se îngrămădesc în cap, nu există nimic ce-ar putea aduce a ordine, ci toate îmi vin simultan, îmi zic și mă uit la Brage și mă întreb dacă nu cumva îi e sete sau foame și e un gând bun, îmi zic, fiindcă eu mereu încerc să înțeleg lucrurile care nu pot fi înțelese, dar e imposibil, îmi zic și mă ridic și mă duc în bucătărie și Brage mă urmează și văd că nu mai e apă în bolul de apă și îl umplu cu apă și el lipăie și tot lipăie și tai apoi

o felie de pâine și o rup în bucăți și le pun în celălalt bol pe care i l-am pregătit lui Brage, dar el nu face decât să adulmece dumicații de pâine și se întoarce apoi resemnat în cameră și eu îmi zic că neapărat trebuie să-i găsesc altceva de mâncare lui Brage, îmi zic și mă gândesc că acum o să mă duc să mă așez pe scaunul meu și o să mă rog pentru însănătoșirea lui Asle, îmi zic și intru în cameră și îmi văd jacheta de catifea neagră pusă pe spătarul scaunului unde stau de obicei și dintotdeauna a fost așa, mereu îmi agăț jacheta de catifea pe spătarul scaunului, îmi zic și mă gândesc că nu pot nicicum să renunț la hainele lui Ales, cele pe care le-am împachetat frumos în câteva cutii depozitate în debaraua uneia dintre încăperile din pod, încăperea unde- mi depozitez și materialele pentru pictat, astfel că dacă s-ar întâmpla ca Ales să se ridice vreodată din morți și să intre din nou pe ușa vechii ei case nu îi va lipsi nici măcar o singură haină sau alte lucruri de-ale ei, fiindcă am păstrat tot, am avut grijă de toate lucrurile ei, e nebunie curată, îmi zic, dar nu m-a lăsat inima să dau hainele lui Ales sau orice alt lucru de-al ei Magazinului de Vechituri, era prea mult pentru mine, așa că totul a rămas cum era când a murit, toate au stat așa multă vreme, dar în cele din urmă am adunat toate hainele ei în cutii și le-am urcat în pod și într-o zi trebuie să mă urnesc și să-mi iau inima-n dinți și să duc cutiile cu haine la Bjørgvin și să le dau la Magazinul de Vechituri, să se folosească de ele și alții, fiindcă acum nu sunt de folos nimănui, îmi zic și mă gândesc cum într-una dintre încăperile din pod se află expus portretul lui Ales sprijinit de spătarul unui scaun, fiindcă e unul dintre tablourile pe care nu am vrut să le vând și pe care n-o să le vând nicicând, e singurul tablou pe care n-o să-l vând niciodată, toate celelalte

tablouri le pot vinde fără probleme, cum și am de gând, dar portretul lui Ales vreau să-l țin pentru mine, e atât de limpede încât nici nu trebuie spus, îmi zic și când am decis să-mi vând toate tablourile a fost așa de neconceput să vând portretul lui Ales, încât nu m-am gândit nici măcar o clipă că aș putea să-l vând, îmi zic, iar acum portretul stă sprijinit de spătarul unui scaun, între două ferestre înguste, de vreme îndelungată, mă gândesc, de mai multi ani, îmi zic și stau în cameră și privesc scaunul gol pe care stătea Ales de obicei și mă gândesc că ori mut scaunul de acolo, ori îi dau voie și lui Åsleik să se așeze pe el, sau oricui altcuiva mai vine în vizită pe la mine, dar cine? cine mă vizitează? nu-mi aduc aminte, în totu acești ani, să fi avut vreun alt oaspete în afară de Åsleik, doar el și nimeni altcineva, îmi zic, dar nu vreau nici în ruptul capului ca Åsleik sau oricine altcineva să se așeze pe scaun, așa că va rămâne în continuare gol, îmi zic, poate o să-l rog totuși pe Åsleik să-l care până în Sufragerie? unde se află toate materialele pentru pictat ale lui Ales așa cum le-a lăsat, așa cum erau când a fost internată la Spital pentru a nu se mai întoarce niciodată, îmi zic, și-o să-l rog pe Åsleik să așeze scaunul acolo, în fața geamului, mă gândesc, dar nu, cum de-a putut să-mi treacă prin minte așa ceva, bineînțeles că scaunul lui Ales trebuie să rămână unde a fost dintotdeauna, cum de mi-a dat în gând așa ceva, îmi zic și merg și mă așez pe scaunul meu și privesc punctul fix din Marea Sygne pe care-l privesc mereu și văd valurile și îl văd pe Asle în autobuzul care merge din Aga spre Stranda și se gândește că-i merge chiar bine la Liceu, chiar dacă a trăgănat lucrurile, a reușit într-un târziu să vorbească cu Profesorul de norvegiană și istorie, cu dirigintele lui, și cu Profesorul de germană, și ei au înțeles imediat

care-i problema lui cu cititul cu voce tare și amândoi au fost de acord să nu-l mai pună să citească cu voce tare, dar, au zis amândoi, dacă se simțea totuși în stare să citească trebuia doar să ridice mâna sau să anunțe în orice alt chip că se simte în stare să citească și atunci îl vor pune să citească, altfel, nu, i-au spus și Asle le-a mulțumit mult că l-au înțeles și amândoi au zis că nicio problemă, e perfect de înțeles, și Asle s-a gândit cât de diferiți pot fi oamenii, fiindcă cei doi profesori au înțeles că îi e frică să citească în public, în vreme ce Profesorul de engleză și franceză nu-l crezuse, ci avea impresia că Asle vrea să-l păcălească, să se eschiveze, să scape de muncă, pe când ceilalți doi profesori au înțeles imediat frica lui de citit în public, oamenii chiar erau diferiți, asta a învățat-o chiar în clipa aceea, și Asle se gândește cum în fiecare zi după ce termină orele la Liceu merge s-o viziteze pe Buna la Azil, și chiar dacă nu mai poate să vorbească, chiar dacă puținele cuvinte pe care le mai rostea au dispărut și ele, măcar stăteau împreună o vreme, el și Buna, și ochii ei erau vii și zâmbea când el spunea ceva amuzant, își amintește, dar în ultimele zile s-a schimbat, o nuanță vineție i-a cuprins toată fața, dar mai ales buzele, buzele îi erau albastrii de ceva timp, dar acum se învinețiseră și mai mult, îi erau mai străvezii, iar Buna devenise foarte palidă, când a vizitat-o azi la Azil avea fața aproape pământie, își zice Asle în autobuzul pe care l-a luat spre Stranda fiindcă i s-a terminat vopseaua albă de ulei și are nevoie de ea, fără vopsea albă nu poate picta, își zice, chiar dacă pictura este, într-un fel, arta culorilor, îi e imposibil să picteze iară să folosească mult alb și asta e evident, e de la sine înțeles, dar trebuie să folosească și mult negru, fiindcă de negru e nevoie ca să echilibreze tabloul,

iar într-o pictură totul trebuie să se potrivească, totul trebuie să fie în armonie, trebuie să existe un echilibru perfect, iar negrul te poate ajuta să atingi acel echilibru, își zice Asle și eu stau la masa rotundă și simt atât de limpede că Ales șade pe scaunul de lângă mine și că-și pune mâna peste a mea și că ne ținem de mână și stăm așa ținându-ne de mână și niciunul dintre noi nu spune nimic și îl văd pe Asle în autobuzul spre Stranda și se gândește că odată ajuns va merge direct la Magazinul de Vopsele și-și va cumpăra un tub mare de vopsea albă în ulei și apoi se va întoarce în Aga cu același autobuz cu care a venit, fiindcă la un sfert de oră după ce ajunge în Stranda autobuzul o ia înapoi spre Aga, își zice Asle și autobuzul oprește în Stranda și Asle coboară și o ia direct spre Magazinul de Vopsele, n-are vreme de pierdut, din moment ce autobuzul o pornește înapoi spre Aga într-un sfert de oră și vrea să-l prindă, își zice Asle, fiindcă lucrează la un tablou și dacă vrea să-l continue trebuie să facă rost de vopsea albă în ulei, își zice Asle și intră în Magazinul de Vopsele și la raionul cu vopsele îl vede pe nimeni altul decât pe Tizul lui, cu părul lui lung și șaten, jacheta neagră de catifea, geanta de piele maro și fularul în jurul gâtului, și Asle își zice că firește că și azi sunt îmbrăcați la fel și firește că au dat nas în nas și firește că trebuie să stea de vorbă, nu a fost de ajuns o dată? își zice Asle, dar de vopsea albă în ulei are nevoie oricum, așa că n-o să iasă din Magazinul de Vopsele, nu are timp să iasă și să se întoarcă mai târziu la Magazinul de Vopsele, după ce Tizul lui va fi plecat, își zice Asle, trebuie să facă rost de un tub mare de vopsea albă și să se întoarcă acasă ca să poată continua tabloul la care lucrează, își zice Asle și se duce direct la raftul cu tuburi de vopsea și Tizul îl vede

Tu ești, zice el

Mă bucur să te revăd, zice el

și îi întinde mâna și Asle și Tizul lui dau mâna

S-au întâmplat multe de când nu ne-am văzut, zice Tizul

și Asle se gândește să-i spună că se grăbește și vede tuburile de vopsea albă și apucă două tuburi și Tizul zice da, fără alb nu se poate picta

Multe s-au întâmplat, zice Tizul

Eu, zice el

Stai să auzi asta, zice el

Am fost admis la Școala de Artă, zice Tizul

Am luat autobuzul până la Bjørgvin și m-am dus la Școala de Artă și i-am arătat acolo tablourile mele primului ins care mi-a ieșit în cale și el a zis că am talent, de multă vreme n-a mai văzut picturi care arată un așa talent, și chiar dacă nu am examen artium, cum se zice, ce treabă are asta cu pictatul? așa că era destul de sigur că Rectorul o să mă lase să încep Școala de Artă chiar și așa, zice Tizul

și zice că au mers apoi la Rector și el a zis că de vreme ce tablourile lui arată un asemenea talent, îl primeau la Școala de Artă și fără examen artium și el a întrebat, zice Tizul, dacă nu ar putea începe imediat și Rectorul i-a zis că mereu există loc pentru talente ca al lui, așa că e în regulă, a zis și Tizul i-a spus că locuiește în Stranda, dar că de îndată ce va putea, își va găsi o chirie în Bjørgvin sau aproape de Bjørgvin, ca să înceapă Școala de Artă imediat și Rectorul l-a întrebat dacă are bani și el a zis că nu prea, așa a zis, și Rectorul i-a zis că acum, că studiază la Școala de Artă, poate să-și depună dosarul pentru o bursă artistică și l-a întrebat

de nume și adresă și data nașterii și i-a cerut cartea de identitate, să verifice dacă Tizul poate fi înscris la Școala de Artă, și când Rectorul i-a văzut data nașterii i-a zis că vârsta îi permite să fie admis la Școala de Artă imediat și Rectorul a scris o scrisoare de acceptare în care a scris că a fost admis la Școala de Artă fiindcă tablourile lui trădează un talent ieșit din comun și i-a întins lui Asle un formular și i-a zis că trebuie să-l completeze și să-l depună împreună cu scrisoarea pentru o bursă artistică, cei înscriși la Școala de Artă primeau o bursă mai mare decât ceilalți, ceea ce e de înțeles, a zis Rectorul și i-a strâns apoi mâna și era foarte bine că a fost admis la Școala de Artă, zice el, fiindcă sarcina lui Liv, Asle sigur își amintește că i-a povestit de ea, înaintase mult, burta i se făcuse așa de mare că părea c-o să explodeze și își dorea să nască la Spital și i-a zis că vrea cât de curând să meargă la părinții ei, în Sartor, fiindcă se apropia termenul, putea să nască din clipă-n clipă, și atunci el putea să vină cu ea la Sartor și puteau să stea o vreme la părinții ei până-și găseau un loc al lor, cel mai bine în Bjørgvin, a zis ea, iar acum a venit doar să se uite la tuburile de vopsea fără vreo intenție de a cumpăra ceva, fiindcă urma să împacheteze tot ce avea, totul laolaltă, și Liv urma să împacheteze tot ce avea, și ea a avut loc pentru tot în geamantanul ei, dar pentru el era mai greu, fiindcă trebuia să ia cu el toate tablourile și bineînțeles că și șevaletul și pensulele și toate celelalte articole pentru pictat, dar multe haine nu prea avea de împachetat, așa că dacă Șoferul de Autobuz nu era un om dificil, ar trebui să încapă totul în cală, a zis

Felicitări pentru admiterea la Școala de Artă, zice Asle

Și felicitări anticipate și tie, zice Tizul

Sper să intru și eu, zice Asle

Sigur o să intri, zice Tizul

și Asle zice că se grăbește puțin, tocmai a ajuns cu autobuzul din Aga și lucrează la un tablou și s-a trezit că nu mai are vopsea albă în ulei și s-a gândit să ia același autobuz înapoi, zice el și Tizul zice că nu vrea să-l retină și să-l facă să piardă autobuzul și zice că n-a vorbit niciodată cu părinții lui Liv, care stau în Sartor, și nici ea nu i-a întrebat dacă e în regulă ca ea, sau ei amândoi, să vină acolo, ca ea, de fapt ca ei să locuiască acolo, nici măcar nu le-a spus părinților că e gravidă, pentru că vorbește cu ei doar din când în când, dar i-a spus maică-sii la telefon că va face o vizită acasă în curând, a mers la telefonul public din centrul Strandei și a sunat-o pe mama ei și maică-sa i-a zis că e binevenită, abia așteaptă s-o revadă pe Liv, n-a mai văzut-o de mult și că era sigură că și tatăl ei abia așteaptă, dintre cele trei surori pe care le-au avut acasă s-a mutat acum în toamnă și cea mai mică, si-a luat și ea zborul, s-a mutat cum s-au mutat și celelalte surori înaintea ei, așa că acum era mult spațiu în casă și va fi așa bine s-o revadă, i-a zis maică-sa și i-a tot povestit despre una și alta, despre vecina ei nesuferită, despre unchiul lui Liv, fratele tatălui, care a sfârșit ca vagabond în Bjørgvin și așa mai departe, și așa mai departe și Liv n-a suflat o vorbă cum că e gravidă și că va veni cu tatăl copilului, zice el și Asle a plecat deja la casa de marcat și Tizul a venit după el și casierul zice iată că și tu pictezi, e bine că avem clienți ca tine, zice el și Asle zice că se grăbește puțin fiindcă vrea să prindă autobuzul spre Aga și plătește și iese și Tizul iese împreună cu el și Tizul zice că îi e groază să meargă acasă la părinții lui Liv în Sartor, că dacă nu-l vor acolo? dacă nu-l lasă tatăl lui Liv să picteze ca să nu murdărească

podelele sau ceva? așa s-a gândit, îi zice, și va fi și tată și e prea tânăr pentru asta, și pe deasupra nu are nimic al lui, un șevalet și câteva pensule și câteva tablouri, atâta tot, și el care credea că nici nu se va căsători, nici nu va fi tată, fiindcă nu-si va permite niciodată, și iată că va fi tată curând, zice el și autobuzul e din fericire deja acolo, își zice Asle, așa că poate în sfârșit să scape de Tizul lui, își zice

A venit deja autobuzul, zice Tizul

Am avut noroc că l-am prins, zice Asle

Ai avut noroc și la Magazinul de Vopsele, că nu au tot timpul tuburi de vopsea albă sau nu întotdeauna tuburi din cele mari, zice Tizul

și zice că uneori a trebuit să aștepte aproape două săptămâni ca să obțină vopsea albă, incredibil, era ca și cum Magazinul de Vopsele cu tot dinadinsul nu făcea rost de vopsea albă în ulei, zice el și Asle zice că usa autobuzului e deschisă și că trebuie să urce imediat și Tizul își ia la revedere și-i zice că speră să se revadă la Școala de Artă, zice el și Asle zice că asta speră și el și Tizul îi întinde mâna și își dau mâna și Tizul zice că mai devreme sau mai târziu se vor revedea la Școala de Artă din Bjørgvin și Asle zice că da, dacă va fi admis și el și Tizul zice că sigur va fi admis și Asle se gândește cum poate fi Tizul atât de sigur că și el va intra la Școala de Artă, nici măcar nu i-a văzut tablourile, e ceva ce zice doar așa, își zice Asle și urcă în autobuz și îi spune Șoferului de Autobuz că va merge până în Aga și Șoferul de Autobuz zice că deja se întoarce acasă, carevasăzică, și Asle nu răspunde și plătește biletul și merge în spatele autobuzului și se așază pe bancheta din spate și se uită pe geam și îl vede pe Tizul lui stând acolo și motorul pornește și

autobuzul demarează și Tizul ridică mâna și îi face cu mâna și Asle îi face și el cu mâna și se gândește cum Tizul deja a fost admis la Școala de Artă în vreme ce el se chinuie și se dă de ceasul morții la Liceu și îi e frică să meargă la școală, mereu se gândește că poate va trebui să citească cu voce tare, fiindcă Profesorul de engleză și franceză, care sigur are doar o pereche de pantaloni gri și un pulover alb cu dungi albastre, dacă nu cumva are mai multe perechi identice de pantaloni și pulovere, îi pune acum destul de rar să citească pe toți copiii de pe un rând, în ordine, unul după altul, până în spatele clasei, dar tot îi pune mereu să citească pe sărite și Asle observă că se mai uită la el și parcă îl amenință că-l va pune să citească, așa c-o să înceapă să chiulească de la școală când are engleză, fiindcă la orele de franceză nu fac decât să pronunțe cuvinte și lui Asle i se par imposibil de pronunțat, nu reușește nicicum să scoată sunetele alea și oricum nici ceilalți copii din clasă nu reușesc și Profesorul în pantaloni gri și pulover alb cu dungi albastre mormăie și geme și se lovește peste pulpe și zice că e absolut, dar absolut iară speranță, asta e indubitabil, sunt irecuperabili, mereu folosește cuvintele astea, fără speranță și indubitabil, și o să mai treacă multă vreme până o să poată să citească un text cu voce tare în franceză, deci nu are de ce să se teamă dinspre partea asta, dar are câte două ore de engleză două zile pe săptămână, marți și joi, și o să înceapă să chiulească în zilele alea, s-a gândit adesea s-o facă, dar s-a dus la școală oricum, însă de-acum încolo o să chiulească de la școală în zilele alea și ce-o fi o fi, își zice Asle în autobuz, gândindu-se cum în fiecare luni și în fiecare miercuri îi este frică toată după-amiaza și seara, frică pentru ziua următoare, dacă va trebui sau nu să citească, și atunci

obișnuiește să treacă pe la Sigve și el îi deschide de îndată ce bate la ușă, și chiar dacă nu se bucură întotdeauna de vizită, mereu îl invită să intre, și de obicei Asle aduce câteva sticle de bere sau merg la Hotel și-și cumpără câteva pahare de bere acolo și asta ajută, dar mai întâi merge întotdeauna s-o viziteze pe Buna la Azil, dar ea se simte din ce în ce mai rău, parcă se retrage din ce în ce mai mult în lumea ei și pe zi ce trece se face tot mai pământie la față și o găsește din ce în ce mai des dormind când vine pe la ea și atunci pleacă imediat și o lasă în pace să doarmă, iar când e trează adesea nu știe sigur dacă îi observă prezența, doar uneori îl privește cu luciditate în ochi, recunoscându-l, dar a încetat să vorbească, doar dă din cap în semn de da sau nu, își zice Asle, dar el o ține tot timpul pe Buna de mână și mâna ei e tot timpul rece, se gândește el pe când stă în autobuz și apoi se gândește că dacă Tizul a fost admis la Școala de Artă fără Liceu, iară examen artium, și el poate să intre, așa că într-una din zilele astea o să ia câteva tablouri și o să se ducă cu autobuzul la Bjørgvin și-o să le arate celor de la Școala de Artă tablourile și-o să încerce să obțină un loc pentru acei studenți pentru care se fac excepții, pentru cei care nu au terminat Liceul, dar care au talent la pictură, și dacă e admis la Școala de Artă va renunța la Liceu pe loc, chiar în clipa aia, își zice Asle și vede cum autobuzul se apropie de Cizmăria unde locuiește și trage de cordon și autobuzul se oprește și Asle coboară și merge direct acasă și știe cu exactitate unde are nevoie tabloul de puțină vopsea albă în ulei, anume în trei locuri, într-un loc trebuie o tușă ușoară și subțire din încheietură, iar în celelalte două locuri e nevoie de un strat subțire pe deasupra, își zice și se gândește că mâine are iar engleză și că n-o să se ducă la școală, s-a hotărât

deja, și în curând va lua autobuzul spre Bjørgvin și va lua cu sine cele două cărți pe care le-a împrumutat de la Sigve cu multă vreme în urmă și pe care nici până acum nu le-a citit și le va citi în autobuz, fiindcă nici măcar nu le-a deschis, își zice Asle, și va merge apoi la Școala de Artă și le va arăta celor de-acolo câteva tablouri de-ale lui și va încerca să prindă un loc chiar dacă nu are examen artium și dacă va fi admis va renunța la Liceu, ar fi o mare usurare, își zice și eu sed acolo și privesc spre locul meu fix de pe mare, spre reperul meu, vârful pinilor care îmi cresc sub fereastră aliniat cu ochiul de geam din mijloc al canatului din dreapta al ferestrei, fiindcă fereastra e împărțită în două și se deschide din ambele părți și fiecare canat e împărțit în trei ochiuri de geam, iar vârfurile pinilor trebuie să se alinieze cu geamul din mijloc al canatului drept, îmi zic și îmi fixez reperul cu privirea și fixez valurile și îl văd pe Asle scoțând vechiul geamantan pe care l-a luat cu sine din Casa cea Veche când s-a mutat singur în camera în care stă cu chirie și își alege câteva tablouri și le înfășoară cât de bine poate în pătura gri pe care a primit-o de la Buna și le așază apoi cu grijă în geamantan și se gândește că ar trebui să o viziteze pe Buna la Azil, dar mai tare ar vrea să meargă la Sigve și poate să bea câteva pahare la Hotel, își zice și își îmbracă jacheta neagră de catifea și-și agață pe umăr geanta de piele maro și își pune la gât un fular și o să se ducă direct la Sigve, își zice Asle, fiindcă a luat în sfârșit o decizie care-l frământă de mult, a trăgănat destul, își zice, dar vrea în sfârșit să încerce să intre la Școala de Artă iară să fi terminat Liceul, și dacă Tizul a reușit s-o facă, sigur va reuși și el, își zice Asle pe când se îndreaptă spre căsuța lui Sigve și bate la ușă și nu-i deschide nimeni și așteaptă puțin și aude în sfârșit pe

cineva mișcându-se de cealaltă parte a ușii și mai bate o dată și aude pași venind spre ușă și ea se deschide și în prag se află Sigve și nu e deloc fericit să-l vadă pe Asle

Iar tu, zice Sigve

și Asle zice că trebuie să-i zică ceva și Sigve îl invită înăuntru și Asle zice că va încerca să intre la Școala de Artă din Bjørgvin fără să termine Liceul, că dacă a intrat Tizul lui la Școala de Artă iară să fi făcut Liceul, doar datorită tablourilor lui, sigur va reuși să intre și el, așa că mâine va chiuli de la școală toată ziua și va lua cu el câteva tablouri și va merge la Bjørgvin și la Școala de Artă și se va interesa dacă poate intra la Școala de Artă fără să fi terminat Liceul și să-și fi luat examen artium, bacalaureatul, zice Asle și pare că Sigve nu prea înțelege ce-i zice și Asle vede că tabloul pe care l-a făcut după fotografia cu casa lui Sigve, care multă vreme a stat pe podea în fața bibliotecii, a dispărut, așa că Sigve sigur l-a mutat altundeva, deși nu era deloc un tablou urât, își zice Asle și se gândește că poate Sigve se dusesese la culcare și că Asle l-a trezit și

Sigve zice că bravo lui și zice apoi că dormea, a băut serios azi-noapte, dar că a reușit să se ducă la muncă și a reușit, de bine de rău, să monteze nenorocitele alea de cotiere și picioare de scaun, dar n-a fost o zi prea bună, nu, zice el și Asle zice c-ar putea să bea câteva pahare la Hotel și Sigve zice că după ziua de ieri n-ar mai trebui să bea, și totuși parcă ar merge câteva pahare, zice el și Asle zice că pot merge la Hotel și Sigve zice că da, așa fac și Sigve zice că i-a sărit țandăra ieri, nu-și poate explica ce l-a apucat, dar s-a enervat, în orice caz, și în mare parte pe el însuși, fiindcă nu i-a stat niciodată în fire să dea vina pe alții, nu, zice el și Asle zice, adăugând că îi vine greu să zică asta, că vrea să-și ceară scuze

pentru că tabloul cu casa lui Sigve nu a fost cum și l-a dorit Sigve, dar că el nu mai pictează tablouri din alea, a pictat destule tablouri așa și nu erau tablouri bune, erau doar prostii, de fapt, în fine, nu erau artă, zice Asle și zice că a fost de acord să picteze casa lui Sigve ca să fie drăguț și fiindcă l-a rugat el și Sigve zice că l-a rugat pe Asle s-o picteze doar ca să fie drăguț și râd amândoi și apoi Sigve zice că Asle poate să meargă liniștit la Hotel și să-și ia ceva de băut, că el o să vină puțin mai târziu, trebuie să se pregătească

Atunci mă duc mai întâi s-o vizitez pe Buna la Azil, zice Asle

Mergi în fiecare zi la ea în vizită, zice Sigve

O să-i fie dor de tine dacă te muți la Bjørgvin, zice el

La asta nu m-am gândit, zice Asle

și Asle merge la Azil s-o viziteze pe Buna și o vede întinsă pe pat și dormind și fata îi e aproape toată pământie și ușor vânăată și el se așază pe marginea patului și o ia de mână și mâna ei e așa rece și țeapănă și apoi zice ceva, dar Buna nu răspunde, iar el o aude respirând, dar trece multă vreme între respirații și Asle se gândește că fiindcă el și Mama nu s-au înțeles niciodată foarte bine, cu Buna s-a înțeles cel mai bine în copilărie, așa a fost întotdeauna, fără Buna nu știe ce s-ar fi ales de el, își zice Asle și se gândește că măcar a vizitat-o, chiar dacă ea nu-și dă seama de asta, și se gândește că de-acum e bătut în cuie, nu mai încape nicio îndoială, mâine chiulește de la școală și ia autobuzul până la Bjørgvin, își zice și ce-ar merge câteva pahare de bere, își zice Asle și se duce la Hotel și se așază și își comandă un pahar de bere și se gândește că Buna o să moară la noapte, asta e încă un motiv să renunțe la Liceu, așa că mâine va chiuli de la școală și va merge la

Bjørgvin și la Școala de Artă și fie ce-o fi, își zice și eu stau pe scaunul meu și privesc spre punctul unde privesc de obicei din Marea Sygne și îmi dau seama că Ales șade lângă mine și mă ține de mână și mă gândesc că așa a și fost, Buna a murit chiar cu o noapte înainte să plec la Bjørgvin cu tablourile ca să mă înscriu la Școala de Artă, îmi amintesc și o aud pe Ales zicând că Bunicii tale îi e bine acum și o simt pe Ales atât, atât de aproape, stă pe scaunul de lângă mine și eu îi văd atât de limpede mâna în mâna mea și mă uit la scaun și evident că nu văd nimic și îi dau drumul la mână și îmi pun brațul pe după umerii ei și privesc valurile și îi văd pe Asle și pe Liv, ea cu burta mare, în autobuzul de Bjørgvin și arată așa de ciudat împreună, ea cu geaca descheiată fiindcă nu reușește s-o încheie din cauza burții prea mari și el cu geanta lui de piele maro în poală și gândindu-se cum a renunțat la pivnița unde stătea cu chirie și Liv a renunțat la slujba de la Hotelul Stranda, așa că acum nu-i mai leagă nimic de Stranda și toate bunurile lor pământești, cum se zice, le-au împachetat și se află acum în cala autobuzului, iar Șoferul de Autobuz n-a fost deloc dificil, ba chiar i-a ajutat și le-a aranjat în cală toate catrafusele cum au încăput mai bine, lucrurile lui Asle au încăput în două cutii goale pe care le luase de la Cooperativa din Stranda și tablourile le aranjase într-un vechi geamantan, iar hainele lui și tot restul lucrurilor, articolele de pictură, câteva cărți și cam atât, le-a pus în două cutii și Liv era cu geamantanul ei cel mare și stau acum în autobuz și lui Asle îi e groază să meargă acasă la părinții lui Liv, ce aveau să zică? Liv nu le-a spus că e gravidă și nici despre el nu le-a zis nimic, după cum nu le-a zis nici că vin azi, ce aveau să zică părinții ei? se întreabă Asle și pare că Liv se întreabă același lucru, fiindcă îi zice că ar fi

trebuit s-o sune pe maică-sa să-i spună că sunt pe drum, că e gravidă și că o însoțește Asle, dar i-a fost așa de teamă să-i spună, zice ea, și acum, dacă situația se prezintă așa, părinții ei nu pot decât să-i lase să trăiască cu ei în casă, în casa părintească de acolo, din Sartor, unde nu sunt decât stânci și iarbă-neagră și dacă urcă doar câțiva metri pe colina sub care se află casa ei părintească pot vedea oceanul, zice ea și Asle zice că și el se gândește la același lucru și zice că atunci când ajung la Bjørgvin trebuie să descarce din autobuz toate bagajele și speră că terminalul din care pleacă autobuzul spre Sartor nu e foarte departe de unde oprește autobuzul ăsta, el o să care totul până la acel terminal, zice el și Liv zice că-și poate căra singură geamantanul și Asle zice că atunci nu trebuie să facă decât două drumuri, o dată cu cele două cutii cu haine și articole pentru pictură și apoi cu geamantanul în care a pus șevaletul și tablourile, că de luat, nu le poate lua pe toate într-un singur drum, dar în două sigur o să reușească, zice el și Liv zice că din ce-și amintește, terminalul unde oprește autobuzul din Stranda și terminalul de unde pornește autobuzul spre Sartor nu sunt așa departe unul de celălalt, așa că o să fie bine, mai greu o să fie când ajung la Sartor, fiindcă e ceva de mers din stația de autobuz până la casa ei părintească, zice ea, și atunci poate e mai bine s-o ia ea înainte? Și să își care după ea geamantanul, și Asle poate să stea s-o aștepte până se întoarce, fiindcă atunci părinții ei vor fi văzut că e gravidă și ea le va spune imediat că el, Asle, e cu ea și că stă și-o așteaptă în stația de autobuz cu lucrurile lor și atunci poate tatăl ei, care tocmai se va fi întors acasă de la muncă, lucrează la o pescărie, va veni cu ea să-i ajute să-și care lucrurile până acasă? zice ea și Asle

zice că sună bine și zice că ea trebuie să le zică imediat că n-o să stea acolo decât o scurtă vreme, până-și găsesc o chirie în Bjørgvin și că el va începe la Școala de Artă și că cel mai probabil vor putea sta la Căminul Studentesc, zice el și Liv zice că așa le va spune, zice și eu stau pe scaunul meu la masa rotundă și privesc și tot privesc același loc de pe mare, de pe Marea Sygne, și-mi țin brațul în jurul umerilor lui Ales și mă gândesc c-ar trebui să spun o rugăciune pentru Asle și mă reculeg și mă rog la Dumnezeu să se facă bine și dacă nu se face bine mă rog la Dumnezeu să-l ia în pacea lui, în împărăția lui, în împărăția lui Dumnezeu, în pacea lui Dumnezeu, în lumina lui Dumnezeu, așa mă rog la Dumnezeu și privesc valurile și-l văd pe Asle șezând la masa de la Hotel și și-a băut deja berea și acum doar stă și se uită în jur după recepționista care nu-i cu mult mai în vârstă ca el și e fiica celor care dețin hotelul, așa i-a spus Sigve, se uită după ea ca să mai ceară un pahar și imediat va veni și Sigve, își zice Asle și eu îmi iau brațul de pe umerii lui Ales și îi spun lui Ales că merg să-l vizitez pe Åsleik și Ales zice că ea este mereu cu mine, e mereu alături de mine, oriunde as fi, zice ea și eu îmi zic că trebuie să merg la Åsleik, asta e, și chiar dacă nu mi-e foame în mod special știu că o să-mi pice bine niște costițe de miel, n-am mai mâncat de mult, iar Åsleik se pricepe la gătit, îmi zic și mă ridic de pe scaun și Brage cade pe podea și niciodată n-o să mă obișnuiesc cu faptul că vine și-mi sare în poală când stau pe scaun, mă gândesc și-mi iau pe mine jacheta neagră de catifea și îmi pun pe umăr geanta și la gât un fular și ies din casă și vremea s-a mai îmblânzit, a mai nins puțin, dar a stat și eu mătur cu palma zăpada de pe parbriz și măcar nu mai e frig, îmi zic și mă urc în mașină și conduc încet spre Åsleik, care nu locuiește departe, dar

ceva-ceva tot e de mers, și drumul e șerpuit și acoperit de zăpadă și mă gândesc că o să mă bucur să mănânc niște costițe de miel pregătite de el, chiar dacă nu am poftă de mâncare simt totuși că mi-e foame și c- o să-mi facă bine să mănânc, îmi zic și conduc încet spre casa lui Åsleik și privesc drumul alb și îl văd pe Asle la Școala de Artă și se bâlbâie și se poticnește și scoate tablourile învelite în pătura gri pe care i-a dat-o Buna din vechiul geamantan în care le-a cărat și le arată profesorului de pictură căruia i s-a prezentat și care i-a zis că se numeste Eiliv Pedersen și profesorul zice că, după părerea lui, Asle poate fi admis și fără să fi terminat Liceul și să-si fi dat examen artium, doar că Rectorul ia deciziile de acest fel, zice el, așa că-l poate urma până la Rector, zice și merg împreună la Rector și el îl întreabă pe Asle dacă nu a venit cumva de curând să-i arate picturile, și Asle zice că nu, nu a venit și Eiliv Pedersen zice că și el s-a întrebat același lucru, fiindcă seamănă leit cu unul care a venit să ceară un loc la Școala de Artă cu puțină vreme în urmă, și chiar și tablourile lor seamănă, zice Eiliv Pedersen și Rectorul îi cere lui Asle cartea de identitate și zice că de vreme ce e suficient de mare și îndeplinește criteriile de vârstă și pictează așa bine, e admis, sigur că da, zice Rectorul și îl felicită pe Asle și-i zice că de- acum este sau va fi curând student la Școala de Artă din Bjørgvin, deși e aproape sigur că Asle a mai fost și înainte și a fost admis, zice el, dar sigur a fost numai unul care semăna cu el, zice Rectorul, sau poate a îmbătrânit el și nu mai are tinere de minte? oricum ar fi, zice el, cert e că Asle pictează așa bine încât ar fi impardonabil să nu-l admită la Școala de Artă chiar și fără examen artium, tocmai pentru cei ca el există această regulă, zice Rectorul și Eiliv Pedersen zice că e perfect de acord și

Asle e așa ușurat că simte că leșină, fiindcă acum va renunța la Liceu cât de repede se poate, își zice și se gândește că acum, că va primi bursă artistică, Tatăl lui nu va mai trebui să-i trimită bani în fiecare lună, fiindcă Tatăl lucrează întruna și se spetește și e plătit așa prost pentru fructe, și chiar dacă reușește să vândă bărcile pe care le construiește, bărci de Barmen, cum li se zice, pe vremuri construia niște bărci frumoase, cu vâsle, înguste la prora și pupa, dar în ultimii ani a început să construiască bărci cu spatele teșit, ca să li se poată atașa un motor, fiindcă astfel de bărci se caută acum, zice Tatăl, și nu face cine știe ce bani din bărci de vreme ce majoritatea oamenilor își cumpără bărci de plastic în ziua de astăzi, fiindcă-s mai ușor de întreținut, așa că cererea pentru bărci precum cele construite de Tata a scăzut întruna, dar pe de altă parte sunt din ce în ce mai rari meșterii care fac bărci de lemn, așa că Tata încă reușește să-si vândă bărcile, iar din puținul pe care-l face, trebuie să- i trimită bani în fiecare lună, își zice Asle, dar acum, acum că va primi bursă artistică, Tatăl nu va mai trebui să-și împartă puținii bani pe care-i agonisește cu greu muncind cât e ziua de lungă, iar Asle va reuși să se descurce cu banii pe care i- a primit deja până începe să primească bursa artistică, are ceva bani puși deoparte de vreme ce a fost mereu chibzuit, își zice Asle și nu- i vine să creadă că va scăpa în sfârșit de pantalonii gri și puloverul alb cu dungi albastre, va scăpa de Liceul care i-a inspirat atâta frică încât trăia tot timpul într-o stare de anxietate sau cum s-o fi chemând, își zice, va da un anunț la *Ziarul de Bjørgvin* că-și caută chirie și de îndată ce-și va găsi o chirie se va muta din Aga la Bjørgvin, își zice Asle și eu conduc încet mai departe și privesc drumul alb și deodată, de nicăieri, în fața mea o căprioară fuge de-

a curmezișul drumului și eu opresc mașina, tot timpul apar căprioare, fiindcă sunt multe în Dylgja și mai ales pe întuneric au obiceiul să intre pe drum și răsar chiar în fața mașinilor, îmi zic, așa că am avut noroc chior că nu am dat niciodată peste vreuna, îmi zic și am oprit mașina, dar motorul încă rulează și farurile sunt încă aprinse și privesc drumul alb și-l văd pe Asle mergând spre casă, spre Cizmărie, și gândindu-se că totul a mers grozav, a dat anunț la *Ziarul de Bjørgvin* și a primit o scrisoare doar câteva zile mai târziu, de la o femeie mai în vârstă care trăia singură, după cum îi scria, și era profesoară sau mai degrabă fusese profesoară, fiindcă se pensionase, dar încă mai suplinea din când în când dacă vreun profesor era bolnav sau altceva, scria ea și a avut dintotdeauna chiriași și timp de mulți ani a locuit la ea în chirie un student din Hardanger, toată studenția a locuit la ea și acum își dorea să ia un nou chiriaș din Hardanger care făcea facultatea în Bjørgvin, așa că dacă voia putea să vină să vadă camera pe care o dădea cu chirie, era la etajul al șaselea într-o clădire de apartamente, iar asupra chiriei se vor înțelege ei, singura condiție pe care o avea era ca el să-i ducă gunoiul o dată pe săptămână și eventual s- o ajute la ridicat când era vorba de ridicat lucruri pe care nu le putea ridica singură și să mai schimbe câte un bec dacă se arde vreunul, a scris ea și și-a trecut numărul de telefon și, chiar în ziua aceea, Asle ia scrisoarea și merge la telefonul public de lângă Cooperativă și o sună și se înțelege ca el să vină a doua zi și Asle zice că va lua autobuzul din Aga spre Bjørgvin dimineață devreme și că se va întoarce după- amiaza sau seara, iar femeia, care e originară din Bjørgvin și vorbește cu accent de Bjørgvin zice că cel mai bine ar fi la ora trei și Asle zice că e în

regulă, iar apoi ea zice că locuiește pe Strada Universității, la numărul șapte și că pe tablita de la intrare scrie Herdis Asen, zice ea și Strada Universității urcă din centru spre Universitate și apartamentul e la etajul șase, fără lift, deci sunt ceva scări de urcat, zice ea, așa că s-au înțeles, se văd la ora trei, zice ea și dacă Asle se rătăcește îi are numărul de telefon și o poate suna și cumva tot o să se rezolve, zice ea și apoi zice că, dacă Asle se mută la ea, o să poată să-i folosească telefonul dacă vrea, doar să nu sune prea des și să nu fie sunat prea des, zice ea și mă gândesc că nu pot să mai stau așa nemișcat în mașină privind drumul alb și-l văd pe Asle stând în autobuzul către Bjørgvin în jacheta lui neagră de catifea și pe scaunul de lângă el e așezată geanta de piele maro și se gândește că nu cunoaște orașul, nu cunoaște Bjørgvin, sigur că a mai fost acolo de câteva ori, își zice, dar își amintește puțin spre deloc, se gândește și eu stau în mașină și privesc drumul alb și-l văd pe Asle întrebându-l pe Șoferul de Autobuz dacă știe unde e Strada Universității și el zice că nu, nu știe, dar că strada asta trebuie să fie pe undeva pe lângă Universitate, după cum îi zice și numele, zice el, și ca să ajungi acolo trebuie să ieși din Autogară și s-o iei apoi la dreapta și înainte, până ajungi la o piață și de acolo, de la Fisketorget, Piața de Pește, cum îi zice, o iei la stânga și urci dealul spre o biserică și în spatele bisericii e Universitatea și Strada Universității trebuie să fie pe undeva pe acolo, zice el și Asle îi mulțumește și merge întocmai cum i-a zis Șoferul de Autobuz și ajunge la piață și vede o biserică pe o colină și o ia spre biserică și vede un indicator stradal pe care scrie Strada Universității și se oprește la o ușă pe care scrie șapte și se uită la ceas și e abia douăsprezece, abia la trei trebuia să vină să vadă apartamentul,

așa că are timp berechet, ce să facă până atunci? își zice, că doar nu poate sta trei ore în fața ușii, își zice, așa că se întoarce pe unde a venit, fiindcă a văzut o cafenea chiar în Autogară, văzuse un semn pe o ușă pe care scria Cafeneaua Autogării, își amintește, și lângă cafenea era un chioșc de ziare, așa că putea trece pe la chioșc să-și ia un ziar și apoi pe la Cafeneaua Autogării să bea o ceașcă de cafea sau poate chiar un pahar de bere, își zice Asle și se întoarce pe același drum și se descurcă fără probleme să găsească Chioșcul, de unde își cumpără *Ziarul de Bjørgvin* și apoi intră pe ușa de la Cafeneaua Autogării și merge la tejghea și zice că ar vrea un pahar de bere și femeia din spatele tejghelei îl întreabă dacă-i destul de mare să bea bere, dacă vrea să-si ia bere trebuie să-i arate cartea de identitate, zice ea și Asle scoate portofelul și scoate cartea de identitate din portofel și femeia din spatele tejghelei se uită la ea și i-o dă înapoi și-i toarnă apoi o halbă de bere și o pune în fața lui Asle și el plătește și merge și se așază la o masă la fereastră, nu mai e nimeni în Cafeneaua Autogării, dar sigur o să mai intre cineva, își zice Asle și se uită pe fereastră și prin fața Autogării trec întruna oameni, tineri și bătrâni, și chiar în fața Autogării e un drum circulat, cu două benzi, pe care trec mașini tot timpul, viața are un ritm amețitor aici, așa i se pare lui Asle, apoi deschide *Ziarul de Bjørgvin* și începe să-l răsfoiască și ajunge la rubrica de Cultură și acolo sunt mai multe recenzii de carte și o recenzie la o expoziție a pictorului Eiliv Pedersen în Galeria Beyer, și cu el a vorbit Asle când a mers la Școala de Artă ca să le arate tablourile lui, el era cel care l-a recomandat pentru un loc la Școala de Artă, el l-a condus cu tablourile la Rector, își zice Asle și cea care a scris recenzia se numește Anne Sofie Grieg și a scris că asta e poate cea

mai bună expoziție pe care Eiliv Pedersen a avut-o vreodată, așa a scris, și că Eiliv Pedersen de mult n-a mai expus și că asta sigur are de-a face cu munca lui ca profesor la Școala de Artă, unde predă aproape singur toate cursurile de la specializarea *pictură* și asta îi ocupă mult prea mult timp și că e păcat ca un pictor de-a dreptul eminent, cu un dar atât de limpede, fiindcă nimeni nu poate contesta acest talent, să-și irosească cea mai mare parte a timpului pe activități didactice în loc să picteze și, de vreme ce Eiliv Pedersen expune atât de rar, toată lumea trebuie să profite de ocazia de a vizita expoziția lui din Galeria Beyer, scrie criticul de artă care se numește Anne Sofie Grieg și Asle își ridică ochii din ziar și vede că la una dintre mesele din fața lui stă așezată o fată singură, care nu era acolo când a intrat, când s-a așezat, dar care e acum cu fața spre el și ochii lor se întâlnesc și e ca și cum privirea unuia se odihnește în a celuilalt și nici ea, nici el nu-și ferește privirea, ea are ochii negri și limpezi și părul negru și lung și nici el nu-și explică de ce s-au oprit dintr-odată să se privească așa în ochi, era parcă firesc s-o facă, dar în cele din urmă Asle simte că s-au uitat suficient unul în ochii celuilalt și ia o gură de bere și vede cum ea ia o gură de cafea și el se reapucă de citit ziarul și mai ia o gură de bere și încă e rece și bună și citește mai departe recenzia scrisă de Anne Sofie Grieg despre expoziția cu tablourile lui Eiliv Pedersen și în recenzie scrie că Galeria Beyer e deschisă în fiecare zi între zece și șapte seara, inclusiv sâmbăta și duminica, și că lumea trebuie să profite de ocazia de a vedea tablourile lui Eiliv Pedersen, unul dintre cei mai talentați artiști ai Norvegiei, care nu primește recunoașterea pe care o merită, de vreme ce nici măcar Muzeul de Artă din Bjørgvin nu găzduiește decât un singur tablou

de Eiliv Pedersen și asta e de-a dreptul inacceptabil, ca să nu mai vorbim de Muzeul de Artă al Norvegiei, nu ar fi timpul ca muzeul să procure unul sau mai multe tablouri de-ale lui? scrie ea, iar toți cei care s-au gândit vreodată să-și cumpere măcar un singur tablou în viața lor trebuie să profite de această ocazie, a scris ea și Asle simte cum fata de la cealaltă masă îl privește tot timpul și asta e bine, se simte bine știind că ea îl privește, își zice Asle, dar nu vrea să-și ridice ochii din ziar, chiar dacă i-ar plăcea să-i întâlnească privirea și să se uite în ochii ei, își zice și ar vrea să vadă și el expoziția asta din Galeria Beyer, cum e numită, dar are vreo idee unde e Galeria Beyer? Scrie în ziar că e pe Strada Principală, Høggata, la numărul unu, dar bineînțeles că n-are habar pe unde vine asta, își zice Asle, așa că nu va vedea niciodată expoziția lui Eiliv Pedersen, cel care pictează în alb și gri și căruia-i place să picteze femei șezând la fereastră, cum scrie Anne Sofie Grieg în recenzia ei, și care pictează lucruri pline de o liniște nespus de adâncă, cum mai scrie Anne Sofie Grieg, își zice Asle și bea bere și se gândește ce bine e să bea un pahar de bere, mai multe pahare, îl liniștește și viața devine suportabilă, își zice și ridică ochii din ziar și iar se uită în ochii negri ai fetei care stă câteva mese mai încolo, cu fața spre el, fata cu părul negru și lung, și coboară ochii în ziar și se uită la ceas, ceasul pe care l-a primit cadou din partea Bunicii la slujba de confirmare, și vede că e deja unu, așa că nu mai e mult până o să poată să meargă pe Strada Universității, la numărul șapte, ca să vadă camera pe care poate c-o s-o ia cu chirie și nu-și mai amintește numele gazdei, dar apartamentul e la etajul șase, și are la el scrisoarea de la ea, unde e trecut și numele ei, pe care l-a uitat, dar crede că e Herdis Asen, se

gândește Asle și își scoate scrisoarea din buzunarul jachetei negre de catifea și, da, chiar așa o cheamă, s-a semnat Herdis Asen la finalul scrisorii, și verifică să scrie Strada Universității numărul șapte și pune scrisoarea înapoi în buzunar și mai bea puțină bere și vede că paharul îi e pe jumătate gol, a băut ceva mai puțin de jumătate și vede că fata care stă câteva mese mai încolo se ridică și Asle îngroapă privirea în ziar și ea se oprește lângă masa lui

Mă bucur să te cunosc, zice ea

și râde și Asle se ridică

Și eu pe tine, zice el

și-si întind mâinile și rămân așa, tinându-se de mână

Mă cheamă Asle, zice el

Și pe mine mă cheamă Ales, zice ea

Faci misto? zice el

Nu, chiar așa mă cheamă, Ales, zice ea Avem aproape același nume, zice Asle

Da, e ciudat, zice ea

Da, zice el

și ea zice ce ciudat și îl întreabă pe Asle cu ce treabă e prin Bjørgvin și el zice că a venit să vadă o cameră de închiriat, fiindcă va începe studiile la Școala de Artă, zice el și încă se țin de mână și Ales zice că și ea va face la fel, cu condiția să fie admisă, e în ultimul an la Liceu, la Liceul Catolic, zice ea, dar evident că nu merge chiar în fiecare zi, cum își închipuie și Asle, mai și chiulește, dar asta doar pentru că pur și simplu nu suportă să meargă, e întotdeauna foarte nefericită acolo, dar mama ei, mama Judit, așa o cheamă, zice că trebuie să termine Liceul, zice ea și Asle dă din cap și zice că el a renunțat la Liceu, sau e pe cale să renunțe, ca să

înceapă la Școala de Artă și apoi îi zice că și-a dus tablourile la Școala de Artă și a întrebat dacă poate să obțină un loc la Școala de Artă chiar și fără examen artium, doar pe baza tablourilor, și că un profesor s-a uitat la ele, zice el, și le-a dus la Rector, care i-a zis că e admis și că n-a mai văzut de mult un astfel de talent, așa a zis Rectorul, zice Asle și e puțin stânjenit și Ales zice că profesorul trebuie să fi fost Eiliv Pedersen, fiindcă el predă pictura în ulei la specializarea Pictură, și mai e și specializarea Desen, ea s-a gândit că i-ar plăcea oricare din ele, așa că-și va depune dosarul la amândouă, zice ea și Asle zice că în scurt timp se va muta la Bjørgvin, numai să-și găsească o chirie, zice el și Ales zice că înțelege foarte bine de ce nu mai suportă Liceul, nici ea nu-l mai suportă, dar termină la primăvară, și chiar dacă are note proaste la aproape toate materiile, poate că desenele și picturile ei nu sunt chiar așa proaste sau măcar or fi suficient de bune cât să-i asigure un loc la Școala de Artă, mai ales că va termina Liceul și va avea examen artium, zice ea, dar sigur nu va fi așa ușor ca pentru el, tot va trebui să treacă prin procesul de admitere obișnuit și poate c-o să prindă loc, poate că nu, zice ea și Asle o întreabă cum e admiterea și Ales zice că mai întâi trebuie să stai două zile și să desenezi un studiu de nud, știe care-i diferența dintre un studiu și o schiță? întreabă ea și Asle clatină din cap și zice că habar n-are și Ales zice că, atunci când faci un studiu, desenezi tot corpul și modelul trebuie să stea ore în sir în aceeași poziție, luând din când în când câte o pauză, în vreme ce atunci când faci schițe, modelul tine aceeași poziție un timp foarte scurt, poate vreo zece-douăzeci de secunde, apoi se mișcă, iar în timpul ăsta trebuie să desenezi tot sau măcar tot ce e mai important, zice Ales, și la proba de

admitere desenezi în creion sau cărbune, ea nu se pricepe așa bine la desen, dar se gândește că poate îi iese mai bine dacă desenează cu cărbune și șterge apoi cu gumă plastică de șters, fiindcă nu numai că șterge cărbunele de pe hârtie, dar îl și întinde cumva și i se pare că asta poate transforma un desen altfel prost într-unul puțin mai bun

Gumă plastică? zice Asle

Da, e o gumă de șters folosită pentru desenele în cărbune, zice ea

Nu știai? zice ea

Nu, zice Asle

Mereu am desenat numai cu creionul și nu folosesc niciodată guma de șters, nu știu de ce, dacă am greșit ceva las greșeala să rămână, adesea tocmai greșelile fac ca un lucru să iasă bine în cele din urmă, zice el

și Ales zice că hârtia pe care desenezi la admitere are jumătate de metru lățime și un metru și jumătate lungime și că acolo trebuie să încapă tot desenul, tot corpul celui sau celei care pozează, din cap până în picioare trebuie să-l desenezi sau s-o desenezi, o să-i fie greu, că nu se pricepe așa bine la desen, doar mama Judit îi mai servește drept model, dar sfârșesc mereu râzând și hlizindu-se, apoi mai trebuie, când își depune dosarul pentru un loc la Școala de Artă, să aducă între trei și cinci lucrări proprii, picturi, desene, schițe, acuarele, ea-și alege ce aduce, dar trebuie să fie cel puțin o pictură, iar una dintre lucrări trebuie să fie o natură moartă, zice ea și are cel puțin două acuarele de care-i mulțumită, iar apoi trebuie să aștepți câteva zile ca o comisie să decidă cine e admis și cine e respins, iar numele celor admiși la

Școala de Artă sunt scrise pe o listă care e apoi afișată la avizierul de la intrare, și cel mai rău e că nu poți să știi dinainte cât durează admiterea, i se pare că o săptămână, dar se poate finaliza și mai devreme și de aceea trebuie să mergi să verifici avizierul în fiecare zi, cam atât, așa e admiterea, zice Ales și asta pentru că ea nu poate să intre ca el, care a fost primit la Școala de Artă iară probă de admitere, doar excepțiile primesc locuri așa și doar cei cu adevărat talentați, dar care dintr-un motiv sau altul nu si-au luat bacalaureatul, și mai contează și vârsta, zice Ales și Asle se gândește că asta înseamnă că a intrat la Școala de Artă pentru că el, sau de fapt Sigve, i-a falsificat cartea de identitate, și nu pentru că tablourile lui erau așa bune, cum a crezut initial, își zice si-si dau drumul la mână și Ales îl cuprinde pe Asle cu brațele și-l strânge la piept și apoi îi dă drumul

Ai părul așa frumos și lung, zice ea

Și tu, zice Asle

Tu ai păr șaten și eu am păr negru, zice Ales

și zice că ea poartă cel mai adesea părul strâns într-o coadă la spate sau împletit și așa îl avea și când a ajuns la Cafeneaua Autogării, dar când l-a văzut pe el l-a desprins și l-a lăsat liber, zice ea și Asle zice că părul ei e negru și cam la fel de lung ca al lui, și în timp ce ochii lui sunt albaștri, ai ei sunt negri

Pot să mă așez? zice Ales

Da, desigur, zice Asle

Și Ales se așază la masă și Asle zice că tocmai citea o recenzie la expoziția unui pictor, Eiliv Pedersen, de la Galeria Beyer, și zice apoi că i se pare că aceluiasi Eiliv Pedersen i-a arătat el tablourile și Ales zice că e același pictor și că e o expoziție bună, nu știe de

fapt dacă-i plac chiar așa de mult picturile lui Pedersen, dar ce-i al lui e-al lui, și anume că folosește mereu culori așa șterse și subtile, e mult gri și alb murdar în tot ce pictează, nici nu se poate spune că tablourile lui conțin culori în sensul obișnuit al cuvântului, iar culorile se topesc una într-alta, nu există nicio tranziție clară și bine definită în picturile lui, totul parcă se topește laolaltă, zice Ales și Asle zice că i-ar plăcea să vadă expoziția, dar nu cunoaște orașul și la trei trebuie să meargă la bătrâna care s-ar putea să-i închirieze o cameră și ea întreabă unde e apartamentul și el răspunde că e pe Strada Universității și ea zice că au timp destul să meargă până la Galeria Beyer ca să viziteze expoziția lui Eiliv Pedersen și că mai apoi poate să-l însoțească până pe Strada Universității, zice ea și Asle zice că bine, i-ar plăcea mult, dacă nu o deranjează, și ea zice că bineînțeles, nu-i strică să mai vadă expoziția o dată, zice ea, a fost să vadă expoziția la o zi după vernisaj, împreună cu mama Judit, zice ea

Și tu, și eu îl vom avea pe Eiliv Pedersen profesor de pictură, zice ea

Mă rog, tu, dar și eu dacă sunt admisă la Școala de Artă, zice ea

Recenzia din *Ziarul de Bjørgvin* la expoziția lui a fost una foarte elogioasă, zice Asle

și îi întinde ziarul și ea citește și zice că, da, chiar e o recenzie pozitivă, Anne Sofie Grieg chiar știe despre ce vorbește, deși nu a făcut studii de specialitate, ci a fost casnică, dar ea și soțul ei, care e avocat, au călătorit prin multe orașe europene și au vizitat cam toate marile muzee de artă și a și citit mult, mama ei și Anne Sofie Grieg sunt prietene și se mai întâlnesc din când în când, zice Ales și zice că Anne Sofie Grieg are incredibil de multe cărți de artă,

fiindcă a fost pe la ea de câteva ori împreună cu mama Judit, zice ea și se ridică amândoi și Asle își pune geanta de piele maro pe umăr și Ales îi zice că are o geantă frumoasă și îl ia de mână

Acum suntem împreună, oarecum, zice ea

și ies din Cafeneaua Autogării și o iau drept înainte, pe drumul pe care a venit Asle, și Ales o ia la dreapta și străbat câteva alei și Asle nu mai știe deloc pe unde sunt

Acum suntem împreună, zice Ales

Da, zice Asle

Ai mai avut iubită? întreabă ea

Nu, zice Asle

Nici eu n-am mai avut iubit, zice Ales

Dar acum am, zice ea

și eu stau în mașină și sunt convins că în curând va trece o căprioară țopăind peste drum sau c-o să văd una sau mai multe căprioare în lumina farurilor, îmi zic, dar nu mai pot să stau așa degeaba, pentru că mă așteaptă Åsleik, îmi zic și văd o căprioară la marginea drumului, nemișcată, privind spre mine și mă uit în ochii căprioarei și căprioara mă privește în ochi și stau nemișcat în mașină și căprioara stă nemișcată la marginea drumului și ne privim reciproc în ochi și căprioara se întoarce lent și dispare în întuneric și eu pun mașina în mișcare și privesc drumul alb și-l văd pe Asle stând într-o sufragerie și Liv e lângă el și mama lui Liv vine cu o tavă cu sendvișuri și o așază în fața lor pe măsuta de cafea și îl invită pe tatăl lui Liv să se așeze și Asle se gândește că nu vor putea să stea la părinții lui Liv fiindcă, deși mama ei e de acord, tatăl ei nu e, nu i-a adresat lui Asle niciun cuvânt de când au sosit, n-a zis nici măcar bun- venit și nu a făcut nici măcar cunoștință cu el, iar

acum răspunde că nu îi e foame și că merge să se culce, a avut o zi lungă și grea la muncă și e obosit, zice și le urează noapte bună și Asle se gândește că trebuie să plece, dar unde? trebuie să existe un loc și pentru ei, nu? se gândește, dar nu au bani, nu au nimic, n-au de niciunde, își zice, așa că vor fi nevoiți să locuiască o vreme pe degeaba la părinții lui Liv, dar apoi, nu peste mult timp, va primi bursă artistică și poate vor reuși să primească și o cameră la Căminul Studentesc, mai ales că au copil, se prea poate, Asle a făcut deja cerere pentru un loc la cămin, dar sigur există o listă lungă de așteptare pentru astfel de camere, deci chiar n-are de unde să știe, dar în cel mai rău caz își poate găsi el o chirie singur, în vreme ce Liv va sta la părinți până găsește el o chirie pentru amândoi, își zice Asle și eu stau în mașină privind drumul alb și conduc încet și văd că am ajuns în dreptul curții lui Åsleik și intru în curte și urc aleea spre casă și lumina farurilor luminează acum casa lui Åsleik și iată-l pe Åsleik în fața casei, lângă tractor, iată că stă și mă așteaptă, îmi zic, deși e destul de frig afară, îmi va prinde totuși bine să mănânc niște costițe, mă gândesc, cum mi-a prins bine și să dorm câteva ore azi, chiar mi-a prins bine, simt că parcă mi-am recăpătat forțele, îmi zic și opresc în fața casei lui Åsleik

lată-te, în sfârșit, zice el

Am întârziat? zic eu

Mie unuia mi-e foame, zice el

și Åsleik zice că carnea a stat la fiert câteva ore, dar asta nu-i rău, se face mai bună, fiindcă e carne de oaie și nu de miel, zice el, dar piureul de napi e gata de câteva ore și a ieșit foarte bun, și nici nu-i greu să faci un piureu de napi bun, secretul e să tai napii în bucăți foarte mici și să-i fierbi mult timp în suc propriu, mult mai

mult decât e nevoie ca bucățile să se facă suficient de moi încât să le poți zdrobi, și firește că trebuie să arunci apa în care au fiert, c-o să fie destulă umezeală din aburii care ies din napi, și apoi pui mult unt, bucăți mari de unt, apoi trebuie să le zdrobești, evident, și să pui puțină sare după o

gust și poate și puțin piper, zice Åsleik și eu zic că atâta lucru știu și eu, zic eu și îmi dau seama că Åsleik e puțin supărat și zice să intrăm, e prea frig să stai așa afară, și eu zic că m-a surprins să-l văd în fata casei și el zice că mă aștepta, îi chiorăiau mațele de foame și când n-a mai putut a ieșit să vadă dacă nu vin odată și într-un târziu iată că am și sosit, și cartofii sunt și ei fierți de mult, i-a ținut sub capac și a mai și pus deasupra câteva prosoape de bucătărie, așa că speră că sunt încă destul de calzi, dar nu face nimic dacă nu sunt chiar fierbinți, zice Åsleik și eu zic că sigur totul o să fie delicios și Åsleik zice că l-a sunat Sora lui azi să-i spună că m-a văzut la Cafenea, dar că n-a îndrăznit să intre în vorbă cu mine, cu toate că ar fi vrut, a făcut un drum până la Bjørgvin după cumpărături de Crăciun și când aștepta feribotul înapoi spre casă, că mai întâi a luat feribotul până la Instefjord și apoi autobuzul până la Øygna, știi și tu cum e, deci pe când aștepta m-a văzut intrând în Cafenea și a stat pe gânduri dacă să-mi spună că întreaga ei casă e plină de tablouri de-ale mele, dar nu a îndrăznit, așa i-a spus la telefon lui Åsleik și apoi l-a întrebat dacă n-aș vrea să vin să-mi petrec Crăciunul cu ei

Da, poate, zic eu

Vorbești serios, ai vrea? zice Åsleik

Nu faci mișto? zice el

Anii trecuți ai tot refuzat, zice el

Da, zic eu

Și Åsleik zice că ar fi așa frumos dacă aș merge cu el cu Barca până la Øygna, e un golfuleț acolo și un debarcader bun unde putem acosta, zice, și pentru el și Sora lui ar fi o mare onoare dacă aș vrea să le țin companie, zice el

Da, cred că vin anul ăsta, cum am zis, zic eu Te-am auzit, dar nu-mi cred urechilor, zice Åsleik

și zice că m-a invitat de nu știu câte ori și că niciodată n-am vrut, și mă gândesc că nici eu nu înțeleg prea bine de ce am acceptat, de ce am fost de acord anul ăsta să merg cu Åsleik să sărbătorim Crăciunul la Sora lui, deci pe ea am văzut-o ieri în Cafenea, stând lângă intrare cu un geamantan și câteva plase pline alături, și semăna leit cu Guro, femeia de pe Smalgangen, îmi zic și iată că anul ăsta am fost de acord să merg cu Åsleik să sărbătorim Crăciunul la Sora lui în Øygna, îmi zic și mă gândesc cum nu mai vreau să pictez niciun tablou, am pictat destule la viața mea, îmi zic, acum vreau să încerc să vând toate tablourile pe care le mai am și gata, mi-am făcut partea, am spus tot ce am avut de spus, îmi zic și Åsleik mă invită în casă și mă descalt pe hol, nu port decât cizmele până la glezne și intru în cameră și totul e la fel ca înainte, cred că Åsleik n-a mai schimbat nimic în casă de la moartea părinților, pernele, tablourile, totul, totul e cum a fost dintotdeauna, îmi zic și îmi dau seama că e o mare siguranță în faptul că totul e cum a fost dintotdeauna și sunt sigur că și Åsleik simte la fel și că de aceea nu schimbă nimic, îmi zic, iar Åsleik a aranjat masa mare din cameră, a scos cel mai bun serviciu de masă și a pus și o față de masă și un ulcior cu apă și o sticlă de bere și una de tărie, și în dreptul scaunului lui Åsleik, cu fața spre ușa care

dă în hol, sunt două pahare, un pahar pentru bere și un pahar mic pentru tărie, iar vizavi se află doar un pahar mare pentru apă, iar lângă el e ulciorul cu apă și Åsleik îmi zice să mă așez la masă și că el va pune piureul de napi puțin la încălzit, nu durează mult, zice el și Åsleik se duce în bucătărie și se întoarce și zice cât de frumos e că mă gândesc să-mi petrec Crăciunul cu el și Sora lui în Øygna, cu atât mai mult cu cât o să mergem împreună până la Øygna cu Barca, fiindcă nu i-a plăcut, sincer, niciodată să fie singur în barcă, și e mereu singur numai fiindcă nu are pe nimeni care să-l însoțească, e mult mai frumos și firește că și mult mai sigur dacă sunt doi în loc de unul, zice Åsleik și ce coincidentă ca eu și Sora lui să ne întâlnim, din câte știe nu ne-am mai văzut niciodată, zice Åsleik

Nu, n-am făcut cunoștință cu sora ta, zic eu

și zic că am observat o femeie care stătea la prima masă din Cafenea, chiar lângă intrare, la masa de la geam, avea părul blond până la umeri și un geamantan și câteva plase lângă ea, zic eu și Åsleik zice că era sigur Sora lui, ea chiar are părul blond, până la umeri, da, și o cheamă Guro, zice el, și în plasele ei, într-una dintre ele, avea vin și tărie, fiindcă Surorii lui, lui Guro, îi plac băuturile tari, îi plac cam mult, poate, nu c-ar bea așa des, nu prea are ocazia să bea, având în vedere cum trăiește și cât de puțini bani are, zice el, dar când are ocazia îi cam place să tragă la măsea, zice Åsleik și se duce în bucătărie și se întoarce cu o oală de cartofi într-o mână și una cu piure de napi în cealaltă și iese din nou și se întoarce purtând o tavă cu o grămadă de costițe lungi și miroase extraordinar a costițe de miel și Åsleik așază tava pe masă

Poftă bună, zice el

și face semn cu ambele mâini spre tava cu costițe și eu îmi pun
imediat în farfurie trei și Åsleik desface sticla de bere și își toarnă
niste bere și deschide apoi sticla de tărie, care e pe jumătate goală,
și zice că n-a mai băut tărie de la cina de anul trecut, la care a
mâncat tot costițe de miel, și-și toarnă un păhărel și eu apuc
ulciorul de apă și-mi umplu paharul

Nu știi ce pierzi, zice Åsleik

și ridică spre mine paharul de tărie

Mi-am băut partea și mai mult de-atât, zic eu și Åsleik zice că am
dreptate, zice și-și pune în farfurie, își ia și el trei coaste mari și-mi
întinde apoi oala cu cartofi și eu îmi pun în farfurie și i- o întind
înapoi și în timp ce Åsleik își pune cartofi eu iau niște piure de
napi și îi întind apoi oala lui Åsleik și el se uită la mine și ridică
paharul cu bere

Hai noroc, zice Åsleik

Noroc, zic eu

și îmi ridic paharul cu apă și dăm noroc și bem, el bere și eu apă
și el ia și o înghițitură de tărie și eu îmi tai o bucătică de coastă
perfect frăgezită toată și, Dumnezeuule, cât de bună e, îmi zic și îi
zic lui Åsleik că e un adevărat maestru când vine vorba de
mâncare, îi zic și Åsleik zice că Surorii lui costițele îi ies încă și mai
bune, trebuie să recunoască, o să văd și singur, zice Åsleik și
mâncăm pe îndelete în tăcere și Åsleik zice că e destul de ciudat că
locuiesc în Dylgja de atâția ani și că n-am văzut- o pe Sora lui
niciodată până acum, până azi, și asta doar pentru că ne-am
nimerit întâmplător amândoi la Cafenea

Da, e ciudat, nu trăiesc așa mulți oameni prin părțile astea, zic
eu

Da, tocmai, zice Åsleik

și zice că măcar am văzut-o în sfârșit pe Sora, care are atât de multe tablouri de-ale mele agățate prin casă, încât pare că e o expoziție permanentă la ea acasă, zice el

Da, zic eu

Da, și pe Sora mea o cheamă Guro, chiar dacă eu îi zic mereu doar Sora, zice el

Guro, da, știu, zic eu

atunci ne-am înțeles, anul ăsta mergem împreună cu Barca să sărbătorim Crăciunul la

Sora? zice Åsleik

Da, zic eu

Trebuie să închinăm pentru asta, zice el

și Åsleik își umple paharul cu tărie și eu pe al meu cu apă și dăm noroc și dintr-o dată năvălește asupra mea ceva ca o teamă, o teamă care mă cuprinde cu totul, o anxietate ca atunci când trebuia să citesc cu voce tare la Liceu, și zic că ar fi timpul să mă întorc acasă, zic și Åsleik mă privește fără să priceapă

Dar tare te mai grăbești, zice el

Da, zic eu

și mă ridic și zic mulțumesc pentru masă, totul a fost delicios, extraordinar, zic eu

Dar unde te grăbești așa? zice Åsleik

și eu nu știu ce să zic și zic doar că mi-am amintit ceva și zic că vorbim curând și ies din casă și mă urc în mașină și îmi dau seama că frica mea se diminuează și pornesc mașina și vreau să zic în gând Ave Maria, care mă liniștește când mă cuprinde teama, ceea ce mi se mai întâmplă, dar nu foarte des și niciodată fără un motiv

anume, și atunci zic Ave Maria și mă ajută, îmi zic și, pe când stau așa în mașină, îmi scot rozariul de sub pulover și mă întreb, oare chiar cred cu adevărat în asta, probabil că nu, nu mai cred, îmi zic și apuc crucea între degetul mare și arătător și zic în gând Ave Maria Gratia plena Dominus tecum Benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui Iesus Sancta Maria Mater Dei Ora pro nobis peccatoribus nunc et in hora mortis nostrae și- mi ridic degetul mare și arătătorul prinzând prima mărgea din rozariu și zic în gând Pater noster Qui es in cælis Sanctificetur nomen tuum Adveniat regnum tuum Fiat voluntas tua sicut in cælo et in terra Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris Et ne nos inducas in tentationem sed libera nos a malo și-mi cobor degetul mare și arătătorul și apuc crucea și zic Tatăl nostru care ești în ceruri sfintească-se numele Tău vie împărăția Ta făcă-se voia Ta precum în cer așa și pe pământ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi și ne iartă nouă greșelile noastre precum și noi iertăm greșiților noștri și nu ne duce pe noi în ispită ci ne izbăvește de cel rău și apuc crucea de lemn maro între degetul mare și arătător și zic iar și iar și iar în gând în timp ce trag aer adânc în piept Doamne și expir încet Isuse și trag aer adânc în piept Cristoase și expir încet Miluiește- mă și trag aer adânc în piept Pe mine, păcătosul

Notes

[←1]

Neguțătorul din Veneția, actul II, scena a 2-a, în *Opere complete*, vol. 3, traducere de Petre Solomon, Univers, București, 1984, p. 453 (n.tr.).

[←2]

„Omul nu poate ști ce este Dumnezeu”; „Ce este Dumnezeu pentru sine însuși, asta nimeni nu poate înțelege”, „da, Dumnezeu nu este nimic pentru niciun lucru, Dumnezeu este altceva decât nimic pentru sine. Dumnezeu nu este nimic din ce se poate pune în cuvinte” (în germ. în orig.); citatele fac parte din fragmentele și zicerile atribuite lui Meister Eckhart (n.tr.).

[←3]

2 Corinteni, 3:6 (n.tr.).

[←4]

„Trebuie să fie ordine”, proverb german (în germ. în orig.) (n.tr.).

[←5]

Specialitate norvegiană de brânză fermentată din lapte de capră